

**LYSEKILS
KOMMUN**

Kommunstyrelsen 27 januari 2021

Med anledning av de skärpta restriktionerna för att minska spridningen av covid-19 har ordförande tagit beslut att kommunstyrelsens sammanträde inte är öppet för allmänheten.

Kommunstyrelsen

Mandatperioden 2019-01-01-2022-12-31

Ledamöter	
Ordförande	Jan-Olof Johansson (S)
1:e vice ordförande	Emma Nohrén (MP)
2:e vice ordförande	Ronald Rombrant (LP)
	Christina Gustafson (S)
	Håkan Kindstedt (L)
	Björn Martinsson (LP)
	Ulf Hanstål (M)
	Christoffer Zakariasson (SD)
	Yngve Berlin (K)
Ersättare	
	Ricard Söderberg (S)
	Roger Siverbrant (S)
	Monica Andersson (C)
	Maria Granberg (MP)
	Annette Calner (LP)
	Vakant (LP)
	Krister Samuelsson (M)
	Daniel Arvidsson (SD)
	Bengt-Olof Andersson (V)

Öppet sammanträde, utom i de punkter som markerats med "sluten del" eller där ordföranden så beslutar. Länk till information om öppna sammanträden:
<https://www.lysekil.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati.html>.

För ledamot tillhörande partigrupp	Ersättare inträder nedan i angiven partigrupsordning
S	L, C, MP, V, M, K, LP, SD
L	C, S, MP, M, V, K, LP, SD
C	L, S, MP, LP, M, V, SD, K
MP	C, S, L, V, LP, M, K, SD
SD	M, LP, L, S, C, V, K, MP
LP	M, C, SD, MP, V, S, L, K
M	LP, SD, L, C, S, MP, V, K
K	V, S, MP, L, C, LP, M, SD
V	K, MP, S, L, C, LP, M, SD

Tid och plats	onsdagen den 27 januari 2021 kl. 09.00 i Kommunfullmäktigesalen
Ordförande	Jan-Olof Johansson
Sekreterare	Mari-Louise Dunert

Med anledning av de skärpta restriktionerna för att minska spridning av covid-19 ser ordförande helst att ordinarie ledamöter och ersättare deltar på distans via Teams. Viktigt att ni meddelar sekreteraren hur ni deltar.

Kommunstyrelsens ärende

- Upprop och val av justerare
- 1. Muntlig information på kommunstyrelsen
Dnr 2021-000001
- 2. Uppföljning av intern kontroll för 2020
Dnr 2019-000389
- 3. Intern kontrollplan 2021 för kommunstyrelsen
Dnr 2020-000434
- 4. Yttrande över samrådshandlingen för Södra hamnen 13:1 m.fl., Hotellet,
Lysekils kommun
Dnr 2020-000584
- 5. Remissvar - En utvecklad organisation för lokal statlig service
Dnr 2020-000572
- 6. Åtterrappport av budget för rådet för folkhälsa och social hållbarhet
Dnr 2020-000531
- 7. Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025 - Rekommendation att anta
planen
Dnr 2020-000524
- 8. Driftstöd Fyrstads Flygplats AB (FFAB) 2021
Dnr 2020-000518
- 9. Utredning om framtidens äldreomsorg - Rapport omvärldsanalys
Dnr 2020-000028
- 10. Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt
Dnr 2021-000037
- 11. Tidplan för uppföljningsdialoger 2021
Dnr 2021-000027
- 12. Tidplan för budgetprocessen år 2022
Dnr 2021-000017

13. Rekrytering av ny kommundirektör
Dnr 2021-000050
14. Dialog och information om infrastrukturfrågor - Trafikverket deltar
kl. 13.00 -14.00
Dnr 2021-000031
15. Redovisning av delegationsbeslut 2021-01-27
Dnr 2021-000019
16. Anmälningssärende till kommunstyrelsen 2021-01-27
Dnr 2021-000005
17. Information från kommunstyrelsens ordförande och kommundirektör
Dnr 2021-000002

Kommunstyrelsens beredning inför kommunfullmäktige

18. Förslag till bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun
Dnr 2020-000196
19. Antagande av detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m.fl.,
Lysekil
Dnr 2021-000056
20. Reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst
Dnr 2021-000022
21. Lysekils kommuns riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande
arbete
Dnr 2021-000032
22. Utbetalning och redovisning av partistöd 2021
Dnr 2021-000020
23. Svar på medborgarförslag - Satsa på trampdressiner på nedlagda järnvägen
Dnr 2020-000344
24. Svar på medborgarförslag - Förlägg fullmäktige i kommundelarna
Dnr 2019-000392
25. Svar på medborgarförslag om att använda den nedlagda järnvägen mellan
Hallinden och Lysekil som gång- och cykelbana
Dnr 2019-000307
26. Svar på medborgarförslag om att locka nya invånare till Lysekil från
Göteborg
Dnr 2019-000226
27. Svar på medborgarförslag - Utarbeta ett förslag på hastighetsbegränsningar
för fritidsbåtarna i området Lysekil - Fiskebäckskil
Dnr 2020-000323
28. Svar på motion från Ann-Charlotte Strömwall (L) om att göra Släggö
tillgängligt för funktionshindrade
Dnr 2019-000330
29. Svar på motion från Ronny Hammargren (LP) om ny linjesträckning och
återinförande av "shoppingrundan"
Dnr 2019-000150

**LYSEKILS
KOMMUN**

30. Svar på motion från Monica Andersson (C) och Siw Lycke (C) om UF-företag
Dnr 2018-000131
31. Svar på motion från Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S)
angående ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade
lokaler och bostäder i Lysekils kommun
Dnr 2019-000442
32. Svar på motion från Wictoria Insulan (M) - om att kommunen ska ta sin del
av ansvaret att bemanna räddningstjänsten med räddningspersonal i
beredskap (RIB) - "deltidare"
Dnr 2019-000439
33. Svar på motion från Ronald Rombrant, Fredrik Häller samt Ronny
Hammargren (LP) om att överföra Lysekils Omsorgsbostäder till
kommunens ägo
Dnr 2017-000281

**LYSEKILS
KOMMUN**

Muntlig information

- Förslag på bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun – Kristina Von Schenck, projektledare, kl. 09.00-09.30
- Preliminärt bokslut 2020 – Eva-Marie Magnusson, ekonomichef, kl. 09.30-09.45
- Information om trygghetsarbetet samt information om dokumentet ”Riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete” – Joakim Hagetoft, säkerhetsstrateg, kl. 10.00-11.00
- Samrådshandling för Södra Hamnen 13:1 m.fl., Hotellet – Stina Norén, planhandläggare, kl. 11.00-11.15

Datum
2020-12-22

Dnr
LKS 2019-000389

Avdelningen för verksamhetsstöd
Ing-Marie Tjulander 0523 – 61 32 19
ing-marie.tjulander@lysekil.se

Rapport Intern kontroll - sammanställning 2020

Sammanfattning

Sammanställning av nämndernas och de kommunala bolagens uppföljningar av den interna kontrollen 2020 redovisas till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen.

Alla nämnder och kommunala bolag har utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer utfört intern kontroll. Inom de områden där det framkommit brister har det beslutats om åtgärder.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av sammanställning av intern kontroll för år 2020.

Ärendet

Sammanställning av nämndernas och de kommunala bolagens uppföljningar av den interna kontrollen redovisas till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen.

Alla nämnder och kommunala bolag har utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer utfört intern kontroll. Inom de områden där det framkommit brister har det beslutats om åtgärder.

Följande interna kontroller är utförda under 2020 och åtgärder är beslutande i respektive nämnd/styrelse;

Kommunstyrelsen

Granskning:

- Behörighetshantering gällande IT-system/program.

Åtgärder:

- Använda checklista vid avslut av anställning.
- Systemansvarig genomför regelbundna kontroller avseende behörigheter.

Granskning:

- Kunskap om och efterföljande av riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv.

Åtgärd:

- Genomför information på chefsforum om riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv. Informera specifikt om vad och hur man anmäler misstanke om mutor eller jäv. Enligt riktlinjerna ska information ske vid introduktion för nyanställda, introduktion för nyutträdde förtroendevalda, arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal.
- Utbildningsinsats för förtroendevalda om riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv. Informera specifikt om vad och hur man anmäler misstanke om mutor eller jäv.

Dnr
LKS 2019-000389

- Återkommande publicera information om kommunens riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv på Insidan.
- Kommunstyrelsen ger övriga nämnder i uppdrag att genomföra intern kontroll avseende mutor och jäv.

Granskning:

- Information om bisyssla

Åtgärder:

- Genomför information på chefsforum om rutinen vad gäller bisyssla och vikten av information till samtliga medarbetare.
- Återkommande publicera information om vad som gäller avseende bisyssla på Insidan.

Samhällsbyggnadsnämnden

Granskning:

- Besvarande av synpunkter, klagomål och felanmälan på gata, park och småbåtsenheten.

Åtgärder:

- Genomlysning av den administrativa hanteringen på enheten gata, park och småbåt

Granskning:

- Att handläggningstiden på färdtjänst uppgår till högst 4 veckor.

Åtgärd:

- Ingen åtgärd

Samhällsbyggnadsnämnden IT-avdelningen:

- Tillgänglighet avseende It-tekniker i beredskap

Åtgärd:

- Informera om att en IT-tjänsteperson har beredskap. IT-avdelningen tillsammans med de administrativa cheferna i respektive SML-kommun informerar om tjänsten som också efterfrågas av verksamheterna.
- Synliggöra tjänsten 3580.se och på sml-it.se.

Socialnämnden

Granskning:

- Förhandsbedömning av barn och unga. Process för att aktualisera barn och unga samt rutin för aktualisering av ärenden som rör barn och unga.

Åtgärder:

- Socialnämnden ålägger ansvarig chef att innan utgången av juni 2020 återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som framkommit i granskningen.

Dnr
LKS 2019-000389

Granskning:

- Uppföljning av bostadsinsatser externa utförare LSS och Socialpsykiatri. Uppföljning av avtal och individer.

Åtgärd:

- Socialnämnden upprättar riktlinjer som, när det gäller bostad med särskild service:
  - tydliggör vilken funktion som ansvarar för att formulera nämndens uppdrag till utföraren i enlighet med 5 kap. 22 § SOSFS 2014:5
  - tydliggör vilken funktion som ansvarar för att följa upp nämndens uppdrag till utföraren
  - säkerställer att nämndens uppdrag till utföraren och nämndens uppföljning på individnivå följer dokumentationskraven i SOSFS 2014:5 och är av samma kvalitet oavsett om beslutet verkställs av annan utförare eller nämnden själv.
- Socialnämnden bör se över om insatsen bostad med särskild service enligt SoL och LSS kan upphandlas genom ramavtal. En ramavtalsupphandling skulle kunna underlätta nämndens kontroll av att insatserna utförs med god kvalitet genom att det i förfrågningsunderlaget ställs krav på utförarna, tjänsten de ska tillhandahålla och former för uppföljning. Därmed blir kraven lika för samtliga utförare och behöver inte regleras i varje enskilt placeringsavtal med utföraren.

Granskning:

Kommunens rutin för rehabilitering.

Åtgärd:

- Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117).

Utbildningsnämnden

Granskning:

- Fördelning av tider samt uthyrningsprinciper i kommunala idrottsanläggningar.

Åtgärd:

- Synliggör och förankra riktlinjerna för föreningslivet. Bifoga riktlinjer i samband med förfrågan om tider i idrottsanläggningar.
- Synliggöra riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar. Säkerställa att man i handläggningen har tillräckliga underlag för att göra bedömningar enligt de stycken som framkommer i riktlinjerna.

Granskning:

- Budget-och uppföljningsprocesser.

Åtgärd:

- Fortsatt arbete med påbörjade förvaltningsövergripande åtgärder och rutiner.
- Fortsatta påbörjat arbete med att tydliggöra rutiner och underlag för beställningar och fakturering gällande interna kostnader inom kost, IT och media.

Granskning:

- Kontroll budget och utfall

Åtgärd:

- Det konstateras att fler åtgärder satts in under löpande budgetår. Dialogen mellan ekonom och chef har stärkts.

Havets Hus i Lysekil AB

Granskning:

- Hantering av personalrisker på grund av brister i kompetens, kapacitet eller beroende av nyckelpersoner.

Åtgärd:

- Ingen åtgärd

Granskning:

- Systematiskt arbetsmiljöarbete

Åtgärd:

- Genomför kartläggningen med hjälp av företagshälsovård. Planerad till januari 2021. Rapportera därefter till styrelsen.
- Följ upp upplevd arbetsbelastning. Genomför enkäter för att följa upp att upplevd arbetsbelastning fortsätter att utvecklas positivt. Jämför med tidigare år.

LEVA i Lysekil AB

Granskning:

Arbetsmiljöföreskrifter

Åtgärder:

- Slutför checklista Internkontroll AFS 2001:1. Följande åtgärder återstår att utföra:
  - a. Uppdatera och kommunicera arbetsmiljöpolicy
  - b. Färdigställ och implementera systematiska arbetsmiljöarbetet
  - c. Genomför skyddsronder
  - d. Undersök IT-stöd/programvara för återkoppling av tillbud/olyckor/åtgärder.
  - e. Genomför punkt 23 och 24 i checklistan

Dnr
LKS 2019-000389

Granskning:

- Off boarding

Åtgärd:

- Ingen åtgärd. Stickprovskontrollen visade inga avvikelser. Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning.

Granskning:

- Avtalsefterlevnad

Åtgärd:

- Använd mallen för tilläggsbeställningen enligt avtal.
- Uppmana kommunen att använda mall för tilläggsbeställning.

LysekilsBostäder AB

Granskning:

- Inkassohantering

Åtgärder:

- Utskick av inkassokrav har tidigarelagts.
- I de fall nyinflyttade hyresgäster är sena med hyresinbetalningar kontaktar förvaltningsassistent berörda för uppföljning.
- Utveckla dokumentationen av inkassoprocessen. Klart december 2020.
- Kontinuerlig visualisering av nyckeltal i inkassoprocessen.

Granskning:

- Brand i fastighet

Åtgärd:

- Vid granskning framkom behov av att ta fram rutin som beskriver var dokumentation avseende brandskyddskontroller från extern part skall lagras. Brandskyddsansvarig tillika fastighetschef har fått i uppdrag att fastställa en sådan rutin. Uppdraget skall vara klart december 2020.

Granskning:

- Radon

Åtgärd:

- Driftingenjör har fått i uppdrag att uppdatera så att dokumentation av mätprocess avseende radon blir komplett. Uppdraget skall vara klart december 2020.

Förvaltningens synpunkter

Den intern kontrollen är, under 2020, genomförd i alla nämnder och kommunala bolag. Flera förbättringsområden har kartlagts. Åtgärder har tagits fram och beslutats i respektive nämnd och styrelse.

Beslutprocessen sker i tre steg:

- Process eller rutin som ska granskas
- Plan för genomförandet
- Uppföljning av genomförd granskning

Nämnder och styrelser har följt riktlinjerna för den interna kontrollen. All intern kontroll har sammanställts i en bilaga. Dock har det, inom vissa områden, framkommit vissa svårigheter att skilja mellan den regelbundna vardagliga kontroll och den granskning som utförs genom intern kontroll. Insikten vad intern kontroll innebär behöver förbättras och tydliggöras ytterligare. Strukturen och anvisningarna i Stratsys har förtydligats och viss justering har gjorts. Ytterligare förenklingar i Stratsys kommer att ses nästa år.

För att den interna kontrollen ska bidra till att förbättra verksamheten i hela organisation kan kommunstyrelsen besluta om intern kontroll för alla nämnder. Detta gjordes inför granskning 2021. Genom att komplettera med kommunövergripande granskning breddas förbättringsarbetet och kommunstyrelsens uppsiktsplikt förtydligas.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Ing-Marie Tjulander
Utvecklingschef

Bilaga

Sammanställning av nämndernas och de kommunala bolagens interna kontroll 2020.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder
Kommunala bolag
Kommunrevisionen
Kommunstyrelseförvaltningen

Sammanställning av intern kontroll 2020

Kommunstyrelsen

Process/rutin som granskats

Behörighetshantering gällande IT-system/program

Granskningsaktivitet 1

Följsamhet av checklista vid avslut av anställning, kontroll av att behörighet är avslutad.

Syfte med granskning

Medarbetare som avslutat sin anställning ska inte ha tillgång till IT-system/program.

Tillvägagångssätt

Listor på medarbetare med behörighet till granskade IT-system/program inhämtades. Utifrån listorna kontrollerades om medarbetarna hade anställning i kommunen.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

I granskningen fanns inom kommunstyrelseförvaltningen personer med behörighet till IT-system/program trots avslutad anställning. Följande IT-system/program har granskats: Varbi, KIA, Winlas, Proceedo och Raindance, webben (hemsida/insida), Ciceron och Stratsys.

Totalt har 1 027 behörigheter granskats, av de har 55 personer behörighet trots avslutad anställning (5 %).

Av de 8 IT-system/program som granskats är 4 tillgängliga via webben utan programvara i datorn.

Till de 4 IT-system/program som är tillgängliga via webben har 365 personer behörighet varav 22 personer avslutat sin anställning (6 %). Detta innebär att de kan logga in i IT-systemen/programmen via webben trots avslutad anställning.

I alla IT-system/program förutom Ciceron och webben (hemsida/insida) har personer som avslutat sin anställning behörighet.

Brister

- Checklista vid avslut av anställning följs inte. Enligt checklistan ska chefen meddela respektive systemansvarig för IT-system/program datum för avslut av anställning.
- Behörigheter tas inte bort i IT-system/program.
- Obehöriga kan logga in i IT-system/program.
- Information och uppgifter kan spridas av obehöriga.
- Information och uppgifter kan ändras av obehöriga.

Förslag till åtgärder

- Använda checklista vid avslut av anställning.
- Systemansvarig genomför regelbundna kontroller avseende behörigheter.

Process/rutin som granskats

Kunskap om och efterföljande av riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv

Granskningsaktivitet

Följsamhet av riktlinjerna för förebyggande av mutor och jäv, enkätundersökning.

Syfte med granskning

Ta reda på om kunskap finns samt om riktlinjer och lagar efterföljs kring mutor och jäv.

Tillvägagångssätt

Enkät till politiker och tjänstepersoner.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Enkätundersökning med frågor avseende mutor och jäv har skickats till politiker och tjänstepersoner. Av de 18 tillfrågade politikerna har 83 % svarat och av de 50 tillfrågade tjänstepersonerna har 86 % svarat.

Av de tillfrågade har alla politiker kännedom om Lysekils kommuns riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv. 5 tjänstepersoner har inte kännedom om riktlinjerna.

1 politiker och 4 tjänstepersoner anser inte att riktlinjerna ger tillräcklig kunskap för att kunna avgöra hur de ska agera inom ramen för uppdraget.

Ingen politiker men 1 tjänsteperson har råkat ut för mutförsök under det senaste året.

1 politiker och 1 tjänsteperson har varit med om situationer där det varit svårt att avgöra om att det varit okej att ta emot till exempel en gåva utan att det innebär muta eller otillbörlig förmån.

Ingen politiker men 1 tjänsteperson har någon gång tagit emot en penninggåva.

4 politiker och 2 tjänstepersoner känner till fall av mutbrott eller försök till mutbrott inom kommunen under det senaste året som inte lett till polisanmälan eller annan åtgärd.

1 politiker och 1 tjänsteperson har varit med om situationer där det varit svårt att avgöra om det är jäv eller inte.

Ingen har under det senaste året deltagit i handläggning eller beslut trots att de varit jäviga.

4 politiker och 11 tjänstepersoner vet inte till vem de ska rapportera misstanke om mutor eller jäv.

Brister

- Det finns kännedom om fall av mutbrott eller försök till mutbrott inom kommunen som inte lett till någon åtgärd.
- Fall känns till men polisanmälan görs inte.
- Otydligt till vem man anmäler misstanke om mutor eller jäv.
- Otillräcklig information om riktlinjer för mutor och jäv.
- Brister i introduktionen för nyanställda.
- Otillräcklig utbildning om mutor och jäv.

Förslag till åtgärder

- Genomför information på chefsforum om riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv. Informera specifikt om vad och hur man anmäler misstanke om mutor eller jäv. Enligt riktlinjerna ska information ske vid introduktion för nyanställda, introduktion för nytillträdde förtroendevalda, arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal.
- Utbildningsinsats för förtroendevalda om riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv. Informera specifikt om vad och hur man anmäler misstanke om mutor eller jäv.
- Återkommande publicera information om kommunens riktlinjer för förebyggande av mutor och jäv på Insidan.
- Kommunstyrelsen ger övriga nämnder i uppdrag att genomföra intern kontroll avseende mutor och jäv.

Process/rutin som granskats

Information om bisyssla

Granskningsaktivitet

Följsamhet av rutin för medarbetarsamtal.

Syfte med granskning

Kontrollera om anmälan om bisyssla och information om bisyssla sker i enlighet med allmänna bestämmelser (AB) 3 kapitlet och kommunens rutin.

Tillvägagångssätt

Formulär till medarbetare med frågor kring information och anmälan om bisyssla. Formulär till chefer om huruvida de har kännedom om medarbetares bisyssla eller inte.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Enligt AB § 8 ska en medarbetare som har en bisyssla anmäla denna till arbetsgivaren. Det är arbetsgivarens ansvar att upplysa medarbetare om denna skyldighet. Kommunen har en rutin för detta vid medarbetarsamtal. Medarbetaren ska göra en skriftlig anmälan om bisyssla.

En enkät med frågor avseende bisyssla har skickats till chefer och medarbetare i kommunstyrelseförvaltningen. 80 % av cheferna och 73 % av medarbetarna har svarat på enkäten.

1 chef har enbart muntligt informerat några av sina medarbetare. 3 chefer har enligt rutin informerat systematiskt vid medarbetarsamtal.

2 av 4 chefer har fått in anmälan om bisyssla.

11 av 36 medarbetare som svarat har fått information om bisyssla. 17 har inte fått information och 8 vet inte om de fått information.

5 av 36 medarbetare har en eller fler bisysslor. Av de 5 har enbart 2 lämnat en skriftlig anmälan till chefen.

Brister

- Det förekommer bisysslor bland medarbetarna vilka ej anmälts skriftligt.
- Rutinen följs inte fullt ut.
- Få medarbetare upplever att de fått information om bisyssla.
- Det finns brister i chefernas genomförande av information om bisyssla.

Förslag till åtgärder

- Genomför information på chefsforum om rutinen vad gäller bisyssla och vikten av information till samtliga medarbetare.
- Återkommande publicera information om vad som gäller avseende bisyssla på Insidan.

Samhällsbyggnadsnämnden (samhällsbyggnadsförvaltningen)

Process/rutin som granskats

Besvarande av synpunkter, klagomål och felanmälan på gata, park och småbåtsenheten.

Granskningsaktivitet

Granskning av 10 avslutade ärenden i Vision

Syfte med granskning

Se att processen fungerar.

Tillvägagångssätt

Undersöka om rutinen fungerat och att berörd tjänsteman har svarat medborgaren.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Uppdraget var att ta fram 10 avslutade ärenden i ärendesystemet vision med inriktningen av synpunkter, klagomål, anmälan om brister inom gata, park och småbåtsenheten. Vid kontrollen fanns det endast 7 avslutade ärenden att ta del av under perioden 1 januari 2020 till 31 augusti 2020.

Dessa 7 ärenden har en medelnsnitts svarstid på 5 dagar (från att ärendet rapporterades av kund till att det avslutades) Dessa ärenden har hanterats på ett skyndsamt sätt.

Vid granskningen har det framkommit att det har inkommit många fler synpunkter, klagomål och anmälan om brister till enheten.

Det har iakttagits vid intern kontrollen att alla inkommande synpunkter, klagomål och anmälan om brister inte har registrerats i ärendehanteringssystemet vision. Det har även kommit till kännedom att denna typ av ärenden har inkommit till enheten på olika sätt. Det har inkommit via mejl till olika tjänstepersoner och funktionsbrevlådor som innebär att det saknas en tydlig process kring hanteringen. Brister i vem tar emot, vem registrerar, vet tar kontakt med kunden, vem prioriterar och när ska det vara klart. Ärendehanteringsprocessen fungerar inte och behöver utvecklas.

Brister

- Brister i ärendeprocessen av synpunkter, klagomål och anmälan om brister då alla ärende inte registreras fullt ut i ärendehanteringssystemet vision. Vissa ärenden kommer in via mejl och registreras inte, andra ärenden inkommer via "Fixa min gata" där det inte är klara gränsdragningar om vad enheten och LEVA gör och vissa ärenden registreras i vision.
- Otydlighet för kunderna om var man anmäler sina synpunkter, klagomål, anmälan om brister inom gata, park och småbåtsenheten.
- Otydligt om vem som är första mottagaren på enheten gata, park och småbåt vid inkommande synpunkter, klagomål och anmälan om brister.
- Viss brist på kompetens i ärendehantering och registrering i vision av inkommande synpunkter, klagomål och anmälan om brister.

Förslag till åtgärder

Genomlysning av den administrativa hanteringen på enheten gata, park och småbåt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen präglas av höga krav på digitalisering och effektiva processer. För att bygga en stabil grund krävs en helhetsinsats som grundar sig på analyser av förvaltningens specifika nuläge av administrationen och dess ärendehantering. Genom att lokalisera mål och problemområden är det möjligt att hitta nya strategier som bättre överensstämmer med förvaltningens förutsättningar och som möter rådande framtid, krav och önskemål. Genomlysningen görs förslagsvis i samarbete med en konsult inom verksamhetsutveckling och effektivisering som gör en fullständig genomlysning av förvaltningens administration.

Process/rutin som granskats

Att handläggningstiden på färdtjänst uppgår till högst 4 veckor.

Granskningsaktivitet

Granskning av handläggningstiden av färdtjänst

Syfte med granskning

Säkerställa att handläggningstiden för färdtjänst hålls enligt den riktlinje som uppger en handläggningstid på högst 2 veckor.

Tillvägagångssätt

Granskning av inkommande ärende och beslutsdatum på alla inkommande färdtjänstansökningar. Ta fram ett medeltal.

Brister

Inga brister har påvisats i granskningen.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Granskning av processen för inkommande ärende för färdtjänstansökan till beslutsdatum. Granskning har skett av inkommande färdtjänstansökningar i perioden 1 januari 2020 till och med 31 augusti 2020 som visar att ett färdtjänstbeslut tar 10 dagar i snitt. Granskningen visar att handläggningstiden hålls enligt beslutad riktlinje för handläggning av färdtjänst som är 2 veckor.

Förslag till åtgärd

Ingen åtgärd

Samhällsbyggnadsnämnden (IT-avdelningen)

Process/rutin som granskats

Tillgänglighet avseende It-tekniker i beredskap

Granskningsaktivitet

Enkätundersökning.

Syfte med granskning

Kontroll av medvetenheten om SML-IT:s beredskap utanför ordinarie arbetstid och om det finns kännedom om vem som ska kontaktas.

Tillvägagångssätt

Mejlutskick med länk till ett frågeformulär till 90 chefer och medarbetare, 30 per kommun. Två tog på grund av långtidsfrånvaro.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Låg svarsfrekvens 22,7 %, totalt inkom 20 svar efter påminnelse av totalt 88 utskick.

Tillvägagångssättet av frågeformulär med mejlutskick har inte givit önskad respons från användarna. Det som kom fram var att väldigt få användare känner till att det finns IT-beredskap och de som känner till tjänsten vet inte hur kontakt ska ske.

Brister

Följande brister har framkommit:

- Trots efterfrågan från verksamheterna om beredskapstjänst på IT-avdelningen känner få chefer och medarbetare till att tjänsten finns.

Förslag till åtgärder

- Informera om att en IT-tjänsteperson har beredskap. IT-avdelningen tillsammans med de administrativa cheferna i respektive SML-kommun informerar om tjänsten som också efterfrågas av verksamheterna.
- Synliggöra tjänsten 3580.se och på sml-it.se.

Socialnämnden

Process/rutin som granskats

Förhandsbedömning av barn och unga. Process för att aktualisera barn och unga samt rutin för aktualisering av ärenden som rör barn och unga.

Granskningsaktivitet

Kontroll av att:

1. skyddsbedömning genomförs och dokumenteras i enlighet med lag och föreskrift
2. beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den tidsgräns som är reglerad i lag och föreskrift
3. barnet kommer till tals under förhandsbedömningen
4. beslut om att inte inleda utredning dokumenteras i enlighet med föreskrift
5. barnets vårdnadshavare underrättas om att nämnden har inlett en utredning
6. barnet underrättas om att nämnden har inlett en utredning
7. anmälningar dokumenteras i enlighet med föreskrift

Syfte med granskning

Syftet är att säkerställa att bedömningar av barns hjälpbehov görs korrekt och skyndsamt så att vi snabbt tillgodoser barnets eventuella behov av skydd och/eller stöd.

Tillvägagångssätt:

Granskningen har begränsats till anmälningar och inkluderar inte ansökningar om bistånd.

Granskningen har begränsats i tid till anmälningar som inkom till socialnämnden i december 2019 och januari 2020. Under vald period inkom 92 anmälningar till Socialnämnden. Ett urval av dessa anmälningar har gjorts genom att anmälningarna

har ställts upp efter inkommandedatum och därefter har var fjärde anmälan valts ut. Totalt har 22 av de 92 anmälningar som inkom under perioden granskats (24 procent).

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

1. skyddsbedömning genomförs och dokumenteras i enlighet med lag och föreskrift

I 77 procent av förhandsbedömningarna (17 av 22) finns en dokumenterad skyddsbedömning som bedöms vara gjord inom tidsgränsen.[1] Fem av dessa 17 skyddsbedömningar är dock inte tydligt daterade. Antagandet att skyddsbedömningen har gjorts i tid görs istället utifrån föregående och efterföljande datum i dokumentationen. I en av de 17 skyddsbedömningarna framgår grunden för nämndens bedömning under rubriken skyddsbedömning, men det saknas en uttrycklig bedömning av barnets behov av omedelbart skydd.

En dokumenterad skyddsbedömning saknas helt i tre av de granskade förhandsbedömningarna, och återfinns vare sig i förhandsbedömningen eller i utredningen.

I ett ärende, som avsåg en anmälan från polisen om att förälder var misstänkt för att ha utsatt barnet för misshandel, har en skyddsbedömning dokumenterats först efter 17 dagar och samtidigt tillfördes ärendet pågående utredning. Den handläggare som utredde det aktuella barnet, och som skulle ha gjort skyddsbedömningen, har avslutat sitt uppdrag vid förvaltningen. I ett annat ärende har skyddsbedömning gjorts efter 3 dagar.

Namn och befattning/titel på den som har gjort skyddsbedömningen framgår i samtliga granskade ärenden.

2. beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den tidsgräns som är reglerad i lag och föreskrift

Utredning om barnet pågick redan i 9 av 22 granskade ärenden och orosanmälan tillfördes i dessa fall pågående utredning.

Beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattades inom lagstadgad tid i 10 av resterande 13 förhandsbedömningar (77 procent). För de förhandsbedömningar som översteg tidsgränsen var antalet dagar mellan inkommen orosanmälan och beslut 21, 28 respektive 45 dagar. I två förhandsbedömningar framgår inte orsaken till förseningen i Magna Cura. I en förhandsbedömning framgår att socialsekreterare efter 13 dagar har ringt vårdnadshavaren utan att komma fram, därefter skickat kallelse till möte som vårdnadshavaren och barnet inte kommit till och därefter (efter 28 dagar) har beslut fattats att inleda utredning. Denna förhandsbedömning avser en orosanmälan om ett barn som ska ha bevittnat våld utfört av och mot en närstående och utredning skulle därför inletts utan dröjsmål enligt SOSFS 2014:4 6 kap. 1 §.

3. barnet kommer till tals under förhandsbedömningen

Granskningen visar att barnet har kommit till tals i 2 av 8 förhandsbedömningar som slutat med beslut om att *inleda* utredning. I de sex förhandsbedömningar där barnet inte har kommit till tals saknas en dokumenterad bedömning av skälen till att samtal inte har hållits med barnet.

Barnet har inte kommit till tals i någon av de förhandsbedömningar som avslutades med beslut om att *inte* inleda utredning. Anledningen till att barnet inte har kommit till tals är dokumenterat i tre av dessa fall, dock i två fall på fel plats.

Av 11 kap. 10 § SoL framgår att barnet har rätt till relevant information när en åtgärd rör barnet och ska ges möjlighet att framföra åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

Av Barnkonventionens artikel 12 framgår att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet och hänsyn ska tas till barnets åsikter utifrån barnets ålder och mognad.

Enligt Socialstyrelsens handbok *Utreda barn och unga* (s. 65) ska 11 kap. 10 § SoL tillämpas på förhandsbedömningar. Om barnet inte själv har kommit till tals under förhandsbedömningen ska anledningen till detta dokumenteras.

Enligt enhetschef för barn- och ungdomsenheten ska samtal med barn hållas i förhandsbedömningar om detta bedöms som det mest lämpliga utifrån barnets situation. Det kan i vissa fall, t.ex. vid misstanke om våld, vara mer lämpligt utifrån barnets bästa att skyndsamt fatta beslut om utredning och istället samtala med barnet i själva utredningen.

Hur lagen skall tolkas i fråga om barnets rätt att komma till tals i själva förhandsbedömningen lämnas över till verksamheten att avgöra. Ett ställningstagande i frågan om barnet ska höras bör dock alltid göras, motiveras och dokumenteras. Detta bör framgå av rutinen för förhandsbedömningar.

4. beslut om att inte inleda utredning dokumenteras i enlighet med föreskrift Fem av förhandsbedömningar resulterade i ett beslut om att inte inleda utredning. Skälen till beslutet är dokumenterat i fyra av förhandsbedömningarna.

Den förhandsbedömning som saknar dokumenterade skäl för beslutet att inte inleda utredning har tagit 45 dagar att handlägga. Under förhandsbedömningen har också uppgifter inhämtats från skolan, vilket inte får göras under en förhandsbedömning, utan är en åtgärd som innebär att en utredning har inletts. Förhandsbedömningen saknar även dokumentation om huruvida barnet har kommit till tals eller inte, och det saknas också en dokumenterad anledning till att barnet inte har kommit till tals.

Barnet har inte kommit till tals inför beslutet i någon av förhandsbedömningarna. Anledningen till att barnet inte har kommit till tals är dokumenterat i en förhandsbedömning. I två ärenden, som rörde barn som avvikit från sitt HVB, är skälet till att barnet inte kommit till tals dokumenterat, men inte i förhandsbedömningen utan som en journalanteckning under verkställigheten av barnets boendeinsats.

5. barnets vårdnadshavare underrättas om att nämnden har inlett en utredning I åtta av de granskade förhandsbedömningarna fattades beslut om att inleda utredning. Dokumentation av om, när och hur barnet och dess vårdnadshavare har underrättats om att nämnden har inlett en utredning görs som regel inte i förhandsbedömningen i Magna Cura utan i utredningen. Socialadministratör vid Barn- och ungdomsenheten har varit behjälplig med att söka igenom utredningarna i Magna Cura efter sådan dokumentation.

I tre utredningar framgår det tydligt när och på vilket sätt barnet har informerats. Tiden mellan beslut och underrättande är 0, 2 och 34 dagar. I övriga utredningar är det inte tydligt dokumenterat när och på vilket sätt barnet har underrättats om att en utredning har inletts.

Att uppgifterna inte finns dokumenterade i Magna Cura behöver inte betyda att barnet inte har blivit underrättat om att nämnden har inlett en utredning. Det går dock inte att via den digitala dokumentationen få fram tydliga uppgifter om att barnet har blivit underrättat och i så fall när.

6. barnet underrättas om att nämnden har inlett en utredning I åtta av de granskade förhandsbedömningarna fattades beslut om att inleda utredning. Dokumentation av om, när och hur barnet och dess vårdnadshavare har underrättats om att nämnden har inlett en utredning görs som regel inte i förhandsbedömningen i Magna Cura utan i utredningen. Socialadministratör vid Barn- och ungdomsenheten

har varit behjälplig med att söka igenom utredningarna i Magna Cura efter sådan dokumentation.

I två utredningar framgår det tydligt när och på vilket sätt vårdnadshavare har informerats. I det ena fallet har det gått två dagar mellan beslut och underrättelse, i det andra fallet har det gått 13 dagar. Av dokumentationen i övriga utredningar framgår det inte tydligt om, när och på vilket sätt vårdnadshavare har underrättats om att en utredning har inletts.

Att uppgifterna inte finns dokumenterade i Magna Cura behöver inte betyda att vårdnadshavare inte har blivit underrättade om att nämnden har inletts en utredning. Det går dock inte att via den digitala dokumentationen få fram tydliga uppgifter om att vårdnadshavare har blivit underrättade och i så fall när.

7. anmälningar dokumenteras i enlighet med föreskrift

I 8 av 22 förhandsbedömningar (36 procent) saknas befattning eller titel på den som tagit emot uppgifterna i orosanmälningen.

Av den digitala dokumentationen av förhandsbedömningarna framgår i samtliga fall vad saken gäller och vem uppgifterna avser.

Namnet på uppgiftslämnaren och hur uppgifterna har lämnats framgår sällan av den digitala dokumentationen i Magna Cura men ett stickprov av fem ärenden visar att den fysiska orosanmälan som har inkommit till nämnden är dokumenterad i barnets personakt och att namnet på uppgiftslämnaren framgår av den.

Om anmälan görs muntligt finns det ingen fysisk handling som kan utgöra dokumentation och hur uppgifterna lämnats måste istället framgå av den digitala dokumentationen i Magna Cura. I ett ärende där orosanmälan lämnats muntligen vid möte framgår namnet på uppgiftslämnaren som en journalanteckning i utredningen, men inte i förhandsbedömningen i Magna Cura.

När en orosanmälan har inkommit till nämnden utanför kontorstid och tagits emot av den sociala jouren registreras som regel det datum *jourrapporten* översänts till socialförvaltningen som inkommanddatum i Magna Cura, istället för det datum *orosanmälan* inkommit till socialnämnden. När orosanmälan inkommit till sociala jouren registreras även som regel "sociala jouren" som uppgiftslämnare i Magna Cura istället för den person som gjort orosanmälningen. Orosanmälan inkommanddatum och vem som gjort orosanmälningen framgår istället av jourrapporten som har dokumenterats i barnets personakt.

Brister

1. skyddsbedömning genomförs och dokumenteras i enlighet med lag och föreskrift

Socialnämnden behöver säkerställa att en omedelbar bedömning av barnets behov av omedelbart skydd görs i samtliga anmälningar som rör barn eller unga.

Socialnämnden behöver säkerställa att datumet för skyddsbedömningen dokumenteras i direkt anslutning till skyddsbedömningen så att det tydligt framgår av dokumentationen när skyddsbedömningen är gjord.

2. beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den tidsgräns som är reglerad i lag och föreskrift

Socialnämnden behöver säkerställa att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgad tid.

Socialnämnden behöver säkerställa att den utan dröjsmål inleder en utredning när den får kännedom om att ett barn kan ha utsatts för eller bevittnat våld av eller mot en närstående.

3. barnet kommer till tals under förhandsbedömningen

Granskningen visar att barnet har kommit till tals i 2 av 8 förhandsbedömningar som slutat med beslut om att *inleda* utredning. I de sex förhandsbedömningar där barnet inte har kommit till tals saknas en dokumenterad bedömning av skälen till att samtal inte har hållits med barnet.

Barnet har inte kommit till tals i någon av de förhandsbedömningar som avslutades med beslut om att *inte* inleda utredning. Anledningen till att barnet inte har kommit till tals är dokumenterat i tre av dessa fall, dock i två fall på fel plats.

Socialnämnden behöver säkerställa att den dokumenterar och motiverar ett ställningstagande i frågan om barnet ska höras i en förhandsbedömning.

4. beslut om att inte inleda utredning dokumenteras i enlighet med föreskrift

Socialnämnden behöver säkerställa att skälet till beslut om att inte inleda utredning alltid dokumenteras.

Socialnämnden behöver säkerställa att barnet blir hört och ges möjlighet att föra fram sina åsikter innan ett beslut om att inte inleda utredning fattas. Om barnet inte har kommit till tals behöver socialnämnden säkerställa att anledningen till detta alltid dokumenteras.

5. barnets vårdnadshavare underrättas om att nämnden har inlett en utredning

Nämnden behöver säkerställa att den dokumenterar uppgifter om när och på vilket sätt barnets vårdnadshavare har underrättats samt om och i så fall när och på vilket sätt barnet har underrättats om att nämnden har inlett en utredning.

6. barnet underrättas om att nämnden har inlett en utredning

Nämnden behöver säkerställa att den dokumenterar uppgifter om när och på vilket sätt barnets vårdnadshavare har underrättats om att nämnden har inlett en utredning.

7. anmälningar dokumenteras i enlighet med föreskrift

Enligt enhetschef möjliggör inte Magna Cura att titel/befattning på mottagande person läggs in automatiskt. Den person som tar emot anmälan måste istället skriva sin befattning/titel i löpande text. Socialnämnden behöver säkerställa att det av dokumentationen även framgår befattning eller titel på den person som har mottagit en ansökan, begäran eller anmälan.

För att handläggarna inte ska göra en felaktig beräkning av tidsfrist för skydds- och förhandsbedömning och för att möjliggöra att korrekt statistik över handläggningstid kan tas ut ur verksamhetssystemet, ska det inkommandedatum som registreras i verksamhetssystemet alltid vara det datum som ansökan/begäran/anmälan inkommer till socialnämnden.

Värdet av att registrera sociala jouren som uppgiftslämnare istället för den kategori av anmälare som gjort anmäla (exempelvis skola/förskola, anonym, polisen) kan diskuteras. Med nuvarande förfarande kommer statistik ur verksamhetssystemet över vilka som anmäler till socialtjänsten inte kunna inkludera de anmälare som gått via sociala jouren.

Förslag till åtgärd

Socialnämnden ålägger ansvarig chef att innan utgången av juni 2020 återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som framkommit i granskningen.

Process/rutin som granskats

Uppföljning av bostadsinsatser externa utförare LSS och Socialpsykiatri. Uppföljning av avtal och individer.

Granskningsaktivitet 1

Granskning av om samtliga beslut har följts upp i enlighet med lag och rutin.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om nämnden följer upp om den enskilde får de insatser hen är i behov av och om insatserna är av god kvalitet.

Tillvägagångssätt

Syfte och avgränsningar.

Enligt planen ska samtliga beslut och avtal granskas för att se om de har följts upp i enlighet med lag och rutin. Tidigt i granskningen stod det klart att samtliga brukare och avtal hade följts upp av avdelningen för socialt stöd och handläggare under det senaste året. För att bedöma om uppföljningarna hade gjorts i enlighet med lag och rutin behövde nämndens tillvägagångssätt för upphandling och uppföljning klargöras och jämföras med gällande rätt och styrdokument för individ- och avtalsuppföljning. Kartläggningen av nämndens tillvägagångssätt vid upphandling av externa utförare och uppföljning av individers placeringar visade på otydligheter kring ansvar och roller. Denna otydlighet gjorde det svårt att granska om uppdrag och avtal utformats och följts upp i enlighet med lag och rutin. Granskningen har därför begränsats till att beskriva nämndens processer för upphandling, överlämnande av uppdrag till utförare och uppföljning av enskildas beslut och att jämföra dessa processer med gällande rätt och styrdokument för individ- och avtalsuppföljning. Först när ansvar och roller för att upphandla, formulera uppdrag till utförare och för att följa upp individers placeringar är tydliggjorda i styrdokument är det möjligt att granska följsamheten gentemot dessa.

Metod

För att kartlägga nämndens processer har utredaren intervjuat handläggare, avdelningschef för socialt stöd och avdelningschef för mottagning och utredning. Styrdokument i form av riktlinjer och rutiner har granskats.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

För att bedöma om uppföljningarna har gjorts i enlighet med lag och rutin behöver nämndens processer för upphandling, överlämnande av uppdrag till utförare och uppföljning av enskildas beslut klargöras och jämföras med gällande rätt och styrdokument för individ- och avtalsuppföljning.

Nämndens uppdrag till utföraren

Biståndshandläggare utreder och klargör den enskildes behov av stöd och hjälp. Handläggarna beskriver att de använder sig av arbetssättet IBIC för att beskriva den enskildes behov inom olika livsområden. I utredningar om bostad med särskild service gör handläggarna dock inte någon beskrivning av den enskildes *avsedda* funktionstillstånd (mål) inom varje livsområde. Handläggarna beskriver enbart det övergripande målet för insatsen.

Handläggaren gör en bedömning och ett förslag till beslut. Socialnämndens arbetsutskott fattar beslut om insatsen.

Biståndshandläggare skickar en beställning till avdelningschef socialt stöd för verkställande. Med beställning avser handläggarna att *utredningen* och *beslutet* skickas över till avdelningschef. Enligt handläggarna innehåller utredningen och

beslutet all den information som nämndens uppdrag till utföraren ska innehålla enligt 5 kap. 22 § SOSFS 2014:5. Termen beställning är alltså handläggarnas beteckning för det som i föreskrifterna betecknas som nämndens uppdrag till utföraren.

Efter att avdelningschef för Socialt stöd mottagit beställningen (utredningen och beslutet) gör hen en bedömning av om beslutet kan verkställas i egen regi i någon av nämndens bostäder.

Om beslutet kan verkställas i egen regi

Om beslutet kan verkställas i egen regi vidarebefordrar avdelningschef socialt stöd beställningen (det vill säga utredningen och beslutet) till ansvarig enhetschef som upprättar en genomförandeplan utifrån de behov och mål som framkommer i utredningen och verkställer insatsen.

Om beslutet ska verkställas av extern utförare

Om avdelningschef bedömer att den egna verksamheten inte kan tillgodose den enskildes behov lämnar avdelningschef förslag till AU om att besluta att en extern utförare ska verkställa insatsen.

Avdelningschef socialt stöd formulerar därefter ett uppdrag till den externa utföraren. I uppdraget formuleras det konkreta behov av stöd och service som den enskilde har, vad som ingår i uppdraget och målen för insatsen. Uppdraget formulerar avdelningschef utifrån handläggarens utredning och arbetsutskottets beslut. Uppdraget läggs som en bilaga till avtalet. Uppdraget dokumenteras som en anteckning i den enskildes journal.

Uppdraget från avdelningschef har utföraren sedan som underlag för den plan för genomförande av insatsen (genomförandeplan) som utföraren upprättar tillsammans med den enskilde.

Uppföljning av att den enskilde får den insats som har beviljats och att insatsen är av god kvalitet

I intervjuerna framgår att såväl biståndshandläggare som avdelningschef för socialt stöd gör en individuell uppföljning av om den enskilde får den insats hen ska få och om insatserna är av god kvalitet. Det finns ingen riktlinje eller rutin som anger vilken funktion som ska följa upp vad och hur.

Avdelningen för socialt stöd

Enligt avdelningschef socialt stöd varierar frekvensen på uppföljningarna bl.a. utifrån avtalets löptid, insatstyp och på förekommen anledning, t.ex. inkomna klagomål eller synpunkter, men uppföljningar görs åtminstone en gång per år.

Avdelningschef uppföljning av individen samordnas som regel med biståndshandläggarnas uppföljning. Biståndshandläggare och avdelningschef socialt stöd besöker då tillsammans verksamheten och pratar med den enskilde och en ansvarig/chef för verksamheten. Resultatet av uppföljningen dokumenterar avdelningschef i den enskildes personakt.

Avdelningschef menar att dialogen och samarbetet med handläggarna fungerar bra men att det är otydligt hur ansvaret för uppföljningen av den enskildes insatser är fördelat mellan handläggare och avdelningschef.

Avdelningschefen för socialt stöd beskriver att hon följer upp att den enskilde får den stöd och hjälp som den enskilde ska ha enligt *uppdraget* hon formulerat. Om insatserna inte genomförs i enlighet med uppdraget vidtar hon åtgärder. Under avdelningschefens tid i sin roll har sådana åtgärder handlat om att påtala bristerna för utföraren och att ställa krav på att åtgärda dem.

Avdelningschef för socialt stöd följer också upp och gör en bedömning av den enskildes behov och utveckling i förhållande till de konkreta målen för insatsen (vilka hon formulerat i uppdraget). Om avdelningschef vid en uppföljning tillsammans med individen bedömer att den enskilde har nya eller förändrade behov eller mål kompletterar och uppdaterar avdelningschef uppdraget. Även handläggarnas

uppföljning utgör underlag för avdelningschefens bedömning.

Enligt avdelningschef socialt stöd har uppföljningen av den enskildes insats i förhållande till uppdraget ett ekonomiskt motiv. Om den enskildes behov minskar så ansvarar avdelningschef för att antingen försöka omförhandla priset så att det blir lägre, eller att se över om den enskildes behov kan tillgodoses genom insatser i egen regi (t.ex. kommunens bostäder) och därmed säga upp avtalet. Det handlar också om att bevaka att eventuella krav från utföraren om ett högre pris verkligen beror på stödbehovet hos den enskilde har förändrats från när uppdraget formulerades och avtalet ingicks.

Dokumentationen av uppföljningen görs i den enskildes personakt.

Avdelningen för mottagning och utredning

Vid handläggarnas uppföljning av att den enskilde får den insats som har beviljats och att insatsen är av god kvalitet är det *utredningen* och *beslutet* handläggarna följer upp utifrån. Nämndens uppdrag till utföraren, vilket avdelningschefen för socialt stöd har formulerat, följs inte upp av handläggarna.

Uppföljningen görs enligt handläggarna utifrån IBIC. Eftersom den enskildes mål för varje livsområde inte har beskrivits i utredningen följs inte heller den enskildes utveckling i förhållande till mål (måluppfyllelse) upp under uppföljningen.

Handläggarnas uppföljning av den enskildes behov och utveckling görs i syfte att bedöma om det *övergripande* målet för insatsen har uppfyllts och om den enskilde därmed fortfarande har behov för insatsen bostad med särskild service.

Handläggarna följer även upp den enskildes uppfattning om insatsens kvalitet och kvaliteten i genomförandet av insatsen i förhållande till den enskildes beslut.

Biståndshandläggarna mottar regelbundet rapporter från utförarna om den enskildes utveckling i förhållande till genomförandeplanen och det uppdrag avdelningen för socialt stöd har formulerat.

Enligt handläggarna är det viktigt att en representant för avdelningen för socialt stöd är med vid uppföljningen av den enskildes insats. De menar att dialogen och samarbetet mellan avdelningarna fungerar bra men beskriver ansvarsfördelningen mellan avdelningarna för uppföljningen av den enskildes insats som något otydlig.

Avdelningen för mottagning och utredning har 2018-09-27 upprättat en rutin för uppföljning av beslut. Syftet med rutinen är att följa upp att den enskilde får den beviljade insatsen utförd enligt nämndens beslut.

Enligt rutinen ska alla beslut följas upp minst en gång om året och var 6:e månad när det gäller beslut som rör barn.

Rutinen anger att uppföljningen ska svara på frågorna om behoven har ändrat sig sedan beslutet togs och om målen med insatsen har uppnåtts. Det framgår inte av rutinen hur handläggaren ska bedöma om den enskildes situation har förändrats och målet med insatsen har uppnåtts. Det framgår därför inte om uppföljning ska göras utifrån arbetssättet IBIC.

Rutinen beskriver inte hur resultaten av en uppföljning ska hanteras. Det framgår därmed inte hur nya och förändrade behov hos den enskilde kan hanteras genom en uppdatering av uppdraget till utföraren.

I granskningen noteras att en stor del av rutinens innehåll ser ut att vara uppbyggd kring de krav på genomförandeplan och uppföljning av insatsens som *utföraren* har enligt SOSFS 2014:5. Det är också till paragrafen om *utförarens* uppföljningsansvar som rutinen hänvisar. Rutinen saknar hänvisning till vilka dokumentationskrav SOSFS 2014:5 ställer på *nämndens* uppföljning.

Brister

Granskningen visar att ansvarsfördelningen mellan handläggare och avdelningschef för socialt stöd är otydligt när det gäller att formulera uppdraget till utföraren och följa upp individens insats. Vilken funktion som ska ansvara för att formulera och följa upp

nämndens uppdrag till utföraren framgår inte av nämndens riktlinjer eller några rutiner. I nämndens vägledande riktlinjer för myndighetsutövning enligt LSS framgår dock att handläggaren ska följa upp beslutet. Också avdelningschef för socialt stöd och handläggare beskriver delar av ansvarsfördelningen som otydlig, även om båda funktioner understryker att uppföljningarna görs i nära dialog och samförstånd.

Enligt handläggarna och avdelningschef för socialt stöd är avdelningschef för socialt stöd ansvarig för att formulera nämndens uppdrag till utföraren när utföraren inte är den egna regin. Om det är avdelningschefens uppdrag till utföraren som är att betrakta som nämndens uppdrag till utföraren så ska det ligga till grund för nämndens uppföljning och kunna revideras utifrån den. I dag är det avdelningschef som följer upp och vid behov omformulerar uppdraget, vilket innebär att nämndens uppföljningsansvar för den enskildes insats är delat mellan handläggare och avdelningschef för socialt stöd. Om ansvaret för nämndens uppföljning av den enskildes insats även fortsättningsvis ska delas mellan handläggare och avdelningen för socialt stöd (upphandlaren) behöver denna ansvarsfördelning framgå av riktlinjer och rutiner för uppföljningen.

Om det är handläggarna som ska ansvara för att formulera nämndens uppdrag till utföraren behöver nämnden säkerställa att uppdraget (utredningen) överlämnas till den *externa* utföraren. Avdelningschef för socialt stöd ska i så fall inte formulera något uppdrag.

Granskningen visar också att ansvaret för att formulera och följa upp uppdraget ser olika ut beroende på om det är nämnden själv eller en extern utförare som verkställer insatsen. När insatsen verkställs i egen regi är uppdraget synonymt med den beställning (i form av utredning) som handläggaren skickar till avdelningen för socialt stöd. Nämnden följer då upp insatsen genom att handläggarna följer upp den enskildes behov och utveckling i syfte att bedöma om det *övergripande* målet för insatsen har uppfyllts och om den enskilde därmed fortfarande har behov för insatsen bostad med särskild service.

När insatsen verkställs av extern utförare formulerar avdelningschef för socialt stöd nämndens uppdrag på underlag av den beställning som handläggarna gör (det vill säga utredningen) och skickar uppdraget till den *externa* utföraren. I detta uppdrag definieras då tydliga mål för insatsen utifrån individens behov och funktionstillstånd och dessa mål utgör sedan grund för den genomförandeplan utföraren upprättar tillsammans med individen. Avdelningschef följer sedan upp utvecklingen av den enskildes funktionstillstånd i förhållande till målen (d.v.s. måluppfyllelsen) och ändrar vid behov uppdraget till utföraren utifrån detta. Utöver avdelningschefens uppföljning följer handläggarna upp den enskildes behov och utveckling i syfte att bedöma om det *övergripande* målet för insatsen har uppfyllts och om den enskilde därmed fortfarande har behov för insatsen bostad med särskild service.

Enligt intervjuerna med avdelningschefer och handläggare är orsaken till att avdelningschef för socialt stöd, i egenskap av representant för nämnden, följer upp individer med bostad hos en extern utförare att *externa* placeringar ofta är kostsamma för kommunen och att enskilda i första hand önskar bo i sin hemkommun. När det gäller bostad med särskild service enligt LSS får kommunen bara verkställa ett beslut enligt 9 § 9 LSS i en annan kommun om det finns särskilda skäl. Möjligheten till att avsluta placeringen och istället verkställa insatsen i den egna kommunen behöver därför regelbundet undersökas. Enligt avdelningschefer och biståndshandläggare är det avdelningschef för socialt stöds ansvar att följa upp den enskildes behov och utveckling i förhållande till just den boendeinsats som den *externa* utföraren erbjuder och att bedöma om behovet istället kan tillgodoses i egen regi.

Vid nämndens uppföljning av individer som får sitt beslut verkställt på ett kommunalt boende gör nämnden ingen uppföljning som motsvarar den som avdelningschef för socialt stöd gör för insatser som verkställs av privata utförare. Det förefaller därför som att individer som får bostad med särskild service verkställd av en extern utförare får ett

mer tydligt uppdrag från nämnden och en mer omfattande uppföljning av sin insats (framför allt avseende behovsutveckling i förhållande till mål) än individer som får insatsen verkställd av nämnden.

Ovanstående gäller den uppföljning av den enskildes insats som *nämnden* ansvarar för i enlighet med 5 kap. 23 § SOSFS 2014:5. Till denna uppföljning kommer också *utförarens* ansvar för att följa upp att insatsen utförs enligt nämndens beslut och gällande författningar i enlighet med 6 kap. 4 § SOSFS 2014:5. Detta uppföljningsansvar har utföraren oavsett om utföraren är nämnden eller en annan, t.ex. en privat utförare. Att granska hur de externa utförarnas uppfyller sitt uppföljningsansvar ingår inte i denna granskning.

Först när ansvar och roller för att upphandla, formulera uppdrag till utförare och för att följa upp individers placeringar är tydliggjorda i styrdokument är det möjligt att granska följsamheten gentemot dessa.

Förslag till åtgärder

Socialnämnden upprättar riktlinjer som, när det gäller bostad med särskild service,

-tydliggör vilken funktion som ansvarar för att formulera nämndens uppdrag till utföraren i enlighet med 5 kap. 22 § SOSFS 2014:5

-tydliggör vilken funktion som ansvarar för att följa upp nämndens uppdrag till utföraren,

-säkerställer att nämndens uppdrag till utföraren och nämnden uppföljning på individnivå följer dokumentationskraven i SOSFS 2014:5 och är av samma kvalitet oavsett om beslutet verkställs av annan utförare eller nämnden själv.

Granskningsaktivitet 2

Granskning av om avtalet har följts upp för samtliga brukare i granskningens målgrupp.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om vi följer upp att den enskilde får insatser av god kvalitet, att leverantörerna levererar enligt överenskommelse och att priset speglar rådande behov och förutsättningar.

Tillvägagångssätt

Syfte och avgränsningar. Enligt planen ska samtliga beslut och avtal granskas för att se om de har följts upp i enlighet med lag och rutin. Tidigt i granskningen stod det klart att samtliga brukare och avtal hade följts upp av avdelningen för socialt stöd och handläggare under det senaste året. För att bedöma om uppföljningarna hade gjorts i enlighet med lag och rutin behövde nämndens tillvägagångssätt för upphandling och uppföljning klargöras och jämföras med gällande rätt och styrdokument för individ- och avtalsuppföljning. Kartläggningen av nämndens tillvägagångssätt vid upphandling av externa utförare och uppföljning av individers placeringar visade på otydligheter kring ansvar och roller. Denna otydlighet gjorde det svårt att granska om uppdrag och avtal utformats och följts upp i enlighet med lag och rutin. Granskningen har därför begränsats till att beskriva nämndens processer för upphandling, överlämnande av uppdrag till utförare och uppföljning av enskildas beslut och att jämföra dessa processer med gällande rätt och styrdokument för individ- och avtalsuppföljning. Först när ansvar och roller för att upphandla, formulera uppdrag till utförare och för att följa upp individers placeringar är tydliggjorda i styrdokument är det möjligt att granska följsamheten gentemot dessa.

Metod: För att kartlägga nämndens processer har utredaren intervjuat handläggare, avdelningschef för socialt stöd och avdelningschef för mottagning och utredning. Styrdokument i form av riktlinjer och rutiner har granskats.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Upphandling och uppföljning av externa utförare

Avdelningen för socialt stöd ansvarar för upphandlingen av externa utförare och står för kostnaden för dessa. Avdelningschef gör i samråd med biståndshandläggaren en bedömning av vilken utförare som är bäst lämpad och direktupphandlar därefter platsen och skriver ett placeringsavtal med den aktuella utföraren.

I nuläget görs ingen kontroll av utföraren innan avtal skrivs (t.ex. att utföraren har tillstånd från IVO, skattestatus och ekonomisk status).

Som regel finns det få utförare att välja på som har den kompetens som den enskilde behöver. Den aktuella utföraren tar ofta ett fast pris för en plats hos utföraren. Detta pris kan förhandlas och justeras något utifrån en bedömning av vilka resurser som den enskilde behöver för att få sina behov av stöd och hjälp tillgodosedda. Nämnden har inget mätinstrument för bedömning av den enskildes stödbehov. Det begränsade utbudet av leverantörer som kan tillgodose den enskildes behov i kombination med att utföraren oftast har bättre kunskap än nämnden om vilka personalresurser som den enskildes typ av funktionsnedsättning kan komma att kräva, ger utföraren ett övertag i förhandlingen om priset.

I avtalet regleras vanligtvis inte om, och i så fall hur, priset ska justeras vid förändrat stödbehov hos den enskilde. För enskilda med behov som förväntas förändras efter en tid med insatsen skrivs ibland avtal för en kortare tid. När avtalet löper ut kan chef för socialt stöd omförhandla priset utifrån det behov av stöd och service som brukaren då har. Bedömningen av den enskildes stödbehov görs utifrån resultatet av de individuppföljningar som avdelningschef och handläggare gör (se granskningsaktivitet 1).

Priset följs upp genom kontroll av att alla fakturor stämmer överens med det avtalade priset.

I avtalet eller uppdraget till utföraren regleras vanligtvis inte nämndens former för uppföljning av den enskildes insatser, om utföraren ska förse nämnden med information om genomförandet av den enskildes insatser eller hur förändrade behov hos individen ska hanteras.

Det fanns vid granskningens genomförande ingen processbeskrivning eller rutin för upphandling och avtal med extern utförare.

Kontroll och uppföljning av den externa utförarens verksamhet – avtalsuppföljning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lysekil fick PwC 2019 i uppdrag att granska om kommunstyrelsen och socialnämnden säkerställer en ändamålsenlig uppföljning av och insyn i verksamheter som utförs av externa utförare.

I sin granskning noterade PwC vad gäller socialnämnden:

- att nämnden saknade riktlinjer och rutiner för insyn och kontroll av privata utförare och deras verksamhet
- att nämnden saknar en övergripande kontroll av leverantörer
- att nämndens avtal med privata utförare saknade reglering kring kontroll, uppföljning och insyn i leverantörens verksamhet
- att nämnden saknade strukturerad och systematisk uppföljning av externa utförare. Den uppföljning som sker, sker på basis av klient och inte utförare, vilket kan ge ett felaktigt fokus vid genomförande av uppföljning.

Kommunfullmäktige fastställde den 22 april 2020 Program för verksamhet som utförs av privata utförare. Enligt programmet ansvarar varje nämnd för att säkerställa att alla utförare, såväl kommunala som privata, inom nämndens ansvarsområde bedriver

verksamheten i enlighet med:

- De lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla för verksamheten.
- De riktlinjer och styrande dokument som kommunfullmäktige och respektive nämnd fastställer.
- De mål som kommunfullmäktige och respektive nämnd fastställer.

Målen och riktlinjerna ska framgå i de förfrågningsunderlag som utgör underlag för upphandling samt i de avtal som tecknas med privata utförare. Varje nämnd ansvarar också för att uppföljning, kontroll och allmänhetens rätt till insyn ingår i de avtal, uppdragsbeskrivningar och överenskommelser som träffas med varje utförare.

Varje nämnd ansvarar för uppföljning, kontroll och insyn inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden ska tillse att det finns en organisation för att arbeta med dessa frågor och att det finns framtagna regler och rutiner.

Brister

En granskning av nämndens kontroll och uppföljning av de privata utförarnas verksamhet har inte gjorts. Detta då förvaltningens tolkning av olika förarbeten [1] är att kommunen inte är huvudman för verksamheter där den köper enstaka platser och därför inte omfattas av det ansvar för verksamhetens kvalitet som regleras i Kommunallagen [2] och som PwC:s granskning och kommunfullmäktiges program för privata utförare bygger på. Däremot har kommunen ansvar för att den enskilde får insatser av god kvalitet, vilket följs upp genom nämndens uppföljningar av den enskildes insatser.

Att kommunen inte ansvarar för verksamhetens kvalitet vid köp av enstaka platser skriver även SKR på sin hemsida: [3] ” Vid till exempel köp av hem för vård eller boende (HVB), har kommunen ansvaret för den individuella insatsen men inte för verksamheten som helhet.”

[1] I regeringens proposition 2013/14:118, s. 35 skriver regeringen följande: ”I propositionen till lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) redogjorde regeringen för olika sätt att konkurrensutsätta verksamhet i egen regi och uttalade bl.a. följande. ”En driftentreprenad föreligger när en kommun anlitar en extern leverantör som på grundval av ett skriftligt avtal åtar sig att för kommunens räkning, varaktigt och självständigt, utföra en eller flera tjänster i en sammanhållen verksamhet. Kommunen är fortsatt huvudman för verksamheten, dvs. kommunen behåller sitt ansvar gentemot de brukare eller patienter som omfattas av den entreprenaddrivna verksamheten. Kommunen bestämmer vad verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet ska vara. Kommunen ansvarar även för uppföljning, utvärdering och eventuella kompletterande insatser. Den externa leverantören tillhandahåller således en kommunal tjänst och kommunen bär ansvaret på samma sätt som när kommunen bedriver verksamheten i egen regi. När en kommun köper enstaka platser eller tjänster på en privat institution eller anläggning har kommunen inget inflytande över verksamhetens utformning. Kommunen är inte huvudman för verksamheten men ansvarar ändå för att de vård-, omsorgs- och stödinsatser som den enskilde får håller god kvalitet.” (prop. 2008/09:29 s. 19 f.)”

[2] Enligt 6 kap. 6 §kommunallagen (KL) ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det gäller även när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan. Om skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten och genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över (10 kap. 8 och 9 §§).

[3] SKR "Huvudman, ansvarsfördelning, roller", hämtad den 25 november 2020 från <https://skr.se/demokratiledningstyrning/driftformervalfrihet/privatautforarekonkurrens/huvudmanansvarsfordelningroller.27745.html>

Förslag till åtgärder

Socialnämnden bör se över om insatsen bostad med särskild service enligt SoL och LSS kan upphandlas genom ramavtal. En ramavtalsupphandling skulle kunna underlätta nämndens kontroll av att insatserna utförs med god kvalitet genom att det i förfrågningsunderlaget ställs krav på utförarna, tjänsten de ska tillhandahålla och former för uppföljning. Därmed blir kraven lika för samtliga utförare och behöver inte regleras i varje enskilt placeringsavtal med utföraren.

Process/rutin som granskats

Kommunens rutin för rehabilitering

Granskningsaktivitet 1

Kontroll av att personer med upprepad korttidsfrånvaro som överstiger sex tillfällen på ett år kallas till ett kartläggningssamtal.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt ska återfå sin arbetsförmåga och kunna återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Av 19 svarande hade 5 alltid och 9 oftast kartläggningssamtal med sina medarbetare vid upprepad korttidsfrånvaro. Fem chefer hade sällan kartläggningssamtal.

Brister

5 av 19 chefer har sällan kartläggningssamtal vid upprepad korttidsfrånvaro. Det innebär att medarbetare inte fångas upp tidigt i sjukskrivningsprocessen vilket kan innebära en längre rehabiliteringsprocess.

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 2

Kontroll av att arbetsgivaren (efter att medarbetaren dag 8 lämnat in läkarintyg om att sjukfrånvaron inte är helt kort) kallar till ett rehabiliteringsmöte (kartläggningssamtal) inom 3 veckor efter sjukskrivningens första dag

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Av 19 svarande chefer kallade 5 alltid och 10 oftast medarbetaren till ett rehabiliteringsmöte (kartläggningssamtal).

Brister

4 av 19 chefer kallar sällan medarbetaren till ett rehabiliteringsmöte (kartläggningssamtal).

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 3

Kontroll av att chefen dokumenterar kartläggningssamtalet.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Av 19 svarande dokumenterade 10 alltid och 8 oftast kartläggningssamtalet.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117).

Granskningsaktivitet 4

Kontroll av att chefen skickar ut blanketten "Välkommen på rehabiliteringsmöte" till den sjukskrivne inför ett rehabiliteringssamtal.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

11 av 19 chefer använder avsedd blankett vid kallelse till rehabiliteringsmöte.

Brister

8 av 19 chefer använder aldrig avsedd blankett för kallelse till rehabiliteringsmöte. Detta medför sannolikt att medarbetaren inte är förberedd inför samtalet vilket kan påverka samtalets kvalitet, upplägg och innehåll.

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 5

Kontroll av att chefen dokumenterar rehabiliteringsutredningen.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

16 av 19 chefer dokumenterar rehabiliteringsutredningen i avsedd blankett. Övriga dokumenterar på annat sätt.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 6

Kontroll av att chefen dokumenterar anpassningar och åtgärder i en rehabiliteringsplan.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

18 av 19 dokumenterar anpassningar och åtgärder i en rehabiliteringsplan.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 7

Kontroll av att det hålls uppföljande rehabiliteringsmöten.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

10 av 19 dokumenterar alltid uppföljningen av rehabiliteringsplanen. 9 dokumenterar oftast uppföljningen.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 8

Kontroll av att rehabiliteringsplanen utvärderas och att ev. nya förutsättningar och åtgärder dokumenteras.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

10 av 19 dokumenterar alltid uppföljningen av rehabiliteringsplanen. 9 dokumenterar oftast uppföljningen.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Granskningsaktivitet 9

Kontroll av att avslut av rehabiliteringsarbetet görs på ett formellt sätt och dokumenteras.

Syfte med granskning

Syftet är att undersöka om rehabiliteringsprocessen utförs enligt rutin så att medarbetaren så långt som möjligt kan återfå sin arbetsförmåga och återgå i arbete.

Tillvägagångssätt

Granskning av chefers följsamhet av rutiner för rehabilitering har genomförts genom att enkäter skickades ut till förvaltningens chefer. 19 av 24 chefer besvarade enkäten.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

4 av 19 chefer avslutar alltid rehabiliteringen med hjälp av avsedd blankett. 5 använder oftast blanketten, 6 sällan och 4 aldrig.

Brister

6 av 19 chefer avslutar sällan rehabiliteringen med hjälp av avsedd blankett. 4 avslutar aldrig rehabiliteringen med hjälp av avsedd blankett. Detta kan resultera i att ev. anpassnings- och rehabiliteringsåtgärder som genomförs och utfallet av dem inte finns dokumenterade.

Förslag till åtgärder

Socialnämnden ålägger ansvarig avdelningschef att innan utgången av december återkomma med en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som upptäckts i granskningen. (Åtgärd beslutad av socialnämnden 2020-10-05 § 117)

Utbildningsnämnden

Process/rutin som granskats

Fördelning av tider samt uthyrningsprinciper i kommunala idrottsanläggningar.

Granskningsaktivitet 1

Kännedom om regler.

Syfte med granskning

Syftet är att kontrollera om de föreningar som ansöker om tider har kunskap om de regler som gäller för fördelning av tider.

Tillvägagångssätt

Enkätundersökning, svar inhämtats från föreningslivet under hösten 2020. Svarsfrekvensen var relativt låg men visar ändå klara tendenser.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Det kan konstateras att riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar ej är kända bland alla föreningar som ansöker om tider.

Att riktlinjerna ej är kända kan leda till en viss brist på transparens, att man upplever att fördelningen av tider sker på ett godtyckligt sätt. Detta framkommer i svar från en specifik förening som upplever att handbollen alltid prioriteras oavsett hur riktlinjerna ser ut.

Enligt nuvarande handlägningsrutiner fattas inte heller några formella beslut gällande tilldelningen. Detta är i sig kanske inte en nödvändighet, men i kombination med att vissa föreningar inte är medvetna om riktlinjerna riskerar det att uppstå frågetecken om man inte skulle få de tider man ansökt om. I dagsläget blir det emellanåt diskussioner och mindre förhandlingar mellan förening och fritidskontor, vilket med all sannolikhet hade kunnat undvikas genom en mer tydlig rutin och handläggning.

En tydlig åtgärd för att öppet visa hur handläggningen av tilldelning går till är att riktlinjerna synliggörs. I samband med att förfrågningarna till föreningarna går ut och de ombeds att inkomma med ansökningar om tider, bör därför riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar bifogas.

Brister

Riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar är inte kända av alla ansökande föreningar och behöver därför synliggöras och förankras hos föreningslivet.

Förslag till åtgärder

Riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar är inte kända av alla ansökande föreningar och behöver därför synliggöras och förankras hos föreningslivet. I samband med att förfrågningarna till föreningarna går ut och de ombeds att inkomma med ansökningar om tider, bör därför riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar bifogas.

Granskningsaktivitet 2

Kontroll av tilldelningsprocessen.

Syfte med granskning

Syftet är att kontrollera om de föreningar som får önskade tider respektive de som inte får de tider de önskar rangordnas enligt riktlinjerna.

Tillvägagångssätt

Granskningen har genomförts genom insamling av svar från föreningslivet samt dialog med fritidskontoret som hanterar handläggningen. Några stickprovskontroller har inte genomförts i denna granskning.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Av svar från föreningslivet uppger bland annat en förening att man inte upplever att riktlinjerna följs, utan att handbollen alltid prioriteras. Man upplever även oklarheter i riktlinjen att "verksamhet i RF-ansluten förening riktad till ungdomar 6-20 år har företräde på tider före klockan 20.00" och ifrågasätter om tilldelning verkligen sker enligt detta stycke.

Det framkommer också frågetecken kring styckena "vid fördelning av antalet träningstimmar tas hänsyn till antalet ungdomsmedlemmar i föreningen" samt "vid fördelning av antalet träningstimmar tas hänsyn till serietillhörighet". Frågetecknen gäller där hur rutinen ser ut från handläggande enhet i hur man följer upp antalet ungdomsmedlemmar samt hur avvägningen görs kring serietillhörighet mellan olika idrotter.

Ansvarig handläggande enhet uppger att riktlinjerna följs och efterlevs, men att man ibland behöver en dialog med vissa föreningar för att förhandla och mötas halvvägs för att nå en överenskommelse. De oklarheter som de själva upplever är att riktlinjer för fördelning av tider till ansökande privata intressenter och företag saknas och att det är först till kvarn som gäller.

Slutsats

Genom att synliggöra riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar skapar man en öppenhet gentemot föreningarna. Riktlinjerna bör därför enligt rutin skickas ut till föreningslivet vid anmodan om att ansöka om tider. Därmed ges alltid en möjlighet för föreningarna att stämma av tilldelningen mot riktlinjerna vid oklarheter.

Därutöver bör en genomgång göras för att säkerställa att man i handläggningen har tillräckliga underlag för att göra bedömningar enligt de stycken som framkommer i riktlinjerna. I samband med denna genomgång kan man också göra en bedömning om riktlinjerna är tillräckligt heltäckande.

Brister

Okklarheter gällande om riktlinjerna följs och efterlevs. Inga stickprover har däremot genomförts som skulle kunna bekräfta brister i fördelningen.

Synliggörande av riktlinjerna skapar dock en öppenhet och möjlighet för föreningarna att kontrollera tilldelningshandläggningen.

Förslag till åtgärder

Synliggöra riktlinjerna för fördelning av tider i idrottsanläggningar för att skapa öppenhet gentemot föreningarna. Därutöver bör en genomgång göras för att säkerställa att man i handläggningen har tillräckliga underlag för att göra bedömningar enligt de stycken som framkommer i riktlinjerna.

Process/rutin som granskats

Budget-och uppföljningsprocesser.

Granskningsaktivitet 1

Granskning av budget och utfall i uppföljningsrapporter.

Syfte med granskning

Syftet är att kontrollera hur träffsäkra de prognoser som gör i uppföljningsrapporterna är i relation till utfall på helår.

Tillvägagångssätt

Granskning har gjorts av de avvikelser som framgår av uppföljningsrapporterna under året till och med september samt periodiseringsutfall från 2019.X

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Det är självfallet omöjligt att göra en klar sammanfattning av bokslutet 2020 men eftersom utfall och budget följer varandra bättre antas en bättre träffsäkerhet.

- Interkommunala ersättningar. Inom för- och grundskolan är det relativt lätt att budgetera då inskrivna barn/elever är relativt beständiga över åren. Inom gymnasieskola och särskola är det svårare. Gymnasieskolan är konkurrensutsatt och beroende av elevers val. Det innebär att elevantalet inte är klart förrän hösten på budgetåret. Interkommunala kostnader/intäkter i särskolans resulterar i stor variation då en kostnad per interkommunal elev innebär en stor skillnad i kostnad/intäkt.
- Periodiseringar. I januari inkom fakturor för justering av kostnader för 2019 på totalt 1,275 mnkr. Dessa berörde IT och media. Varken ekonom eller chefer på förvaltningen förutsåg detta. Under 2020 har därför ett centralt arbete med rutiner för periodisering och därmed budgetuppföljning påbörjats

Brister

Arbetet med påbörjade förvaltningsövergripande åtgärder och rutiner fortsätter.

Förslag till åtgärder

Den åtgärd som föreslås är: Arbetet med påbörjade förvaltningsövergripande åtgärder och rutiner fortsätter.

Granskningsaktivitet 2

Avvikelser i relation till övergripande kostnader.

Syfte med granskning

Syftet med granskningen är att kontrollera budget och avvikelser i relation till övergripande kostnader t ex Västtrafik.

Tillvägagångssätt

Granskning av periodiserad budget jämförts med ackumulerad avvikelse under årets första nio månader.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Granskningen innebär att periodiserad budget jämförts med ackumulerad avvikelse under årets första nio månader

De övergripande kostnader som granskats är kost, IT och resor.

Utfallen till och med september är enligt tabell:

Område	Budget, mnkr	Avvikelse, mnkr	Avvikelse, %	Anmärkning
Kost	18,4	0,5	2,70 %	Lägre rörlig kostnad på gymnasiet pga pandemin
IT	6,7	-0,3	-4,50 %	
Resor	5,7	0,9	15,80 %	Osäkerhet i periodisering

Det framgår tydligt att en bättre budgetering har gjorts.

- Främsta orsakerna är att den kostnadsutveckling som sker över åren kommuniceras bättre idag än tidigare. Det handlar om principer för beräkning av kost och IT som tydliggjorts vilket innebär att respektive chef kan budgetera bättre.

- När det gäller resor innebar det nya avtalet med Västtrafik ett stort antal förändringar som ledde till att budgeterade kostnader inte kunde förutses under 2019. Det handlade främst om kompletteringstrafik, särskilda transporter och samordning av trafik. Inför budget 2020 utgicks det från utfall 2019. Vi ser dock att de åtgärder gällande samplanering, rutiner för beställningstrafik som vidtagits ger resultat. Notera dock att den ackumulerade budgeten är likafördelad per månad. En viss förändring i utfall i relation till budget för året beräknas då Västtrafik gör en årsjustering på sista fakturan för året.

Slutsatser: En tydligt bättre budgetering har kunnat göras inför 2020.

Brister

Fortsätta påbörjat arbete med att tydliggöra rutiner och underlag för beställningar och fakturering gällande interna kostnader inom kost, IT och media.

Förslag till åtgärder

De åtgärder som föreslås är: Fortsätta påbörjat arbete med att tydliggöra rutiner och underlag för beställningar och fakturering gällande interna kostnader inom kost, IT och media.

Process/rutin som granskats

Kontroll budget och utfall

Granskningsaktivitet 1

Granskning av budget och utfall i uppföljningsrapporter.

Syfte med granskning

Syftet är att kontrollera om chefer följer lagd budget, vad avvikelser beror på och om prognostiseringar är riktiga.

Tillvägagångssätt

Kontroll av uppföljningar, om chefer följer lagd budget, vad avvikelser beror på och om prognostiseringar är riktiga.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Efter 2019 konstaterades att prognoserna inte var tillräckligt bra. Dels för att avvikelser mellan prognos och utfall avvek men också för att avvikelserna accelererade från maj och framåt.

Vid analys av orsak konstaterades att rutinen vid uppföljningar följdes men utfördes generellt inte på ett tillräckligt sätt. Det som konstaterades var:

- En nära dialog mellan ekonom och chef behövde stärkas. Ett generellt behov av att delge varandra insikt, förståelse för verksamhet respektive ekonomi behövdes.
- Ett djupare ekonomiskt underlag gällande utfall i relation till budget med analys ur ekonomiperspektiv behövdes till ansvarig chef.
- En djupare bild av verksamhetens förutsättningar och utmaningar behövdes till ekonom
- Vid varje uppföljning behöver avvikelser analyseras och vid behov generera åtgärder. Dessa åtgärder dokumenteras sammanställs och följs upp enligt en kontinuerlig dokumentation

Slutsats

Det konstateras att fler åtgärder satts in under löpande budgetår. Dialogen mellan ekonom och chef har stärkts.

Brister

-

Förslag till åtgärder

Slutsats: Det konstateras att fler åtgärder satts in under löpande budgetår. Dialogen mellan ekonom och chef har stärkts.

Havets Hus i Lysekil AB

Process/rutin som granskats

Hantering av personrisker på grund av brister i kompetens, kapacitet eller beroende av nyckelpersoner.

Granskningsaktivitet

Kontrollera att rapporten om upplevd kompetens sammanställts.

Syfte med granskning

Bekräfta att kontrollen genomförts.

Tillvägagångssätt

-

Brister

-

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Rapporten har sammanställts. Medarbetarna upplever att de har den utbildning och kompetens som krävs för att genomföra sina arbetsuppgifter i en högre grad än tidigare. På en femgradig skala, där 5 står för att de helt och hållet håller med om att de har den utbildning och kompetens som krävs, och 1 står för att det inte håller med, så var genomsnittet 4,5. Det är en ökning med 0,2 jämfört med året innan. och inga åtgärder bedöms behöva sättas in förutom sedvanlig kompetensutveckling på arbetsplatsen.

Förslag till åtgärd

Ingen åtgärd

Process/rutin som granskats

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Granskningsaktivitet 1

Kontrollera att kartläggningen av den psykosociala arbetsmiljön genomförts.

Syfte med granskning

Säkerställa att den psykosociala arbetsmiljön kartläggs för att se om det finns något som behöver åtgärdas.

Tillvägagångssätt

Ta del av rapporten från företagshälsovården.

Brister

-

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Kartläggningen kommer att genomföras i januari 2021.

Förslag till åtgärd

Genomför kartläggningen med hjälp av företagshälsovård. Planerad till januari 2021. Rapportera därefter till styrelsen.

Granskningsaktivitet 2

Kontrollera att den upplevda arbetsbelastningen sammanställs.

Syfte med granskning

Bekräfta att kontrollen genomförts.

Tillvägagångssätt

Ta del av rapporten som baseras på enkäterna.

Brister

-

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Rapporten har sammanställts. På frågan om medarbetarna upplever att de har gott om tid att genomföra sina uppgifter visar resultatet att det går åt rätt håll. På en femgradig skala, där 5 står för att de helt och hållet håller med och 1 står för att det inte håller med, så var genomsnittet 3,8. Det är en förbättring jämfört med året innan då genomsnittet var 3,6. Dock är arbetsbelastningen i perioder fortsatt hög varför det är viktigt att se att trenden inte bryts.

Förslag till åtgärd

Följ upp upplevd arbetsbelastning. Genomför enkäter för att följa upp att upplevd arbetsbelastning fortsätter att utvecklas positivt. Jämför med tidigare år.

LEVA i Lysekil AB

Process/rutin som granskats

Arbetsmiljöföreskrifter

Granskningsaktivitet

Efterlevnad AFS 2001:1

Syfte med granskning

Undersöka om arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Tillvägagångssätt

Med stöd av BLA-20602-v.1.0 Blankett Internkontroll AFS 2001_1 har vi genomfört den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Brister

Tidsbrist på grund av sjukdom.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har fungerat enligt plan med undantag från ett fåtal punkter som behöver åtgärdas

Förslag till åtgärd

Slutför checklista Internkontroll AFS 2001:1

Följande åtgärder återstår att utföra:

- a). Uppdatera och kommunicera arbetsmiljöpolicy
- b). Färdigställ och implementera systematiska arbetsmiljöarbetet
- c). Genomför skyddsronder
- d). Undersök IT-stöd/programvara för återkoppling av tillbud/olyckor/åtgärder.
- e). Genomför punkt 23 och 24 i checklistan

Process/rutin som granskats

Off boarding

Granskningsaktivitet

Stickprovskontroll anställningens avslutsrutiner

Syfte med granskning

Undersöka om vi följer våra rutiner i samband med avslut av anställning.

Tillvägagångssätt

Mot bakgrund av blanketten ”Avslut av anställning” har stickprovskontroll och intervjuer med chefer/arbetsledare, nyckelansvariga samt IT-chef genomförts.

Brister

Inga brister iakttagna.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Processen fungerar enligt rutinbeskrivningen. Inga avvikelser har noterats.

Förslag till åtgärd

Ingen åtgärd

Stickprovskontrollen visade inga avvikelser. Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning.

Process/rutin som granskats

Avtalsefterlevnad

Granskningsaktivitet

Kontrollera att beställningar finns för samtliga fakturerade leveranser.

Syfte med granskning

Säkerställa fakturering utanför driftvolym.

Tillvägagångssätt

Kopia på fakturor utanför driftvolym kontrolleras mot de beställningar som finns för samtliga fakturerade leveranser.

Brister

Mindre avvikelser har noterats:

- a). rutin för tillägsbeställning används ej
- b). dokumenterade beställningar saknas
- c). majoriteten av beställningar kommer via tfn/mail och löpande på driftmöten

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Mall för tillägsbeställning används ej.

Förslag till åtgärd

Använd mallen för tillägsbeställningen enligt avtal.

Uppmana kommunen att använda mall för tillägsbeställning.

LysekilsBostäder AB

Process/rutin som granskats

Inkassohantering

Granskningsaktivitet

Granskat effektiviteten av inkassorutinerna

Syfte med granskning

Säkerställa:

- en effektiv process som minimerar kreditförluster.
- att konkurrensmässigt pris betalas för utförda inkassotjänster.
- att organisationens resurser, såväl personella som administrativa stödsystem, används på ett effektivt sätt vid inkassohantering.

Tillvägagångssätt

- Benchmark av processer och rutiner med branschkollegor och Intrum (samarbetspart) i syfte att få inspiration kring effektiva arbetssätt.
  - Intervjuat branschkollegor.
  - Intervjuat inkassobolag.
  - Medverkat på nätverksträff anordnad av Kronofogdemyndigheten.
  - Analyserat inhämtad information.
- Konkurrensutsätta Intrum som i nuläget anlitas för inkassotjänster.

- Offertförfrågningar har skickats ut till tre olika inkassobolag.
- Utvärdering av inkomna offerter pågår.
- Utvärdera om vi skall skicka inkassokrav till hyresgäst i egen regi.
  - Utvärderat arbetsbelastning i berörd administrativ organisation.
  - Utvärderat om administrativa arbetsuppgifter kan effektiviseras, tas bort eller omfördelas.
  - Utvärderat om risker finns med att skicka inkassokrav i egen regi.
  - Analysera utvärderingar enligt ovan för att kunna fatta beslut om inkassokrav ska skickas i egen regi eller inte.

Brister

Se resultat och iakttagelser.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

- Sammanfattningsvis utförs inkassoprocessen i det stora hela på ett effektivt sätt.
- Efter analys av erhållna offerter utvärdera vilken inkassoleverantör som skall anlitas.
- Efter analys av utvärdering enligt ovan fattas beslut om inkassokrav ska skickas i egen regi. Utvärderingen skall vara klar december 2020.

Förslag till åtgärd

- Utskick av inkassokrav har tidigare lagts.
- I de fall nyinflyttade hyresgäster är sena med hyresinbetalningar kontaktar förvaltningsassistent berörda för uppföljning.
- Utveckla dokumentationen av inkassoprocessen. Klart december 2020.
- Kontinuerlig visualisering av nyckeltal i inkassoprocessen.

Process/rutin som granskats

Brand i fastighet

Granskningsaktivitet

Granskat att bolaget följer lagkrav och riktlinjer avseende systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Syfte med granskning

Syftet med granskningen är säkerställa att bolaget undviker brand genom att på ett systematiskt sätt planera, kontrollera och dokumentera brandskyddsarbetet i hela verksamheten.

Tillvägagångssätt

Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) innebär kontinuerlig och systematisk uppföljning av planering, kontroller och dokumentation avseende brandskyddsutrustning och utrymningsvägar i hela fastighetsbeståndet. Granskning har utförts genom att kontrollera om bolaget bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete enligt de lagar och riktlinjer som gäller.

Granskningsprocessen har utförts genom att bolagets brandskyddsansvarige har granskat att:

- Berörd intern personal har dokumenterad utbildning gällande "Heta arbeten".
- Intern personal utför kontroller i berörda fastigheter med rätt intervall och enligt uppdaterad checklista i fastighetsystemet Vitec.
- Personal från brandskyddsentreprenör utför kontroller med rätt intervall enligt uppdaterad checklista.
- Oberoende part utför revisionsbesiktningar i de fastigheter där automatiska brandlarm finns installerat.
- Dokumentation från brandskyddsentreprenör skickas till bolagets brandskyddsansvarig.
- Utrymningsvägar i trapphus och gemensamma utrymmen löpande kontrolleras av intern personal.
- Utrymningsvägar i trapphus och gemensamma utrymmen som blockerats rapporteras till förvaltningsassistent för åtgärd.

Brister

Se resultat och iakttagelser.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Sammanfattningsvis följs rutiner kring systematiskt brandskyddsarbete och därmed efterlevs lagkrav med tillhörande riktlinjer.

Förslag till åtgärd

Vid granskning framkom behov av att ta fram rutin som beskriver var dokumentation avseende brandskyddskontroller från extern part skall lagras. Brandskyddsansvarig tillika fastighetschef har fått i uppdrag att fastställa en sådan rutin. Uppdraget skall vara klart december 2020.

Process/rutin som granskats

Radon

Granskningsaktivitet

Granskat att bolaget har tydliga och dokumenterade rutiner för mätprocessen avseende radonmätning samt att det finns en dokumenterad handlingsplan för återkommande radonmätningar.

Syfte med granskning

Syftet med granskningen är att säkerställa att bolaget har rutiner för hur mätprocessen avseende radonmätning går till samt att det finns en handlingsplan för återkommande radonmätning enligt lag.

Tillvägagångssätt

- Mätprocessen avseende radon.
  - Kontrollerat att mätprocessen är dokumenterad.
  - Läst igenom och analyserat dokumentationen av mätprocessen.
  - Granskat att mätprocessen följer lagstiftningen.
- Handlingsplan för återkommande radonmätningar enligt lagkrav.

- Kontrollerat att handlingsplan för återkommande radonmätningar är dokumenterad.
- Kontrollerat att handlingsplan för återkommande radonmätningar är uppdaterad.
- Granskat att handlingsplan för återkommande radonmätningar följer lagstiftningen.

Brister

Se resultat och iakttagelser.

Resultat och iakttagelser som gjorts vid granskningen

Vid granskning framkom att dokumentation av mätprocessen avseende radonmätningar inte är tillfredsställande då processen endast beskriver vad som skall göras men inte hur arbetsmomenten ska gå till. Dokumentation avseende tidsintervall i mätprocessen saknades också.

Förslag till åtgärd

Driftingenjör har fått i uppdrag att uppdatera så att dokumentation av mätprocess avseende radon blir komplett. Uppdraget skall vara klart december 2020.

Datum
2021-01-12

Dnr
LKS 2020-000434

Avdelningen för verksamhetsstöd
Ing-Marie Tjulander 0523 – 61 32 19
ing-marie.tjulander@lysekil.se

Intern kontrollplan 2021 för kommunstyrelsen

Sammanfattning

Intern kontroll syftar till att säkerställa kvaliteten och uppmärksamma olika brister som kan förekomma i verksamheten.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-10-07 att granska följande processer/rutiner under 2021:

- Följsamhet av e-postrutinen
- Följsamhet av chefsplattformen
- Följsamhet av medarbetarplattform

Den interna kontrollplanen redovisar hur granskningarna ska genomföras för att kontrollera att processer och rutiner efterlevs. Genomförd granskning utifrån planen återrapporteras till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens förslag till intern kontrollplan 2021.

Ärendet

Intern kontroll syftar till att säkerställa kvaliteten och uppmärksamma olika brister som kan förekomma i verksamheten.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-10-07 att granska följande processer/rutiner under 2021:

- Följsamhet av e-postrutinen
- Följsamhet av chefsplattformen
- Följsamhet av medarbetarplattform

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen upprättar årligen en intern kontrollplan. Intern kontroll syftar till att säkerställa kvaliteten och att uppmärksamma olika brister som kan förekomma i verksamheten.

Den interna kontrollplanen redovisar hur granskningarna ska genomföras för att kontrollera att processer och rutiner efterlevs. Genomförd granskning utifrån planen återrapporteras till kommunstyrelsen.

Angående följsamhet av e-postrutinen

Mycket av kommunens interna och externa information och kommunikation sker via e-post. Det finns en rutin för hur anställda i Lysekils kommun ska hantera och kommunicera via e-post på ett enhetligt, lagenligt och effektivt sätt.

Den personliga e-postbrevlådan är knuten till en enskild person och ska hanteras på samma sätt som post för inkommande allmänna handlingar. Omgående och utan dröjsmål ska e-post tas om hand för registrering och handläggning. Det innebär att e-postbrevlådan bör kontrolleras minst en gång per arbetsdag och att

Dnr
LKS 2020-000434

det finns rutin för hur frånvarobesked ska anges. Den personliga e-postbrevlådan ska användas med gott omdöme.
E-postsignaturen ska följa kommunens grafiska profil.

Angående följsamhet av chefs- och medarbetarplattformarna

Kommunfullmäktige fastställde 2017-11-16, § 153 riktlinjer för chefer och 2018-12-13, § 36 för riktlinjer för medarbetare. Syftet är att tydliggöra vilka förväntningar och krav som ställs på chefer och medarbetare i Lysekils kommun. För att lyckas med att vara en kreativ och kompetent organisation som arbetar med lärande och ständiga förbättringar finns förtydligande i plattformarna.

Chefer förväntas vara:

- Säker chef som ansvarar för verksamhet, ekonomi och personal
- Initiativrik utvecklare som förbättrar och spanar
- Klar ledare som bygger relationer och kommunicerar

Medarbetare förväntas vara:

- Trygg medarbetare som förstår och tar ansvar för uppdraget
- Kreativ medarbetare som utvecklas och gör nytta
- Engagerad medarbetare som engagerar sig i sitt arbete och visar yrkesstolthet

Alla chefer och medarbetare ska ge en bra service till kommunens invånare. Det ska finnas tillit och tilltro till medarbetarnas kunskaper, omdöme och vilja att genomföra sitt arbete på ett bra sätt. Engagerade medarbetare som känner stolthet över sitt arbete bidrar till nöjdhet bland de verksamheten finns till för. Att vara en attraktiv arbetsgivare är också en förutsättning för att Lysekils kommun ska kunna lösa sitt uppdrag nu och i framtiden.

Den interna kontrollen ska undersöka hur implementeringen av plattformarna fungerat och om de efterföljs i verksamheterna.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Ing-Marie Tjulander
Kvalitetschef

Ulrika Lundgren
Handläggare

Bilaga

Intern kontroll - plan 2021 för kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

Kvalitetschef
HR-chef
Administrativ chef
Kommens revisorer

Intern kontroll - plan 2021

Kommunstyrelsen
2021

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Plan för intern kontroll.....	3
3	Risker som ska hanteras	3
4	Process eller rutin som ska granskas	5
4.1	Följsamhet av e-postrutinen.....	5
4.2	Följsamhet av chefsplattformen.....	5
4.3	Följsamhet av medarbetarplattformen	5

1 Inledning

Nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Varje enskild nämnd och bolagsstyrelse ska årligen godkänna en intern kontrollplan.

Resultat av utförd granskning och förslag till åtgärder ska rapporteras och beslutas i nämnd/bolagsstyrelse. Därefter ska rapportering även ske till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

2 Plan för intern kontroll

Plan för intern kontroll innehåller de processer och/eller rutiner som ska granskas 2021. Planen innehåller bland annat beskrivning och bedömning av de risker som identifierats i varje process/rutin och vilka granskningsaktiviteter som ska utföras.

Kommunstyrelsen har beslutat granskning av följande processer/rutiner:

Följsamhet av e-postrutinen

Det finns en fastställd e-postrutin som ska följas.

Angående följsamhet av e-postrutin har det utifrån e-postmätningen som gjordes i Kommunens Kvalitet i Korshet (KKIK) 2019 pågått ett förbättringsarbete vilket bör följas upp. Uppföljning sker genom intern kontroll. Bestämmelser som styr e-posthanteringen finns främst i tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen, förvaltningslagen, arkivlagen samt i kommunens arkivreglemente. Vid användning av e-post gäller samma lagar och regler som för pappershandlingar när det gäller vad som är allmän handling samt registrering, diarieföring och arkivering. Varje användare av Lysekils kommuns e-post har ansvar för att den personliga tjänstbrevlådan används med gott omdöme.

Följsamhet av chefsplattformen

Chefsplattformen är en riktlinje och innehåller följande:

- Säker chef som ansvarar för verksamhet, ekonomi och personal.
- Initiativrik utvecklare som förbättrar och spanar. (Uppmuntrar medarbetarens kreativitet.)
- Klar ledare som bygger relationer och kommunicerar. Agerar övertygande, tillitsfullt och oberoende – skapar förtroende. Skapar motivation, teamkänsla, öppenhet och trygghet. Utvecklar och följer upp individens kompetens. Följer upp och ger återkoppling på medarbetarnas resultat.

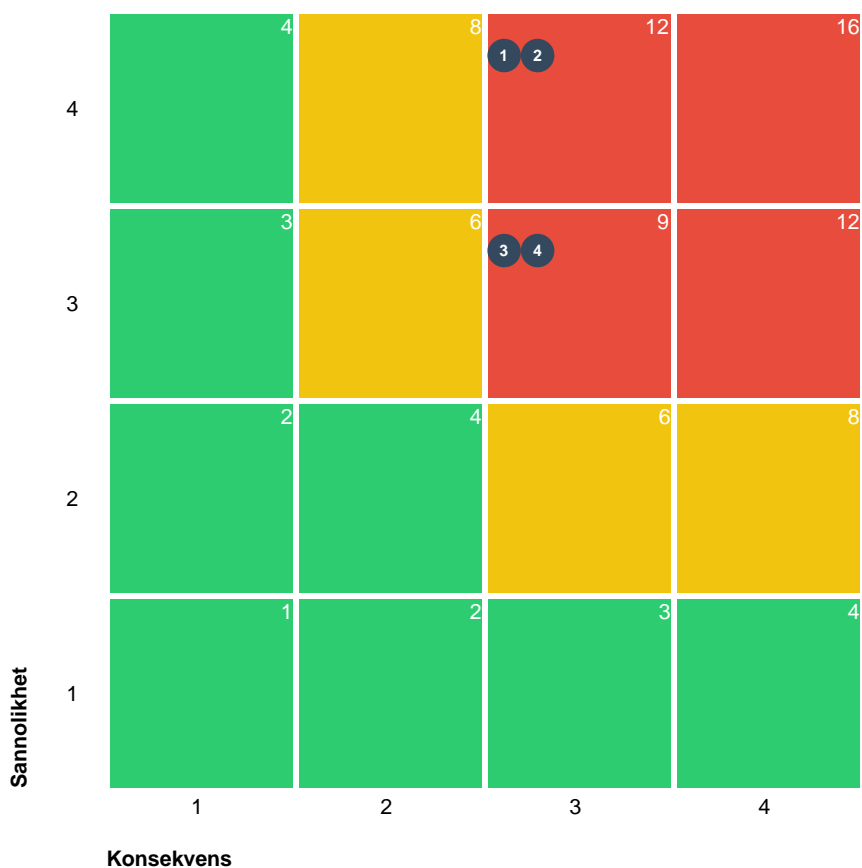
-Följsamhet av medarbetarplattformen

- Trygg medarbetare som förstår och tar ansvar för uppdraget.
- Kreativ medarbetare som utvecklas och gör nytta.
- Engagerad medarbetare som engagerar sig och visar yrkesstolthet.

3 Risker som ska hanteras

En riskanalys identifierar potentiella risker i verksamheten samt bedömer hur sannolika riskerna är och vilka konsekvenser riskerna skulle kunna få.

Följande risker är prioriterade i årets interna kontrollplan.

4 Hög | Totalt: 4

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik (mycket troligt att fel uppstår)	Allvarlig (risken är så allvarlig att fel inte får inträffa)
3	Möjlig (finns en möjlig risk)	Kännbar (risken uppfattas som besvärande)
2	Mindre sannolik (risken är mycket liten)	Lindrig (risken uppfattas som liten)
1	Osannolik (risken är obefintlig)	Försumbar (risken är obetydlig)

Process / rutin	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
Följsamhet av e-postrutinen	1 ■ Risk finns att meddelanden, handlingar och ärenden som skickas direkt till tjänsteperson ej blir hanterade om frånvarobesked saknad. Den som skickat e-posten får inte kännedom om att tjänstepersonen ej är på plats.	4. Sannolik	3. Kännbar
	2 ■ Grafiska profilen används inte.	4. Sannolik	3. Kännbar

Process / rutin	Risk	Sannolikhet	Konsekvens
Följsamhet av chefsplattformen	3 ■ Beslutad riktlinje för chefer efterföljs inte.	3. Möjlig	3. Kännbar
Följsamhet av medarbetarplattformen	4 ■ Beslutad riktlinje för medarbetare efterföljs inte.	3. Möjlig	3. Kännbar

4 Process eller rutin som ska granskas

4.1 Följsamhet av e-postrutinen

Risk	Granskningsaktivitet	Syfte med granskning
■ Risk finns att meddelanden, handlingar och ärenden som skickas direkt till tjänsteperson ej blir hanterade om frånvarobesked saknad. Den som skickat e-posten får inte kännedom om att tjänstepersonen ej är på plats.	Granskning av autosvar.	Syftet med granskningen är att undersöka om chefer och medarbetare lägger in frånvarobesked i e-posten vid frånvaro.
■ Grafiska profilen används inte.	Granskning av autosvar.	Syftet med granskningen är att undersöka om frånvarobesked i e-posten är överensstämmande med kommunens grafiska profil.

4.2 Följsamhet av chefsplattformen

Risk	Granskningsaktivitet	Syfte med granskning
■ Beslutad riktlinje för chefer efterföljs inte.	Enkätundersökning med påståenden från chefsplattformen till alla chefer inom kommunstyrelsen.	Syftet är att granska i vilken grad chefsplattformen efterlevs.

4.3 Följsamhet av medarbetarplattformen

Risk	Granskningsaktivitet	Syfte med granskning
------	----------------------	----------------------

Risk	Granskningsaktivitet	Syfte med granskning
<p>■ Beslutad riktlinje för medarbetare efterföljs inte.</p>	<p>Enkätundersökning med påståenden från medarbetarplattformen till alla medarbetare inom kommunstyrelsen.</p>	<p>Syftet är att granska i vilken grad medarbetarplattformen efterlevs.</p>

Datum
2021-01-13

Dnr
LKS 2020-000584

Kommunstyrelseförvaltningen/ Avdelningen för hållbar utveckling
Jan-Erik Larsson, 0523-61 31 66
jan-erik.larsson@lysekil.se

Yttrande över samrådshandlingen för Södra Hamnen 13:1 Lysekils kommun

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag till detaljplan för Södra Hamnen 13:1. Fastigheten inrymmer Hotel Lysekil.

Syftet med den nya detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad på nuvarande Hotel Lysekils innergård samt addera bostadsändamål till tillåten användning.

Planförslaget överensstämmer väl med översiktsplanen för Lysekils kommun, ÖP 06 och övriga berörda styrdokument.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka yttrandet över samrådshandling för Södra Hamnen 13:1 Lysekils kommun med beaktande av bifogade synpunkter enligt bilaga 1 till samrådshandling.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag till detaljplan för Södra Hamnen 13:1.

Denna detaljplan omfattar huvudsakligen fastigheten Södra Hamnen 13:1. Fastigheten inrymmer Hotel Lysekil, som huvudsakligen består av två hopbyggda byggnader.

Syftet med den nya detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad på nuvarande Hotel Lysekils innergård samt addera bostadsändamål till tillåten användning. Även de befintliga hotellbyggnaderna kommer att kunna byggas om till lägenheter.

Möjligheten att bedriva verksamhet inom ramen av centrumändamål kommer att finnas kvar även fortsättningsvis.

Avdelningen för hållbar utveckling tog emot handlingarna 20-12-29 och har granskat förslaget.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens granskning syftar till att bedöma om förslaget till detaljplan ligger i linje med antagna styrdokument och avsikterna i Lysekils kommuns vision. Att bedöma utredningar, för och nackdelar samt ställningstaganden i planen och planprocessen ingår inte i kommunstyrelseförvaltningens granskning.

Denna detaljplan omfattar huvudsakligen fastigheten Södra Hamnen 13:1. Fastigheten inrymmer Hotel Lysekil, som huvudsakligen består av två hopbyggda byggnader. I den befintliga planen ligger byggnaderna inom användningsområde med beteckningen Ch, centrumbebyggelse.

Planförslaget överensstämmer väl med översiktsplanen för Lysekils kommun.

Förvaltningens synpunkter framgår i bifogad checklista för Södra Hamnen 13:1.
Bilaga 1.

Förvaltningen anser att detaljplanens intentioner bidrar till möjligheterna att nå visionen och de mål som antagits.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar vidare att berörda kommunala strategiska styrdokument beaktats i förslaget. Se bilaga 1.

Det kan konstateras att några illustrationer i utredningsmaterialet på hemsidan inte stämmer övers med det slutliga förslaget. Det är de dokument under planhandlingar som gäller.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Jan-Erik Larsson
Utvecklingsstrateg

Bilaga/bilagor

Bilaga 1 – Checklista för granskning av detaljplan för Södra Hamnen 13:1
www.lysekil.se, under Bygga, bo och Miljö, Detaljplaner, Pågående detaljplaner,
Lysekil

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kommunstyrelseförvaltningen

Checklista för yttrande av samrådshandling

Detaljplan för Södra Hamnen 13:1 m.fl, Lysek

Strategiska dokument
Översiktsplan ÖP 06
Bostadsförsörjningsprogram
Kulturmiljöprogram
Grön strategin
Näringslivsstrategi
Destinationsstrategi
Riktlinjer för strukturerat miljöarbete
Riktlinjer för laddinfrastruktur
Riktlinjer för integrationsarbete
Riktlinjer för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Energiplan 2008

detaljplan för:

ils kommun

Saknar koppling	Planen har tagit hänsyn
	X
	X
	X
	X
	X
	X
X	
X	
X	
X	

Planen har ej tagit hänsyn	Kommentar
	Fastigheten Södra Hamnen 13:1 ligger i dag inom ett detaljplanelagt område. I den befintliga planen ligger byggnaderna inom användningsområde med beteckningen Ch, centrumbebyggelse.
	Planförslaget innebär ett tillskott av lägenheter helt enligt Lysekils kommuns boendestrategi.
	En kulturhistorisk utredning har tagits fram som underlag till detaljplanen. Det förväntas att planen kommer att följa de förslag och rekommendationer som givits i utredningen.
	Genom sin närhet till stadsparken och dess lekfulla utemiljöer kan planen anses bidra till en levande centrumkärna. För övrigt är det svårt att se någon koppling till Grön strategin då hela fastigheten utgörs av hårdgjord yta.

**LYSEKILS
KOMMUN**

Samhällsbyggnadsförvaltning

SAMRÅD enligt 5 kap. 11 § plan-och bygglagen

Detaljplan för Södra Hamnen 13:1 m.fl, Lysekils kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag till detaljplan för Hotell Lysekil, Södra Hamnen 13:1. Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för en utbyggnad på nuvarande Hotel Lysekils innergård samt addera bostadsändamål till tillåten användning. I den befintliga planen ligger byggnaderna inom användningsområde med beteckningen Ch, centrumbebyggelse.

Planförslaget är förenligt med översiktsplanen.

Detaljplanen skickas ut på samråd mellan 2020-12-29 till och med 2021-02-09. Planförslaget översänds härmed för kännedom och eventuellt yttrande. Fastighetsägare som har hyresgäster ombeds underrätta dessa om planförslaget, då de inte får något eget meddelande om planarbetet.

Samhällsbyggnadsnämnden inbjuder till digitalt samrådsmöte om planförslaget den 26 januari 2021 kl 18.00 – 19.30. Anmälan sker via telefon eller e-post senast den 25 januari, se kontaktuppgifter längre ner. Vi skickar därefter en bekräftelse via e-post med digital länk till mötet samt mötesinstruktioner.

Som ett led i kommunens miljömålsarbete skickar vi inte ut handlingarn i pappersform, utan dessa finns tillgängliga på kommunens hemsida, www.lysekil.se, under "Bygga, bo och Miljö", "Detaljplaner", "Pågående detaljplaner", "Lysekil". Planhandlingarna finns även tillgängliga i kommunhuset, Kungsgatan 44, Lysekil men på grund av rådande omständigheter med covid-19 ber vi er kontakta oss via e-post eller telefon för att ta del av planhandlingarna.

Hur lämnar jag mitt yttrande gällande planförslaget?

Eventuella synpunkter på planförslaget önskar vi få skriftligt via e-post, alternativt undertecknat via post **senast 2021-02-09**.

Obs! Skriv i yttrandet samt anmälan till samrådsmötet att det gäller detaljplan för Södra Hamnen 13:1 m.fl, diarienummer SBN B-2018-83 samt ert namn och fastighetsbeteckning. Synpunkterna skickas till en av följande adresser: Samhällsbyggnadsförvaltningen, Planenheten, 453 80 Lysekil eller e-post: planochbygg@lysekil.se

Vi ber er att formulera er tydligt och kortfattat, gärna i punktform, för att underlätta sammanställningen av inkomna yttranden i en samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen innehåller också kommunens kommentarer till yttrandena och ska godkännas politiskt innan planarbetet kan fortsätta.

Ytterligare upplysningar om planarbetet kan lämnas av undertecknad.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Stina Norén
Planhandläggare

Tel: 0523-61 33 55

Datum
2021-01-07

Dnr
LKS 2020-000572

Avdelningen för hållbar utveckling
Jan-Erik Larsson, 0523-61 31 66
jan-erik.larsson@lysekil.se

Remissvar - En utvecklad organisation för lokal statlig service

Sammanfattning

Lysekils kommun är inbjuden som remissinstans för utredningen ”En utvecklad organisation för lokal statlig service”.

Förvaltningen har efter att tagit del av utredningen kommit fram till följande:

Förvaltningen ser mycket positivt på den utveckling och samordning av statlig service som föreslås i utredningen.

Förvaltningen ser positivt på utredningens förslag men att Statens servicecenter etablerar ett ”små kontor” i Lysekils kommun i stället för ett flexikontor.

Förvaltningen föreslår att Lysekils kommun ställer sig positiv till en etableringslösning där kommunal och statlig förvaltning samordnas i gemensamma lokaler.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta förvaltningens förslag till remissvar på utredningen ”En utvecklad organisation för lokal statlig service”.

Ärendet

Lysekils kommun är inbjuden att lämna synpunkter på remiss av promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning (Ds 2020:29)

Förvaltningen har tagit del av promemorian och lämnat förslag på remissvar till kommunstyrelsen.

Förvaltningens synpunkter

Promemorian ”En utvecklad organisation för lokal statlig service – Slutredovisning (Ds 2020:29) är en utredning på 245 sidor. Förvaltningen har därför valt att sammanfatta utredningen för att ge kommunstyrelsen en översiktsbild av dess innehåll:

Lokal statlig närvaro i hela landet är viktigt för att hålla ihop samhället och upprätthålla legitimitet och förtroende för de statliga myndigheterna. Enskilda och företag behöver fortsatt kunna möta företrädare för myndigheter och få grundläggande statlig service, trots att utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster. Lokal statlig service är särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, har vissa typer av funktionsnedsättningar eller är ekonomiskt utsatta.

Utredningen ser positivt på lokalsamverkan, bland annat då det kan bidra till att medborgarna erbjuds en mer samlad service från den offentliga förvaltningen, oavsett om det handlar om kommunala eller statliga ärenden. Något behov av särskilda åtgärder från regeringens sida för att underlätta lokalsamverkan mellan statliga myndigheter och kommuner bedöms inte av utredningen att föreligga. En sådan samverkan är nämligen fullt möjlig redan i dag enligt utredningen.

Dnr
LKS 2020-000572

Verksamheten vid servicekontoren handlar primärt om att ge upplysningar, vägledning, råd och hjälp till enskilda. En besökare kan få hjälp med olika frågor som samverkansmyndigheterna ansvarar för. Det innebär att servicehandläggare på kontoren kan hjälpa besökarna med allt från skatte- och folkbokföringsärenden till socialförsäkrings- och pensionsärenden, och successivt på fler och fler kontor även vissa arbetsmarknadsfrågor. Till stöd i verksamheten använder handläggarna uppgifter från berörda myndigheters verksamhetssystem (dock inte för Arbetsförmedlingen) och intranät, och även andra källor som kan vara fruktbara, till exempel myndigheternas externa webb-sidor.

För Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten hanterar servicehandläggarna i dag frågor av såväl allmän som fördjupad karaktär, och för Arbetsförmedlingen allmänna frågor. Däremot ska handläggarna inte ta sig an komplicerade ärenden eller frågor av svårare karaktär.

Frågor av allmän karaktär innebär att servicehandläggaren inte behöver tillgång till personuppgifter för att kunna hjälpa besökaren. Frågor av fördjupad karaktär innebär att servicehandläggaren behöver tillgång till personuppgifter och myndigheternas verksamhetssystem för att kunna hjälpa besökaren. Om besökaren har ett komplicerat ärende eller en fråga av svårare karaktär ska servicehandläggaren hänvisa besökaren till en kundvägledare eller handläggare på berörd myndighet.

Genom att verksamheten berör olika myndigheter så varierar tjänsternas sakliga innehåll. Men till sin karaktär kan servicetjänsterna delas in i några olika grupper: att ge allmän information, att ge stöd med digitala självbetjäningstjänster, att ta emot handlingar och komplettera beslutsunderlag samt att ge ärendespecifik information.

Utredningen föreslår att 15 nya kontor öppnas i kommuner i gles- och landsbygd eller som särskilt drabbats av nedläggningar av annan statlig verksamhet. I ingen av dessa kommuner finns det i dag statliga servicekontor. Med förslaget ges därmed medborgarna i dessa kommuner – och ofta även i deras grannkommuner, exempelvis Sotenäs kommun – närmare till statlig service.

Utredningen har valt dessa kommuner med beaktande av bland annat demografiska och geografiska faktorer och i ljuset av den täckning som dagens nät av servicekontor ger över landet. De 15 kontoren bör utgöras av en blandning av små kontor och flexikontor. Den förstnämnda typen bör väljas för kommuner med fler än 15 000 invånare och den senare för kommuner under denna nivå. Utredningen föreslår därmed följande fördelning:

- Sju små kontor, i Boden, Finspång, Laholm, Nynäshamn, Stenungsund, Sölvesborg och Östhammar.
- Åtta flexikontor, i Askersund, Borgholm, Filipstad, Lysekil, Nordmaling, Tingsryd, Ånge och Åre.

Flexikontoren håller öppet ett mindre antal dagar per vecka och den tjänstgörande personalen har inte den berörda orten som sin vanliga verksamhetsort. Vid tjänstgöring reser de i stället dit från servicekontor på andra orter. Närmast servicekontor till Lysekils kommun är Uddevalla och Trollhättan.

Små servicekontor har 1-5 anställda och färre än 400 besök i veckan.

Dnr
LKS 2020-000572

Förvaltningen har efter att tagit del av utredningen ”En utvecklad organisation för lokal statlig service” kommit fram till följande:

Förvaltningen ser mycket positivt på den utveckling och samordning av statlig service som föreslås i utredningen.

Förvaltningen ser positivt på utredningens förslag om att Statens servicecenter etablerar ett flexikontor med lokalsamordning tillsammans med Lysekils kommuns verksamhet. Men Lysekils kommun är i det närmaste en kommun med 15 000 invånare. Därtill kommer drygt 9 000 invånare i Sotenäskommun att utgöra underlag för en etablering av ett ”små kontor” i Lysekils kommun. Dessutom fördubblas invånarantalet under del av året genom ett stort antal delårsboende i båda dessa kommuner, något som utredningen inte beaktat.

Som ett stöd och service, främst för de mest utsatta i samhället bör Lysekils kommun förorda att Statens servicecenter istället etablerar ett ”små kontor” med egen personal i Lysekils kommun. Det skulle även ha miljömässiga vinster i form av minskat resande.

Förvaltningen föreslår att Lysekils kommun ställer sig positiv till en etableringslösning där kommunal och statlig förvaltning samordnas i gemensamma lokaler. Det skulle vara ekonomiskt fördelaktigt för båda parter. Det skulle också göra utbudet av statlig och kommunal service för allmänhet, företag och besökare mer tillgängligt.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Jan-Erik Larsson
Utvecklingsstrateg

Bilagor

Missiv Remiss av promemorian DS 2020-29
Remissvar
Remiss

Beslutet skickas till

Avdelningen för hållbar utveckling
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Enheten för statlig förvaltning
Jesper Östling Palme

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Enheten för statlig förvaltning
Jesper Östling Palme

Remissvar En utvecklad organisation för lokal statlig service (Ds 2020:29)

Dnr: Fi2020 / 05128

Sammanfattning

Lysekils kommun har tagit del av utredningen ”En utvecklad organisation för lokal statlig service” och ser mycket positivt på den utveckling och samordning av statlig service som föreslås i utredningen.

Lysekils kommun ser positivt på utredningens förslag om att Statens servicecenter etablerar ett flexikontor med lokalsamordning tillsammans med Lysekils kommuns verksamhet. Men Lysekils kommun är i det närmaste en kommun med 15 000 invånare. Därtill kommer drygt 9 000 invånare i Sotenäskommun att utgöra underlag för en etablering i Lysekils kommun. Dessutom fördubblas invånarantalet under del av året genom ett stort antal delårsboende i båda dessa kommuner, något som utredningen inte beaktat.

Som ett stöd och service, främst för de mest utsatta i samhället vill Lysekils kommun förordas att Statens servicecenter istället etablerar ett ”små kontor” med egen personal i Lysekils kommun. Det skulle även ha miljömässiga vinster i form av minskat resande.

Etablering av lokal statlig service

Lysekils kommun saknar idag helt statlig närvaro förutom en lokal polisstation.

En etablering av utökad service i Lysekils kommun kommer även att ge en utökad service för Sotenäs kommun. Lysekils kommun har i det närmaste 15 000 invånare och tillsammans med Sotenäs kommun är det ett samlat invånarantal runt 24 000. Ett betydligt större antal invånare än den nedre gräns som utredningen föreslår för etablering av ”små kontor”. Dessutom fördubblas antalet invånare under del av året i både Lysekils kommun och Sotenäs kommun. Något som utredningen inte beaktat. Det är i sig också en avlastning för flera av de kommuner där utredningen föreslår att nya servicekontor etableras.

En etablering av ett ”små kontor” i Lysekils kommun skulle betyda mycket för de mest utsatta i samhället. Dessa har ofta mindre möjlighet att ta sig till det närmast belägna servicekontoret i Uddevalla. En resa med kollektivtrafik på drygt två timmar tur och retur Lysekils tätort. För boende utanför Lysekils tätort blir resan betydligt längre. Dessutom kommer en etablering i Lysekils kommun att ge positiva miljöeffekter genom ett minskat resande.

Datum
2020-12-08

Dnr
LKS 2020-000531

Kommunstyrelseförvaltningen
Anna Nyman Holgersson, 0523-61 31 09
anna.nyman-holgersson@lysekil.se

Återrapport av rådet för folkhälsa och social hållbarhet

Sammanfattning

Rådet för folkhälsa och social hållbarhet har vid sammanträde 2020-11-16 beslutat om fördelning av folkhälsomedel 2021.

Budgeten omfattar, vid sidan av medfinansiering av folkhälsostrengtjänsten, också medfinansiering av en 50 procent tjänst som processtödjare för barnrättsarbete mars 2020-mars 2022. Utöver detta kommer medel riktas för insatser som går i linje med den rapport om social oro som togs fram under 2020.

Kommunstyrelsen föreslås ta del av budget för folkhälsomedel 2021.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av budget för folkhälsomedel 2021.

Ärendet

Rådet för folkhälsa och social hållbarhet har vid sammanträde 2020-11-16 beslutat om fördelning av folkhälsomedel 2021. Enligt folkhälsoavtalet ska rådet årligen, senast 1 december 2020, lämna ett budgetunderlag till Hälso- och sjukvårdsnämnden norra för kommande verksamhetsår. Budgeten ska bestå av insatser och prioriteringar som är förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument.

Kommunstyrelsen föreslås ta del av budget för folkhälsomedel 2021.

Förvaltningens synpunkter

Enligt folkhälsoavtalet ska rådet årligen, senast 1 december 2020, lämna ett budgetunderlag till Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) för kommande verksamhetsår. Budgeten ska bestå av insatser och prioriteringar som är förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument. Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden ersätter för perioden 2020-2023, 840 000 kronor per år, för gemensamma folkhälsoinsatser i Lysekils kommun. Lysekils kommun bidrar med motsvarande belopp. Ekonomiska riktlinjer för utvecklingsmedel till folkhälsoinsatser är framtagna av Norra HSN.

Inför 2021 har beredningen för rådet för folkhälsa och social hållbarhet tagit fram ett förslag till fördelning av folkhälsomedel 2021. Rådet för folkhälsa och social hållbarhet beslutade att godkänna förslaget på sammanträdet 2020-11-16.

2021 års folkhälsobudget riktas dels till barnrättsarbete och en 50 procent tjänst som processtödjare. Tjänsten är ett stöd för förvaltningarna och innebär arbete med att implementera barnrättsarbete med stöd av Barnombudsmannens ”Barnrättsresan”, samordna arbetet med LUPP-enkäten samt samordna arbetet med ”Unga kommunutvecklare” som ett nytt sätt att arbeta med både ungdomsperspektiv, barnrätt och ungdomsinflytande. Arbetet kommer pågå till och

Dnr
LKS 2020-000531

med mars 2022 då målet är att Lysekils kommun ska ha arbetat fram en modell för barnrättsarbete och ungdomsinflytande.

Dels kommer medel riktas för insatser som går i linje med den rapport om social oro som togs fram under 2020. Beslut om vilka insatser som erhåller medel tas inom ramen för utvecklingsområde barn och unga.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Anna Nyman Holgersson
Folkhälsostrateg

Bilagor

Budgetunderlag folkhälsoinsatser 2021
Informationsfolder folkhälsomedel 2021
Protokollsutdrag sammanträde 2020-11-16

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

Rådet för folkhälsa och social hållbarhet

Rådet för folkhälsa och social hållbarhet är ett tvärsektorielt rådgivande organ som organisatoriskt är kopplat till Kommunstyrelsen i Lysekils kommun. Rådet har att följa det samverkansavtal som är tecknat mellan Lysekils kommun och Västra Götalandsregionen, norra hälso- och sjukvårdsnämnden. Rådet består av förtroendevalda från Lysekils kommun och Hälso- och sjukvårdsnämnden i Norra Bohuslän. I rådet sitter även förvaltningschefer från samtliga förvaltningar.

Det är rådet som fattar beslut om inriktning och fördelning av folkhälsomedel inför kommande års budget.

Frågor?

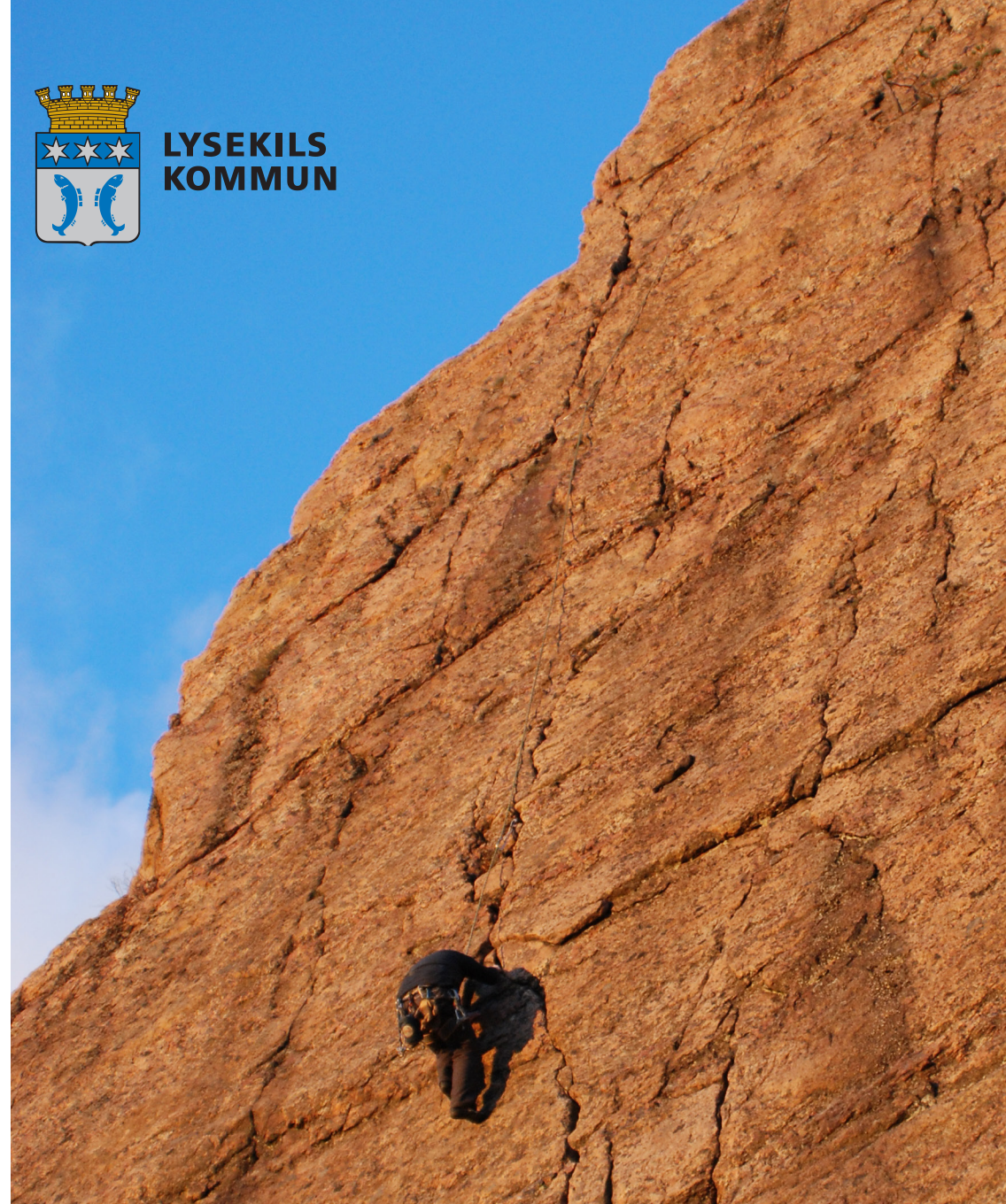
Har ni frågor, synpunkter eller bolla idéer?
Kontakta oss gärna:

Folkhälsostrateg Anna Nyman Holgersson, telefon 0523-61 31 09 eller e-post anna.nyman-holgersson@lysekil.se.

Integrationsstrateg Sanna Lannesjö, telefon 0523-61 31 03 eller e-post sanna.lannesjo@lysekil.se

**LYSEKILS
KOMMUN**

**Utvecklingsmedel för folkhälsa
och social hållbarhet 2021-2022**

Vad är utvecklingsmedel för folkhälsa och social hållbarhet?

Genom ett avtal mellan Hälso- och sjukvårdsnämnden norra och Lysekils kommun erhåller Lysekils kommun 840 000:- till utveckling inom folkhälsoområdet. Delar av dessa medel finansierar en tjänst som folkhälsostrateg och resterande, omkring 450 000 kronor fördelas till utvecklingsmedel. Utvecklingsmedlen ska, genom hälsofrämjande och förebyggande insatser, generera en förbättrad och jämlik hälsa bland befolkningen.

Vad gäller inför 2021 och 2022?

2021 och 2022 års utvecklingsmedel riktas för utvecklingsarbete som ligger i linje med rapporten ”Kartläggning och åtgärder social oro”.

Inför 2021 finns totalt 220 000 kronor att fördela och inför 2022 beräknas att det finns omkring 390 000 kronor att fördela.

Under 2021 och 2022 är vissa medel redan öronmärkta för arbete med barnrätt och ungdomsinflytande.

Viktigt att tänka på

- Utvecklingsarbetet ska ha bäring på rapporten ”Kartläggning och åtgärder social oro” och bidra till att förverkliga de förslag på åtgärder som presenteras i rapporten.
- Utvecklingsarbetet ska vara av hälsofrämjande eller tidigt förebyggande karaktär på grupp eller befolkningsnivå med målsättningen att minska skillnader i hälsa.
- Utvecklingsarbetet ska vara delfinansierat till minst hälften av den egna verksamheten eller annan verksamhet. Egen arbetstid i projektet kan räknas in.
- Utvecklingsmedel ges inte till vad som kan betraktas som sökandes ordinarie verksamhet eller för att täcka upp underskott. Fokus ska vara utveckling.

Hur kan min verksamhet få del av utvecklingsmedlen 2021 och 2022?

Som chef för en verksamhet kontaktar du din förvaltningschef för att förankra verksamhetens idé om utvecklingsarbete. Du har då skriftlig information om vad ni planerar att göra, vad syftet och målet är samt hur arbetet förväntas bidra till de ”Förslag på åtgärder” som finns i rapporten.

De idéer och planer som inkommer sammanställs, diskuteras och prioriteras inom ramen för utvecklingsområde barn och unga och vid behov i kommundirektörens ledningsgrupp. Därefter får ni en återkoppling.

Utvecklingsområde barn och unga tar löpande under året emot förslag på utvecklingsarbete från verksamheter och ser positivt på att det inkommer förslag till förbättring och utveckling.

Även om det inte är aktuellt med utvecklingsmedel för folkhälsa kan förslag och idéer innebära möjligheter för annan finansiering, till exempel genom riktade statsbidrag eller andra externa projektmedel. Därför är det viktigt att få in era förslag.

Sammanträdestid:

2020-11-16 kl. 13.00-16.00

Lokal:

Borgmästaren, Lysekil samt
via Teams-länk

Ledamöter:

Emma Nohrén, KS (MP) ordf.
Hans-Joachim Isenheim, HSNN (MP) v. ordf.
Lars Björnelid, SBN (L)
Ulf Hanstål, SBN (M)
Monika Andersson, UN (C) (§21-24)
Jeanette Janson, UN (LP)
Ricard Söderberg, SON (S)
Ronald Rombrandt, KS (LP)
Ronny Hammargren, SON (LP)
Jan-Olof Johansson, KS (S)

Tjänstepersoner:

Lennart Olsson, utbildningschef
Michael Johansson, avdelningschef hållbar utveckling
Per Garenius, samhällsbyggnadschef
Eva Andersson, socialchef
Per-Henrik Larsson, arbetslivschef
Leif Schöndell, kommundirektör
Anna Nyman Holgersson, folkhälsosstrateg
Sanna Lannesjö, integrationsstrateg
Inbjudna gäster:
Elin Hansson, verksamhetschef Närhälsan (§ 21-23)

Paragrafer:

21-28

Sekreterare:

.....
Anna Nyman Holgersson

Ordförande:

.....
Emma Nohrén (MP)

Justerare:

.....
Ricard Söderberg (S)

§ 21**FÖREGÅENDE PROTOKOLL**

Uppföljning av skrivelsen som skickats till Hälso- och sjukvårdsstyrelsen, NU-sjukvårdsstyrelsen samt Norra hälso- och sjukvårdsnämnden. Svar har inkommit. Vi går igenom svaret och föreslår att rådet fortsättningsvis bevakar frågan med stöd från ledamöterna i HSNN.

Inget övrigt att tillägga rörande föregående protokoll.

Beslutsunderlag

--

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

--

Information skickas till

--

Justerare:**Utdragsbestyrkande:**

§ 22

BUDGET 2021

Förslag budget för fördelning av folkhälsomedel 2021 som har skickats ut till rådet.

Beslutsunderlag

Utskickat underlag till rådet.

Muntlig redogörelse av folkhälsostrateg.

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

Rådet beslutar att godkänna upprättat förslag till budget för folkhälsomedel 2021.

Information skickas till

Norra Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Kommunstyrelsen

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 23

HANDLINGSPLAN PSYKISK HÄLSA

Eva Andersson, socialchef och Elin Hansson, verksamhetschef Närhälsan informerar om pågående arbete i närsjukvårdsgruppen samt arbete med handlingsplan psykisk hälsa.

Underlag har skickats ut tillsammans med kallelsen.

Beslutsunderlag

--

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

Rådet tar del av informationen.

Information skickas till

--

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 24**LUPP-ENKÄTEN**

Information om LUPP-enkäten som är en bred undersökning av ungas livsvillkor. Enkäten genomförs just nu i åk 7, 8, 9 samt åk 1, 2 och 3 på gymnasiet. Själva LUPP-enkäten och resultaten av denna är viktigt underlag för politiken när resultaten kommer våren 2021 och därför flaggas redan nu för att arbetet är i gång.

I samband med analysen av LUPP-enkäten kommer ett pilotprojekt genomföras där unga kommunutvecklare anställs. De unga kommunutvecklarna anställs på timmar för att hjälpa till med att, utifrån resultat och analys av LUPP-enkäten, prioritera vilka frågor som är särskilt viktiga för kommunen att arbeta vidare med.

Utifrån piloten kommer vi också testa om unga kommunutvecklare också kan stötta i ärenden och/eller aktiviteter där till exempel nämnder eller verksamheter, förvaltningar och nämnder vill ha ett ungdomsperspektiv inför beslut eller i sitt utvecklingsarbete. Resultatet av LUPP-enkäten kommer också generera i idéer och förslag kring utvecklingsarbete som skulle kunna genomföras tillsammans med unga kommunutvecklare.

Här kan du läsa mer om LUPP-enkäten: <https://www.muaf.se/ungdomsenkaten-lupp>

Beslutsunderlag

--

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

Rådet tar del av informationen.

Information skickas till

--

Justerare:**Utdragsbestyrkande:**

§ 25**SOCIAL ORO/SOCIAL HÅLLBARHET – UPPFÖLJNING AV ARBETET**

Uppföljning av arbetet genom information och dialog.

Bakgrunden är fortsatt oro och polarisering. Det tänds återkommande eldar, inte minst på sociala medier, och det finns en oro för medborgargården utifrån ilskan hos vår befolkning.

Vikten av att vi här i rådet har en samsyn i frågor som rör trygghet men också kunskap om olika aktörers ansvar och roller i arbetet lyfts.

Visning av filmklipp (Göran Henriksson och Olle Lundberg från konferens Agenda 2030 i Väst).

Frågeställningar;

Om målet är att ”orkestern ska spela i samma takt”

- Vilken slags politik behöver vi?
- Hur skiljer vi på politiska och tekniska frågor?

Sammanfattning av dialogen/svaren biläggs protokollet.

Beslutsunderlag

--

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

Beredningen tar med sig sammanfattningen till fortsatta arbetet.

Information skickas till

--

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 26

SAMMANTRÄDESTIDER 2021

Tisdag den 16 februari kl. 13.00-16.00

Fredagen den 23 april kl. 8.30-12.00

Fredag den 10 september kl. 8.30-12.00

Måndagen den 8 november kl. 13.00-16.00

Beslutsunderlag

Muntlig information.

Rådet för folkhälsa och social hållbarhets beslut

Rådet godkänner föreslagna tider.

Information skickas till

--

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

§ 27**ÖVRIGA ÄRENDEN**

Ordförande tackar av folkhälsstrateg Anna Nyman Holgersson som medverkar sista gången på sammanträde med rådet och vid årsskiftet avslutar sin tjänst i Lysekils kommun. Rekrytering av ny folkhälsstrateg pågår.

Justerare:**Utdragsbestyrkande:**

§ 28

SAMMANTRÄDET AVSLUTAS

Ordförande avslutar sammanträdet.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Folkhälsobudget 2021 + plan 2022

Beslutad i rådet för folkhälsa och social hållbarhet 2020-11-16

Folkhälsomedel 2021

	HSN	Kommun	Övrigt
Folkhälsosstrateg			
lön (inkl. lönebikostnader)	340 000	340 000	
omkostnader (adm.kostnader, resor, kurser m.m.)	30 000	30 000	
Folkhälsoinsatser – fördelas enligt följande			
Barnrätt och ungdomsinflytande	250 000	250 000	
<i>Processtödjare</i>	<i>220 000</i>	<i>200 000</i>	
<i>Ungdomsinflytande/LUPP, Unga kommunutvecklare pilot</i>	<i>30 000</i>	<i>50 000</i>	
Rapport social oro – insatser	220 000	220 000	
<i>Stöd till civilsamhället / föreningslivet för att fånga upp målgrupper som är svåra att nå/hålla kvar (UBN).</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	
<i>Ej ännu uppbokat – går via utvecklingsområdet och KLG – stöd till insatser i enlighet med rapporten om social oro.</i>	<i>170 000</i>	<i>170 000</i>	
Summa folkhälsoinsatser	470 000	470 000	
Totalsumma tjänst + folkhälsoinsatser	840 000	840 000	

Barnrätt och ungdomsinflytande

- Medfinansiering av en 50% tjänst som processtödjare för barnrättsarbete mars 2020-mars 2022. Tjänsten innebär arbete med att implementera:
  - *Barnrättsarbete med stöd av Barnombudsmannens "Barnrättsresan" (arbetsgrupp, kartläggning och plan framåt).*
  - *LUPP-enkäten och processen kring denna.*
  - *Prova metoden "Unga kommunutvecklare" som ett nytt sätt att arbeta med både ungdomsperspektiv, barnrätt och ungdomsinflytande.*

Rapport om social oro

- Rapporten föreslår ett antal områden och insatser som behöver förstärkas / prioriteras.
  - *Medel kommer därför att riktas för att stimulera till åtgärder och insatser i enlighet med rapporten.*
  - *Rapporten, och förslag på åtgärder, har lämnats till kommunstyrelseförvaltningen och samtliga nämnder för beaktande i respektive verksamheters planering*
  - *Utvecklingsområde barn och unga ansvarar, med stöd från kommundirektörens ledningsgrupp, för att:*
    - *Besluta om prioritering och fördelning av pengarna*
    - *Kommunicera förvaltningars, avdelningars och enheters möjligheten att ”söka” utvecklingsmedel.*
- Förslagsvis testas detta arbetssätt under 2021 för att se om det, inför 2022, kan utvecklas ytterligare.

Datum
2020-12-08

Dnr
LKS 2020-000524

Kommunstyrelseförvaltningen
Anna Nyman Holgersson, 0523-61 31 09
anna.nyman-holgersson@lysekil.se

Handlingsplan suicidprevention

Sammanfattning

En länsgemensam handlingsplan för suicidprevention har tagits fram av en partsgemensam grupp. Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Handlingsplan för suicidprevention skickades i november 2019 på remiss till huvudmännen och Lysekils kommun besvarade denna. Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund rekommenderar medlemskommunerna att anta Handlingsplan för suicidprevention.

Förvaltningens bedömning är att handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020-2025 är ett mycket bra stöd i det lokala arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention. Det lokala arbetet med handlingsplan psykisk hälsa pågår och följs upp i den lokala närsjukvårdsgruppen och på samma vis kommer arbetet med handlingsplan för suicidprevention genomföras.

Lysekils kommuns ställningstagande föreslås därför vara att anta handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020-2025.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025.

Ärendet

Inom ramen för den länsgemensamma Handlingsplanen för psykisk hälsa 2018-2020 finns beskrivet att en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention ska tas fram.

Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

En partsgemensam grupp har arbetat fram en handlingsplan för suicidprevention och denna skickades i november 2019 på remiss till huvudmännen och Lysekils kommun besvarade då denna remiss. Styrgruppen för länsgemensam handlingsplan psykisk hälsa, Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) och SRO har ställt sig bakom handlingsplanen. VästKoms styrelse beslutade vid sitt möte 2020-09-01 att ställa sig bakom handlingsplan för suicidprevention 2020-2025 och att rekommendera kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att ta beslut om handlingsplanen.

Direktionen för Fyrbodals kommunalförbund rekommenderar nu medlemskommunerna att anta Handlingsplan för suicidprevention.

Förvaltningens synpunkter

Psykisk ohälsa och suicid är allvarliga folkhälsoproblem. Enligt World Health Organization (WHO) kommer psykisk ohälsa att stå för den största sjukdomsburden i världen redan år 2030. Förutom de stora konsekvenserna för individen är kostnaderna för samhället betydande. Därför behövs insatser för att främja psykisk hälsa, förebygga ohälsa och stärka det suicidpreventiva arbetet från aktörer på alla samhällsnivåer (Folkhälsomyndigheten, 2018).

Under 2017 avled totalt 1 182 personer i åldern 15 år eller äldre till följd av suicid i Sverige. Nästan två tredjedelar av de som avled i suicid år 2017 var män.

Förekomsten av suicid varierar mellan olika delar av Sverige, och i vissa län är andelen självmord nästan dubbelt så hög som i andra län. På kommunnivå finns också stora skillnader. Under 2012–2016 var andelen suicid i så kallade storstadskommuner i genomsnitt hälften så hög som i landsbygdskommuner. Men resultatet gällde bara för män. För kvinnorna var suicidtalerna i princip likartade oberoende av kommuntyp. Storstadskommuner hade under samma period en lägre arbetslöshet, högre medianinkomst och färre personer med enbart förgymnasial utbildning jämfört med avlagset belägna landsbygdskommuner. Dessa socioekonomiska skillnader är en möjlig förklaring till olikheterna i suicid (Folkhälsomyndigheten, 2018).

I Folkhälsomyndighetens statistikdatabas finns tillgång till lokal statistik över suicid. Enligt denna data begår fler män i Lysekil, jämfört med riket, suicid medan situationen är omvänt när det gäller kvinnor. Tyvärr är det en negativ utveckling/ökning av suicid som skett under 2010-talet bland männen i Lysekil.

Den sammanfattande bedömningen från förvaltningen är att suicidprevention, liksom arbete med psykisk hälsa, bör vara viktiga och prioriterade frågor för Lysekils kommun. Förvaltningen anser att förslag till handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020-2025 kommer utgöra ett viktigt stöd i det lokala arbetet med suicidprevention. Dokumentet hänger väl ihop med handlingsplan psykisk hälsa Västra Götaland 2018-2020 och kommer underlätta det kunskapsbaserade suicidpreventiva arbetet, inte minst som stöd vid planering och uppföljning.

Handlingsplanen är dessutom framtagen i bred samverkan, vilket är viktigt för det fortsatta arbetet både på regional och lokal nivå. Det belyser vikten av samverkan och samarbete mellan kommunen och vårdaktörerna.

Den lokala närsjukvårdsgruppen ansvarar i dag för arbetet med handlingsplan psykisk hälsa Västra Götaland 2018-2020. I närsjukvårdsgruppen medverkar chefer från socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen i Lysekils kommun samt primärvården, vuxenpsykiatri, barn- och ungdomspsykiatri, mödra- och barnhälsovården och ungdomsmottagningen. Den lokala närsjukvårdsgruppen föreslås att också ansvara för arbetet med handlingsplan för suicidprevention då dessa två handlingsplaner går hand i hand.

Förvaltningen föreslår att Lysekils kommun antar handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020-2025.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Anna Nyman Holgersson
Folkhälsostateg

Dnr

LKS 2020-000524

Bilagor

Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025
Missiv/skrivelse från Västkom
Missiv/skrivelse från Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till

Fyrbodals kommunalförbund
Västkom
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden

20

Det goda livet
i Västra Götaland

**Handlingsplan för
suicidprevention**

2020-2025

25

Innehåll

Bakgrund	2
Mål för suicid prevention i Västra Götaland	2
Syfte	2
Process för framtagande	3
Struktur för samverkan inom psykisk hälsa	3
Genomförande	3
Uppföljning	4
Aktiviteter	4

Bakgrund

Orden suicid och självmord används oftast synonymt och syftar båda på en handling för att medvetet orsaka sin egen död. Eftersom ordet självmord kan uppfattas ge anspelningar på kriminell handling har vi i den här handlingsplanen valt att använda ordet suicid.

Suicid är ett komplext problem

Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem, som kräver många olika angreppssätt. Suicid är i sig ingen sjukdom. Det är inte ens nödvändigt att psykisk sjukdom ligger bakom. Däremot är psykisk sjukdom eller någon form av psykisk ohälsa en vanlig riskfaktor för suicid.

Suicidalitet är ett samlingsbegrepp för suicidtankar, suicidförsök och fullbordade suicid. Suicidalt beteende påverkas av biologiska-, psykologiska-, sociologiska- och omgivningsfaktorer. Statistiskt sett tar drygt tre svenskar sitt liv varje dag. Suicid genomförs främst av män och äldre personer, medan suicidförsök främst genomförs av kvinnor och yngre.

Varje år tar cirka 200 personer i

Västra Götaland sitt liv

I Sverige har antalet suicid kontinuerligt minskat i befolkningen sedan mitten av 1980-talet men planat ut det sista decenniet. I gruppen 15-24 år har antalet legat på en oförändrad nivå. I Västra Götaland inträffar cirka 200 suicid varje år och uppskattningsvis görs 2000 suicidförsök. Vid suicidförsök finns ett större mörkertal

än vid fullbordat suicid eftersom alla personer som gör suicidförsök inte söker sjukvård och därför inte registreras.

Resultat kräver långsiktigt arbete

Ett nationellt handlingsprogram beslutades av riksdagen 2008 för arbetet med att minska suicid.¹ Den nationella visionen för suicidprevention innebär att "ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen". För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt.

Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland.² Denna handlingsplan har samma vision.

¹ www.folkhalsomyndigheten.se, www.suicidprevention.se

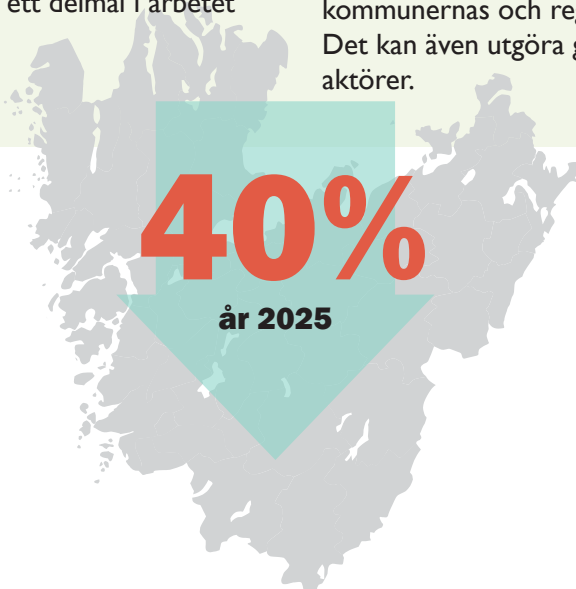
² Det goda livet i Västra Götaland Handlingsplan psykisk hälsa 2018-2020

Mål för suicidprevention i Västra Götaland

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025. Detta mål är ett delmål i arbetet med nollvisionen.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Process för framtagande

Handlingsplanens innehåll har processats fram genom ett rådslag den 14 september 2018 med företrädare för civilsamhället, polis och tjänstepersoner från båda huvudmännen. Syftet var att identifiera vad som

behöver göras för att minska suicidtalet samt att skapa delaktighet och förankring i det arbete som ska göras. På rådslaget identifierades sex områden för att främja psykisk hälsa, motverka psykisk ohälsa och suicid samt erbjuda insatser till de som drabbats. En partsammansatt arbetsgrupp har sedan jobbat vidare med förslagen.

Struktur för samverkan inom psykisk hälsa i Västra Götaland

I Västra Götaland sker samverkan mellan parterna på tre nivåer: lokalt, delregionalt och regionalt.

Genomförande

Sedan 2018 pågår ett arbete inom ramen för delregional och lokal vårdssamverkan med genomförande av Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa. På samma vis förväntas denna plan omhändertras delregionalt och lokalt.

För att uppnå det länsgemensamma målet för denna handlingsplan – att minska antalet suicid med 40 % till 2025 – och att sträva mot nollvision om suicid i Västra Götaland behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa

mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Delregionala och lokala handlingsplaner

Denna handlingsplan på länsnivå utgör en gemensam grund för Västra Götalandsregionens och kommunernas suicidpreventiva arbete och framtagande av delregionala/lokala handlingsplaner.

Många samhällsaktörer bidrar, och behöver fortsätta bidra, i det suicidpreventiva arbetet för att nå mål och vision.

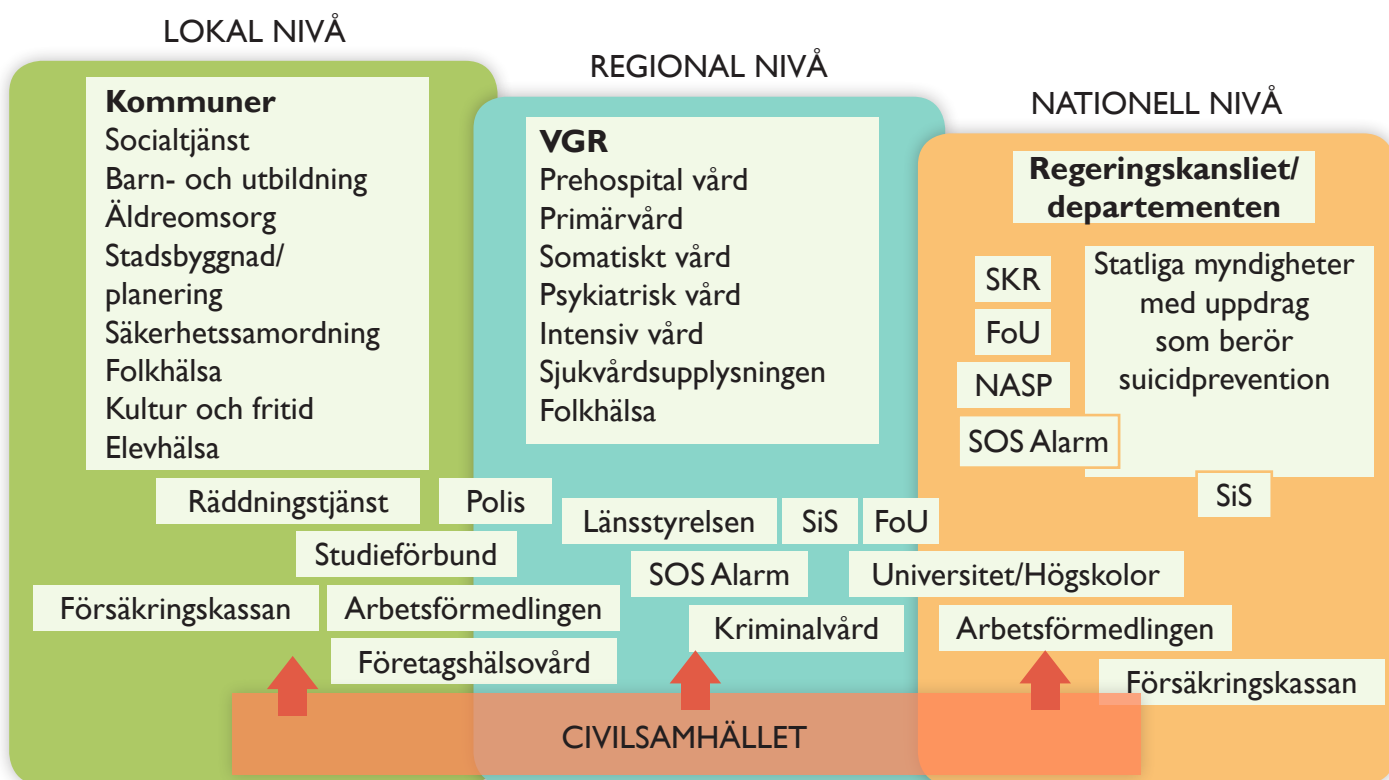
Uppföljning

Styrgrupp för Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa ansvarar för uppföljning av denna handlingsplan.

För att följa handlingsplanens mål över tid har ett antal indikatorer valts ut. Målsättningen är att indikatorerna

ska göra det möjligt att jämföra processer och resultat, och därigenom stimulera och initiera förbättringsarbetet. Varje delregional eller lokal vårdsamverkan kan med fördel identifiera egna indikatorer för den uppföljning/utveckling man vill se. Till handlingsplanen medföljer ett dokument som visar vad som ska följas upp och av vem.

Aktörer

Aktiviteter

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Områden som identifierades i samband med det inledande rådslaget utgör grund för handlingsplanens aktiviteter.

- **Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer**
- **Höjd kunskapsnivå**
- **Prioritera suicidprevention på ledningsnivå**
- **Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer**
- **Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap**
- **Lära av händelseanalyser vid suicid**

1. Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer

Medarbetare i kommunerna och regionen som möter patienter/brukare i sin vardag har en viktig uppgift i att uppmärksamma när personer visar tecken på risk för suicid.

Det suicidpreventiva arbetet ska bedrivas inom ramen för befintlig samverkansstruktur. Handlingsplanen ska innehålla gemensamma mål, aktiviteter, mått på förväntat resultat samt ange former för samverkan. Arbetet ska bl a bygga på antagna avtal och överenskommelser.³

Andra viktiga nyckelaktörer i det suicidpreventiva arbetet är Länsstyrelsen, Trafikverket, SOS Alarm, Räddningstjänsten, Polismyndigheten, Kriminalvården, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, företagshälsovård, lärosäten samt aktörer inom civilsamhället t ex trossamfund och ideella organisationer.

Indikatorer

- > Lokal handlingsplan för suicidprevention.

³ T ex: Riktlinje för samordnad individuell plan, SIP och Överenskommelse om samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk av alkohol och droger och spel om pengar.

2. Höjd kunskapsnivå

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningsinsatser behövs för personal som kommer i kontakt med suicidnära personer inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, förskola/skola, äldreomsorg, räddningstjänst med flera. Fortbildningar behöver därför riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, primär- och specialistvård.

Generellt sett behövs också ökad kunskap hos allmänheten för att minska fördomar, stigmatisering och vart hjälp finns att få.

Indikatorer

- > Antal suicid i Västra Götaland fördelat på kön och ålder.
- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter i syfte att höja kunskapsnivån hos medarbetare.

Länsgemensam aktivitet

- Aktivera informationskampanjen Steg för livet.
- Planera fortbildningsinsatser, t ex. Aktion Livräddning, Första hjälpen till psykisk hälsa/ MHFA, och Psyk-E bas Suicid.
- Ta fram yrkesspecifika fortbildningar i suicidriskbedömning och utarbete krisplan.

3. Prioritera suicidprevention på ledningsnivå

Beslutsfattare, chefer och ledare måste ha goda kunskaper om suicidförebyggande arbete. De har en central roll för att skapa förutsättningar i form av tid, resurser, utrymme och kontinuitet. Detta krävs för att säkerställa att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och att denna handlingsplan omsätts i praktiken.

Indikatorer

- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter riktade till beslutsfattare, chefer och ledare.

4. Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer

Personer med psykisk ohälsa och förhöjd risk för suicid ska ges kompetent hjälp och stöd oavsett var behovet identifieras. Det ska finnas kända och fungerande rutiner för detta och för att slussa vidare personer när det behövs. Tillgängligheten till vård och stöd ska vara god oavsett ålder. För personer med mer omfattande behov av hjälp krävs god tillgänglighet till såväl psykiatrisk som somatisk specialistvård.

Personer som har behov av samordnade insatser ska erbjudas en Samordnad individuell plan (SIP). En SIP säkerställer att den enskilde får sina behov tillgodosedda när både kommun och region ansvarar för insatser. En SIP gör den enskilde och närstående delaktiga i planeringen av insatser från kommun och hälso- och sjukvård, och ansvarsfördelningen blir tydlig.

Indikatorer

- > Upprättande av SIP i befolkningen.
- > Antal personer som besöker primärvården för psykisk ohälsa.
- > Andel personer som får specialistpsykiatrisk vård inom tiden för vårdgarantin.
- > Upprättande av krisplaner inom specialistpsykiatrin.

5. Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap

Civilsamhället och offentliga verksamheter behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet. Deras informations- och utbildningsinsatser samt opinionsbildning förstärker och kompletterar insatser från staten, regionerna och kommunerna.

Indikatorer

- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter som innefattar samarbete med civilsamhället.

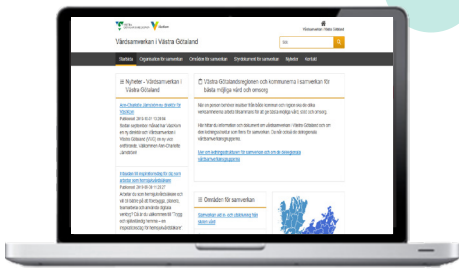
6. Lära av händelseanalyser vid suicid

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidal processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande. I de fall som en individ som begår suicid har insatser från region och kommun bör en gemensam händelseanalys göras.

Händelseanalyser i samverkan med närstående och berörda parter ger en mer detaljerad bild av suicid och dess orsaker. En gemensam händelseanalys kan även identifiera förbättringsområden mellan verksamheterna, till exempel när det gäller samverkan eller kommunikation.

Indikatorer

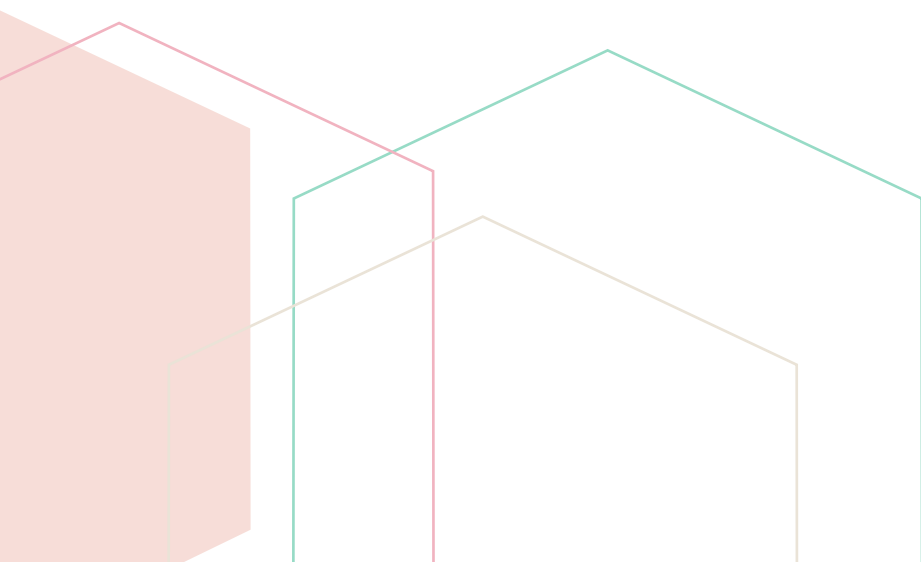
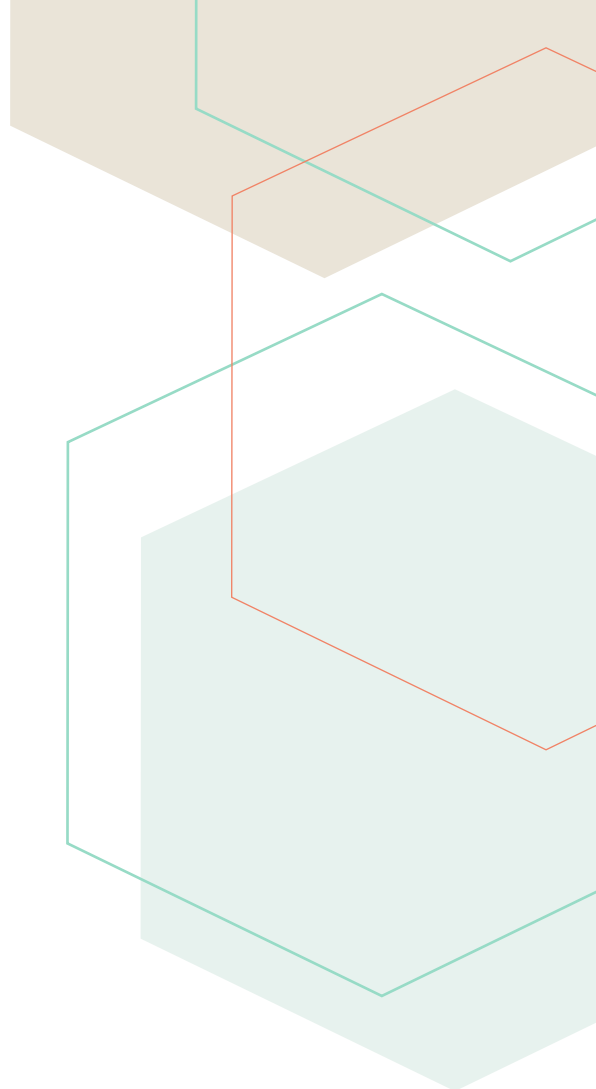
- > Antal lokala vårdssamverkansgrupper som gör händelseanalyser vid suicid.

På **vardsamverkan.se** hittar du

- > Handlingsplan för suicidprevention
- > Handlingsplan för psykisk hälsa

... och mycket mer!

VästKom

VÄSTSVENSKA KOMMUNALFÖRBUNDENS SAMORGANISATION

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

NSPHiG

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg

§ 97

Handlingsplan för suicidprevention

Inom ramen för den länsgemensamma Handlingsplanen psykisk hälsa 2018-2020 finns beskrivet att en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention ska tas fram. Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en grund för kommunernas och regionens gemensamma suicidpreventiva arbete där även andra aktörer kan inkluderas.

En partsgemensam arbetsgrupp har arbetat fram en handlingsplan för suicidprevention och denna skickades i november 2019 på remiss till huvudmännen. Synpunkter som inkom har omhändertagits.

Ärendet föredrogs av Titti Andersson, teamchef Valfärdsutveckling.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att rekommendera medlemskommunerna besluta att anta Handlingsplan för suicidprevention.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna i Fyrbodal
VästKom

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Datum
2020-12-18

Dnr
LKS 2020-000518

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Driftbidrag Fyrstads flygplats AB 2021

Sammanfattning

Lysekils kommun äger 1 % av Fyrstads Flygplats AB och anslår årligen tillsammans med övriga ägarkommuner, Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla ett verksamhetsanslag som ska täcka flygplatsens förluster. Det är ytterst få regionala flygplatser i Sverige som kommersiellt kan stå på egna ben.

För flygplatser som finansieras av flera kommuner och regioner kan bidraget ges till den kommun där flygplatsen är geografiskt placerad och som ansvarar för utbetalningen till flygplats/flygplatsbolaget. I detta fall är det Trollhättans Stad och då behöver samägaren (Lysekils kommun) göra en hänvisning till den utbetalningsansvariga kommunens bedömning av att samtliga villkor i kommissionens förordning är uppfyllda.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att bevilja 315 000 kronor till Fyrstads Flygplats AB för täckning av förluster under år 2021.

Kommunstyrelsen beslutar att medlen överförs till Trollhättans Stad som ansvarar för utbetalning till Fyrstads Flygplats AB och som gör bedömningen av att samtliga villkor i kommissionens förordning är uppfyllda.

Kommunstyrelsen beslutar att stödet ges med hänvisning till bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, artikel 56 a.

Ärendet

Lysekils kommun är delägare i FFAB och enligt aktieägaravtalets bestämmelser ska verksamhetsanslag fördelas efter respektive ägares andel av resandet. Med utgångspunkt i de fyra senaste gjorda trafikräkningarna ska Lysekils kommuns anslag för 2021 vara 315 000 kronor.

Förvaltningens synpunkter

Lysekils kommun bidrar varje år med driftsbidrag till Fyrstads Flygplats AB som en av fyra delägare. När en kommun ger stöd till en flygplats ska EU:s statsstödsregler beaktas. Av de kommunala besluten om stöd ska det framgå på vilken grund kommunen fattar beslut om stöd. För flygplatser som finansieras av flera kommuner och regioner kan bidraget ges till den kommun där flygplatsen är geografiskt placerad och som ansvarar för utbetalningen till flygplats/flygplatsbolaget. I detta fall är det Trollhättans Stad och då behöver samägaren (Lysekils kommun) göra en hänvisning till den utbetalningsansvariga kommunens bedömning av att samtliga villkor i kommissionens förordning är uppfyllda.

Ovan beskrivna förfarande utgår ifrån SKLS vägledning ”Driftsstöd till flygplatser - allmänna gruppundantaget (GBER) – nya regler från 2018.

I enlighet med aktieägaravtalets bestämmelser skall verksamhetsanslag till FFAB fördelas efter respektive ägares andel av resandet. För resande till/från andra än ägarkommunerna skall ägare belastas utifrån sin andel av aktiekapitalet. Med utgångspunkt från de senaste tre gjorda trafikräkningarna kommer 2021 års verksamhetsanslag att fördelas mellan ägarkommunerna enligt följande;

	2019	2020	2021
Trollhättans Stad	2 142 (51 %)	2 184 (52 %)	2 295 (51 %)
Vänersborgs kommun	924 (22 %)	924 (22 %)	945 (21 %)
Uddevalla kommun	840 (20 %)	798 (19 %)	945 (21 %)
Lysekils kommun	294 (7 %)	294 (7 %)	315 (7 %)
Totalt	4 200 (100 %)	4 200 (100 %)	4 500 (100 %)

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Protokollsutdrag från Trollhättans stad

Beslutet skickas till

Trollhättans stad
Fyrstads Flygplats AB
Kommunstyrelseförvaltningen

Datum
2021-01-14

Dnr
LKS 2020-000028

Kommunstyrelseförvaltningen
Leif Schöndell,
leif.schondell@lysekil.se

Omvärldsanalys avseende äldreomsorgen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2020-04-08, § 65, att godkänna ett projektdirektiv för en utredning om framtidens äldreomsorg. I direktivet beskrivs att arbetet kommer att genomföras i form av fyra delutredningar. Den andra delutredningen, Omvärldsanalys, har nu tagits fram av socialförvaltningen och redovisats i en rapport daterad 2020-11-03.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att rapporten kommer att vara ett värdefullt underlag i socialnämndens fortsatta utvecklingsarbete avseende äldreomsorgen.

Sedan socialförvaltningens rapport färdigställdes har regeringens Coronakommission i december lämnat en första delredovisning med fokus på smittspridning inom vård och omsorg om äldre. Vidare har regeringen tillsatt en utredning med uppdraget att föreslå en äldreomsorgslag. Utredningens slutsatser kommer naturligtvis att ha stor betydelse för hur äldreomsorgen i kommunen ska bedrivas.

Det är socialnämnden som är ansvarig nämnd för äldreomsorgen. Förvaltningen föreslår att rapporten överlämnas till nämnden som underlag för det fortsatta arbetet med verksamhetsutveckling inom äldreomsorgen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna rapporten Omvärldsanalys till socialnämnden som underlag för det fortsatta arbetet med verksamhetsutveckling inom äldreomsorgen i Lysekils kommun.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2020-04-08, § 65, att godkänna ett projektdirektiv för en utredning om framtidens äldreomsorg. I direktivet beskrivs att arbetet kommer att genomföras i form av fyra delutredningar:

- Framtida behov och inriktning samt lokalisering av boenden
- Omvärldsanalys
- Medborgardialog
- Samverkan med föreningslivet och volontärinsatser

Den första delutredningen avseende boendeplatser har genomförts med hjälp av en extern konsult, InRikta Analys AB, som redovisat uppdraget i en rapport daterad 2020-09-11. Rapporten behandlades av kommunstyrelsen den 4 november 2020 som beslutade att överlämna den till socialnämnden som underlag för erforderliga beslut samt fortsatt planering av äldreomsorgen.

Den andra delutredningen, Omvärldsanalys, har nu tagits fram av socialförvaltningen och redovisats i en rapport daterad 2020-11-03.

De två återstående delutredningarna, medborgardialog och samverkan med föreningslivet, har inte påbörjats på grund av Corona-pandemin då de kräver fysiska möten som i dagsläget inte är möjliga att genomföra.

I rapporten Omvärldsanalys har socialförvaltningen gjort vissa avgränsningar eftersom äldreomsorgen innehåller en mängd aspekter och kan studeras ur flera olika perspektiv. Fokus i rapporten har lagts på att belysa de frågeställningar som beskrivs i projektdirektivet. Rapporten är disponerad i följande avsnitt:

1. Uppdrag och arbetssätt
2. Utmaningar
3. Nationella satsningar och utredningar för att möta äldreomsorgens utmaningar
4. Strategiska utvecklingsområden för en god äldreomsorg
5. Hur gör andra kommuner?
6. Omställningen till en mer nära vård
7. Avslutning

Avsnitt 7 Avslutning kan ses som en slags sammanfattning av de frågor som rapporten belyser och rekommenderas särskilt för läsning.

Förvaltningens synpunkter

I rapporten beskrivs de utmaningar äldreomsorgen står inför och de utredningar och satsningar som görs nationellt. En tydlig trend är att en allt större del av hälso- och sjukvården idag bedrivs i den egna bostaden och den utvecklingen kommer att fortsätta. Detta innebär att kommunernas ansvar för hälso- och sjukvård kommer att öka, vilket kräver en nära samverkan och gemensamma målbilder med regionerna om vad en god och nära vård ska vara.

Vidare lyfts tre områden fram som särskilt viktiga strategiska utvecklingsområden för en god äldreomsorg: Kompetensförsörjning, styrning och ledning samt välfärdsteknik. Det konstateras också att befolkningens hälsa och funktionstillstånd är avgörande för behovet av vård och omsorg. Förebyggande och hälsofrämjande insatser är därför viktiga att ha med i arbetet för en god äldreomsorg.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att rapporten kommer att vara ett värdefullt underlag i socialnämndens fortsatta utvecklingsarbete avseende äldreomsorgen. Inte minst gäller det brukarnas upplevda kvalitet i särskilt boende och hemtjänst där det finns en utvecklingspotential. Socialnämnden har i budgeten för 2021 fått en utökad ram med 8,4 mnkr för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. En viktig del i detta uppdrag blir att genomföra Äldreomsorgslyftet där kostnaderna för att arrangera utbildningarna finansieras ur ramökningen. En satsning som är i linje med att kompetensförsörjningen har identifierats som ett strategiskt utvecklingsområde.

Till följd av Corona-pandemin har vi idag en bred samhällsdebatt om äldreomsorgen i Sverige. Sedan socialförvaltningens rapport färdigställdes har regeringens Coronakommission i december lämnat en första delredovisning med

Dnr
LKS 2020-000028

fokus på smittspridning inom vård och omsorg om äldre. Slutsatserna visar bland annat att det behövs bättre regelverk, tydligare ansvarsfördelning och ökad medicinsk kompetens i äldreomsorgen.

Vidare har regeringen tillsatt en utredning med uppdraget att föreslå en äldreomsorgslag. Begreppet äldreomsorg behöver definieras och ges ett tydligare uppdrag och innehåll. Utredaren ska överväga och lämna förslag på hur medicinsk kompetens kan stärkas i verksamheten och – om det behövs – inom den kommunala ledningen. Målet är att få till stånd långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen, tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022 och resultatet av detta kommer naturligtvis att ha stor betydelse för hur äldreomsorgen i kommunen ska bedrivas.

Det är socialnämnden som är ansvarig nämnd för äldreomsorgen. Förvaltningen föreslår att rapporten överlämnas till nämnden som underlag för det fortsatta arbetet med verksamhetsutveckling inom äldreomsorgen.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Bilaga

Omvärldsanalys. Rapport från deluppdrag 2 inom Lysekils kommuns utredning om framtidens äldreomsorg

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Omvärldsanalys

Rapport från deluppdrag 2 inom Lysekils kommuns utredning om
framtidens äldreomsorg

Socialförvaltningen
2020-11-03

Innehållsförteckning

1. UPPDRAG OCH ARBETSSÄTT	2
1.1 GENOMFÖRANDE	2
1.1.1 <i>Litteraturgenomgång</i>	2
1.1.2 <i>Workshop med vård- och omsorgsavdelningens ledningsgrupp om välfärdsteknik</i>	3
1.1.3 <i>Intervjuer med andra kommuner</i>	3
1.2 RAPPORTENS UPPLÄGG	5
2. UTMANINGAR.....	6
2.1 DEMOGRAFISK UTVECKLING	6
2.2 KOMPETENSFÖRSÖRJNING	7
2.3 KVALITET	7
3. NATIONELLA SATSNINGAR OCH UTREDNINGAR FÖR ATT MÖTA ÄLDREOMSORGENS UTMANINGAR	11
4. STRATEGISKA UTVECKLINGSOMRÅDEN FÖR EN GOD ÄLDREOMSORG.....	13
4.1 KOMPETENSFÖRSÖRJNING	13
4.2 STYRNING OCH LEDNING	16
4.3 VÄLFÄRDSTEKNIK.....	18
5. HUR GÖR ANDRA KOMMUNER?	20
5.1 TANUMS KOMMUN	20
5.2 HOFORS KOMMUN.....	20
5.3 HULTSFREDS KOMMUN	21
6. OMSTÄLLNINGEN TILL EN MER NÄRA VÅRD	22
6.1 NÄRA VÅRD - DEFINITION	22
6.2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR OMSTÄLLNINGEN	23
6.3 ARBETET MED OMSTÄLLNINGEN TILL EN NÄRA VÅRD.....	24
6.3.1 <i>Färdplan Nära vård i Västra Götaland</i>	24
6.3.2 <i>Överenskommelse mellan regeringen och SKR - Stimulansmedel till kommunerna</i>	24
6.4 SOCIALFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER.....	24
6.4.1 <i>En tydlig och gemensam målbild är utgångspunkten</i>	24
6.4.2 <i>Tillitsbaserad styrning och stort handlingsutrymme</i>	25
6.4.3 <i>Samverkan</i>	25
6.4.4 <i>Kompetensförsörjning</i>	25
7. AVSLUTNING.....	26

1. Uppdrag och arbetsätt

På uppdrag av kommunstyrelsen har kommundirektören tagit fram ett projektdirektiv för en utredning om den framtida äldreomsorgen i Lysekils kommun. Projektdirektivet godkändes av Kommunstyrelsen den 8 april 2020.

Enligt projektdirektivet är syftet med kommunens utredning om framtidens äldreomsorg att ta fram ett beslutsunderlag som ska möjliggöra hållbara strategiska beslut om den framtida äldreomsorgen. Projektet ska genomföras i form av fyra olika delutredningar: Framtida behov och inriktning samt lokalisering av boenden, Omvärldsanalys, Medborgardialog samt Samverkan med föreningslivet och volontärinsatser. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för tre av delutredningarna och Socialförvaltningen för en, omvärldsanalysen.

Enligt projektdirektivet handlar omvärldsanalysen om att inhämta ytterligare kunskap och inspiration i omvärlden inför kommande strategiska beslut om äldreomsorgen. Enligt direktivet ska följande områden belysas och sammanfattas i en skriftlig rapport:

- Finns goda nyskapande exempel i andra kommuner? Verksamheter där man kan driva en kostnadseffektiv äldreomsorg med bibehållen kvalitet?
- Möjligheter med välfärdsteknologi – kan den öka kvaliteten i omsorgen och samtidigt innebära effektiviseringar? Frigöra tid för de uppgifter som kräver personlig närvaro?
- Aktuell forskning inom området - vad säger den om framtidens äldreomsorg?
- Vad kommer omställningen till den ”nära vården” att innebära för kommunerna? (SOU 2019:29 God och nära vård). Kommer ansvarsfördelningen mellan kommunerna och regionen att förändras? Ett utökat kommunalt ansvar för hälso- och sjukvård för äldre?

Socialchef Eva Andersson delegerade den 15 juli uppdraget till avdelningschef Johanna Eklöf. Som resurs har förvaltningschef avsatt en del av utredare Maria Granlunds tid. Uppdraget ska slutredovisas senast 31 oktober.

1.1 Genomförande

Tre olika metoder har använts för att besvara uppdragets frågeställningar:

1.1.1 Litteraturgenomgång

Enligt projektdirektivet ska en genomgång av aktuell forskning av äldreomsorgen göras för att utröna vad den säger om framtidens äldreomsorg. Då äldreomsorg innehåller en mängd aspekter, kan studeras utifrån många olika perspektiv och litteraturen om äldreomsorg är mycket omfattande har avgränsningar av såväl innehåll som material behövt göras. Litteraturgenomgången har utgått från de utmaningar som beskrivs i projektdirektivet; demografisk förändring, kompetensförsörjning och omsorg av god kvalitet, och har koncentrerats till att beskriva viktiga förutsättningar som behöver finnas på plats för att utmaningarna ska kunna mötas: kompetensförsörjning, styrning och ledning samt välfärdsteknologi. Frågor om insatser, arbetsätt och metoder har givits mindre plats i rapporten. Även de valda områdena kompetensförsörjning, styrning och ledning samt välfärdsteknologi kan beskrivas och analyseras utifrån många aspekter och teorier. Avgränsningar har gjorts till de faktorer som lyfts fram som särskilt viktiga i litteraturen men också utifrån socialförvaltningens bedömning av vad som behöver utvecklas eller upprätthållas i kommunens verksamhet. Litteraturen har begränsats främst till de senaste årens statliga utredningar inom vård och omsorg, vilka i sin tur baseras på en forskningsgenomgång av det område de behandlar.

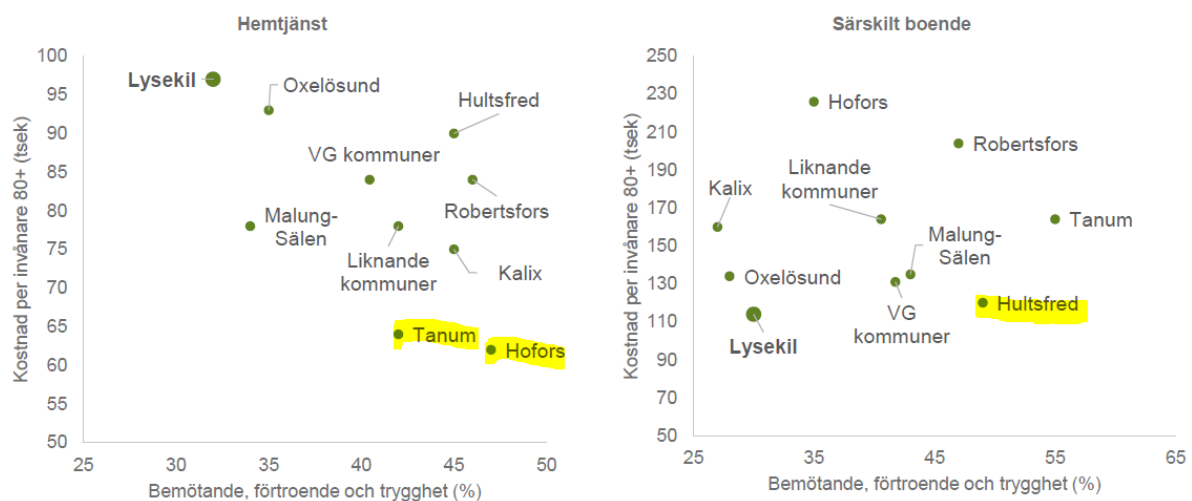
1.1.2 Workshop med vård- och omsorgsavdelningens ledningsgrupp om välfärdsteknik

Enligt projektdirektivet ska möjligheterna med välfärdsteknologi utredas. Enligt socialchefens uppdragsbeskrivning till avdelningschef ska en plan tas fram på vilka lösningar som kan vara tillämpliga för äldreomsorgen i Lysekils kommun. De välfärdsteknologiska lösningarna ska klassificeras och analyseras utifrån deras möjligheter att bidra till ökad kvalitet, autonomi och effektivitet. Detta uppdrag har genomförts genom en workshop med vård- och omsorgsavdelningens ledningsgrupp.

1.1.3 Intervjuer med andra kommuner

Enligt direktivet ska delutredningen undersöka om det finns goda nyskapande exempel i andra kommuner där man kan driva en kostnadseffektiv äldreomsorg med bibehållen kvalitet. För att identifiera sådana kommuner har socialförvaltningen utgått från en jämförelse med andra kommuner som strukturellt sett har liknande förutsättningar som Lysekil. Av dessa kommuner har de kommuner som både har hög kvalitet och låg kostnad per invånare 80+ valts ut för intervjuer. Kvalitet mäts i detta fall som kommuner med en hög andel äldre som uppger att de bemöts på ett bra sätt, känner förtroende för personal och upplever trygghet i ordinärt boende med hemtjänst respektive särskilt boende. Ett spridningsdiagram över Lysekils och liknande kommuners kvalitet och kostnader återfinns i den delrapport om framtida behov och inriktning av boenden som det externa konsultföretaget inRikta tagit fram på uppdrag av kommunstyrelseförvaltningen:

Diagram 1. Kostnad per invånare och brukarbedömning av bemötande, förtroende och trygghet. Lysekil och andra jämförbara kommuner

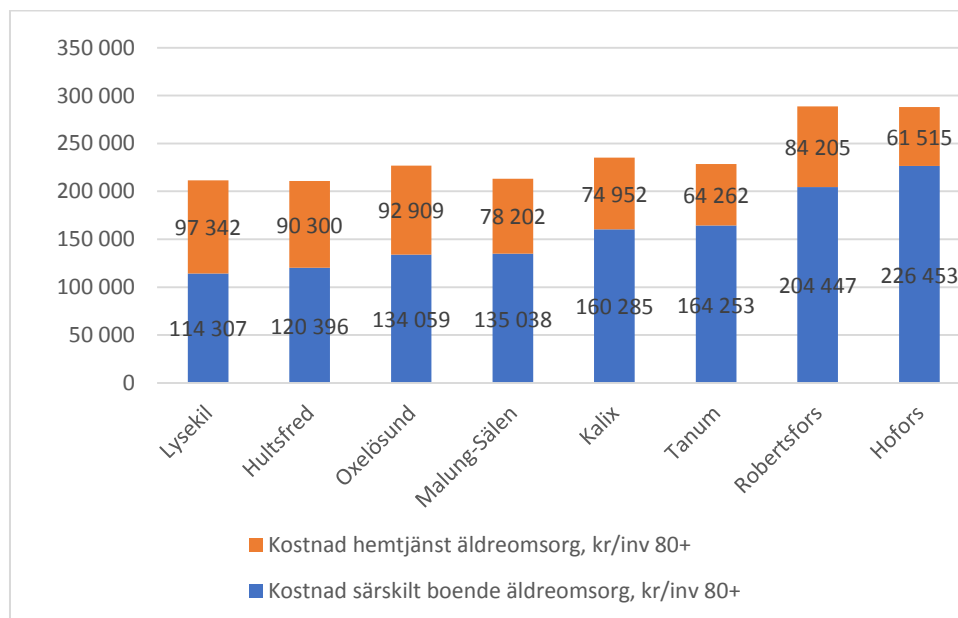
Källa: inRikta 2020. Dimensionering och lokalisering av boendeplatser, rapport. InRika har hämtat uppgifterna från Kolada.

Inom hemtjänst är Tanum och Hofors de kommuner som bäst kombinerar en låg kostnad med hög kvalitet. Inom särskilt boende är det Hultsfred som sticker ut. Dessa tre kommuner har därför valts ut för intervjuer. Avdelningschef för vård och omsorg har genomfört intervjuerna.

Hemtjänstens och de särskilda boendenas kostnad per invånare 80+ påverkas av hur många av de äldre som har hemtjänst eller särskilt boende. Detta i sin tur påverkas främst av de äldres behov och funktionsnivå men också av hur kommunen valt att fördela insatsutbudet, exempelvis om fokus har lagts på omfattande hemtjänstinsatser istället för särskilt boendet eller om kommunen har arbetat aktivt för att erbjuda anpassade bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden. För att få en bättre förståelse av en verksamhets kostnad per invånare bör verksamheten därför också ses i relation till kostnaden för andra verksamheter inom området. Hur kostnadsfördelningen ser ut framgår i

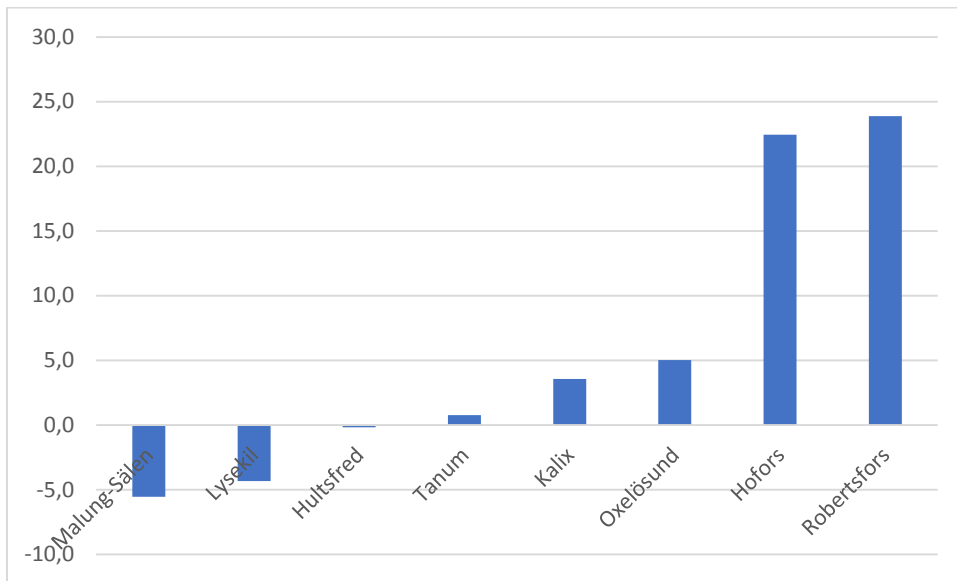
diagrammet nedanför. I diagrammet jämförs Lysekils kostnader per invånare 80+ för hemtjänst och särskilt boende med de andra kommunerna i urvalsgruppen. Av diagrammet framgår att Lysekil har högst kostnader för hemtjänst men lägst kostnad för särskilt boende. Endast Hultsfred har en totalkostnad som understiger Lysekil (210 696 kr jämfört med 211 650 kr).

Diagram 2. Kostnad per invånare 80+, hemtjänst och särskilt boende

Ytterligare en kostnad som är intressant att se på i sammanhanget är referenskostnaden och kommunernas avvikelse från den. Referenskostnaden är ett nyckeltal som tas fram av SKR och som indikerar vad en verksamhet *borde* kosta, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig avgifts- och ambitionsnivå och effektivitet. Referenskostnaden tar hänsyn till demografi, individernas skilda behov och produktionsförutsättningar som geografi och lönenivåer. Genom att jämföra verksamhetens nettokostnad med referenskostnaden får man den så kallade nettokostnadsavvikelsen. En positiv nettokostnadsavvikelse innebär att kostnaderna är större än vad behovet enligt utjämningsindikerar, vilket kan bero på en högre ambitionsnivå eller en lägre effektivitet. En negativ nettokostnadsavvikelse ska tolkas som att kostnaderna är lägre än vad behovet indikerar, vilket kan bero på en lägre ambitionsnivå eller högre effektivitet. Av diagrammet framgår att Lysekil 2019 hade en negativ nettokostnadsavvikelse.

Diagram 3. Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg 2019, %

1.2 Rapportens upplägg

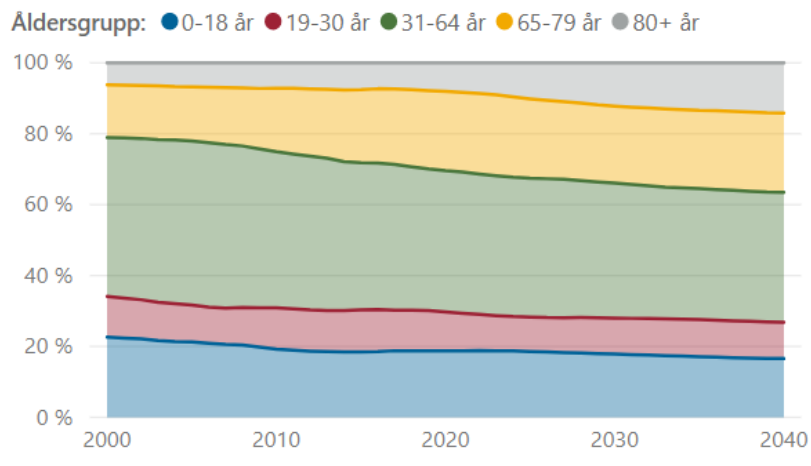
I rapportens kapitel 2 ges en översiktlig beskrivning av äldreomsorgens utmaningar och hur de tar sig uttryck i Lysekil. I kapitel 3 ges en översikt över några av de senaste årens nationella satsningar och tillsatta utredningar för att möta äldreomsorgens utmaningar. I kapitel 4 beskrivs kompetensförsörjning, styrning och ledning och välfärdsteknik som strategiskt viktiga utvecklingsområden. Kapitel 5 redovisar resultaten av intervjuerna med Tanums, Hultsfreds och Hofors kommuner och i kapitel 6 beskrivs reformen omställningen till Nära vård och vad den kan komma att innebära för Lysekil. Kapitel 7 rundar av rapporten med en sammanfattning av de viktigaste utvecklingsområdena och kommunens arbete med dessa.

2. Utmaningar

2.1 Demografisk utveckling

Behovet av vård och omsorg ökar med åldern. Det vanliga är att man är över 80 år när man ansöker om äldreomsorg första gången. Enligt befolkningsprognoser från SCB förväntas andelen äldre att öka markant i Lysekil fram till 2040. I dag är drygt 8 procent (1206 personer) av Lysekils befolkning över 80 år. År 2040 förväntas andelen äldre personer som är 80 år eller äldre ha ökat till 14 procent.

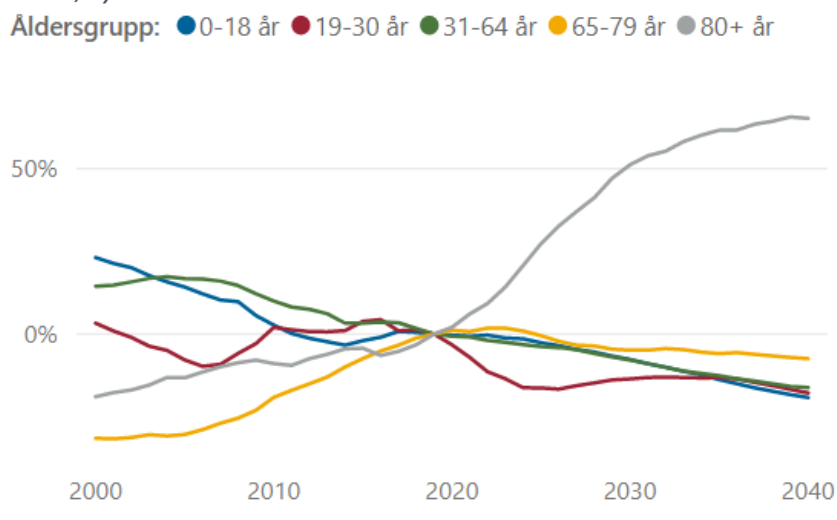
Diagram1. Andel invånare per åldersgrupp 2000-2040, Lysekil

Källa: Västra Götalandsregionen. Prognos 2019-2029. Hämtad 31 oktober från <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaMGYyZjU2ZGUtZjlmYi00ZGEwLTkwOTQtMjZlNzAxZTdjNjlxliwidCI6ImZjNjJhMjU1LTQyMjAtNDdINC05YjVhLTQxOGVIZTMxZGE1ZiIsImMiOj9>

Antalet personer som är 80 år eller äldre beräknas öka med drygt 600 personer mellan 2019 och 2040, vilket är en ökning med 65 procent.

Diagram 2. Procentuell förändring 2000-2040 av antal invånare jämfört med år 2019, Lysekil

Källa: Västra Götalandsregionen. Prognos 2019-2029. Hämtad 31 oktober från <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaMGYyZjU2ZGUtZjlmYi00ZGEwLTkwOTQtMjZlNzAxZTdjNjlxliwidCI6ImZjNjJhMjU1LTQyMjAtNDdINC05YjVhLTQxOGVIZTMxZGE1ZiIsImMiOj9>

Det mesta talar för att utvecklingen kommer att innebära ett betydande växande behov av äldreomsorg under de kommande åren

2.2 Kompetensförsörjning

I en enkät som Socialstyrelsen skickat till kommunerna 2019 svarar mer än hälften av kommunerna att de har brist på sjuksköterskor¹. Brist på specialistsjuksköterskor rapporteras från 74 procent av kommunerna. Brist på fysioterapeuter råder i 53 procent av kommunerna och 47 procent av kommunerna rapporterar brist på arbetsterapeuter. Även Lysekil har ofta brist på och svårt att rekrytera legitimerad personal. Under de senaste åren har kommunen fått anlita bemanningsföretag för att täcka behovet.

I nuläget är behovet av undersköterskor täckt i Lysekil men kommunen har svårt att rekrytera vikarier med rätt kompetens, t.ex. under semesterperioden.

Den demografiska utvecklingen i kombination med stora pensionsavgångar innebär att behovet av personal inom äldreomsorgen kommer att öka kraftigt de kommande åren. Det är svårt att uppskatta storleken på behovet då det inte går att utgå från att verksamheten kommer att se likadan ut i framtiden. Omställningen till Nära vård (se kapitel 6) kommer sannolikt att öka behovet av personal. Samtidigt kan digitalisering och nya arbetssätt som tillvaratar medarbetarnas kompetens på ett effektivare sätt, såväl minska behovet som påverka vilken typ av yrkeskategori som efterfrågas. Vård- och omsorgsarbetet kommer sannolikt i framtiden också behöva utföras av andra yrkesgrupper såsom it-personal, servicepersonal och personal som arbetar med förebyggande arbete.

2.3 Kvalitet

Socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ställer krav på att verksamhetens insatser ska vara av god kvalitet, utföras av personal med lämplig utbildning och erfarenhet, samt att kvaliteten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, (SOSFS 2011:9) definieras kvalitet som att en verksamhet uppfyller de krav och mål som kommer till uttryck i tillämpliga lagar, föreskrifter och beslut. Sådana krav inbegriper bl.a. socialtjänstlagens krav att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande och att den äldre personen så långt det är möjligt kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges. I hälso- och sjukvårdslagen ställs bl.a. krav på att vården ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet, bygga på respekt för patientens självbestämmande och vara lätt tillgänglig.

Med utgångspunkt i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen har Socialstyrelsen lyft fram sex förutsättningar för god kvalitet i vård och omsorgen²:

- **Kunskapsbaserad.** Vården och omsorgen ska baseras på bästa tillgängliga kunskap och bygga på både vetenskap och beprövad erfarenhet.
- **Säker.** Vården och omsorgen ska vara säker. Riskförebyggande verksamhet ska förhindra skador. Verksamheten ska också präglas av rättssäkerhet.

---

¹ Socialstyrelsen 2020. *Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård. Nationella planeringsstödet 2020.* Hämtad 31 oktober från

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6638.pdf>

² Socialstyrelsen. *God vård – om ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården.* Stockholm: Socialstyrelsen; 2007

- **Individanpassad.** Vården och omsorgen ska ges med respekt för individens specifika behov, förväntningar och integritet. Individerna ska ges möjlighet att vara delaktiga.
- **Effektiv.** Vården och omsorgen ska utnyttja tillgängliga resurser på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål.
- **Jämlig.** Vården och omsorgen ska tillhandahållas och fördelas på lika villkor för alla.
- **Tillgänglig.** Vården och omsorgen ska vara tillgänglig och ges i rimlig tid. Ingen ska behöva vänta oskälig tid på den vård eller omsorg som hon eller han har behov av.

Kvalitet i vård och omsorg beskrivs ofta som något relationellt, något som uppstår i det dagliga arbetet, i mötet mellan brukaren och vård- och omsorgspersonalen. I betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21) beskrivs att centrala beståndsdelar i en god relation är att den bygger på kunskap om den äldre och dennes livssituation, att det finns ett ömsesidigt förtroende mellan den äldre personen och personalen, att den äldre får ett värdigt och respektfullt bemötande och att omsorgen anpassas efter den äldres behov och önskemål. En organisatorisk förutsättning för en sådan relation är att personalen har en handlingsfrihet i sitt arbete och inte hindras eller begränsas av t.ex. egna kompetensbrister, tidsbrist eller allt för rigida och detaljerade rutiner.

Socialstyrelsen undersöker årligen andelen äldre som uppger att de bemöts på ett bra sätt, känner förtroende för personal och upplever trygghet i ordinärt boende med hemtjänst respektive särskilt boende. Nedanför visas genomsnittet för andelen äldre som känner sig *mycket* nöjda med förtroende, bemötande och/eller trygghet, vilket är tre centrala aspekter av kvalitet. Resultatet visar att äldre med hemtjänst i Lysekil i genomsnitt är mindre nöjda med förtroende, bemötande och/eller trygghet än hemtjänsttagarna i den genomsnittliga kommunen. Resultatet för särskilt boende har varierat runt kommungenomsnittet över tid, andelen mycket nöjda i särskilt boende i Lysekil har varit både högre och lägre än kommungenomsnittet. Mellan 2017 och 2019 har andelen dock sjunkit. Observera att andelen *ganska* nöjda inte ingår i resultatet, och att kravet för nöjdhet därmed är högt ställt³.

---

³ I Socialstyrelsens egna resultatredovisningar av brukarundersökningen och i de redovisningar som socialförvaltningen lämnar till Socialnämnden, t.ex. i form av kvalitetsindikatorer, slås svarsalternativen "mycket" och "ganska" alltid samman. I denna rapport redovisas enbart andelen som upplever sig vara *mycket* nöjd, trygg osv. Andelen som känner förtroende, trygghet osv. skiljer sig därför mellan denna rapport och andra redovisningar som nämnden får.

Diagram 3. Brukarbedömning hemtjänst - bemötande, förtroende och trygghet, andel.

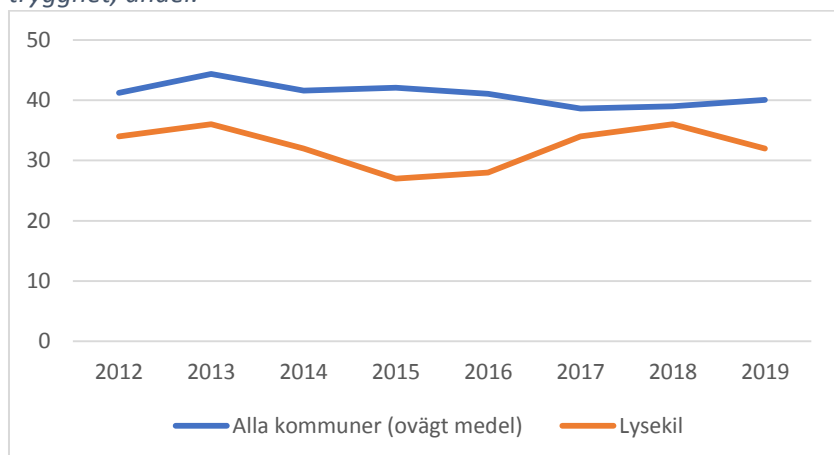
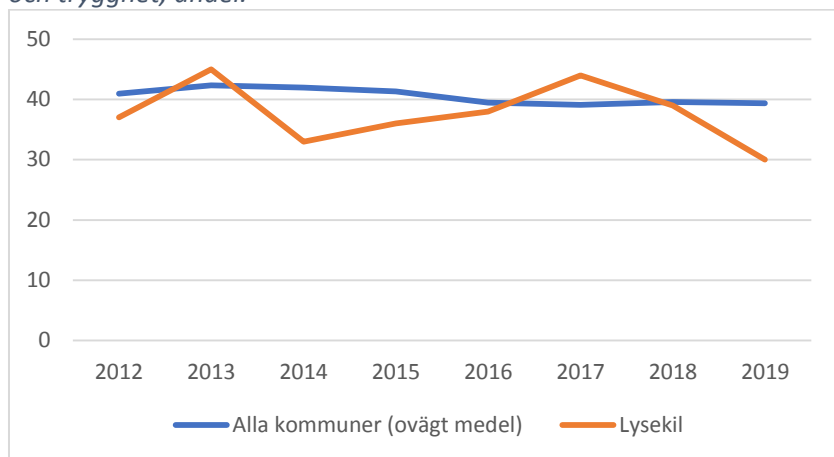

Diagram 4. Brukarbedömning särskilt boende - bemötande, förtroende och trygghet, andel.

Som redogjorts för ovan är individanpassning, inflytande och delaktighet centrala aspekter av kvalitet. I diagrammet nedanför redovisas andelen äldre som upplever inflytande och tillräckligt med tid i utförandet i hemtjänst respektive särskilt boende. Andelen hemtjänsttagare i Lysekil som upplever inflytande och tillräckligt med har över tid legat runt tio procentenheter lägre än kommungenomsnittet, med undantag för 2018 då kommunen visade på ett resultat högre än genomsnittet. Resultatet för särskilt boende har under åren varierat runt kommungenomsnittet. I motsats till hemtjänsten är 2018 det år särskilt boende i Lysekil uppvisar sämst resultat.

Diagram 5. Andel hemtjänsttagare som upplever inflytande och tillräckligt med tid i utförandet

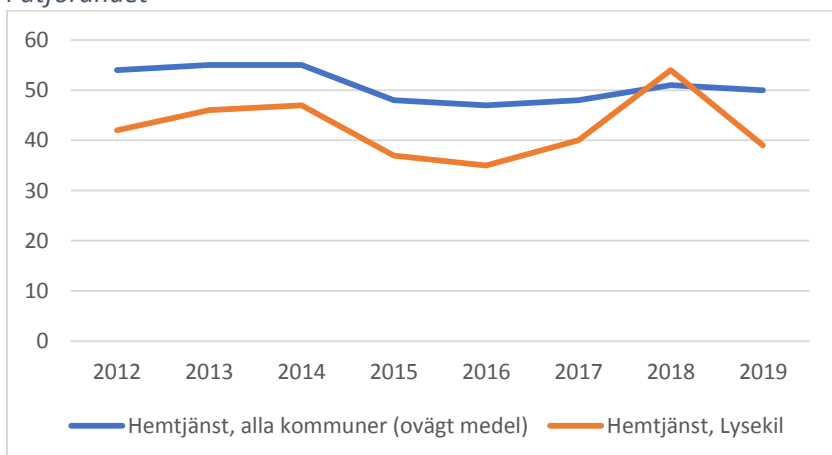
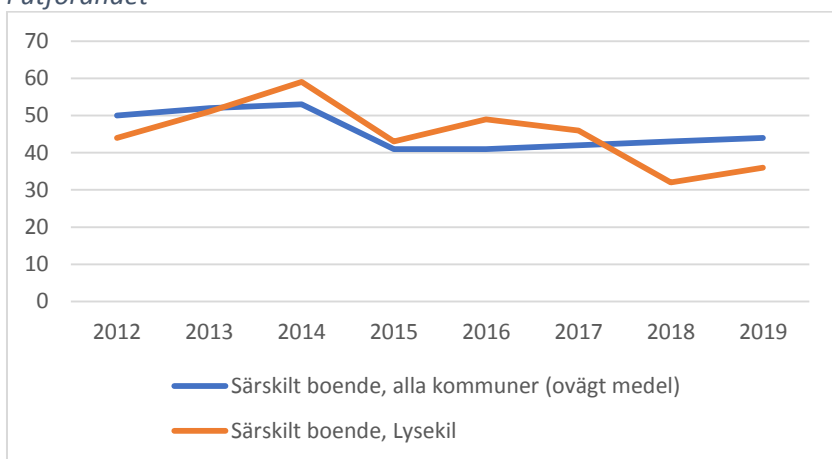
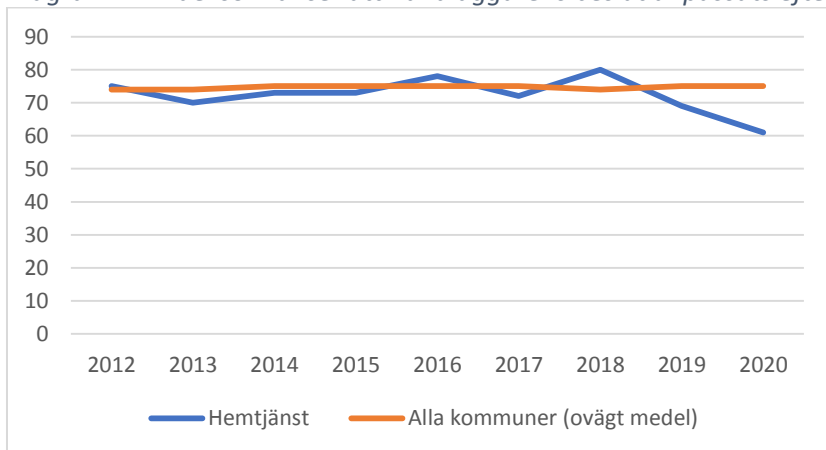

Diagram 6. Andel äldre i särskilt boende som upplever inflytande och tillräckligt med tid i utförandet

Individanpassning undersöks också genom frågan om i vilken utsträckning den äldre anser att beslutet om hemtjänst är anpassat till hans behov. Resultatet för Lysekil har varierat runt kommungenomsnittet under åren men har de senaste åren uppvisat en sjunkande trend. I år (2020) anser 61 procent av äldre med hemtjänst i Lysekil att beslutet är anpassat till hans behov, vilket är 14 procentenheter lägre än kommungenomsnittet.

Diagram 7. Andel som anser att handläggarens beslut anpassats efter ens behov

3. Nationella satsningar och utredningar för att möta äldreomsorgens utmaningar

Äldreomsorgens utmaningar är väl kända och regeringen har tillsatt flera utredningar och har gjort flera satsningar för en god och resurseffektiv äldreomsorg:

- Utredningen Framtidens socialtjänst lämnade i augusti 2020 sitt betänkande Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Betänkandet är remitterat. Bland förslagen som har tillämpning på äldreomsorgen kan nämnas bl.a.
  - att plan- och bygglagen kompletteras med de sociala aspekterna i planläggningen
  - att kommunen, vid planering av insatser till grupper och enskilda, särskilt ska beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser
  - att det införs krav på att verksamhet inom socialtjänsten bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet
- För att stärka förutsättningarna för samverkan mellan huvudmännen och verksamhetsområdena inom vård och omsorg har regeringen tillsatt utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg (S 2019:01). Utredningen rapporterar senast den 21 maj 2021.
- Regeringen beslutade i maj 2020 om att ett äldreomsorgslyft ska genomföras. Syftet är att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till vårdbiträde eller undersköterska på betald arbetstid. Staten kommer att finansiera kostnaden för den tid den anställda är frånvarande på grund av studier. Satsningen planeras att genomföras under åren 2020-2023
- Utredningen om reglering av yrket undersköterska lämnade i april 2019 sitt slutbetänkande Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) med förslag om att den som har en undersköterskeexamen eller motsvarande kompetens efter ansökan ska få ett bevis om rätt att få använda denna yrkestitel på hälso- och sjukvårdens område, socialtjänstens område eller enligt LSS. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet och regeringen förbereder en proposition med förslag om att undersköterska ska bli en skyddad yrkestitel.
- Regeringen tillsatte hösten 2019 en särskild utredare, en nationell samordnare, för att stödja kommunerna i deras arbete med att skapa förutsättningar för en hållbar kompetensförsörjning inom den kommunalt finansierade vården och omsorgen om äldre. Samordnaren ska bl.a. initiera förändringsarbete i kommunalt finansierade verksamheter inom vård och omsorg i syfte att göra det möjligt att behålla och rekrytera personal, såväl kvinnor som män, föreslå och förmedla goda exempel på ändamålsenliga och kostnadseffektiva välfärdstekniska lösningar samt bidra till forum för erfarenhetsutbyte mellan kommuner för en god arbetsmiljö. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2021.
- Regeringen skriver i budgetpropositionen 2021 att den avser att förbättra arbetsvillkoren för personalen inom äldreomsorgen genom en satsning på återhämtningsbonus från och med 2021.
- I februari 2020 godkände regeringen en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, om äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus

(S2020/00577/SOF). Överenskommelsen syftar till att stödja digitaliseringen inom äldreomsorgen. Totalt fördelades 168,7 miljoner kronor som ett riktat statsbidrag till kommunerna. Satsningen planeras att löpa t.o.m. 2022 för att ge kommunerna bästa planeringsförutsättningar.

- En särskild utredare har haft i uppdrag att se över och lämna förslag på åtgärder som kan främja införandet av välfärdsteknik. I mars 2020 presenterades betänkandet Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14). Utredaren har identifierat flera hinder för ett bredare införande av välfärdsteknik, bl.a. osäkerhet kring de juridiska förutsättningarna att tillhandahålla välfärdsteknik till dem med nedsatt beslutsförmåga, bristande digital infrastruktur över landet samt brister i kompetens om digitalisering i alla yrkesgrupper inom äldreomsorgen. I utredningen framhålls vikten av att staten stödjer utvecklingen av välfärdsteknik i äldreomsorgen. Betänkandet är på remiss.
- Regeringen och SKR antog under 2020 en ny strategi för att genomföra Vision e-hälsa 2025, där socialtjänsten och dess verksamheter också ingår.
- Myndigheten för vård- och omsorgsanalys fick 2019 i uppdrag att undersöka vilka effekter välfärdstekniska lösningar har för enskilda och personal som använder välfärdsteknik och hur ökad användning av välfärdsteknik påverkar kostnader och effektivitet i omsorgens organisation. Myndigheten visar i redovisningen av uppdraget att välfärdsteknik har övervägande positiva effekter för brukare, personal och närstående, men att det finns risk för att tekniken leder till negativa effekter som minskad trygghet om den inte implementeras på ett klokt sätt (Innovation efter funktion, Rapport 2020:2, Vårdanalys).
- Som en del av satsningen på äldreomsorgen föreslår regeringen att kommunerna ges ett resurstillskott med 4 miljarder kronor årligen från och med 2021. Det handlar om ett bidrag som fördelas med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till andel äldre i respektive kommun.

Utöver dessa åtgärder pågår också en omställning av primärvården till en Nära vård. Enligt projektdirektivet skall denna reform ges särskild uppmärksamhet och behandlas därför separat i kapitel 6.

4. Strategiska utvecklingsområden för en god äldreomsorg

Den demografiska och tekniska utvecklingen gör att äldreomsorgen behöver omstruktureras. I de följande avsnitten kommer kompetensförsörjning, styrning och ledning och välfärdsteknik beskrivas närmare som strategiskt viktiga utvecklingsområden. Flera områden än dessa behöver dock utvecklas för att framtidens äldreomsorg ska vara av god kvalitet. Två viktiga områden är samverkan och det hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetet.

En allt större del av hälso- och sjukvården bedrivs i dag i den egna bostaden. I takt med att antalet äldre ökar, ökar också antalet brukare med komplexa och sammansatta behov av vård, omsorg och rehabilitering. För att underlätta för vårdtagaren är samverkan mellan olika verksamheter och huvudmän avgörande. Samverkan kommer att behandlas närmare i kapitel 6.

Befolkningens hälsa och funktionstillstånd har stor betydelse för behovet av vård och omsorg. Genom ett ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kan man stärka det friska och bibehålla funktioner så att den äldre personen kan få ett gott och självständigt liv under längre tid. Ett förebyggande arbete är kostnadseffektivt på lång sikt. I slutbetänkandet Hållbar socialtjänst (SOU 2020:47) understryker Utredningen Framtidens socialtjänst vikten av att socialtjänsten har ett förebyggande perspektiv och arbetar förebyggande oavsett om det handlar om övergripande arbete, i samverkan med andra, kommunens planering, insatser till grupper eller insatser till enskilda. Utredningen föreslår att det i socialtjänstlagen ska anges att socialtjänsten ska ha ett förebyggande perspektiv och inriktas på att vara lätt tillgänglig. Utredningen föreslås också att plan- och bygglagen ska kompletteras med en bestämmelse som tar sikte på de sociala aspekterna i planläggningen.

De förebyggande och hälsofrämjande insatserna behöver riktas mot de livsvillkor och levnadsvanor som påverkar hälsan. Extra viktiga faktorer för ett gott åldrande är social gemenskap, meningsfullhet, fysisk aktivitet och goda matvanor.⁴ Inom äldreomsorgen handlar det förebyggande arbetet i stor utsträckning om att arbeta uppsökande, främja hälsa, identifiera och åtgärda risker (t.ex. risk för fallolyckor, undernäring eller ensamhet) upptäcka försämringar, erbjuda rehabilitering, att arbeta kunskapsbaserat, att använda teknik som stödjer funktionsförmågan och att samverka med hälso- och sjukvården runt den enskilde. Det förebyggande arbetet är dock inte ett ensamt ansvar för socialnämnden utan en uppgift för hela kommunen i samverkan med andra aktörer och civilsamhället. Det gäller inte minst i frågor om samhällsplaneringen, det vill säga planeringen av bostäder, service, kommunikationer och miljö.

4.1 Kompetensförsörjning

För att öka tillgången till personal med rätt kompetens behövs det både strategier för att minska rekryteringsbehovet och strategier för öka attraktionskraften hos kommunen som arbetsgivare.

SKR har presenterat nio rekryteringsstrategier för att möta det ökade behovet av personal. Strategier för att öka attraktionskraften handlar bl.a. om att erbjuda en högre sysselsättningsgrad, en god arbetsmiljö, möjligheter att göra yrkes- och lönekarriär, introduktion, kontinuerlig kompetensutveckling, marknadsföring av jobben och att skapa engagemang genom fokus på attityder och kultur, delaktighet och ledarskap.⁵

---

⁴ Kunskapsguiden, Socialstyrelsen. Hämtad 2020-10-31 från: <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/aldre/yrkesintroduktion-for-baspersonal-inom-aldreomsorgen/halsa/>

⁵ SKR 2015 *Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden – Hur möter vi rekryteringsutmaningen?* Hämtad 2020-10-31 från <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-216-4.pdf?issuusi=ignore>

I SKR:s rekryteringsrapport för välfärdssektorn år 2018 lyfter SKR fram ökad sysselsättningsgrad som en viktig strategi för att minska rekryteringsbehovet, samtidigt som jobben blir attraktivare och jämställdheten ökar.⁶ SKR och Kommunal arbetar gemensamt i ett femårigt projekt, "Heltidsresan", för att heltidsarbete ska bli norm. Inom vård- och omsorgsavdelningen i Lysekil har heltidsresan precis påbörjats.

Strategier för att minska rekryteringsbehovet handlar bland annat om att tillvarata medarbetarnas kompetens på ett effektivare sätt. Digitalisering och utvecklingen av välfärdsteknologiska lösningar tillsammans med nya arbetssätt kan göra att personalresurserna kan användas optimalt och resurseffektivt. Digitalisering och nya arbetssätt kommer sannolikt också innebära att en del av personalbehovet i framtiden behöver täckas av andra yrkesgrupper än de traditionella, såsom it-personal och personal som arbetar med förebyggande arbete.

I betänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) beskrivs hur flera regioner har infört Rätt Använd Kompetens (RAK) i syfte att optimera användningen av sina resurser och kompetens. RAK, eller kompetensväxling som det också kallas, innebär en renodling av olika yrkeskategoriers arbetsuppgifter så att de bättre överensstämmer med den kompetens som yrkeskategorierna har. En sådan renodling kan göras genom omfördelning av uppgifter, dels mellan existerande yrkeskategorier dels till nya yrkeskategorier. Genom en renodling av uppgifterna kan de olika yrkeskategorierna, t.ex. undersköterskorna, i större utsträckning arbeta med det de är utbildade för och avlasta andra yrkeskategorier, t.ex. sjuksköterskor, vissa uppgifter. Syftet är att frigöra tid hos personal för det brukarnära arbetet, att rekryteringsbehovet ska minska för yrkeskategorier det råder brist på och samtidigt bredda rekryteringsunderlaget genom att skapa nya tjänster som inte kräver formell utbildning. En sådan ny yrkeskategori som har införts i flera kommuner och regioner är servicepersonal vilka utför vårdnära serviceinsatser inom vård och omsorg, t.ex. städning och tvätt.

En förutsättning för RAK är att de olika yrkeskategoriernas uppgifter och kompetenskrav är tydligt definierade. Under hösten 2020 har vård- och omsorgsavdelningen i Lysekil, med utgångspunkt från Fyrbodalkommunernas gemensamma kompetenskrav för baspersonal, arbetat med titulaturarbete inom vård och omsorg. Kompetenskrav och uppdragsbeskrivningar för vårdbiträde, undersköterska och undersköterska med specialistkompetens har ställts upp i syfte att i större utsträckning tillvarata den kompetens de olika yrkeskategorierna besitter. Indelningen ger ökade förutsättningar för att ge rätt stöd till rätt person på rätt sätt, samtidigt som den bidrar till ökade karriärmöjligheter. Förhoppningen är också att arbetet ska underlätta rekrytering samt höja status för verksamhetsområdet.

Utredningen om nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen bedömer i betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21) att kraven på god yrkeskompetens hos personal inom vård och omsorg om äldre personer kommer öka, när nya grupper äldre personer behöver vård och omsorg. Utredaren lyfter fram några yttre förhållanden som kan påverka behovet av yrkeskompetens hos framtidens personal inom vård och omsorg om äldre: växande kvalitetskrav, ökade krav på inflytande, delaktighet och samordning samt ökad professionalitet, fler äldre personer med utländsk bakgrund, ökad andel äldre personer med kognitiva nedsättningar, ökad förekomst av personer med sammansatt sjuklighet, allt mer vård utanför sjukhus samt ökad teknikanvändning. Utredningen gör bedömningen att det kommer att

---

⁶ SKR 2018 *Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden. Rekryteringsrapport 2018*. Hämtad 2020-10-31 från <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-610-0.pdf?issuusl=ignore>

krävas fler undersköterskor, sjuksköterskor med specialistutbildning i äldrevård, socionomer som kan utföra gerontologiskt socialt arbete, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, logoped, dietister, psykologer och äldrepedagoger. Utredningen gör också bedömningen att all personal inom vård och omsorg i sin yrkesutbildning bör ha moment av gerontologi och geriatrik. Till skillnad från geriatrik som handlar om åldrandets sjukdomar är gerontologi läran om den friska ålderdomen, med betoning på psykologiska och samhällsvetenskapliga aspekter.

I betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21) beskrivs hur hälsan och funktionstillståndet bland de äldre som har kommunal vård och omsorg har blivit allt mer omfattande och komplext. En ökad andel har kognitiva nedsättningar, psykisk ohälsa och flera sjukdomstillstånd och en allt större andel äldre får vård och omsorg i sitt ordinära boende. Undersköterskans arbete har till följd blivit allt mer kvalificerat, komplext och krävande. Utredaren bedömer att Socialstyrelsens allmänna råd om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre bör ses över och även kompletteras med vissa relationsorienterade förmågor. Enligt utredningen behöver undersköterskan ha förmåga att förstå den äldre personens situation och medvetet använda sin egen personliga förmåga för att uppnå uppställda mål med vården och omsorgen om den äldre personen. Undersköterskor behöver ha ett visst mått av personlig mognad och insikter om egna drivkrafter och beteendemönster. För att uppnå ökad professionell autonomi och självständigt yrkeshandlande bör, enligt utredningen, personal i arbetslivet ges förutsättningar för, och stöd till, att utveckla sin egen person.

Enligt betänkandet är det ovanligt att kommunerna gör analyser av vilka kompetenser hos personalen som krävs för att kunna erbjuda en vård och omsorg av god kvalitet. I Lysekil planerar avdelningen för vård och omsorg och avdelningen för socialt stöd att tillsammans med HR-avdelningen att utifrån en sådan analys göra en kompetens- och personalförsörjningsplan.

Liksom Utredningen om nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen bedömer socialförvaltningen att det kommer att behövas en bredare medicinsk kompetens än i dag, särskilt som den medicinska och demografiska utvecklingen pekar mot att ett allt större antal multisjuka äldre med komplexa och långvariga vårdbehov kommer att vårdas i hemmet. Liksom utredningen ser förvaltningen också ett stort behov av ökad kompetens inom gerontologi, vilken är nära kopplad till det salutogena perspektivet. Även kompetensen inom omsorg och vård vid livets slut, och särskilt samtal i livets slutskede, är något som socialförvaltningen ser behöver utvecklas.

Utredningen om nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen lyfter fram vikten av att vård- och omsorgspersonal har relationsorienterade förmågor och insikter om egna drivkrafter och beteendemönster. Vård- och omsorgsavdelningen i Lysekil ser denna relationsorienterade kompetens som en grundläggande förutsättning för att vård- och omsorgspersonal ska kunna utföra en vård och omsorg av god kvalitet. Vård- och omsorgsarbete är ett relationellt arbete där vård- och omsorgspersonalen behöver använda sin personliga förmåga för att vården och omsorgen av den enskilde ska vara av god kvalitet. En relationsrelaterad förmåga i det professionella arbetet förutsätter att vård- och omsorgspersonalen har självkännedom, eller självkänsla, det vill säga en insikt om sina egna drivkrafter, rädslor känslomässiga och beteendemässiga reaktioner och hur man påverkar de man har runt sig – brukare och kolleger.

Det är mot denna bakgrund som avdelningens utvecklingsområde de senaste åren har varit värdegrundsarbete. Samtliga enheter har av avdelningschef fått i uppdrag att arbeta med tillit och kommunikation i verksamheten genom att i varje arbetsgrupp regelbundet informera och reflektera runt den lokala värdegrundens innebörd och praktiska tillämpning. Framför allt har avdelningen

arbetat med frågorna genom att, inom ramen för kommunens chefsutbildning, satsa på ledarskapsutveckling.

4.2 Styrning och ledning

I skrivelse 2017/18:280 Framtidens äldreomsorg – en nationell kvalitetsplan lyfte den dåvarande regeringen fram tillitsbaserad styrning som ett sätt att göra omsorgsyrken mer attraktiva och bättre tillvarata yrkesprofessionernas kompetens. Regeringen stödde sin ståndpunkt på den så kallade Tillitsdelegationens arbete. Tillitsdelegationen beskriver i sitt huvudbetänkande Med tillit växer handlingsutrymmet – tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn (SOU 2018:47) att grundidén med en tillitsbaserad styrning och ledning är att öka och bibehålla kvaliteten i offentligt finansierade tjänster genom en ökad tillit i styrningen som också innebär ett ökat handlingsutrymme i mötet mellan medborgare och medarbetare. Enligt delegation bör den sammantagna styrningen utformas så att den inte medför mer detaljstyrning än nödvändigt. Kultur, ledarskap och medledarskap bör enligt delegationen få en betydligt mer framskjuten roll. Tillitsdelegationen visar i sitt arbete också på vikten av att visa förtroende för omsorgspersonalens kompetens, att ge omsorgspersonalen mandat, handlingsutrymme och förutsättningar att förverkliga verksamhetens uppdrag, att ledningen är aktiv i förändringsarbetet och att alla nivåer och funktioner i organisationen involveras i arbetet. Tillitsdelegationen betonar även vikten av kollegialt lärande, kontinuerlig dialog, att verksamheten bygger på en tydlig värdegrund, och att det finns en öppen och välkomnande kultur där kritik och synpunkter välkomnas.

Även utredningen Samordnad utveckling mot en god och nära vård lyfter fram involvering av medarbetarna som avgörande för ett lyckat förändringsarbete. I betänkandet God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19) betonar utredningen vikten av att det finns ändamålsenliga former och forum för att involvera medarbetarna i det pågående utvecklingsarbetet och tillvarata deras breda kompetens. Utredningen gör bedömningen att involvering i form av dialog och förhandling inom ramen för facklig samverkan inte är tillräckligt utan att det behövs mer utvecklade former för dialog med de fackliga organisationerna där arbetsgivare och arbetstagare kan mötas och skapa tillitsfulla relationer och gemensamt utveckla nya lösningar.

Utredningen Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen har i betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer (SOU 2017:21) refererat till studier som visat att antalet medarbetare per chef har betydelse för medarbetarnas förtroende för arbetsgivaren, arbetstillfredsställelse och engagemang i arbetet. Men också att personalomsättningen, kvaliteten och effektiviteten påverkas positivt av få medarbetare per chef. I utredningen refereras till beräkningar som visar att en enhetschef kan ha strax under 30 medarbetare för att klara sina åtaganden. I verksamheter där personalrörligheten är hög och medarbetarnas yrkeskompetens låg krävs färre medarbetare per chef. Utredningen gjorde därför bedömningen att de som bedriver vård- och omsorgsverksamheter bör verka för att minska antalet medarbetare per enhetschef och föreslog att staten skulle stödja denna utveckling genom att sätta ett nationellt målvärde om 30 medarbetare per chef.

SKR har tillsammans med arbetsmarknadens parter tagit fram en avsiktsförklaring för friskare arbetsplatser i kommuner och regioner. I avsiktsförklaringen beskrivs hur forskning visar att organisationer med låg sjukfrånvaro kännetecknas bl.a. av ett närvarande, tillitsfullt och engagerande ledarskap som präglas av respekt för medarbetarens kompetens och perspektiv samt förmåga att forma en god och hållbar arbetsmiljö. I detta ingår bl.a. frågor om antalet medarbetare per chef, sett i förhållande till verksamhetens art och uppdrag. Parterna har åtagit sig att sprida forskning och verksamhetsexempel på hur man kan förbättra chefers organisatoriska förutsättningar att utöva sitt

ledarskap, bl.a. om vad som är ett rimligt antal medarbetare och att det finns en rimlig balans för medarbetarna mellan krav, resurser och stöd i arbetet.⁷

Lysekils kommuns styrmodell, som infördes 2016, är i linje med de styrprinciper som förordas av tillitsdelegationen. Enligt styrmodellen ska arbetet genomsyras av medskapande och ansvarstagande. Utvecklingsmål ska tas fram på varje organisatorisk nivå och vara relevanta för den nivå som de formuleras på. Som styrmedel mellan olika roller och nivåer används dialogen i syfte att öka förståelse, samsyn och acceptans. Utifrån styrmodellen har det också tagits fram en chefsplattform och en medarbetarplattform som tydliggör de förväntningar och krav som ställs på chefer och medarbetare i kommunen. I chefsplattformen beskrivs bland annat att ledarskapet ska baseras på dialog, tillit och ett coachande förhållningssätt och att chefen ska skapa motivation, teamkänsla, öppenhet, trygghet och delaktighet. För att kunna leva upp till krav och förväntningar i chefsplattformen har alla chefer i Lysekils kommun utbildats i ledarskap genom utbildningen ”styra, leda och coacha”.

Socialnämnden antog 2019 tillitsbaserad styrning och ledning som sitt utvecklingsområde från och med 2020. Under 2020 har området konkretiserats i två mål: att öppenheten och dialogen i styrningen och ledningen av socialförvaltningen ska öka samt att socialnämnden i ökad utsträckning ska ge medarbetarna förutsättningar och handlingsutrymme att utföra sitt grunduppdrag och möta brukarens behov.

Kommunens styrmodell, socialnämndens utvecklingsmål, chefsplattformen och chefsutbildningen sätter ramar och riktning för socialförvaltningens och vård- och omsorgsavdelningens arbete med styrning och ledning. Vård- och omsorgsavdelningens ledningsgrupp har med utgångspunkt i tillitsdelegationens arbete prioriterat det nära och tillitsbaserade ledarskapet i sitt utvecklingsarbete. Utgångspunkten har varit att utveckla ett ledarskap som skapar förutsättningar för, och själv praktiserar, de relationsorienterade kompetenser som medarbetarna måste ha för att ge en individanpassad omsorg av god kvalitet. Ledningsgruppen har gemensamt tagit fram en målbild, ”tillit och strategiskt arbete” och har vid sidan om chefsutbildningen arbetat med värdegrundsfrågor, kommunikation och självreflektion i syfte att skapa trygga chefer som agerar som förebilder för sina medarbetare.

Avdelningen har arbetat med en tillitsbaserad styrprincip där medarbetarna ges ett stort handlingsutrymme för att individanpassa den hjälp och omsorg som brukarna får. För att implementera det tillitsbaserade ledarskapet har två parallella strategier använts:

Den första strategin handlar om att sätta ramar och förväntningar för verksamheten för att tydliggöra vilka krav som ställs på chefer och medarbetare i den professionella rollen. Strikt och detaljerad styrning undviks där det är möjligt och istället definieras mål och förväntningar för medarbetarnas arbete genom att fokus sätts på uppdraget -att tillgodose den enskilde brukarens behov av vård och omsorg- och den värdegrund som ska genomsyra utförandet av arbetet. Detta har gjorts genom att på alla nivåer i avdelningen definiera, reflektera och föra dialog om verksamhetens grunduppdrag och äldreomsorgens värdegrund, det vill säga vad uppdraget och värdegrunden innebär i teori och praktik.

---

⁷Avsiktsförklaring. Åtgärder för friskare arbetsplatser i kommuner och landsting. 2016. Hämtad 2020-10-31 från <https://skr.se/download/18.423b16a615bc92dffe3102e/1493902236154/Avsiktsf%C3%B6rklaring+om+%C3%A5tg%C3%A4rder+f%C3%B6r+friskare+arbetsplatser+i+kommuner+och+landsting+19+augusti+2016.pdf>

Den andra strategin handlar om att ge chefer och medarbetare den kompetens och de färdigheter som behövs för att kunna utföra sitt uppdrag. Fokus är att utveckla chefernas färdigheter i personcentrerad kommunikation, aktivt lyssnande, feedback och coaching, vilket är centrala redskap för att hjälpa medarbetarna att reflektera över sitt eget beteende och upptäcka och våga pröva egna svar och lösningar.

Socialförvaltningen ser chefsutbildningen som grundläggande för att chefer ska kunna arbeta för en vård och omsorg av hög kvalitet. Den investering i cheferna som chefsutbildningen har inneburit behöver förvaltas långsiktigt, t.ex. genom återkommande utbildning till nya och gamla chefer, så att kompetensen upprätthålls och bevaras i organisationen.

4.3 Välfärdsteknik

Enligt Socialstyrelsen är e-hälsa att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa⁸. Välfärdsteknik, är enligt Socialstyrelsen en del av e-hälsa och beskrivs som *digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning*⁹.

Syftet med välfärdsteknik är att skapa vård och omsorg av bättre kvalitet för brukaren. Välfärdsteknik kan också användas för att stödja och avlasta medarbetarna, frigöra tid hos personalen till omsorgsarbete och skapa mer flexibilitet för personalen i utförandet. Teknikens möjligheter att ersätta personal är dock begränsad. I utredningen Framtidens teknik i omsorgens tjänst SOU 2020:14 refereras till en svensk studie som uppskattar att digitalisering/automatisering kan leda till en minskning av personalen inom vård- och omsorg med 7 procent. Det finns dock några tjänster med en betydande effektiviseringspotential. Utredningen refererar till SKR:s ekonomirapport från 2018 som identifierat digital natttillsyn, digital dagtillsyn, medicinpåminnare och digital nyckelhantering som sådana tjänster.

Sedan 2014 kartlägger Socialstyrelsen utvecklingen av e-hälsa i kommunerna. Sedan 2016 ingår även välfärdsteknik i kartläggningen. I kartläggningen 2020 konstaterar Socialstyrelsen att användningen av välfärdsteknik ökar men att många kommuner har svårigheter att breddinföra tekniken¹⁰. Trygghetslarm är den vanligaste formen av välfärdsteknik för enskilda. Digital natttillsyn för personer som bor i ordinärt boende används av 66 procent av kommunerna. GPS-larm används av 68 procent av kommunerna.

Ett av delprojektets uppdrag är att analysera och ta fram en plan på vilka välfärdsteknologiska lösningar som kan vara tillämpliga för äldreomsorgen i Lysekils kommun. De välfärdsteknologiska lösningarna ska klassificeras utifrån dess potential att bidra till ökad kvalitet, autonomi och effektivitet. Vård- och omsorgsavdelningen har arbetat med uppdraget genom en workshop med avdelningens ledningsgrupp.

Bland välfärdsteknik som kan öka kvaliteten i vård och omsorgen i form av ökad självständighet och trygghet identifierar avdelningen digital natttillsyn med hjälp av kameror, GPS-larm för brukare som har svårt att orientera sig, inkontinenshjälpmedel som larmar när det ska bytas, digitala produkter

---

⁸ Socialstyrelsen. E-hälsa. Hämtad 2020-10-31 från <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/e-halsa/>

⁹ Socialstyrelsens termbank 2015. Hämtad 2020-10-31 från <http://termbank.socialstyrelsen.se>

¹⁰ Socialstyrelsen 2020. E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2020. Uppföljning av utvecklingen inom e-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna. Hämtad 2020-10-31 från <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-5-6779.pdf>

som delar ut läkemedel, automatiserad belysning samt artificiell intelligens i form av ett armband med sensor som mäter de äldres beteenden, rörelser och mående och larmar personalen vid avvikelser.

Flera av ovan välfärdstekniska lösningar effektiviserar även personalens arbete, t.ex. natttillsyn via trygghetskameror och artificiell intelligens. Utöver ovan nämnda lösningar har avdelningen även identifierat nytt verksamhetsystem och fortsatt utveckling av digitala lås i hemvården som digitala lösningar som bidrar till effektivare användning av personalens tid.

Avdelningsledningen har gjort en prioritering av de välfärdstekniska lösningarna och har beslutat att under 2021 arbeta vidare med digital natttillsyn och möjligheten att använda artificiell intelligens.

5. Hur gör andra kommuner?

I inledningskapitlet beskrevs att Tanum, Hofors och Hultsfreds kommun valts ut för intervjuer då dessa kommuner kombinerar hög kvalitet med en låg kostnad per invånare i högre grad än andra jämförbara kommuner till Lysekil.

5.1 Tanums kommun

I Tanums kommun har man arbetat mycket med att styra planeringen av hemtjänst så att den tillvaratar personalens kompetens och tid på bästa sätt. Service- och omsorgsinsatser har i så stor utsträckning som möjligt planerats till ett och samma besök, i syfte att höja personalkontinuiteten och minimera transporttider.

I Tanum är personalkontinuitet inom hemtjänsten ett prioriterat mål i planeringen av insatserna/besöken hos den enskilde under dagtid på vardagar. Övrig tid (kvällar och helger) planeras besöken istället utifrån andra kvalitetsaspekter såsom tidskontinuitet (att besöken utförs på en avtalad tid) kompetens och resurseffektivitet. Under kvällar och helger slås kommunens hemtjänstområden ihop, vilket gör att personalen kan användas i hela kommunen även om man samtidigt försöker planera besöken så att transportsträckorna minimeras. Genom att underordna målet om personalkontinuitet under kvällar och helger menar kommunen att de har kunnat effektivisera resursanvändningen utan att göra avkall på personalkontinuiteten eller hemtjänsttagarnas trygghet. I Kolada framgår att den genomsnittliga personalkontinuiteten (mätt i antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar) sedan 2015 varit något lägre i Tanum än i Lysekil.

Genomförandeplanerna¹¹ upprättas av två planerare inom hemtjänsten, vilka har fått avsatt tid och utbildning för arbetet. Enligt kommunen har detta ökat kvaliteten på genomförandeplanerna.

Hemtjänsten i Lysekil planerar för ett studiebesök till Tanum för att utbyta kunskap om framgångsrika arbetssätt inom hemtjänsten.

5.2 Hofors kommun

Hofors kommun har ungefär tiotusen invånare. Hemtjänsten använde tidigare programmet TES för att planera och effektivisera de dagliga insatserna i hemtjänsten. Hofors tillämpning av TES resulterade i allvarliga arbetsmiljöproblem inom hemtjänsten varför planering via TES avskaffades och man började planera i Excel. Till skillnad från Tanum är planeringen av insatserna inte styrd utan planeringen är tillitsbaserad och görs av personalen själv. Personalen arbetar i team "bubblor", knutna till vissa hemtjänsttagare, där någon i teamet alltid är i tjänst. Teamen är relativt små vilket ger hög personalkontinuitet. Den höga personalkontinuiteten leder till en god kunskap och relation till brukaren vilket gör att hemtjänsttagarna också känner sig trygga med eventuella ändringar i besöksplaneringen. För att effektivisera användningen av den fasta personalen har personalen även inplanerade resursspass, där de täcker tillfälligt uppkomna personalbehov i andra grupper.

Hofors lyfter fram vikten av att hålla fast vid ett valt arbetssätt och satsa resurser i det eftersom det tar tid innan arbetssätt får genomslag och effekt.

---

¹¹ En genomförandeplan beskriver hur en beslutad insats praktiskt ska genomföras för den enskilde. Den ska utformas tillsammans med den enskilde, ska innehålla mål för de planerade insatserna utifrån den enskildes behov och ska användas i samband med genomförande, uppföljning och utvärdering. Genom planen tydliggörs vad som ska göras, vem som ska göra vad, när och hur.

5.3 Hultsfreds kommun

Hultsfreds kommun är ungefär lika stor som Lysekils kommun. Kommunens särskilda boenden har under tio års tid arbetat med värdegrundsfrågor och förhållningssätt med målet att dessa ska genomsyra allt personalens arbete. Detta har gjorts genom återkommande utbildning och reflektion i värdegrundsfrågor. Den politiskt förankrade visionen är att "vi möts i känslan av värdighet" och det finns också ett politiskt beslut om att vård- och omsorgen ska arbeta salutogent. Ledarskapet inriktas också mot att få personalen att känna sammanhang, meningsfullhet, hanterbarhet och begriplighet. Syftet med att sätta värdegrundsfrågor och förhållningssätt i centrum är att skapa vård och omsorg av god kvalitet men också att skapa en bra och attraktiv arbetsmiljö där frisknärvaron är hög och medarbetarna trivs och vill stanna kvar. Medarbetarenkäten visar också på mycket goda resultat för medarbetarna inom särskilt boende i Hultsfred. Kommunen arbetar för att alla ska jobba heltid, främst utifrån ett jämställdhetsperspektiv, men också för att det är resurseffektivt.

Grundbemanningen i särskilt boende är något högre än i Lysekil. Delade turer används ibland för att effektivisera personalanvändningen men då utgångspunkten i schemalaggningsen är att personalen själv lägger sitt önskeschema så är uppfattningen att delade turer har kunnat tillämpas/accepteras utan att det har gått ut över nöjdheten.

För att ge cheferna förutsättningar till ett aktivt och nära ledarskap har det fattats ett politiskt beslut i kommunen om ett maxtal om 30 medarbetare per chef. Synpunkter från brukare, anhöriga och medarbetare ses som en gåva. Fokus är på ett personcentrerat förhållningssätt. Kommunen lägger stor vikt vid att det är verksamheten som ska anpassas till den enskildes behov och önskemål, och inte omvänt. Genom att sätta brukaren i centrum för alla insatser och aktiviteter skapas meningsfullhet för både brukare och medarbetare. Ett exempel är utförandet av städinsatser som inte bara ses som en aktivitet för rengöring utan också ett tillfälle för social samvaro.

Hultsfred lyfter fram uthållighet och konsekvens som en framgångsfaktor: Strategin som tillämpas har verksamheten hållit fast i under många år och det görs kontinuerligt investeringar i strategin i form av utbildningar av chefer och medarbetare.

6. Omställningen till en mer nära vård

Regeringen tillsatte 2017 utredningen Samordnad utveckling mot en god och nära vård, fortsättningsvis ”utredningen”, med uppdrag att stödja regionerna, berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordnat utveckla en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården.

Baserat på utredningens första delbetänkande föreslog regeringen bland annat en ny bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen (HSL) om att vården ska ges nära befolkningen. Bestämmelsen beslutades av riksdagen och trädde i kraft den 1 januari 2019.

Baserat på utredningens andra delbetänkande har regeringen i proposition 2019/20:164 bland annat angett inriktningen för en långsiktig primärvårdsreform och presenterat en utvecklad målbild för omställningen av hälso- och sjukvården:

Regeringens förslag till målbild för omställningen av hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården bör ställa om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten. Målet med omställningen av hälso- och sjukvården bör vara att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Målet bör också vara att patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser och att en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås

Fokus i reformen är *tillgänglighet, delaktighet och kontinuitet*. Omställningen sätter också fokus på det *hälsofrämjande* perspektivet.

I propositionen lämnas också förslag om att en bestämmelse om vad som ska ingå i primärvårdens grunduppdrag ska skrivas in i Hälso- och sjukvårdslagen. Lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Propositionen är under behandling i Riksdagen.

Utredningen lämnade sitt tredje delbetänkande 2019. I mars 2020 överlämnades huvudbetänkandet God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19). I huvudbetänkandet föreslås bland annat att en bestämmelse införs i HSL om att regioner och kommuner ska upprätta en övergripande gemensam plan för utformningen av hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå. Utredningen föreslår också vissa regleringar av den individuella planen, bl.a. att den enskilde själv kan initiera en individuell plan och att även patienter som inte får socialtjänst men har behov av stöd i samordningen i vårdprocesser som inbegriper flera olika vårdgivare omfattas av möjligheten att få en individuell plan. Förslagen i huvudbetänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

6.1 Nära vård - definition

I utredningen beskrivs nära vård som *”...ett sätt att tänka, ett förhållningssätt, kring hur man organiserar all hälso- och sjukvård med utgångspunkt i patienters och brukares individuella behov, förutsättningar och preferenser så att hela hens livssituation kan beaktas.”*

SKR har en liknande definition av nära vård: *”Nära vård är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta.*

En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetssätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler.

*Kärnan i Nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Det innebär att se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen.*¹²

Enligt SKR:s målbild för nära vård ska en god och nära vård:

- Utgå från individuella förutsättningar och behov.
- Bygga på relationer, vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv
- Bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Enligt regeringens bedömning¹³ har den kommunala sjukvården, som står för cirka en fjärdedel av kostnaderna för hälso- och sjukvården, ofta till multisjuka och äldre patienter, en nyckelroll i utvecklingen till en mer nära vård. Samverkan mellan regioner och kommuner och ett ökat fokus på den kommunala hälso- och sjukvården är därför centralt för att uppnå en god och nära vård.

6.2 Förutsättningar för omställningen

Utredningen och SKR har identifierat viktiga förutsättningar och framgångsfaktorer för omställningen. Bland annat:

- att omställningen görs i en långsiktig stegvis process och att beslut fattas på alla politiska nivåer.
- ett skifte till mer samverkande och nätverksbaserade organisationer där alla ser sig själv och sin egen del av vårdkedjan som en del av ett större hälsosystem. Det ställer delvis krav på en ledning som är mer horisontell än vertikal, mindre hierarkisk och mer fokuserade på tillit och värdeskapande aktiviteter.
- ett salutogent förhållningssätt
- en uthållighet i omställningsarbetet där målbild och färdplan samt strategier och styrdokument för omställningen är förankrade hela vägen ut i verksamheterna. Detta kräver bland annat stabila interna ledningsfunktioner och former och forum för att involvera medarbetarna och göra dem delaktiga. Utredningen menar att facklig samverkan behöver kompletteras med mer utvecklade former för dialog där arbetsgivare och arbetstagare kan mötas, skapa tillitsfulla relationer och gemensamt utveckla nya lösningar.
- ett förstärkt arbete med ledarskapsfrågor. Hälso- och sjukvårdens chefer behöver få stärkta förutsättningar och kompetens för ett verksamhetsnära och personcentrerat ledarskap och stärkt förmåga att leda i komplexitet och för förbättring och förändring. Utredningen bedömer att ett förstärkt arbete på detta område är helt centralt för omställningen.
- samverkan mellan huvudmännen (region och kommun) liksom samverkan med aktörer utanför vård och omsorg, till exempel kommunernas socialtjänst och pensionärsorganisationer.

---

¹² SKR Omställningen till en nära vård. Hämtad 2020-10-31 från

<https://skr.se/halsasjukvard/kunskapsstodvardochbehandling/primarvardnaravard.6250.html>

¹³ Regeringens proposition 2019/20:164

- En satsning på en ändamålsenlig kompetensförsörjning som stödjer omställningen mot nära vård, där förmåga att arbeta över traditionella gränser, kommunicera och jobba preventivt och proaktivt är viktiga delar. Vidare behövs en ändamålsenlig organisation för kompetensförsörjning, lärande och fortbildning.
- En utvecklad digitalisering där ny teknik används för att utveckla arbetsätten i hälso- och sjukvården och omsorgen. En förutsättning är att personalen kan medverka i utvecklingen av e-tjänster, har digital kompetens och börjar arbeta på nya sätt. Digitaliseringen behöver utgå från patienternas, brukarnas och medarbetarnas behov och bidra till ökad delaktighet och mer ändamålsenliga och effektiva stöd och arbetsätt. Bland annat lyfts potentialen hos artificiell intelligens (AI). Det pekas också på risken för att vi skapar tekniska och digitala lösningar som utesluter de människor som inte har den teknik eller de färdigheter som krävs. Bland de som riskerar att exkluderas nämns äldre personer samt personer med fysiska eller kognitiva funktionsnedsättningar.

6.3 Arbetet med omställningen till en Nära vård

6.3.1 Färdplan Nära vård i Västra Götaland

Västra Götalandsregionen (VGR) och de västsvenska kommunalförbundens samorganisation VästKom arbetar med att ta fram en målbild och en färdplan för Nära vård i Västra Götaland. Färdplanen ska vara gemensam mellan länets kommuner och VGR och innehålla de områden där samverkan bidrar till en förbättring av vården nära invånarna. Färdplanen ska ligga till grund för gemensamma handlingsplaner regionalt och delregionalt. Färdplanen ska vara klar i december 2020.

6.3.2 Överenskommelse mellan regeringen och SKR - Stimulansmedel till kommunerna I januari 2020 tecknade regeringen och SKR en överenskommelse om god och nära vård 2020. Överenskommelsen omfattar totalt 6 250,5 miljoner kronor. Av dessa avsätts 500 miljoner till kommunerna som stimulansmedel för utvecklingsområdet Goda förutsättningar för vårdens medarbetare. Medlen till kommunerna kan också användas för omställning till en nära vård. Medel till kommunerna betalas ut till de Regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS). Efter beslut i VästKom och Fyrbodals kommunalförbund har Lysekils kommun tilldelats 754 000 kr för år 2020. Fyrbodals kommunalförbund kommer också använda medlen till en gemensam resurs, en projektledare under två år, för att stödja kommunerna i deras arbete med att utveckla verksamheter mot en god och nära vård och långsiktigt kompetensförsörja vårdens medarbetare.

6.4 Socialförvaltningens synpunkter

Socialförvaltningen ser omställningen till en Nära vård som både önskvärd och nödvändig för att kommunens invånare ska få en vård och omsorg som möter deras behov och förväntningar och för att hälso- och sjukvårdens resurser ska användas på ett effektivt sätt. Socialförvaltningen menar att de förutsättningar som utredningen och SKR lyfter fram är av största vikt för att målet för omställningen mot en Nära vård ska nås.

6.4.1 En tydlig och gemensam målbild är utgångspunkten

Som utredningen påpekar är Nära vård inte en ny organisationsnivå utan handlar om en omställning till ett nytt syn- eller förhållningssätt där personcentrering står i centrum. De åtgärder som utredningen och regeringen hittills har föreslagit är dels en målbild, dels mindre förändringar i de krav och skyldigheter som redan i dag regleras i lag eller i avtal. Även om huvudmännens skyldigheter att samverka föreslås bli tydligare i lag finns det inga förslag på *hur* denna samverkan konkret ska ta sig uttryck. Förslagen innebär i sig inte några förändringar i ansvarsfördelningen mellan region och

kommun eller krav på en omfördelning av resurser dem emellan. I avsaknad av skarpa styrmedel blir målbilden det styrmedel som ska driva reformen framåt.

För att reformen ska få praktiskt genomslag bedömer förvaltningen det därför nödvändigt att regionen och kommunen har en tydlig och gemensam målbild som är väl förankrad på alla nivåer. I praktiken kan den komma att fylla en funktion som styrmedel och vägvisare i dialogen mellan kommun och region, som annars lätt kan hamna i frågor om huvudmännens skilda ansvar och budgetar. Det pågår ett arbete med att ta fram en målbild och färdplan för Nära vård i Västra Götaland. Socialförvaltningen ser denna gemensamma målbild som en central och nödvändig utgångspunkt för kommunens vidare arbete med omställningen och vill understryka vikten av att den förankras på alla nivåer, från den politiska ledningen till medarbetarna. Målbilden och färdplanen behöver också vara en utgångspunkt för målsättning inom ramen för ordinarie styrning.

6.4.2 Tillitsbaserad styrning och stort handlingsutrymme

Lika viktig som en tydlig målstyrning är för en lyckad omställning, är att chefer och medarbetare har ett stort handlingsutrymme i det praktiska genomförandet. Omställningen mot en Nära vård handlar om att hitta nya sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg så att den blir mer personcentrerad, hälsofrämjande och sammanhängande. För att skapa innovation och utveckling behövs en tillitsbaserad styrning och ledning där medarbetarnas kunskaper, erfarenheter, engagemang och utvecklingsvilja tillvaratas. Utredningen lyfter också fram vikten av ett arbete med ledarskapsfrågor där fokus är på ett verksamhetsnära och personcentrerat ledarskap med förmåga att leda i komplexitet och för förbättring och förändring. Socialförvaltningen och avdelningen för vård och omsorg strävar efter ett sådant nära och tillitsbaserat ledarskap, vilket beskrivs närmare i kapitel 4.2.

6.4.3 Samverkan

Den medicinska utvecklingen pekar mot att den kommunala hälso- och sjukvården kommer att få ta sig an ett ökande antal (och en ökad andel) multisjuka äldre med komplexa och långvariga vårdbehov. Dessa insatser ges ofta från både region och kommun. Nära vård innebär en övergång till ett nätverksbaserat system där kommunerna och regionerna i högre utsträckning än i dag behöver samarbeta och samverka runt den enskilde patienten för att den ska få en nära och personcentrerad vård av hög kvalitet.

Kommunen och regionen har i dag flera mötesplatser och forum för samarbete. Samarbetet inom dessa behöver utvecklas och fördjupas ytterligare. Att regionen och kommunen delar huvudmannskapet för primärvården innebär att det finns reella gränser i form av skilda organisationer och budgetar men samtidigt är uppdraget gemensamt. Det går inte att frånga om omställningen kommer att kräva en dialog med regionen om gränsdragningar, ekonomi och kompetensförsörjning. Samtidigt är det viktigt att de skilda huvudmannskapen inte sätter begränsningar för ett helhetsperspektiv runt den enskilde. Det är när hela patientens vårdkedja beaktas som lösningarna bli bäst för den enskilde och resurseffektivast för samhället. En förutsättning för att dialogen ska bli konstruktiv är en lösningsorienterad kultur baserad på en hög grad av tillit och förståelse för varandras perspektiv.

6.4.4 Kompetensförsörjning

Omställningen mot en nära vård och den medicinska och tekniska utvecklingen innebär att allt fler patienter kommer att vårdas i sina egna hem, med stöd av såväl regional som kommunal hälso- och sjukvård. Äldre personer med behov av vård och omsorg har ofta sammansatta vårdbehov. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen i kombination med stora pensionsavgångar att behovet av personal kommer att öka kraftigt de kommande åren. Utvecklingen innebär att det inte bara behövs mer vård- och omsorgspersonal än i dag utan även annan kompetens. Det handlar bland annat om

undersköterskor och sjuksköterskor med specialistkompetens inom områden som diabetes, KOL och demens och fysioterapeuter. Men också att personalen kan och vill arbeta över professionella och organisatoriska gränser.

Behovet av legitimerad personal kommer också att öka för den regionala primärvården, vilket innebär att vi delvis kommer att konkurrera om samma personal. Att både regionen och kommunen behöver hälso- och sjukvårdspersonal med hög kompetens innebär samtidigt stora möjligheter till samverkan i kompetensförsörjningsfrågor, t.ex. genom gemensamma utbildningar och gemensam inventering och översyn om vilken kompetens som behövs och vilken huvudman som ska tillhandahålla den.

Förvaltningen vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av arbetet inom Kommunakademien Väst (KAV) för en samordnad styrning av kompetensförsörjning. KAV är en arena för strategisk och systematisk samverkan mellan Högskolan Väst och kommunerna i Fyrbodals kommuner. Målet är att behovet av kompetens ska tillgodoses på både kort och lång sikt. Viktiga områden för Fyrbodals kommuner i samarbetet är att öka övergången till högre utbildning, få behovsstyrd kompetensutveckling och att utveckla verksamheter i kommunal och privat sektor med ett särskilt fokus på digitaliseringens möjligheter.

7. Avslutning

Den demografiska och medicinska utvecklingen innebär att allt fler äldre i framtiden kommer att behöva vård och omsorg i sitt eget hem. Utvecklingen innebär att behovet av personal kommer att öka, vilket är en utmaning då vi förväntar oss stora pensionsavgångar de närmaste åren och konkurrensen om arbetskraften från andra kommuner och regionen ökar. Samtidigt kommer kraven på såväl bred som specialiserad yrkeskompetens hos personal inom vård och omsorg om äldre personer att öka i takt med att de äldres funktions- och sjukdomstillstånd blir allt mer omfattande och komplexa.

I den här rapporten har förebyggande arbete, styrning och ledning, kompetensförsörjning och digitalisering och välfärdsteknik lyfts fram som centrala och nödvändiga förutsättningar som behöver finnas på plats för att möta utmaningarna vi står inför. Inom vart och ett av dessa områden behöver strategier utvecklas och åtgärder vidtas. Arbetet har redan påbörjats. Vissa åtgärder, som de förebyggande, kommer att visa resultat först på lång sikt, medan andra kan ge omedelbara effekter.

Befolkningens hälsa och funktionstillstånd har stor betydelse för behovet av vård och omsorg. Genom ett ökat fokus på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kan man stärka det friska och bibehålla funktioner så att den äldre personen kan få ett gott och självständigt liv under längre tid. De förebyggande och hälsofrämjande insatserna behöver riktas mot de livsvillkor och levnadsvanor som påverkar hälsan och är en uppgift för hela kommunen i samverkan med andra aktörer och civilsamhället. Det gäller inte minst i frågor om samhällsplaneringen, det vill säga planeringen av bostäder, service, kommunikationer och miljö. Det handlar också om att behålla en så hög livskvalitet som möjligt för äldre och att kommunen uppnår det i samverkan med andra. Det förebyggande arbetet är en långsiktig satsning, kommunen behöver arbeta med det i dag men kan oftast se resultaten först på lång sikt.

För att den enskilde ska få en nära och personcentrerad vård av hög kvalitet behöver kommunen och regionen i högre utsträckning än i dag samarbeta och samverka runt den enskilde patienten. Det är när hela patientens vårdkedja beaktas som lösningarna bli bäst för den enskilde och resurseffektivast för samhället. En förutsättning för att dialogen ska bli konstruktiv är en lösningsorienterad kultur baserad på en hög grad av tillit och förståelse för varandras perspektiv.

Ökad sysselsättningsgrad är en viktig strategi för att minska rekryteringsbehovet, öka attraktiviteten hos arbetsgivaren och öka jämställdheten. Arbetet mot ökad sysselsättningsgrad har påbörjats på vård- och omsorgsavdelningen genom projektet heltidsresan och prioriteras åren framöver.

Välfärdstekniken kan öka de äldres trygghet och självständighet och, om den används på ett effektivt sätt, och effektivisera personalens arbete och frigöra tid för personalen till mötet med den enskilde. Även om införandet av vissa digitala tjänster kan effektivisera personalanvändningen betydligt visar studier att teknikens möjlighet att ersätta personal är begränsad. Avdelningen för vård och omsorg håller på att ta fram en plan för digitalisering och införande av välfärdsteknik som den kommer att arbeta med åren framöver.

En förutsättning för att alla åtgärder och strategier ska lyckas är att det finns ett kompetent ledarskap som ger medarbetarna förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter med hög kvalitet. Det handlar bland annat om att säkerställa att rätt kompetens finns, att arbetet organiseras effektivt, att medarbetarna känner att de kan bidra med sin kompetens och att arbetet är meningsfullt och möjligt att påverka.

Den tillitsbaserade styrningen och ledningen har i rapporten identifierats som en viktig styrprincip för att skapa dessa förutsättningar genom dess fokus på att frigöra och tillvarata medarbetarnas kompetens och resurser och skapa handlingsfrihet i såväl det dagliga vård- och omsorgsarbetet som i verksamhetsutvecklingen. En central del av den tillitsbaserade styrmodellen är att göra medarbetarna delaktiga i utvecklingsarbetet. Medarbetarna är arbetsgivarens dyrbaraste och viktigast resurs och källa till kunskap. Ett gott samarbete med medarbetare och fack är nödvändigt för att identifiera rätt utvecklingsmål och åtgärder och för att skapa motivation, tilltro och vilja till de förändringar som behöver göras.

Den tillitsbaserade styrningen och ledningen är ett prioriterat mål som kommunen arbetar med på flera olika sätt: på en övergripande nivå genom införandet av en tillitsbaserad styrmodell och satsning på chefsutbildningar, genom nämndens mål om tillitsbaserad styrning och ledning och genom vård- och omsorgsavdelningens fokus på ett värdegrundsbaserat arbete och tillskapande av olika forum för dialog, utveckling och kollegialt lärande mellan medarbetare och chefer. Detta arbete kommer att vara fortsatt prioriterat åren framöver.

Förändrings- och utvecklingsarbete kräver en tydlig riktning och ett mål. Arbetet för att nå dessa mål kräver långsiktighet, uthållighet och tillförsikt. Det är viktigt att hålla fast vid ett valt arbetssätt och satsa resurser i det eftersom det tar tid innan arbetssätt får genomslag och effekt. Detta gäller inte minst i vård- och omsorgsverksamheten där kvaliteten till syvende och sist handlar om kvaliteten i det dagliga mötet mellan personalen och varje enskild vård- och omsorgstagare.

Datum
2021-01-19

Dnr
LKS 2021-000037

Kommunstyrelseförvaltningen
Leif Schöndell, 0523-61 31 01
leif.schondell@lysekil.se

Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till styrdokument som beskriver hur kommunstyrelsen hanterar sitt uppdrag att utöva uppsikt över nämnder och bolag med flera kommunala verksamheter.

Mot bakgrund av att kommunallagen inte närmare definierar vad det innebär att utöva uppsikt har förvaltningen identifierat ett behov av att detta förtydligas. Det är viktigt att uppnå en samsyn kring vad den så kallade uppsiktsplikten innebär.

Utgångspunkten är att uppsikten utövas inom ramen för kommunens styrmodell med de ordinarie planerings- och uppföljningsprocesserna och de aktiviteter som är kopplade till dessa. Det innebär att uppsikten inte är en egen sidoordnad process utan en del av att arbeta enligt styrmodellen. Som komplement till detta får kommunstyrelsen möjlighet att ta del av protokoll och annan dokumentation.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till styrdokument som beskriver hur kommunstyrelsen utövar sitt uppdrag att utöva uppsikt över nämnder och bolag med flera.

Förvaltningens synpunkter

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, verksamhet enligt avtalssamverkan, verksamhet i kommunala bolag samt verksamheter i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Mot bakgrund av att kommunallagen inte närmare definierar vad det innebär att utöva uppsikt har förvaltningen identifierat ett behov av att detta förtydligas. Inte minst med anledning av diskussioner som förts i kommunstyrelsen, av enskilda politiker och av kommunens revisorer är det viktigt att uppnå en samsyn kring vad den så kallade uppsiktsplikten innebär.

Förslaget till riktlinjer är strukturerat i följande avsnitt:

- Inledning och syfte
- Vad säger kommunallagen?
- Vad innebär kommunstyrelsens uppsiktsplikt?
- Uppsikt över nämndernas verksamhet
- Uppsikt över de helägda bolagens verksamhet

- Uppsikt över de delägda bolagens verksamhet
- Uppsikt över gemensam nämnd och avtalssamverkan
- Uppsikt över kommunalförbund

Utgångspunkten är att uppsikten utövas inom ramen för kommunens styrmodell med de ordinarie planerings- och uppföljningsprocesserna och de aktiviteter som är kopplade till dessa. Det innebär att uppsikten inte är en egen sidoordnad process utan en del av att arbeta enligt styrmodellen. Som komplement till detta får kommunstyrelsen möjlighet att ta del av protokoll och annan dokumentation.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Bilaga

Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
Program
Plan
Policy
>> Riktlinjer
Regler

Lysekils kommuns

Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Fastställt av:	Kommunstyrelsen
Datum:	2021-01-27, § xx
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller till och med:	2023-12-31
Dokumentansvarig:	Kommundirektör
Dnr:	LKS 2021-000037

Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Innehåll

Riktlinjer för utövande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt.....	3
Inledning och syfte.....	4
Vad säger kommunallagen?	4
Varför finns uppsiktsplikten?	4
Vad innebär kommunstyrelsens uppsiktsplikt och vilka berörs?	4
Hur genomförs uppsiktsplikten?	4
Vad är viktigt att tänka på?	5
Vad kan kommunstyrelsen besluta om?	5
Uppsikt över nämndernas verksamhet	5
Uppsikt över de helägda bolagens verksamhet.....	6
Uppsikt över de delägda bolagens verksamhet.....	7
Uppsikt över verksamhet i gemensam nämnd och enligt avtalssamverkan.....	8
Uppsikt över kommunalförbund	9

Inledning och syfte

Syftet med detta dokument är att klargöra vad kommunstyrelsens uppsiktsplikt innebär, vad den inriktas mot, vilken information som behövs och hur den praktiskt genomförs.

Vad säger kommunallagen?

Enligt kommunallagen 6 kap. 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, verksamhet enligt avtalssamverkan, verksamhet i kommunala bolag samt verksamheter i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Enligt kommunallagen 6 kap 9 § har kommunstyrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över kommunala bolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut, för varje kommunalt aktiebolag, ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska kommunstyrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Varför finns uppsiktsplikten?

Uppsiktsplikten finns för att kommunstyrelsen ska kontrollera att kommunens verksamhet bedrivs och utvecklas i enlighet med lagar, förordningar och beslutade styrdokument samt att dessa efterlevs.

Vad innebär kommunstyrelsens uppsiktsplikt och vilka berörs?

Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen på ett systematiskt sätt ska följa utvecklingen inom nämnder och kommunala bolag. Uppsiktsplikten innefattar även verksamheter där det finns avtalssamverkan och verksamhet i kommunalförbund som Lysekils kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har utifrån uppsiktsplikten rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt lämna förslag till kommunfullmäktige om eventuella förändringar.

Uppsiktsplikten innebär dock inte att kommunstyrelsen ska gå in och granska enskilda ärenden hos nämnder, bolag med flera. Detta gäller särskilt andra nämnders myndighetsutövning, tillämpning av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda. I dessa ärenden får inte kommunstyrelsen agera.

Hur genomförs uppsiktsplikten?

Kommunstyrelsens ansvar för att utöva uppsikt över övriga kommunala verksamheter finns inskrivet i styrelsens reglemente. Uppsiktsplikten är nära sammankopplad med kommunstyrelsens uppgift att styra, leda och samordna kommunens verksamheter i stort. Kommunstyrelsen har till uppgift att följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

I Lysekils kommuns styrmodell konstateras att uppsiktsplikten utförs inom ramen för styrmodellen och dess olika delar. Det innebär att uppsiktsplikten inte är en sidoordnad eller separat uppgift utan en del av att arbeta enligt styrmodellen. Uppgiften att operativt leda och samordna arbetet med uppsikt ligger hos kommundirektören på kommunstyrelsens uppdrag.

Uppsikten utövas genom:

- Analys av förutsättningar och omvärld
- Uppföljning av vision, värdegrund, mål och indikatorer samt uppdrag
- Uppföljning av finansiella mål och budget
- Uppföljning av kvalitetsfaktorer och kvalitetsindikatorer
- Uppföljning av intern kontroll och riskanalyser.

Ytterligare delar i uppsikten är att kommunstyrelsen tar del av protokoll och annan dokumentation från nämnder och bolag. Vidare kan som en del i uppsikten förvaltningschefer/VD:ar bjudas in till kommunstyrelsen för att informera om verksamheten.

I det följande redovisas mer specifikt om hur uppsikten utövas när det gäller nämnder, helägda bolag, delägda bolag, gemensam nämnd och avtalssamverkan samt kommunalförbund.

Vad är viktigt att tänka på?

- Ansvaret för uppsiktsplikten gäller hela kommunstyrelsen. Vid uppsiktsaktiviteter där inte hela styrelsen deltar, till exempel budget- och ägardialoger, ska rapportering av väsentlig information ske till hela styrelsen genom minnesanteckningar som anmäls vid sammanträde eller genom information på sammanträde.
- Kommunstyrelsens behov av uppsiktsaktiviteter kan variera över tid både vad gäller inriktning och form. Styrelsen kan vid behov initiera uppsiktsaktiviteter utöver vad som genomförs utifrån styrmodellen, till exempel särskilda dialogmöten.

Vad kan kommunstyrelsen besluta om?

Som en effekt av uppsiktsplikten kan kommunstyrelsen vidta följande beslut att:

- Begära in yttranden och upplysningar från berörda verksamheter
- Begära kompletterande uppgifter kring en specifik fråga
- Göra påpekanden och lämna råd eller anvisningar till nämnder och styrelser.
- Ge kommundirektören i uppdrag att initiera en fördjupad uppföljning
- I ett specifikt ärende ge presidiet i uppdrag att föra dialog med presidiet för en annan nämnd om detta.

Om det är nödvändigt med andra åtgärder ska kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att agera. Exempel på detta kan vara beslut om att en nämnd ska vidta åtgärder för att få budgeten i balans.

Uppsikt över nämndernas verksamhet

Uppsikten utövas i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser. I uppföljning 3 per augusti (delårsbokslut) och vid årsredovisningen görs en bedömning av hur väl nämnden uppfyller sitt grunduppdrag

gentemot kommuninvånarna samt ekonomisk uppföljning. Vid uppföljning 1 per februari, 2 per april och 4 per oktober ligger fokus på ekonomin.

I anslutning till uppföljningstillfällena genomförs dialogmöten mellan kommunstyrelsens presidie och presidiet i respektive nämnd. Vid dessa möten förs minnesanteckningar som anmäls till kommunstyrelsens sammanträde. Vid dialogmötena fattas, som framgår av benämningen, inga beslut. Om beslut av något slag krävs initieras sådana ärenden i särskild ordning.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från nämndernas sammanträden
- Nämndernas budgetplaner
- Nämndernas årsrapporter
- Nämndernas arbete med intern kontroll
- Kommunrevisionens olika granskningsrapporter
- Annan information av väsentlig karaktär i nämnder och förvaltningar som förmedlas av kommundirektören vid kommunstyrelsens sammanträden
- Nämndernas uppsikt över verksamhet som utförs av privata utförare och hur tillsynen av privata utförare har utförts. (Enligt av kommunfullmäktige antaget program för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare).

Uppsikt över de helägda bolagens verksamhet

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över den kommunala verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. Utöver detta har styrelsen från 1 januari 2013 en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen.

Den förstärkta uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut, för varje kommunalt aktiebolag, ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska kommunstyrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom 2018 slagit fast att uppsiktsskyldigheten är övergripande och att det av detta följer att kommunstyrelsen inte är skyldig att granska samtliga enskilda affärshändelser i ett bolag. Granskningen ska dock vara tillräckligt omfattande för att möjliggöra en bedömning av om verksamheten som helhet har haft en sådan inriktning och bedrivits på ett sådant sätt att den varit kompetenslig.

Lysekils kommun har de helägda kommunala bolagen Lysekils Hamn AB, Havets Hus AB, LEVA i Lysekil AB, LysekilsBostäder AB med Lysekils Stadshus AB som moderbolag i en koncernbildning. Styrelsen i Lysekils Stadshus AB har därigenom rollen som koncernstyrelse och företrädar ägaren gentemot dotterbolagen. Rollfördelningen mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelse och styrelsen i Lysekils Stadshus AB när det gäller styrningen av de helägda bolagen finns beskriven i det gemensamma ägardirektivet för bolag ägda av Lysekils kommun.

När det gäller uppsiktsplikten har styrelsen i Lysekils Stadshus AB ett särskilt ansvar att för kommunstyrelsens räkning samla underlag från dotterbolagen inför kommunstyrelsens årliga beslut med anledning av uppsiktsplikten. Detta sker genom att dotterbolagen senast den 1 mars varje år lämnar en bolagsstyrningsrapport till

moderbolaget som sedan sammanställer en rapport för bolagskoncernen som lämnas till kommunstyrelsen senast den 1 april.

Utöver bolagsstyrningsrapporterna utövas även uppsikten över de helägda bolagen i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser. I uppföljning 2 per april görs en bedömning av det ekonomiska utfallet. I uppföljning 3 per augusti (delårsbokslut) och vid årsredovisningen görs utöver ekonomin även en bedömning av hur väl bolagen uppfyller sitt grunduppdrag gentemot kommuninvånarna.

I anslutning till uppföljningstillfällena genomför styrelsen i Lysekils Stadshus AB, i rollen som företrädare för ägaren Lysekils kommun, dialogmöten med presidierna i respektive bolag.

Kommunstyrelsen tar vidare del av årsredovisningen för moderbolaget Lysekils Stadshus AB och beslutar om uppdrag till kommunens ombud på årsstämman.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från bolagsstyrelsernas sammanträden
- Bolagens budgetplaner/affärsplaner
- Bolagens årsredovisningar
- Bolagens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information av väsentlig karaktär i bolagen som förmedlas av kommundirektören vid kommunstyrelsens sammanträden

Uppsikt över de delägda bolagens verksamhet

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över de delägda kommunala bolagens verksamhet på samma sätt som gäller för de helägda bolagen. En skillnad här är dock att det är kommunstyrelsen som utövar uppsikten direkt gentemot bolagen utan det särskilda uppdrag som styrelsen i Lysekils Stadshus AB har för att sammanställa underlag för de helägda bolagen.

Lysekils kommun är delägare i Rambo AB där ägarandelen uppgår till 25 %. Övriga delägare är Munkedals, Sotenäs och Tanums kommuner som även de har en ägarandel på 25 % vardera. Lysekils kommun har även små ägarandelar i Fyrstads Flygplats AB (1 %) samt Netwest Sweden AB (2 %)

Uppsikten över Rambo AB utövas i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser då bolaget ingår i kommunens koncernredovisning. I uppföljning 2 per april görs en bedömning av det ekonomiska utfallet. I uppföljning 3 per augusti (delårsbokslut) och vid årsredovisningen görs utöver ekonomin även en bedömning av hur väl bolagen uppfyller sitt grunduppdrag gentemot kommuninvånarna.

I anslutning till uppföljningstillfällena genomförs dialogmöten mellan kommunstyrelsens presidie och presidiet i Rambo AB. Vidare genomförs avseende Rambo AB ägarsamråd tillsammans med de övriga ägarkommunerna. Även i Fyrstads Flygplats AB genomförs ägarsamråd tillsammans med de övriga ägarkommunerna.

Kommunstyrelsen tar vidare del av årsredovisningarna för de delägda bolagen och beslutar om uppdrag till kommunens ombud på respektive årsstämma.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från bolagsstyrelsernas sammanträden
- Bolagens budgetplaner/affärsplaner
- Bolagens årsredovisningar
- Bolagens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information av väsentlig karaktär i bolagen som förmedlas av kommundirektören vid kommunstyrelsens sammanträden

Uppsikt över verksamhet i gemensam nämnd och enligt avtalssamverkan

Kommunstyrelsens ska ha löpande uppsikt över verksamhet som sker i gemensam nämnd eller enligt kommunallagen 9 kap. 37 §.

Lysekils kommun har en gemensam miljönämnd med Sotenäs och Munkedals kommuner (Sotenäs värdkommun) samt avtalssamverkan med samma kommuner avseende lönehantering (Munkedal värdkommun) samt IT-verksamhet (Lysekil värdkommun).

IT-verksamheten är en del av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet och hanteras uppsiktsmässigt som en del av Lysekils kommun. Lysekils del av löneenheten i Munkedal ingår i kommunstyrelsens ansvarsområde och rapportering av denna sker till kommunstyrelsen inom ramen för de egna planerings- och uppföljningsprocesserna.

Kommunstyrelsen ska årligen rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan, vilket sker i årsredovisningen.

Uppsikten över miljönämnden utövas i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser då nämnden ingår i kommunens koncernredovisning. I uppföljning 2 per april görs en bedömning av det ekonomiska utfallet. I uppföljning 3 per augusti (delårsbokslut) och vid årsredovisningen görs utöver ekonomin även en bedömning av hur väl verksamheterna uppfyller sitt grunduppdrag gentemot kommuninvånarna/kunderna.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från nämndens sammanträden
- Nämndens budgetplan
- Nämndens årsrapport
- Nämndens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information av väsentlig karaktär i nämnden som förmedlas av kommundirektören vid kommunstyrelsens sammanträden

Beträffande avtalssamverkan inom IT och lön samt den gemensamma miljönämnden genomförs samverkanråd två gånger per år med deltagande av kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd från de tre samverkande kommunerna.

Uppsikt över kommunalförbund

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över de kommunalförbund som man är medlem i på liknande sätt som i delägda kommunala bolagen.

Lysekils kommun är medlem i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän där andelen i kostnadsfördelningen uppgår till 21,72 %. Övriga delägare är Munkedals och Uddevalla kommuner andelarna är 14,13 % respektive 64,15 %. Lysekils kommun är vidare medlem i Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med övriga 13 kommuner i Fyrbodals. Kommunen är även sedan 2021 tillsammans med Västra Götalandsregionen och 41 andra kommuner i regionen medlem i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst.

Uppsikten över Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän utövas i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser då bolaget ingår i kommunens koncernredovisning. I uppföljning 2 per april görs en bedömning av det ekonomiska utfallet. I uppföljning 3 per augusti (delårsbokslut) och vid årsredovisningen görs utöver ekonomin även en bedömning av hur väl bolagen uppfyller sitt grunduppdrag gentemot kommuninvånarna.

Kommunstyrelsen tar vidare del av årsredovisningarna för kommunalförbunden och föreslår kommunfullmäktige beslut om godkännande och ansvarsfrihet.

I Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän genomförs ägarsamråd tillsammans med de övriga ägarkommunerna. Kommunstyrelsens ordförande och oppositionsråd deltar.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från direktionsernas sammanträden
- Förbundens budgetplaner/affärsplaner
- Förbundens årsredovisningar
- Förbundens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information om väsentlig karaktär i förbunden som förmedlas av kommundirektören vid kommunstyrelsens sammanträden

Postadress: **453 80 LYSEKIL** Besöksadress **Stadshuset, Kungsgatan 44**

Tel: **0523-61 30 00**

E-post registrator@lysekil.se

Webbplats: lysekil.se

Tänk på miljön innan du skriver ut

Datum
2021-01-07

Dnr
LKS 2021-000027

Ekonomiavdelningen
Eva-Marie Magnusson, 0523-61 32 45
eva-marie.magnusson@lysekil.se

Tidplan för uppföljningsdialoger 2021

Sammanfattning

I samband med uppföljningsrapporter genomförs dialoger mellan kommunstyrelsen presidium och respektive nämnds presidium samt berörda tjänstepersoner och dialogerna är en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Tidplan för dialoger beslutas av kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner tidplan för uppföljningsdialoger 2021.

Ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har arbetat fram en tidplan för uppföljningsdialoger 2021.

I samband med uppföljningsrapporter genomförs dialoger mellan kommunstyrelsen presidium och respektive nämnds presidium samt berörda tjänstepersoner och dialogerna är en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Tidplan för dialoger beslutas av kommunstyrelsen.

Dialogen med Miljönämnden i mellersta Bohuslän genomförs vid uppföljning per april (2) och augusti (3).

Tider för dialog enligt nedan:

KS-presidium, nämndspresidier, kommundirektör, förvaltningschef, ekonomichef, ekonom	22 mars	26 maj	22 sep	22 nov
Samhällsbyggnadsnämnden	13.00-14.00	08.00-09.00	08.00-09.00	13.00-14.00
Socialnämnden	14.00-15.00	09.00-10.00	09.00-10.00	14.00-15.00
Utbildningsnämnden	15.15-16.45	10.15-11.45	10.15-11.45	15.15-16.45
Miljönämnden i mellersta Bohuslän U2 och U3		13.00-14.00	13.00-14.00	

Förvaltningens synpunkter

Dialogernas syfte är att ge möjligheter att ta upp aktuella frågeställningar i samband med respektive nämnds uppföljningsrapport. Kommunstyrelsen har tillgång till nämndernas uppföljningsrapporter och dialogerna är ett sätt att mötas för att förmedla information och diskussion kring viktiga frågor.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Eva-Marie Magnusson
Ekonomichef

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder, förvaltningar
Miljönämnden i mellersta Bohuslän

Datum
2021-01-14

Dnr
LKS 2021-000017

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert
mari-louise.dunert@lysekil.se

Tidplan för budgetprocess för år 2022

Sammanfattning

Förvaltningen har utarbetat en tidplan för budgetprocessen inför år 2022.

Tidsplanen för budget 2022 och plan 2023–2024 är en del av kommunens styrmodell och innefattar fler olika aktiviteter i form av dialog och beslut.

Avsikten är att budgetprocessen ska bli så tydlig och effektiv som möjligt samt att alla är införstådda med syftet med de olika aktiviteterna. Parallellt med dessa aktiviteter förutsätts att det sker en partipolitisk process kring budget 2022.

Då vi lever i pandemitider kommer information och träffar att ske digitalt via Teams, processen under 2021 måste anpassas till rådande omständigheter.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar fram budgetförslaget i samråd med de styrande partierna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer budgetprocessen för år 2022.

Ärendet

Förvaltningen har utarbetat en tidplan för budgetprocessen inför år 2022.

Tidsplanen för budget 2022 och plan 2023–2024 är en del av kommunens styrmodell och innefattar fler olika aktiviteter i form av dialog och beslut

Förvaltningens synpunkter

Då vi lever i pandemitider kommer information och träffar att ske digitalt via Teams, processen under 2021 måste anpassas till rådande omständigheter. Det innebär att dialoger inte kan genomföras på samma sätt som tidigare år, utan processen präglas av information och frågestunder kring budgetförutsättningar och budgetförslag.

2019 gjordes en omvärldsanalys som gäller för mandatperioden och alltså är utgångspunkten i arbetet inför 2022.

Avsikten är att budgetprocessen ska bli så tydlig och effektiv som möjligt samt att alla är införstådda med syftet med de olika aktiviteterna. Parallellt med dessa aktiviteter förutsätts att det sker en partipolitisk process kring budget 2022.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar fram budgetförslaget i samråd med de styrande partierna.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Bilaga

Lysekils kommuns budgetprocess för år 2022

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

Lysekils kommuns budgetprocess för år 2022

Tidsplanen för budget 2022 och plan 2023–2024 är en del av kommunens styrmodell och innefattar fler olika aktiviteter i form av dialog och beslut. Då vi lever i pandemitider kommer information och träffar att ske digitalt via Teams, processen under 2021 måste anpassas till rådande omständigheter. Det innebär att dialoger inte kan genomföras på samma sätt som tidigare år, utan processen präglas av information och frågestunder kring budgetförutsättningar och budgetförslag. Kommunstyrelseförvaltningen arbetar fram budgetförslaget i samråd med de styrande partierna.

2019 gjordes en omvärldsanalys som gäller för mandatperioden och alltså är utgångspunkten i arbetet inför 2022.

Avsikten är att budgetprocessen ska bli så tydlig och effektiv som möjligt samt att alla är införstådda med syftet med de olika aktiviteterna. Parallellt med dessa aktiviteter förutsätts att det sker en partipolitisk process kring budget 2022.

För att ge en helhetsbild redovisas nedan alla aktiviteter som ingår i budgetprocessen. Inbjudan kommer att skicka ut till berörda innan varje tillfälle.

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
Datum: 2021-02-16 Tid: Inom ordinarie KLG möte Plats: KF-salen/Teams	Tjänstemannadialog om utvecklingsmål.	Uppföljningsdialog kring kommunfullmäktiges övergripande kritiska kvalitetsfaktorer och utvecklingsmål samt politiskt beslutade uppdrag. Förberedelse inför nulägesanalysen med politiker som är den 31 mars.	Kommundirektörens ledningsgrupp och berörda tjänstepersoner. Heldag.
Datum: 2021-02-22 Tid: 08.00-10.00 Plats: Teams	Presidiedialog 1 kring investeringar och lokalförsörjning.	Syftet är att arbeta fram en investeringsbudget till 2022. Presentera behovsinventering, alla presidier deltar.	Presidier KS, SBN, UBN, SON. Berörda tjänstepersoner.
Datum: 2021-03-04 Tid: 09.00-12.00 Plats: KF-salen/Teams	Genomgång av ekonomiska förutsättningar. Nämnderna presenterar bokslut och framtidsspaning.	Syftet är att informera om de preliminära förutsättningarna för budget, finansiella mål och befolkning samt nämndernas framtidsspaning. Fokus på nämndernas verksamheter.	Politikerna i kommunstyrelsen, nämndernas presidier och kommundirektörens ledningsgrupp.

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
Datum: Under februari-mars, varje förvaltningschef planerar tid och plats för respektive förvaltning och nämnd.	Nämndernas nuläges- och omvärldsanalys.	Syftet är att förbereda nämndens plan inför budget 2022 och plan för år 2023 och 2024. Omvärldsanalys ska förbättra handlingsberedskapen och ge underlag för gemensamma prioriteringar och verksamhetsutveckling. Nämndernas omvärldsanalys kan också inkludera uppföljningen av tidigare års budget och verksamhet. Utgå ifrån sammanställningen från kommunövergripande omvärldsanalysen.	Respektive nämnds politiker, nämndens alla chefer samt berörd förvaltningsekonom.
Datum: 2021-03-31 Tid: 15.00-17.00 Plats: KF-salen/Teams	Nuläges- och omvärldsanalys på kommunnivå.	Syftet är att presentera rapporten från analysgruppen. Skapa en gemensam bild av hur ser det ut? Hur går det med vision, utvecklingsmål och kritiska kvalitetsfaktorer? Verksamhetsresultat från tidigare år. Kommunens tjänstepersoner ger sin bild av året som gick, utmaningar och framtidsfrågor utifrån analys (kort presentation). Uppdaterad rapport från analysgruppen skickas ut till politiken innan mötet.	Politikerna i kommunstyrelsen, nämndernas presidier, kommundirektörens ledningsgrupp och berörda tjänstepersoner (analysgruppen).
Under april månad 2021	Planera och dokumentera förslag till budget 2022 och plan 2023-2024.	Utifrån vad som kommit fram och prioriterats tidigare i processen arbetas ett budgetförslag fram.	Ekonomichefen, kommundirektörens ledningsgrupp som har ansvar för olika utvecklingsområden
Datum: 2021-04-19 Tid: 08.00-10.00 Plats: Teams	Presidiedialog 2 kring investeringar och lokalförsörjning.	Syftet är att arbeta fram en investeringsbudget till 2022. Inspel till budgetförslag, prioriteringar, budget till förstudier.	Presidier KS och SBN. Berörda tjänstepersoner.
Under april månad	Arbeta fram slutgiltigt	Syftet är att utifrån synpunkter på budgetförslaget ta	Ekonomichefen

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
2021	budgetförslag i dialog med de styrande partierna.	fram en ny omarbetad version som presenteras på kommunstyrelsens sammanträde den 5 maj. Förslaget behandlas också på kommundirektörens ledningsgrupp den 27 april. Ny skatteprognos presenteras av SKR 29 april.	
Datum: 2021-05-05 Tid: 8.30-10.00 Plats: KF-salen/Teams Första punkten på ordinarie KS.	Informera om budgetförslag och övergripande utvecklingsmål, inriktningar samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.	Syftet är att informera om budgetförslag 2022 och plan 2023-2024. Ekonomiska beräkningar gjorda utifrån senaste skatteprognos. Samtidigt presenteras bokslut från året innan. OBS! Skatteprognosen från SKR kommer den 29 april, svårt att få ut handlingar innan mötet.	Politikerna i kommunstyrelsen och berörda tjänstepersoner
Under vecka 21, 18 maj-22 maj 2021	Presentation av kommunstyrelseförvaltningens förslag till budget 2022 med plan för 2023-2024 presenteras för de olika politiska partierna.	Syftet är att erbjuda politikerna att ha en fortsatt dialog och politikerna kan ge ytterligare återkoppling på budgetförslaget.	Respektive politiska partier som meddelar kommundirektören eller ekonomichefen att de önskar information.
Maj 2021	De olika politiska partierna arbetar med budgeten.	Syftet är att ha en partipolitisk process i budgetarbetet.	Politikerna
24 maj och 31 maj 2021	Möte med kommunstyrelsens presidieberedning.	Genomgång av slutversion av budget 2022 med plan för 2023-2024. Detta är avstämt med de styrande partierna.	Kommunstyrelsens presidium, kommundirektör och ekonomichef.
31 maj 2021	Presentation av budget 2022 med plan för 2023-2024.	Fackliga organisationer tar del av slutversion budget 2022 med plan för 2023-2024.	Fackliga representanter i den centrala samverkansgruppen samt genomförs MBL-förhandling.
2020-05-31	Övriga politiska partiers budgetförslag ska vara klara.	Syftet är att dessa ska kunna gå med i utskicket till kommunstyrelsens sammanträde för att ge bättre förutsättningar för den politiska dialogen.	Politiska partierna

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
2020-06-09	Kommunstyrelsen beslutar om budget 2022 med plan för 2023–2024.	Budget 2022 med plan för 2023–2024 behandlas i kommunstyrelsen inför kommunfullmäktige den 24 juni.	Politikerna i kommunstyrelsen, kommundirektören och ekonomichefen.
2020-06-23	Kommunfullmäktige beslutar om budget 2022 med plan för 2023–2024.	Syftet är att ha en beslutad budget 2022 med plan för 2023–2024.	Politikerna i kommunfullmäktige, kommundirektören och ekonomichefen

Efter beslut i kommunfullmäktiga kan nämnderna fortsätta sitt budgetarbete.

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
Juli-september 2021	Nämnddialoger, nämndernas budgetarbete, nulägesanalys. Planera och dokumentera nämndernas budget.	Från juni till september arbetar nämnderna med att ta fram verksamhetsplan med budget, utvecklingsmål och uppdrag.	Respektive nämnd samt förvaltningschef och chefer inom respektive förvaltning.
2021-09-28 Tid: 08.00-10.00 Plats: Teams	Presidiedialog 3 kring investeringar och lokalförsörjning.	Syftet är bland annat att ha en dialog kring eventuella justeringar av investeringsbudgeten.	Presidier KS, SBN, Berörda tjänstepersoner.
September-Oktober 2021	Samverka nämndernas detaljbudget.	Nämnderna har samverka och MBL-förhandling med de fackliga organisationerna om nämndernas budget och verksamhetsplaner.	Förvaltningscheferna och fackliga representanter i de olika förvaltningarna
2021-11-15 Tid: 08.00-10.00 Plats: Teams	Presidiedialog 4 kring investeringar och lokalförsörjning.	Syftet är bland annat att ha en dialog kring eventuella justeringar av investeringsbudgeten.	Presidier KS, SBN, Berörda tjänstepersoner.
2021-11-01	Nämndernas detaljbudget på	Beslut om budget 2022 med plan för 2023–	Politiker i respektive nämnd

Datum	Aktivitet	Syfte	Deltagare
Utbildningsnämnden 2021-11-02 Socialnämnden 2021-11-03 Kommunstyrelsen 2021-11-04 Samhällsbyggnadsnämnden	verksamhets- eller avdelningsnivå presenteras och beslutas i respektive nämnd.	2024 för varje nämnd.	samt förvaltningschef.
November - december 2021	Verksamhetsplanering med budget för kommande år tas fram på avdelnings/enhetsnivå. Verksamhetsplaneringen ska bygga på dialoger och samråd med medarbetarna.	Syftet är att sammanställa en verksamhetsplan med kritiska kvalitetsfaktorer, utvecklingsmål och indikatorer inklusive budget som ligger till grund för 2022. Avsikten är att tillsammans med medarbetarna kunna följa verksamhetens systematiska kvalitetsarbete och kontinuerligt arbeta med ständiga förbättringar. Verksamhetschefer bör innan november haft dialog med medarbetarna, förarbetat verksamhetsidén och utifrån uppföljningar, gjort swotanalys samt andra analyser som är av vikt för verksamheten.	Respektive verksamhetschef och medarbetare
2021-12-01	Kommunstyrelsen beslutar om eventuella justeringar i investeringsbudgeten.	Syftet är att om behov uppkommer kunna ta beslut om revidering av investeringsbudgeten. Det kan till exempel handla om förseningar eller andra förändringar i pågående nyinvesteringsprojekt.	Politikerna i kommunstyrelsen, kommundirektören och ekonomichefen.
2021-12-15	Kommunfullmäktige beslutar om eventuella justeringar i investeringsbudgeten.	Se ovan.	Politikerna i kommunfullmäktige, kommundirektören och ekonomichefen.

Datum
2021-01-18

Dnr
LKS 2021-000050

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert,
mari-louise.dunert@lysekil.se

Rekrytering av ny kommundirektör

Sammanfattning

Kommundirektören Leif Schöndell har aviserat sin avgång med pension till sommaren 2021. En rekrytering av ny kommundirektör behöver därför genomföras. Efter samråd med kommunstyrelsens ordförande har förvaltningen genomfört en upphandling av en extern rekryteringskonsult.

Det är kommunstyrelsen som beslutar om tillsättning av kommundirektör. En förutsättning för att kunna attrahera kvalificerade kandidater, som idag kanske sitter på en chefstjänst i en annan kommun, är dock att processen fram till slutintervjuerna hålls inom en mindre krets, förslagsvis kommunstyrelsens presidium. Till intervjuerna av slutkandidaterna kan lämpligen ytterligare två ledamöter ur kommunstyrelsen utses att delta i syfte att bredda delaktigheten inför det kommande beslutet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uppdra åt presidiet att leda processen avseende rekrytering av ny kommundirektör i enlighet med vad som redovisas i tjänsteskrivelsen.

Ärendet

Kommundirektören Leif Schöndell har aviserat sin avgång med pension till sommaren 2021. En rekrytering av ny kommundirektör behöver därför genomföras. Efter samråd med kommunstyrelsens ordförande har förvaltningen genomfört en upphandling av en extern rekryteringskonsult.

Förvaltningens synpunkter

Den rekryteringsprocess som konsulten kommer att genomföra ser i korthet ut på följande sätt:

- Behovsanalys och framtagande av kravprofil
- Annonsering och "executive search"
- Urval av kandidater
- Kandidatintervjuer samt tester
- Presentation av kandidater för uppdragsgivaren
- Intervjuer tillsammans med uppdragsgivaren
- Intervjuer med 2-3 slutkandidater
- Referenstagning och bakgrundskontroller

Intervjuerna med slutkandidaterna förutsätts ske på plats i Lysekil med deltagande från tre grupperingar; politik, chefer ur KLG/kommunsekreterare samt fackliga företrädare.

Dnr
LKS 2021-000050

Det är kommunstyrelsen som beslutar om tillsättning av kommundirektör. En förutsättning för att kunna attrahera kvalificerade kandidater, som idag kanske sitter på en chefstjänst i en annan kommun, är dock att processen fram till slutintervjuerna hålls inom en mindre krets, förslagsvis kommunstyrelsens presidium. Till intervjuerna av slutkandidaterna kan lämpligen ytterligare två ledamöter ur kommunstyrelsen utses att delta i syfte att bredda delaktigheten inför det kommande beslutet. För att möjliggöra en professionell intervju bör gruppen inte vara alltför stor.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen
Kommunstyrelsens presidium

Delegationsbeslut

Dnr 2021-000019

Utskriftsdatum:
2021-01-20

Delegationsbeslut 2021 – kommunstyrelsen 2021-01-27

Beslut - avslag på begäran om utlämnade av allmän handling

Direktupphandling rekrytering - upphandlingsprotokoll och beslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisning av delegationsbeslut som förtecknas i protokoll 27 januari 2021.

Anmälningssärende till kommunstyrelsen 2021-01-27

Protokoll från LysekilsBostäder AB 2020-12-16 med bilagor

Styrelseprotokoll Havets Hus i Lysekil AB 2020-12-15

Styrelseprotokoll Havets Hus i Lysekil AB 2020-11-17

Protokoll från Lysekils Hamn AB 2020-11-24

Protokoll från Lysekils Hamn AB 2020-10-20

Protokoll Direktionen Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän 2020-12-03, ny ordförande

Meddelande - Överenskommelse mellan Staten och Sveriges Kommuner och Regioner om Valfärdsteknik med de äldre i fokus 2021

Meddelande från styrelsen - Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2021-2022

Svar från KHF Lysekils Omsorgsbostäder enligt beslut i kommunstyrelsen 2020-09-02, § 139

Protokollsutdrag SON 2020-12-14 - interns kontroll 2021

Protokollsutdrag SON 2020-12-14 - sammanställning placering

Protokollsutdrag SON 2020-12-14 - inriktning och beslut angående äldreomsorg Skaftö

Protokollsutdrag SON 2020-12-14 - Budget 2021

Folkhälsobudget Inriktning 2021

Protokollsutdrag MIMB 2020-12-09 - Kontrollplan livsmedel 2021-2023

Protokollsutdrag MIMB 2020-12-09 - Uppföljning av trängseltillsynen sommaren 2020

Om en långsiktig finansiering av strandstädning på Västkusten

Dom 2020-12-07 - mål nr 8209-20 - Klaganden - Motpart Lysekils kommun - överklagat delegationsbeslut för samhällsbyggnadsnämnden i Lysekils kommun 2020-05-05, dnr SBN MG-2019-500 - Saken laglighetsprövning enligt kommunallagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antecknar ovanstående anmälningssärenden till protokollet den 27 januari 2021.

Datum
2021-01-11

Dnr
LKS 2020-000196

Kommunstyrelseförvaltningen/ Avdelningen för hållbar utveckling
Kristina von Schenck, 61 31 49
Kristina.schenck@lysekil.se

Förslag på bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun

Sammanfattning

Kommunerna är skyldiga att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen enligt lag, Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Riktlinjerna ska innehålla kommunens mål för bostadsbyggandet och för utvecklingen av bostadsbeståndet.

Bostadsförsörjningsprogrammet för Lysekils kommun beskriver Lysekils kommuns mål för bostadsförsörjningen. Ett antal riktlinjer utgör den övergripande strategin i bostadsförsörjningsprogrammet. Programmet innehåller också kommunens planerade insatser.

Lysekils kommun antog hösten 2018 riktlinjer för bostadsförsörjningen baserat på de delar i kommunens boendestrategi 2012 som handlar om bostadsförsörjning. Avsikten är att bostadsförsörjningsprogrammet ska ersätta kommunens nuvarande riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Förslaget har varit utskickat på remiss till Länsstyrelsen i Västra Götaland och till kommunerna Uddevalla, Sotenäs och Munkedal. Yttrande har inkommit från alla remissinstanser och samtliga remissinstanser har ställt sig positiva till det utskickade förslaget till bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun.

Programmet är kompletterat utifrån Länsstyrelsens inkomna synpunkter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun. Bostadsförsörjningsprogrammet gäller även för kommunens helägda bolag. Bostadsförsörjningsprogrammet ersätter kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Ärendet

Kommunerna är skyldiga att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen enligt lag, Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Riktlinjerna ska innehålla kommunens mål för bostadsbyggandet och för utvecklingen av bostadsbeståndet.

Förvaltningens utredning

I Sverige är det kommunerna som ansvarar för att det finns bostäder för kommuninvånarna, samtidigt som det huvudsakligen är marknaden som står för själva bostadsbyggandet. Kommunernas roll är därför främst att ge förutsättningar för bostadsbyggande och påverka utvecklingen av bostadsbeståndet i önskad riktning.

Dnr
LKS 2020-000196

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar:

”1 § Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ, tillfälle att yttra sig.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

2 § Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
3. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.”

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Bostadsförsörjning är en fråga med stark koppling till planläggning och beslut om markanvändning. I plan- och bygglagen (PBL) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt om byggande.

I lagens portalparagraf står att syftet med bestämmelserna är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL och kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för bland annat översiktsplaneringen.

Förslag till bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun beskriver Lysekils kommuns mål för bostadsförsörjningen. Ett antal riktlinjer utgör den övergripande strategin i bostadsförsörjningsprogrammet. Programmet innehåller också kommunens planerade insatser.

Lysekils kommun antog hösten 2018 riktlinjer för bostadsförsörjningen baserat på de delar i kommunens boendestrategi 2012 som handlar om bostadsförsörjning. Avsikten är att bostadsförsörjningsprogrammet ska ersätta kommunens nuvarande riktlinjer för bostadsförsörjningen.

Förslaget har varit utskickat på remiss till Länsstyrelsen i Västra Götaland och till kommunerna Uddevalla, Sotenäs och Munkedal. Yttrande har inkommit från alla remissinstanser och samtliga remissinstanser har ställt sig positiva till det utskickade förslaget till bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun.

Sotenäs kommun informerar om att den pågående etableringen av en stor laxodling i Sotenäs kan komma att öka behovet bostäder även i Lysekil. Etableringen beräknas bidra till 2 000 nya arbetstillfällen, och kringetableringar som beräknas generera ytterligare 2-4 000 arbetstillfällen.

Länsstyrelsen har lämnat synpunkter där man:

- Länsstyrelsen understryker vikten av kopplingen mellan bostadsförsörjningsprogrammet och framtagandet av den nya översiktsplanen.
- Vidare utgår Länsstyrelsen från att kommunen arbetar fram en genomförandeplan utifrån de mål och insatser som programmet innehåller.
- Länsstyrelsen noterar att den befolkningsprognos som Lysekils kommun beställt från SCB skiljer sig från den prognos som SCB publicerade på sin hemsida i början av juni 2020. Prognosen från juni har en något mer negativ bild av folkmängdsförändringen till 2030, vilket de anser att kommunen bör beakta.
- Länsstyrelsen anser att kommunens vräkningsförebyggande arbete kunde beskrivas som en viktig väg att förbygga att människor blir hemlösa.
- Länsstyrelsen anser att man kan analysera mäns och kvinnors olika förutsättningar på bostadsmarknaden, till exempel utifrån disponibel inkomst.

Programmet är kompletterat utifrån Länsstyrelsens inkomna synpunkter.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Kristina von Schenck
Projektledare

Bilagor

Bilaga 1 Mål och strategier som har beaktats i bostadsförsörjningsprogrammet

Bilaga 2 Kartor över planberedskap bostäder maj 2020

Bilaga 3 Statistik Lysekilsbostäder AB

Bilaga 4 Fritidshus Landsbygd

Bilaga 5 Fritidshus Lysekils tätort

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

Kommunens helägda bolag

Länsstyrelsen

Munkedals kommun

Sotenäs kommun

Uddevalla kommun

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
>> Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun

**Innehåller kommunens mål för bostadsbyggande och
utveckling av bostadsbeståndet samt kommunens
planerade insatser för att nå uppsatta mål**

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2021-02-xx, §
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
För ev. uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Avdelningen för hållbar utveckling
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder, förvaltningar och helägda kommunala bolag
Dokumentet gäller till och med:	2023-12-31
Dokumentansvarig:	Avdelningschef för hållbar utveckling
Dnr:	LKS 2020-000196

Bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun

Lysekil – det attraktiva samhället året runt

Innehåll

Inledning och syfte	5
Bakgrund.....	6
Sammanfattning.....	7
Nationellt mål för bostadspolitiken.....	7
Kommunens mål för bostadsförsörjningen.....	7
Befolkningsutveckling och demografi	8
Lysekil kan bli en attraktiv boendekommun i Göteborgsregionen	8
Kommunen har god planberedskap men saknar kommunal mark för bostadsbyggande	9
Plan- och bygglagen.....	9
Ny översiktsplan under utarbetande.....	9
Bostadsmarknaden.....	10
Ökat behov av boende anpassat för den åldrande befolkningen.....	10
Trångboddheten ökar i Sverige.	10
Nyanlända.....	10
Bostadssegregation.....	11
Nationellt mål för bostadspolitiken	12
Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet i Lysekils kommun.....	12
Riktlinjer för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet i Lysekils kommun.....	12
Planerade insatser	13
Analys av bostadsförsörjningen i Lysekils kommun.....	15
Befolkningsutveckling och demografi	15
Lysekil kan utvecklas till en attraktiv boendekommun i Göteborgsregionen.....	19
Bostadsmarknaden.....	20
Nuvarande bostadsbestånd och antal hushåll	20
Fritidshus och delårsboende.....	21
LysekilsBostäder AB bostadsbestånd	23
Trångboddhet.....	24
Bostadssegregation.....	25
Efterfrågan på bostäder	25
Flyttkedjor.....	26
Marknadsförutsättningar.....	26
Befintligt bestånd motsvarar 150 års byggande.....	26
Förväntat bostadsbyggande	27

Nulägesanalys – områden för tätortsutbyggnad och förtätning av bostadsområden.....	27
Bostäder för alla – riktade insatser	27
Äldre	28
Personer med funktionshinder.....	29
Ekonomiskt svaga hushåll och särskilt utsatta personer	29
Nyanlända.....	30
Studenter	30
Underlag för framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjningen	31
Källhänvisning.....	31
Övriga underlag för framtagande av riktlinjerna	32
Bilagor.....	32

Inledning och syfte

I Sverige är det kommunerna som ansvarar för att det finns bostäder för kommuninvånarna, samtidigt som det huvudsakligen är marknaden som står för själva bostadsbyggandet. Kommunernas roll är därför främst att ge förutsättningar för bostadsbyggande och påverka utvecklingen av bostadsbeståndet i önskad riktning.

Bostadsförsörjningsprogrammet för Lysekils kommun innehåller Lysekils kommuns mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt planerade insatser för att nå uppsatta mål. Ett antal riktlinjer utgör den övergripande strategin i bostadsförsörjningsprogrammet.

Bostadsförsörjningsprogrammet ska vara ett underlag för arbetet med ny översiktsplan och ligga till grund för förvaltningarnas arbete med att upprätta genomförandeplaner för de planerade insatserna i programmet.

I en bilaga till bostadsförsörjningsprogrammet finns beskrivningar av de internationella, nationella och regionala mål och strategier, kommunala styrdokument, lagar och regler, som har beaktats i framtagandet av riktlinjerna.

Bostadsförsörjningsprogrammet ersätter kommunens nuvarande riktlinjer för bostadsförsörjningen som antogs av kommunfullmäktige hösten 2018.

Bostadsförsörjningsprogrammet är ett strategiskt dokument för kommunens arbete med bostadsförsörjning och gäller för hela kommunens organisation, såväl styrelser, nämnder och bolag.

Bostadsförsörjningsprogrammet är framtaget på avdelningen för hållbar utveckling i samarbete med kommunens övriga förvaltningar.

Bakgrund

Kommunerna är skyldiga att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen enligt lag. Riktlinjerna ska innehålla kommunens mål för bostadsbyggandet och för utvecklingen av bostadsbeståndet.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar:

1 § Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Lag (2013:866)

2 § Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål, och
3. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Lag (2013:866)

Bostadsförsörjning är en fråga med stark koppling till planläggning och beslut om markanvändning. I plan- och bygglagen (PBL) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt om byggande.

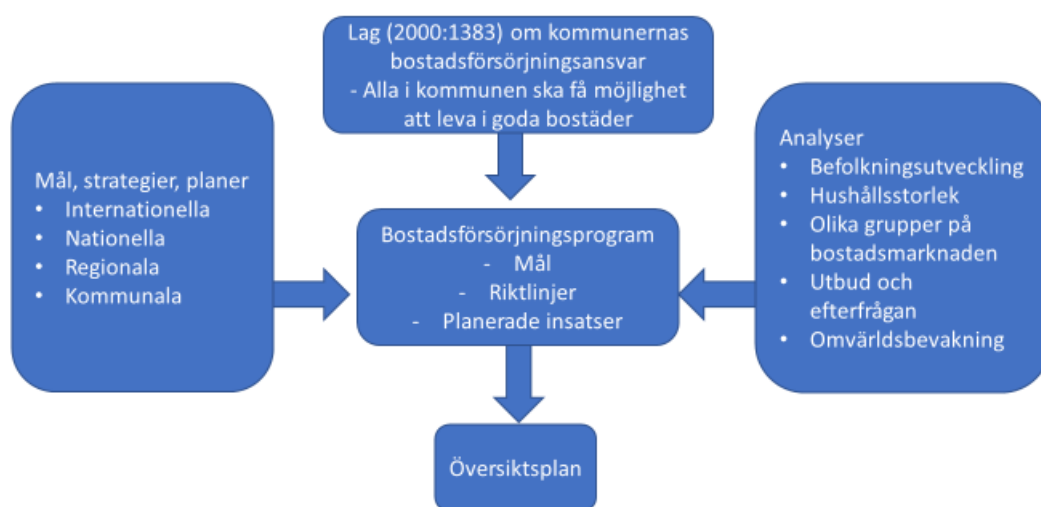
I lagens portalparagraf står att syftet med bestämmelserna är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL och kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för bland annat översiktsplaneringen.

Lysekils kommun antog hösten 2018 riktlinjer för bostadsförsörjningen baserat på de delar i kommunens boendestrategi 2012 som handlar om bostadsförsörjning. Boendestrategin är baserad på uppgifter framtagna 2011.

Tillgänglig statistik och andra relevanta uppgifter vad gäller demografi, bostadsmarknad med mera behöver uppdateras och därför har avdelningen för hållbar utveckling fått i uppdrag att utarbeta ett bostadsförsörjningsprogram som ska ersätta de nu gällande riktlinjerna.

Programmet baseras på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. I en bilaga beskrivs de olika nationella och regionala mål som påverkar kommunens planering för bostadsförsörjningen och som kommunen måste förhålla sig till.

Figur 1 Utgångspunkter och delarna i bostadsförsörjningsprogrammet.

Sammanfattning

Nationellt mål för bostadspolitiken

Det övergripande nationella bostadspolitiska målet är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Kommunens mål för bostadsförsörjningen

Lysekils kommuns Vision 2030 bildar, tillsammans med fem övergripande utvecklingsområden och lagstadgade skyldigheter, utgångspunkt för kommunens arbete med bostadsförsörjning.

Kommunala styrdokument som har betydelse för kommunens ansvar för bostadsförsörjningen har också bidragit till utformningen av bostadsförsörjningsprogrammet. Relevanta internationella, nationella och regionala mål har också beaktats i framtagandet av riktlinjerna.

Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet i Lysekils kommun är att:

- Bostadsbyggandet ska genomsyras av Agenda 2030.
- Bostadsbyggandet ska bidra till att skapa ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.
- Lysekils kommun ska vara en attraktiv boendekommun året runt genom att kunna erbjuda en god tillgång på ett varierat och attraktivt utbud av bostäder för alla i alla delar av kommunen.
- Antalet helårsbostäder i Lysekils kommun ska öka.
- Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- Bostadsbyggandet ska bidra till att skapa ett inkluderande samhälle.

Befolkningsutveckling och demografi

Lysekils kommun hade 14 555 invånare den 31 december 2019, en minskning med 56 personer jämfört med 31 december 2018. Kommunen har i likhet med många andra landsbygdskommuner haft en minskande och åldrande befolkning, men mellan år 2015 – 2018 hade kommunen en viss befolkningsökning, främst beroende på en stor inflyttning. Inflyttningen berodde i stort sett uteslutande på ett stort antal nyanlända. Födelsenettet har dock hela tiden varit negativt, det vill säga att det dör fler än det föds.

Enligt den befolkningsprognos för åren 2018 – 2030 som Statistiska Centralbyrån tagit fram på uppdrag av Lysekils kommun, kommer kommunen ha en något ökande befolkning fram till 2030. I motsats till prognosens förväntade befolkningsökning med tio personer år 2018 - 2019 minskade befolkningen istället med femtiosex personer. Detta visar att det råder en stor osäkerhet vad gäller befolkningsutvecklingen. Den demografiska utvecklingen torde se ut enligt prognosen oavsett om befolkningen ökar eller minskar något.

Lysekil kan bli en attraktiv boendekommun i Göteborgsregionen

Lysekils kommun har en potential att bli en attraktiv boendekommun i utkanten av regionens tillväxtmotor, Göteborg, under förutsättning att det finns ett rikt och varierat utbud av boende i attraktiva lägen där Lysekils tätort och boenden nära havet dominerar efterfrågan på marknaden.

Lysekils kommun har en position i arbetsmarknadsnätverket som är fördelaktig i meningen att uppkoppling finns mot Göteborg och Uddevalla. Allt Lysekil kan göra för att få starkare relationer till Göteborg och Uddevalla är bra.

Förbättrad kollektivtrafik, väginfrastruktur, framförallt förbättringar på väg 161 och 162, och en god bredbandstillgång är därmed viktiga faktorer för att kommunen ska utvecklas till ett attraktivt boendialternativ i tillväxtregionen runt tillväxtmotorn Göteborg, liksom goda förutsättningar för distansarbete.

Kommunen har god planberedskap men saknar kommunal mark för bostadsbyggande

Lysekils kommun har i dagsläget en god planberedskap för byggande av cirka 500 nya bostäder inom en femårsperiod. Planerna är huvudsakligen på privat mark, vilket förutsätter en privat byggherre för att det ska resultera i fler bostäder.

Kommunens markinnehav i kombination med det kommunala planmonopolet är viktiga komponenter i kommunens arbete för en hållbar stads- och tätortsutveckling och därför är det viktigt att säkerställa en god mark- och planberedskap.

Plan- och bygglagen

Bostadsförsörjning är en fråga med stark koppling till planläggning och beslut om markanvändning. I plan- och bygglagen (PBL) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt om byggande.

I lagens portalparagraf står att syftet med bestämmelserna är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL och kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för bland annat översiktsplaneringen.

Ny översiktsplan under utarbetande

En ny översiktsplan (ÖP) håller just nu på att tas fram och programhandlingen för den nya översiktsplanen är antagen av kommunstyrelsen.

I programhandlingen för översiktsplanen finns analyser av de fysiska förutsättningarna uppdelat på sex olika miljöer, eller geografiska principområden. I analysen identifieras viktiga fokusfrågor för varje miljö och avslutningsvis identifieras fyra övergripande utmaningar.

Programmet till ny översiktsplan flaggar för att Lysekils kommun bör satsa på bostäder åt alla, och att det i framtiden behövs fler hyresbostäder samt bostäder för äldre. För att säkra den målsättningen behöver fler utpekade markområden placeras på kommunalt ägd mark jämfört med ÖP 06.

Områden för nybyggnation och förtätning/komplettering ska pekas ut i den nya översiktsplanen genom att utgå från

- Ställningstagandena i programhandlingen till ny ÖP.
- Mål och riktlinjer i bostadsförsörjningsprogrammet.

Bostadsmarknaden

Enligt Statistiska Centralbyrån var antalet bostadslägenheter* i bostadsbeståndet 7 935 per 2018-12-31, där småhus dominerar. För 912 av dessa lägenheter i bostadsbeståndet fanns ingen folkbokförd person, vilket till stor del kan antas bero på att de används som fritids- eller delårsboende. Antal fritidshus, det vill säga privatägda småhus, är 4214. Detta innebär att antalet fritidsbostäder i kommunen troligen är närmare 4900.

* Med bostadslägenhet avses en sådan lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Enligt marknadens aktörer finns det en stor efterfrågan på alla typer av bostäder och upplåtelseformer i attraktiva lägen i centrala Lysekil, i övriga kommundelar är efterfrågan på bostäder lägre.

Det finns också en stor efterfrågan på byggklara villatomter i centrala Lysekil, men inte i de övriga kommundelarna.

Höga produktionskostnader och de nya kreditrestriktionerna gör att bostadsinvesteringarna i Sverige har gått ner kraftigt, men verkar vara på väg att åter stabiliseras.

Ökat behov av boende anpassat för den åldrande befolkningen

Statistiska Centralbyråns huvudprognos och den alternativa prognosen, som bygger på antaganden om ett ökat antal inflyttade, ger samma bild av den demografiska utvecklingen, som innebär att andelen kommuninvånare i arbetsför ålder minskar medan andelen äldre ökar i samma omfattning. Vi lever dessutom allt längre och är friskare längre upp i åldrarna.

Detta kommer att öka behovet av bostäder anpassade för den åldrande befolkningen. Genom att bygga bostäder som är tillgängliga för äldre och funktionshindrade redan från början, minskar behovet av anpassning senare.

Trångboddheten ökar i Sverige.

Trångboddhet kan ge konsekvenser för såväl hushållet och dess individer som för samhället i stort. Förutom de praktiska konsekvenserna som utrymmesbrist, så leder trångboddheten till en ökad förslitning på bostaden, psykiska och fysiska hälsoproblem.

I Lysekil finns enligt den svenska normen* 186 hushåll som är trångbodda, vilket är 2,6 % av hushållen. Det är dubbelt så många ensamhushåll som sammanboende. Antalet trångbodda hushåll är störst i centrala Lysekil, och ungefär hälften av dessa hushåll finns på Badhusberget. I centrala Brastad finns 26 hushåll som är trångbodda. Övriga finns spridda som enstaka hushåll i övriga kommundelar.

* Definition av normen, se sidan 19

Nyanlända

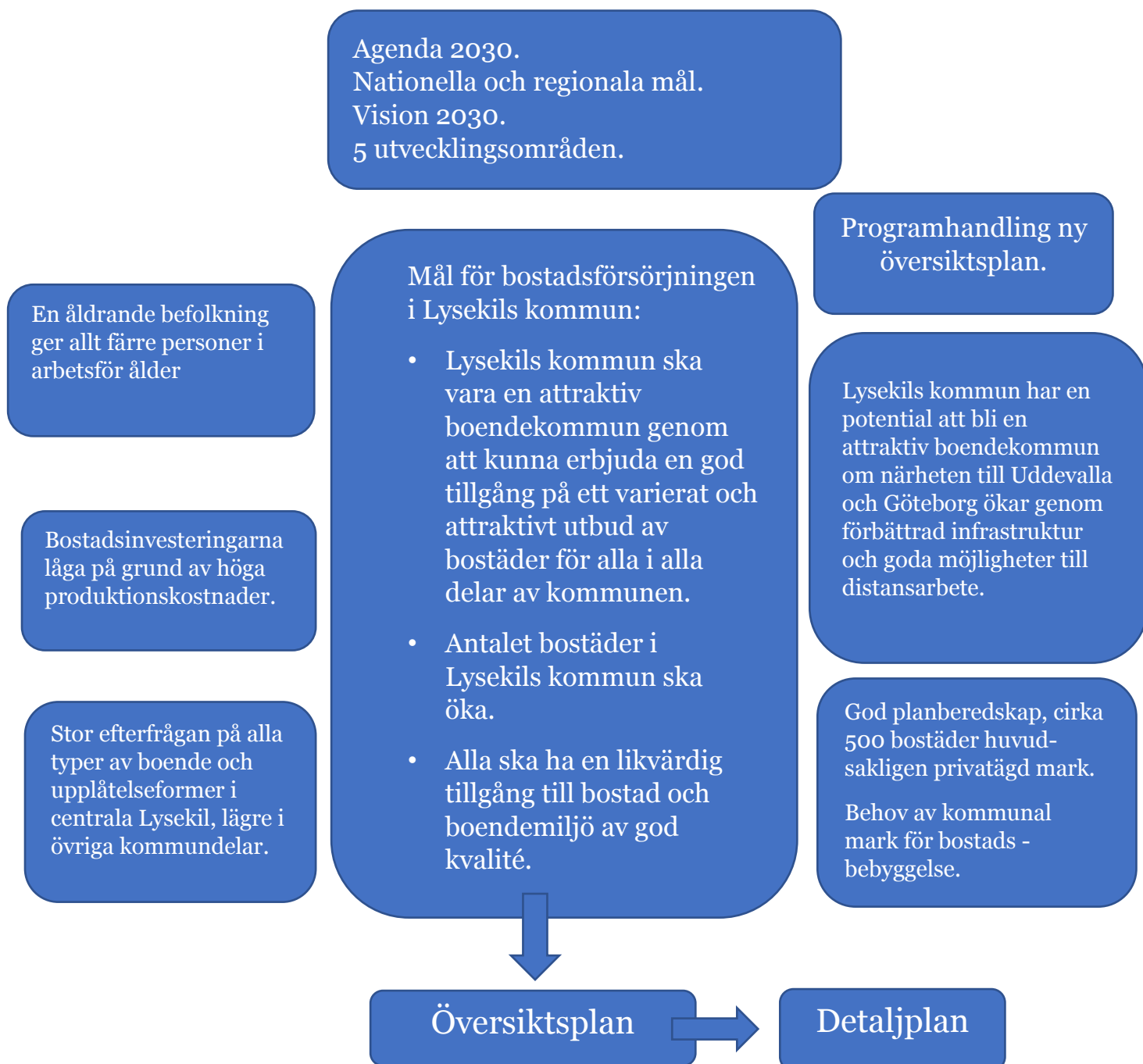
De flesta bedömare är överens om att det kommer att komma nya grupper med folk som är på flykt undan krig, förtryck eller naturkatastrofer. Samma förhållande gäller för ensamkommande barn och ungdomar. En särskild beredskapsplan bör tas fram

för hur kommunen ska agera när nästa stora grupp asylsökande kommer till vår kommun.

Bostadssegregation

Erfarenheterna visar att det tar tid för en betydande del av de nyanlända personerna att etablera sig på arbetsmarknaden, och därför är det viktigt att det finns god tillgång till bostäder med låga boendekostnader.

För att nå målet om ett inkluderande, säkert, motståndskraftigt och hållbart samhälle bör det finnas denna typ av boende på olika platser i kommunen och inte koncentrerat till ett geografiskt område.

Figur 2 Sammanfattande beskrivning av viktiga faktorer för bostadsförsörjningen i Lysekils kommun.

Målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Det övergripande nationella bostadspolitiska målet är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet i Lysekils kommun

- Bostadsbyggandet ska genomsyras av Agenda 2030.
- Bostadsbyggandet ska bidra till att skapa ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.
- Lysekils kommun ska vara en attraktiv boendekommun året runt genom att kunna erbjuda en god tillgång på ett varierat och attraktivt utbud av bostäder för alla i alla delar av kommunen.
- Antalet helårsbostäder i Lysekils kommun ska öka.
- Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- Bostadsbyggandet ska bidra till att skapa ett inkluderande samhälle.

Riktlinjer för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet i Lysekils kommun

Kommunens strategi för att nå de uppsatta målen för bostadsförsörjning är att kommunens olika förvaltningar arbetar utifrån nedanstående riktlinjer.

- Kommunen ska genom ett varierande utbud av attraktiva tomter och bostäder med god social, teknisk- och transportinfrastruktur, vara ett starkt alternativ till storstaden och erbjuda goda möjligheter till distansarbete.
- Bostadsbyggandet ska bidra till att skapa ett inkluderande och socialt hållbart samhälle genom att se till att ny bebyggelse är funktionellt och socialt blandad, med en bredd av upplåtelseformer, storlekar och boendekostnader i hela kommunen. Barnperspektivet ska säkerställas i bostadsbyggandet.
- Nybyggnation av bostäder ska i första hand ske genom förtätning av stadskärnan och övriga tätorter och samhällen, med utbyggt kommunalt VA och i kollektivtrafiknära lägen. Vid förtätning ska den gröna strategin beaktas.

- En god planberedskap med färdiga detaljplaner ska upprätthållas, i en omfattning som klarar även oförutsedda och/eller större behov av nya bostäder.
- Kommunen ska äga och förvärva strategiskt viktig mark för att säkerställa utvecklingen av bebyggelsen på lång sikt.
- Antalet bostäder till ekonomiskt svaga hushåll ska öka.
- Inga hushåll ska behöva bo med en ofrivillig trångboddhet.
- Attraktiva boendeanternativ för äldre ska främjas.
- Nyproduktion av bostäder, större om- och tillbyggnation samt större renoveringar i det befintliga beståndet, ska ske på ett sätt som i största möjliga utsträckning gör bostäderna tillgängliga för alla.

Planerade insatser

Kommunens nämnder ansvarar gemensamt för nästa steg i processen genom framtagande av konkreta planer för genomförande, men en nämnd är utsedd som huvudansvarig. Arbetet ska ske genom samverkan mellan berörda nämnder och deras förvaltningar.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvaret för:

- Utifrån beskrivna mål och riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning och de delar i programhandlingen för ny ÖP som rör eller har relevans för bostadsförsörjningen, ska lämpliga utbyggnadsområden för bostäder pekas ut i den nya ÖP.
- Utbyggnadsområden på kommunal mark ska prioriteras alternativt ska lämpliga markområden pekas ut som strategisk viktig mark att förvärva för bostadsförsörjning.
- En inventering och analys av potentialen för åretruntbebyggelse i kommunens fritidshusområde ska genomföras, med utgångspunkt i riktlinjerna för bostadsförsörjning.
- En tillgänglighetsinventering av det befintliga bostadsbeståndet ska genomföras för att utreda potentialen för äldre att bo ändamålsenligt i det ordinarie bostadsbeståndet. I inventeringen ska även ingå att utreda möjligheterna till vardaglig samvaro och ett meningsfullt sammanhang i boendet.
- En tillgänglighetsinventering av det befintliga bostadsbeståndet ska ge en grund för att tillse att behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning är tillgodosett på ett tillfredställande sätt.
- Kommunen ska förvärva ett lämpligt antal fastigheter som upplåts till personer som inte klarar ett boende i de hyresrätter som kommunen kan erbjuda genom de sociala kontrakten, istället för att som idag hyra av privata fastighetsägare.

Socialnämnden har ansvaret för

- Kommunen ska tillse att det finns tillräckligt antal nya platser för särskilt boende.
- För personer med låg betalningsförmåga som i dagsläget inte har möjlighet att få ett förstahandskontrakt på en hyresrätt, ska kommunen jobba aktivt med möjligheten för denna grupp personer att få förstahandskontrakt, till exempel genom konceptet ”bostad först” (Mer information om konceptet ”bostad först” finns på www.bostadforst.se).

Kommunstyrelsen har ansvaret för

- En särskild beredskapsplan ska tas fram för hur kommunen ska agera när nästa stora grupp asylsökande kommer till vår kommun, där en plan för bostadshänvisning ska ingå med syfte att motverka bostadssegregation.
- Att tillse att behovet av bostäder till ekonomiskt svaga hushåll och ett varierat boende för de allt fler äldre i befolkningen tillgodoses.
- I samarbete med LysekilsBostäder AB inventera och åtgärda eventuell ofrivillig trångboddhet i allmännyttans bostadsbestånd.
- Kommunen ska analysera och beskriva hur barnperspektivet i bostadsbyggandet ska beaktas.

Analys av bostadsförsörjningen i Lysekils kommun

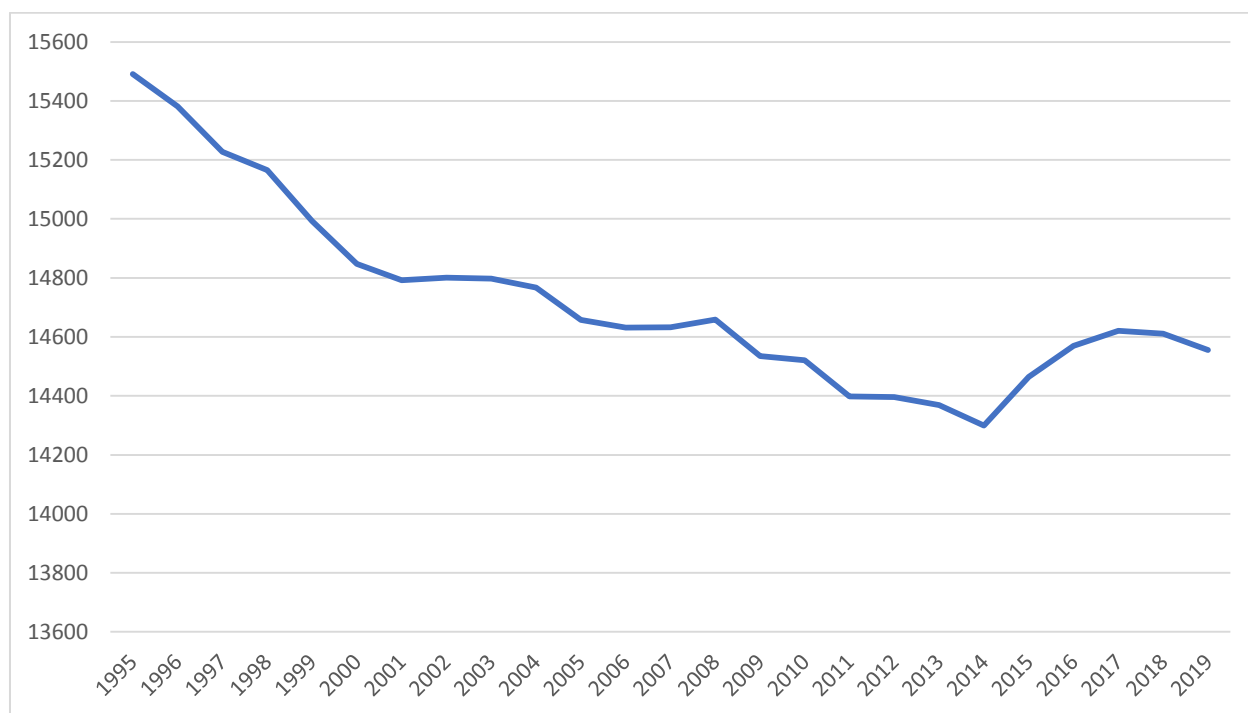
Befolkningsutveckling och demografi

Befolkningsutveckling 1968 – 2019

Anläggandet av Preemraff, som invigdes 1975, har haft stor betydelse för befolkningsutvecklingen i Lysekil. Befolkningen ökade med över 1 000 personer mellan år 1972–1974. Man kan också se att de olika utbyggnader som genomförts på Preemraff har haft en positiv påverkan på befolkningsutvecklingen.

Även invandringen har haft betydelse för befolkningsutvecklingen. Bland annat kom en grupp personer från Chile och Mellanamerika under åren 1988–1990. Under åren 1993–1995 kom ett större antal personer från det krigshärjade Bosnien–Hercegovina.

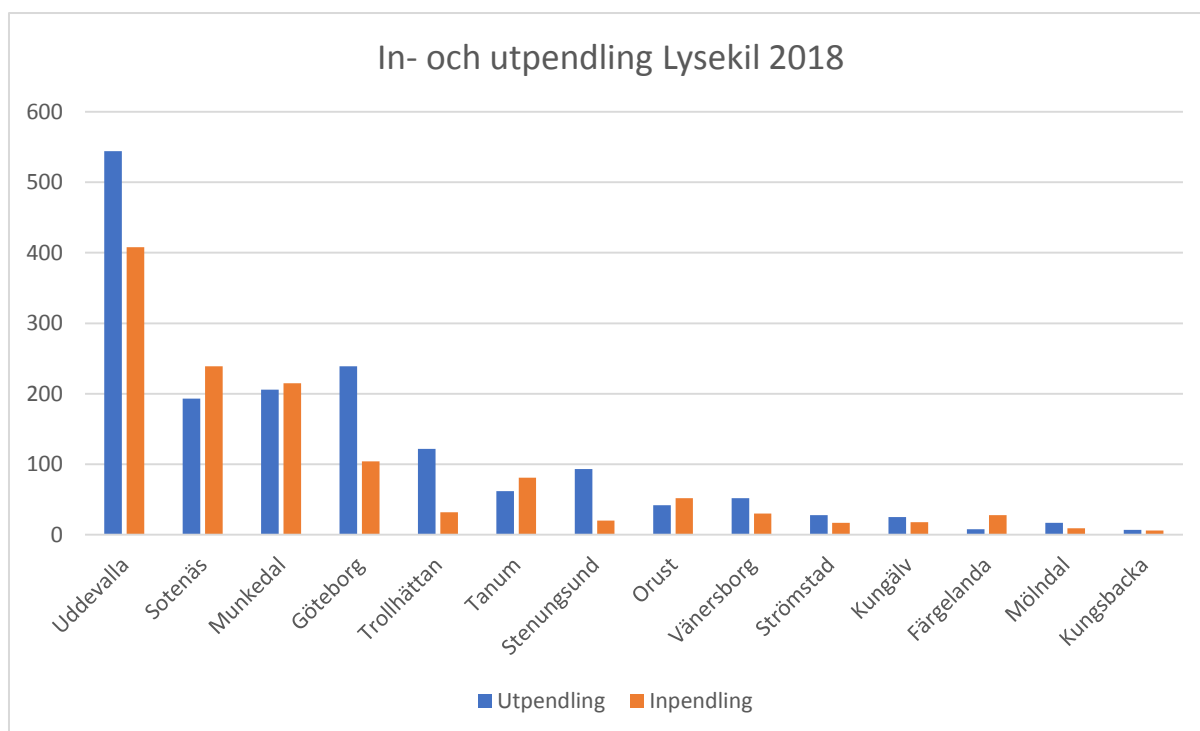
Från år 2006 och framåt har invandringen ökat och huvudsakligen bestått av invandring från Irak, Somalia och Syrien. Den senaste invandringsvågen 2015 har gett ett tydligt avtryck i befolkningskurvan, den första befolkningsökningen sedan 1994. **År 2019 minskade befolkningen åter med 56 personer, och den negativa befolkningsutvecklingen har fortsatt även under 2020.**

Prognos för befolkningsutvecklingen fram till 2030

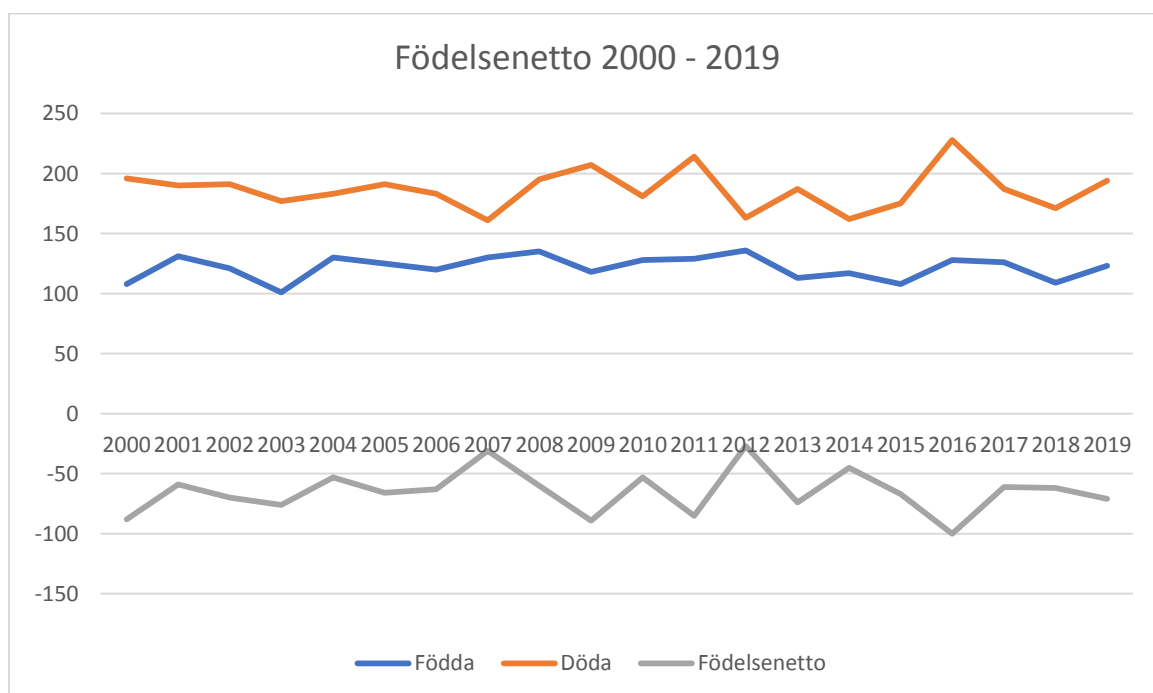
Lysekil är en landsbygdskommun i närheten av regionens tillväxtmotor, Göteborg.

Närheten till en stor arbetsmarknad i trestadskommunerna (Uddevalla, Trollhättan och Vänersborg) gör att kommunen har en stor potential att utvecklas till en attraktiv boendekommun. Redan idag utgör Trestadskommunerna de främsta pendlingskommunerna tillsammans med våra grannkommuner Sotenäs och Munkedal.

Lysekils kommun hade 14 555 invånare den 31 december 2019. Kommunen har i likhet med många andra landsbygdskommuner haft en minskande och åldrande befolkning, men mellan åren 1015 - 2018 har kommunen haft en viss befolkningsökning, främst beroende på en stor inflyttning.

Inflyttningen berodde i stort sett uteslutande på ett stort antal nyanlända. Födelsenettet har dock hela tiden varit negativt, det vill säga att det dör fler än det föds.

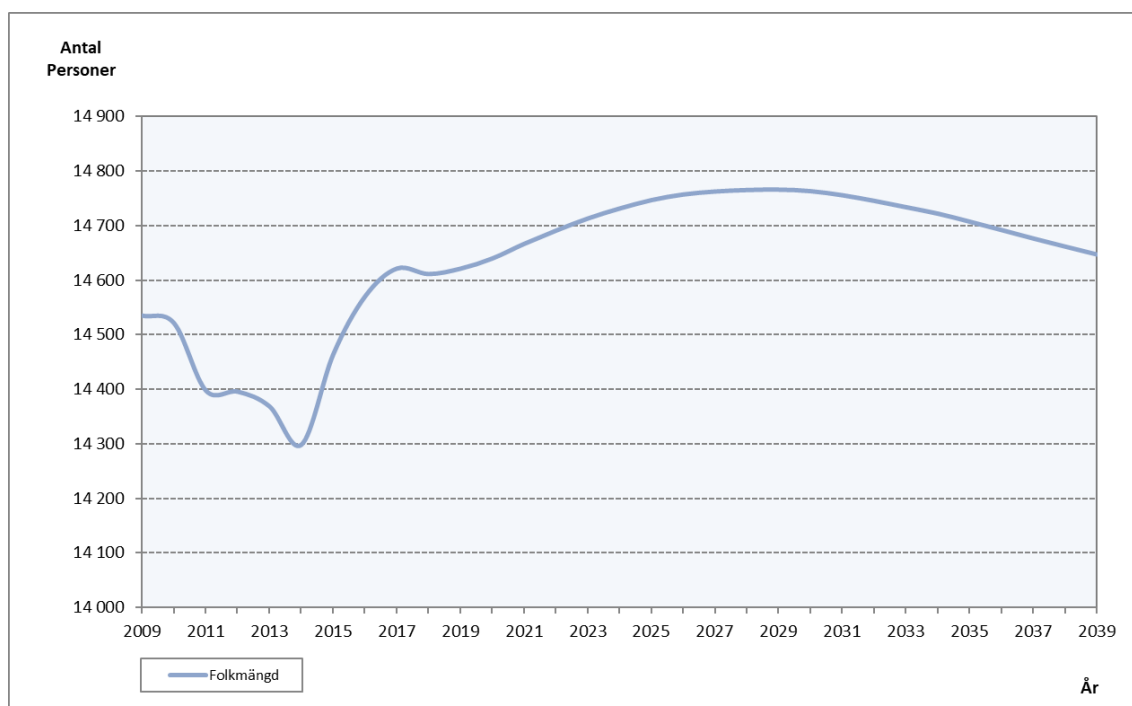

Enligt den befolkningsprognos för åren 2018–2030 som SCB tagit fram, kommer kommunen ha en något ökande befolkning under de närmaste åren, men ökningen kommer att stagnera.

Prognosen bygger på befolkningssiffror för de senaste tio åren och därmed har även det stora antalet asylsökande som fick uppehållstillstånd under åren 2015–2017 räknats in i underlaget för prognosen.

Stagnationen verkar ha inträffat snabbare än i SCB prognos där kommunen enligt prognosen skulle ha haft en befolkningsökning på 10 personer mellan år 2018 och år 2019. Istället blev antalet folkbokförda istället 56 personer färre. Detta beror sannolikt på att det stora antalet asylsökande som fick uppehållstillstånd i kommunen har valt att flytta från kommunen när etableringsfasen var över.

I diagrammet nedan visas den befolkningsprognos som Statistiska Centralbyrån gjorde 2019 för kommunen för perioden 2019–2030.

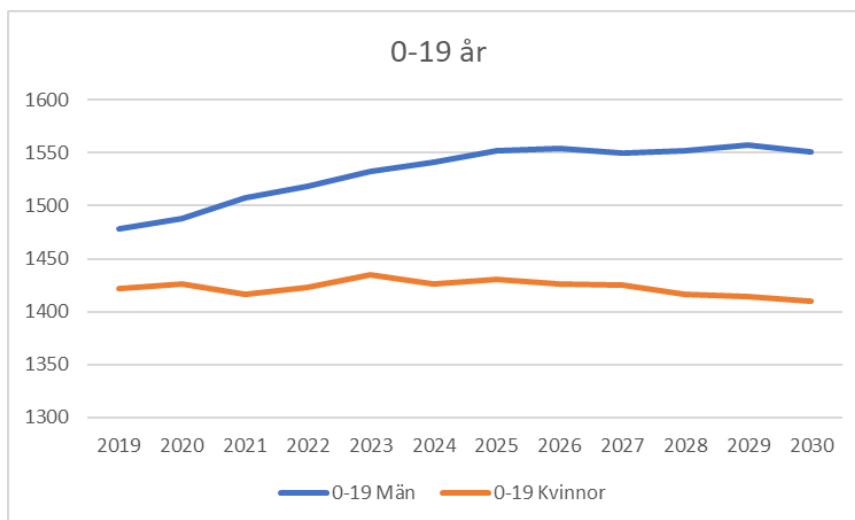
Prognos för befolkningsutvecklingen för olika åldersgrupper 2019 - 2030

Nedanstående diagram är baserade på Statistiska Centralbyråns befolkningsprognos från 2019.

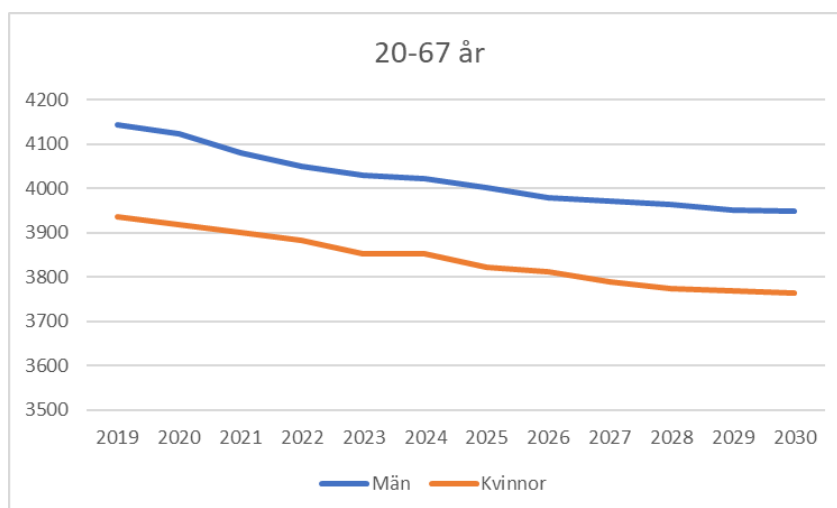
Antal barn och ungdomar i åldern 0–19 år kommer att bli i stort sett oförändrat under prognosperioden, medan antalet personer i arbetsför ålder kommer att minska. Antalet personer över 67 år kommer att öka fram till 2030.

Det betyder att en allt mindre andel yrkesaktiva kommer att försörja en växande skara äldre, vilket kommer att medföra att de offentliga finanserna blir mycket pressade.

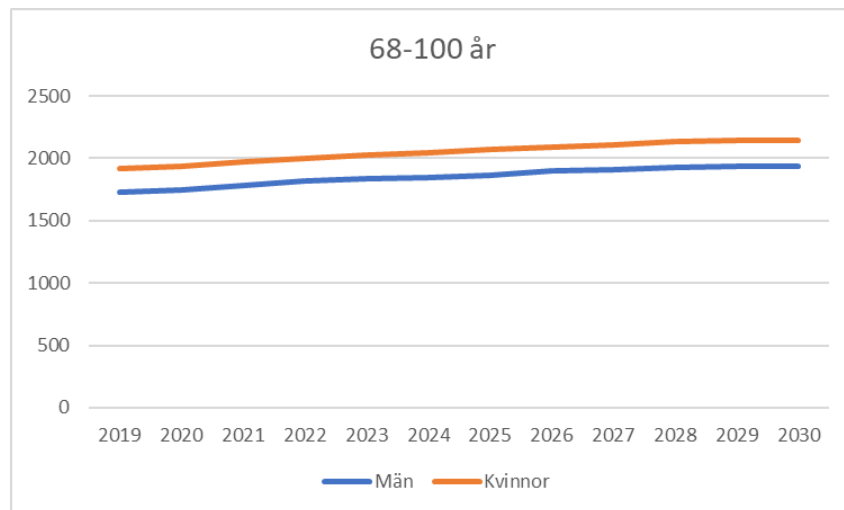
Den demografiska utvecklingen är en utmaning för Lysekil, där åtgärder som bidrar till en ökad inflyttning, och att fler yngre stannar kvar eller flyttar tillbaka till kommunen, blir mycket viktiga för den framtida samhällsutvecklingen.

Diagrammet visar att antalet pojkar i åldern 0–19 år ökar medan antalet flickor minskar med ungefär samma antal, och antalet barn och unga under perioden blir i stort sett oförändrad.

Antalet personer i arbetsför ålder (20–67 år) minskar för både män och kvinnor men minskningen planar ut någon mot slutet av prognoshorisonten.

Antalet personer i åldern 68–100 ökar något under perioden, ungefär lika mycket för män som för kvinnor.

Lysekil kan utvecklas till en attraktiv boendekommun i Göteborgsregionen

Företaget Kairos Future genomförde 2018 en studie, ”stora jobbstudien för platsbundna verksamheter, Preem & Lysekil – framtidens arbetsmarknad och kompetensförsörjning”.

Enligt studien har Lysekils kommun stora möjligheter att bli en attraktiv boendekommun i utkanten av tillväxtregionen kring Göteborg. Starkaste pendlingsrelationerna är med Uddevalla, Sotenäs, Munkedal och Göteborg.

Lysekils kommun har en position i arbetsmarknadsnätverket som är fördelaktig i meningen att koppling finns mot kommunerna i trestadskommunerna Uddevalla, Trollhättan och Vänersborg och övriga kommuner i Göteborgsregionen.

Förbättrad kollektivtrafik, väginfrastruktur, framförallt förbättringar på väg 161 och 162, och en god bredbandstillgång är därmed viktiga faktorer för att kommunen ska utvecklas till ett attraktivt boendeanternativ för personer med arbetsplats i någon av kranskommunerna, i trestadsområdet eller i arbetsmarknadsregion Göteborg.

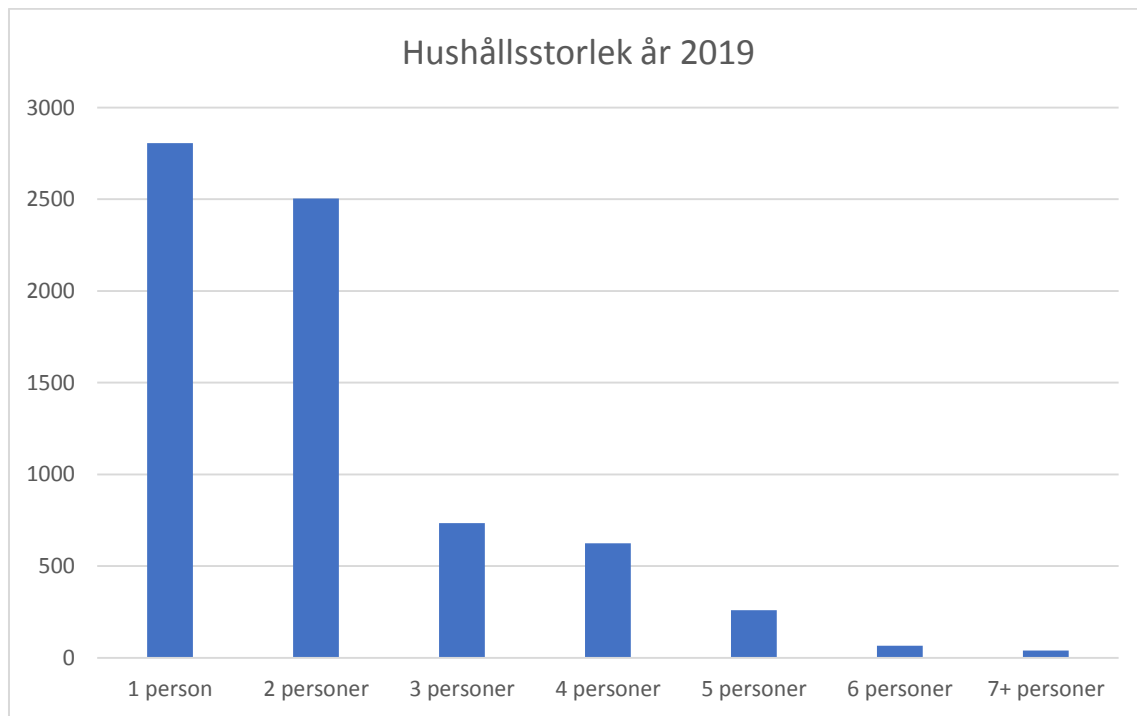
Även andra faktorer är av stor betydelse för om människor ska välja att bosätta sig i kommunen. I en enkätstudie som gjordes inom ramen för den ovan nämnda studien svarade de tillfrågade att följande faktorer är viktigare än bra arbetsmöjligheter för platsens attraktivitet:

- Tryggt/låg brottslighet.
- Att det är nära till naturen.
- Att det är lugnt.
- Bra bostäder.
- Nära till vatten, hav eller sjö.
- Att det är bra kommunikationer.
- Att det är rent och snyggt.
- Nära till affärer.
- Att det är vackert.
- Mycket parker/grönområden.

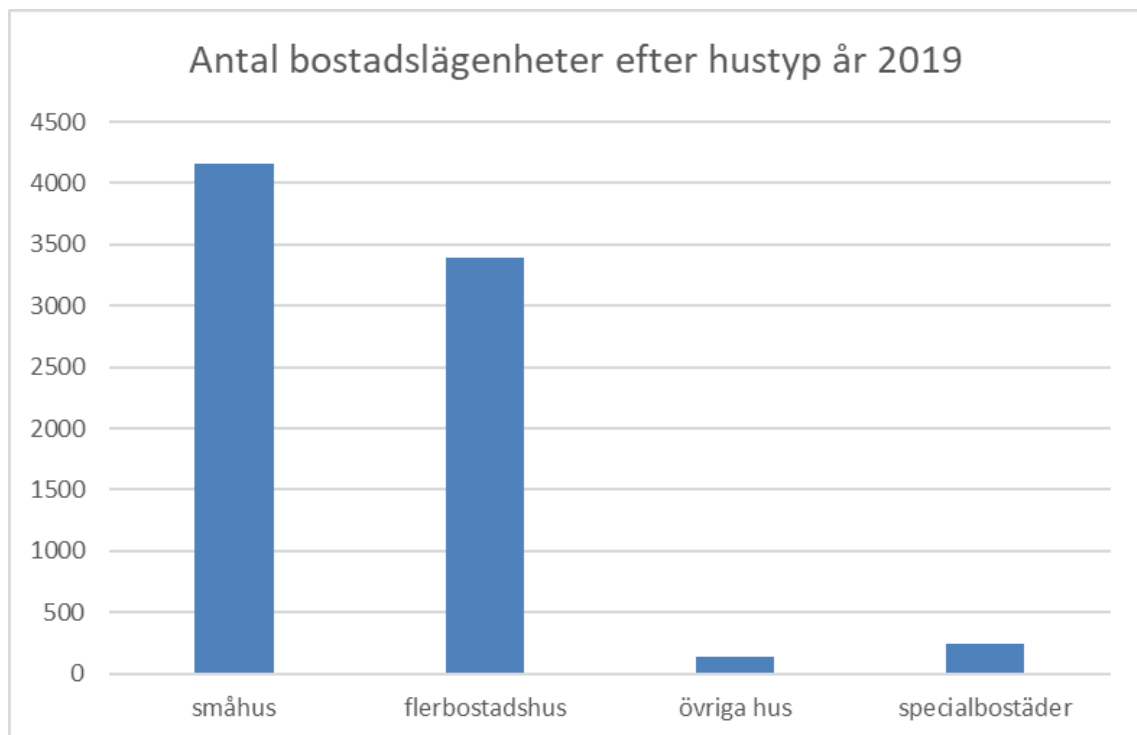
Bostadsmarknaden

Nuvarande bostadsbestånd och antal hushåll

Den 31 december 2019 fanns det 14 555 folkbokförda personer i Lysekils kommun fördelat på 7034 hushåll. Hushållens storlek är fördelad enligt nedanstående diagram:

Enligt Statistiska Centralbyrån var samtidigt antal bostadslägenheter* i bostadsbeståndet 7 933 fördelat enligt nedanstående diagram:

* Med bostadslägenhet avses en sådan lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Det innebär att det finns 899 bostadslägenheter i Lysekil som det inte finns någon folkbokförd person på. Detta behöver dock inte innebära att dessa lägenheter är tomma och tillgängliga på bostadsmarknaden.

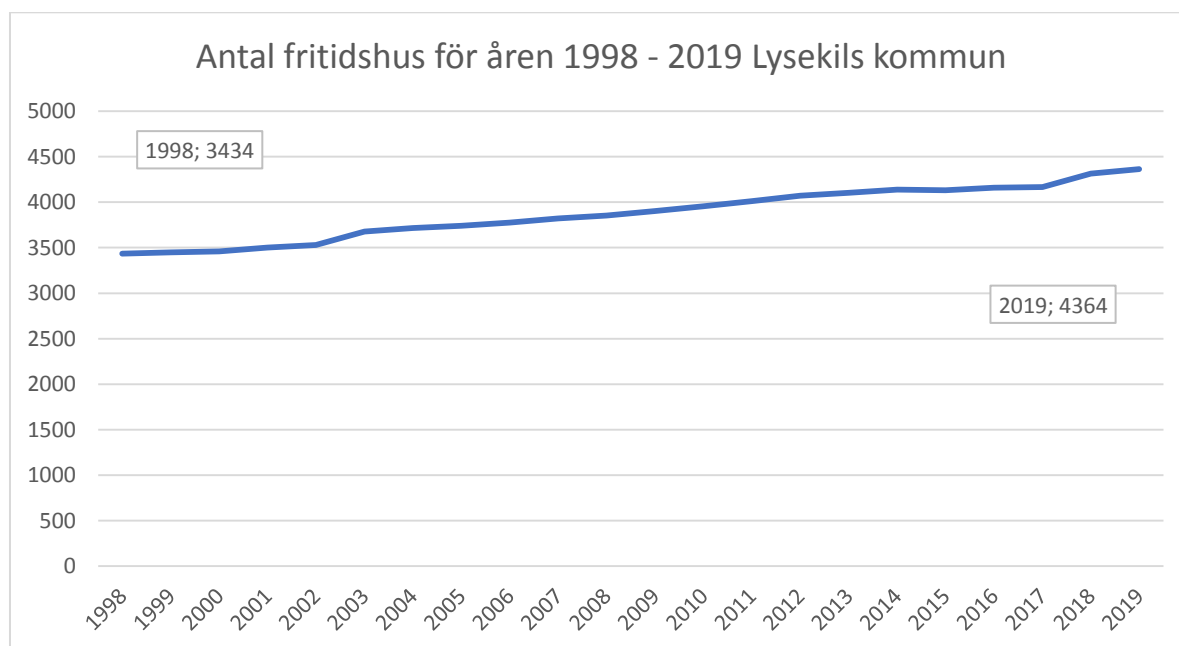
Det kan finnas flera orsaker till detta, till exempel fritidsboende eller att man har dubbelt boende (man kan bara vara folkbokförd på en lägenhet) eller att lägenheterna nyttjas till annat än boende.

Fritidshus och delårsboende

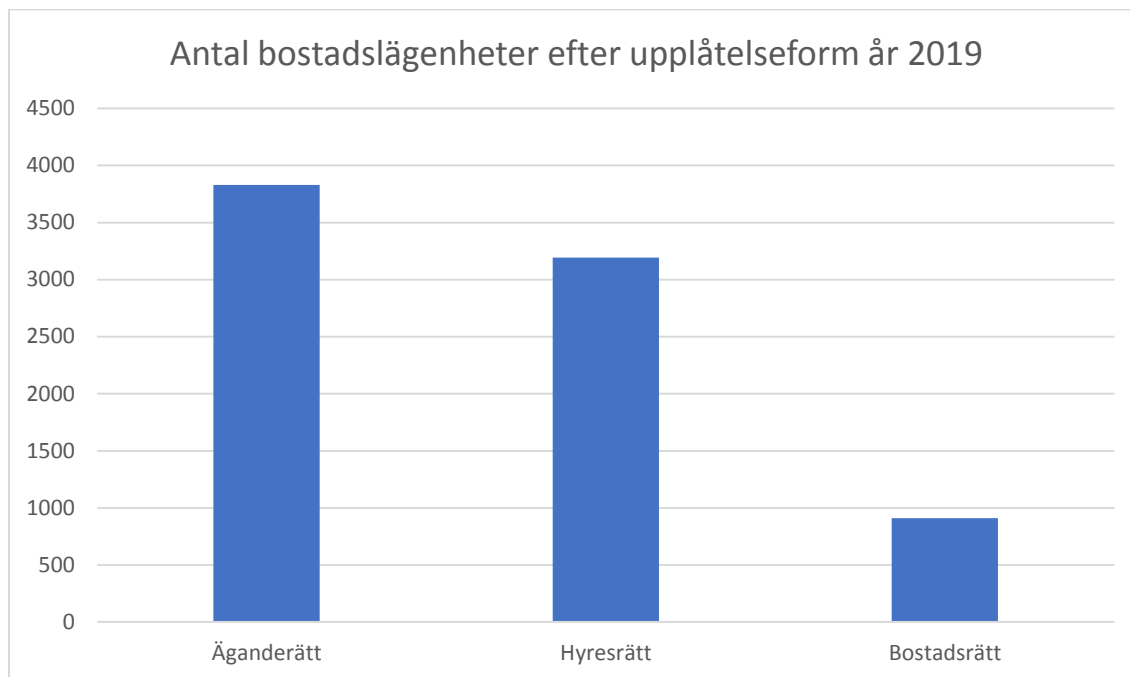
Antal fritidshus 2019 var enligt SCB 4 364, men siffran avser endast småhus utan folkbokförda personer. Många av våra fritids- och delårsboende bor i lägenheter, och därför är siffran missvisande om man vill få av hur många bostäder i kommunen som ägs eller hyrs av personer som är folkbokförda i en annan kommun.

I bilaga 4 och 5 finns kartor som visar var fritidshusen är belägna i kommunen. Med tanke på de 899 bostadslägenheterna där det inte finns någon folkbokförd person är antalet bostäder i form av bostads- och hyresrätter, som används som fritids- och delårsboende snarare cirka 5 000.

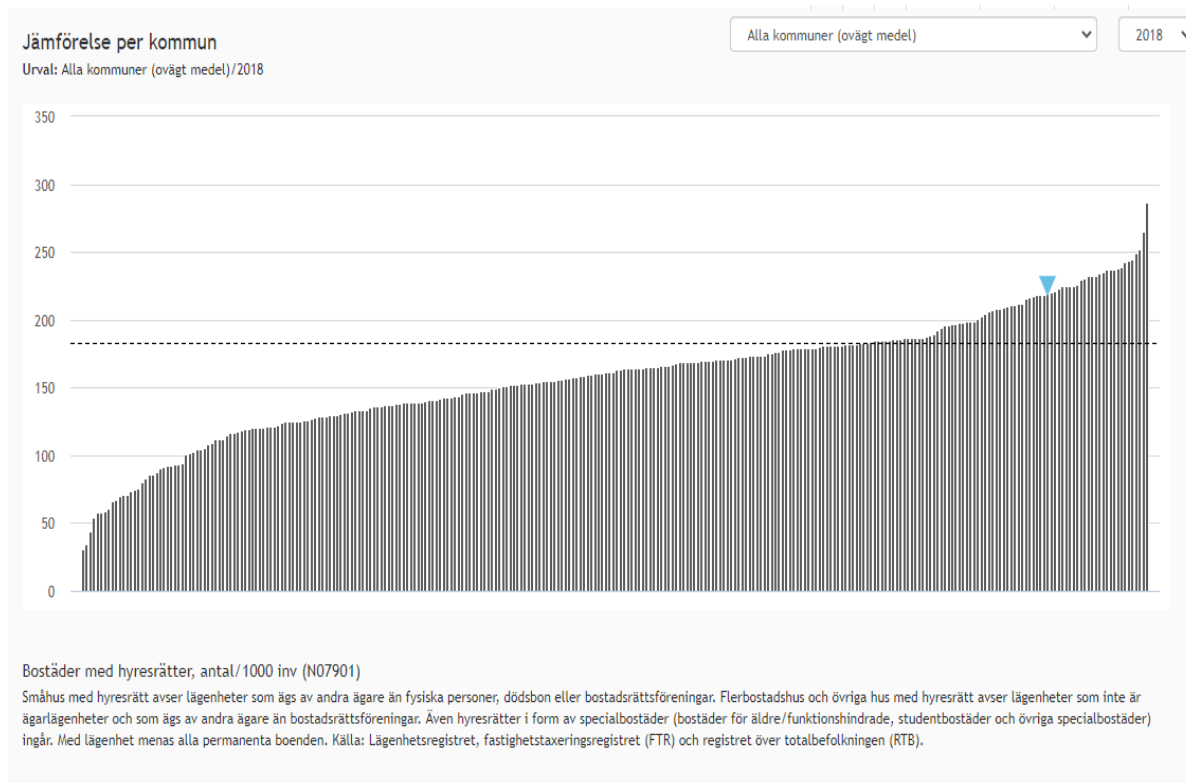
Antalet fritidshus, det vill säga småhus utan folkbokförd person har ökat med nästan 1 000 de senaste tjugo åren, och man anta att utvecklingen för andra typer av boende främst bostadsrätter också har ökat.

Det är inte oväntat äganderätt som dominerar upplåtelseformen för bostäder i Lysekils kommun med tanke på att småhus är den dominerande hustypen. Därefter kommer hyresrätter, där ungefär en tredjedel av bostäderna finns i det kommunala bostadsbolaget LysekilsBostäder AB.

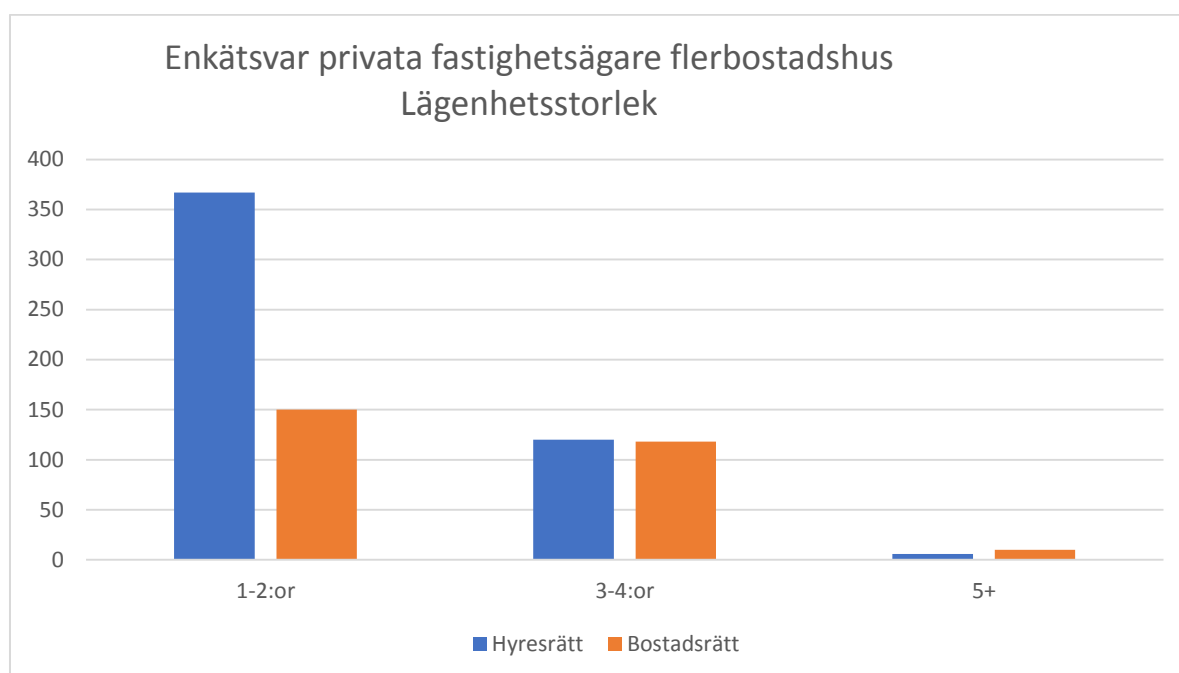

Lysekils kommun har en hög andel hyresrätter per tusen invånare jämfört med landets övriga kommuner, och särskilt om man jämför med mindre kommuner i landet.

En enkätundersökning till alla privata fastighetsägare till flerbostadshus (62 % svarsfrekvens) visar att de mindre lägenheterna dominerar i hyresrättsbeståndet, medan det är en jämn fördelning mellan hyresrätter och bostadsrätter när det gäller lägenheter med tre till fyra rum.

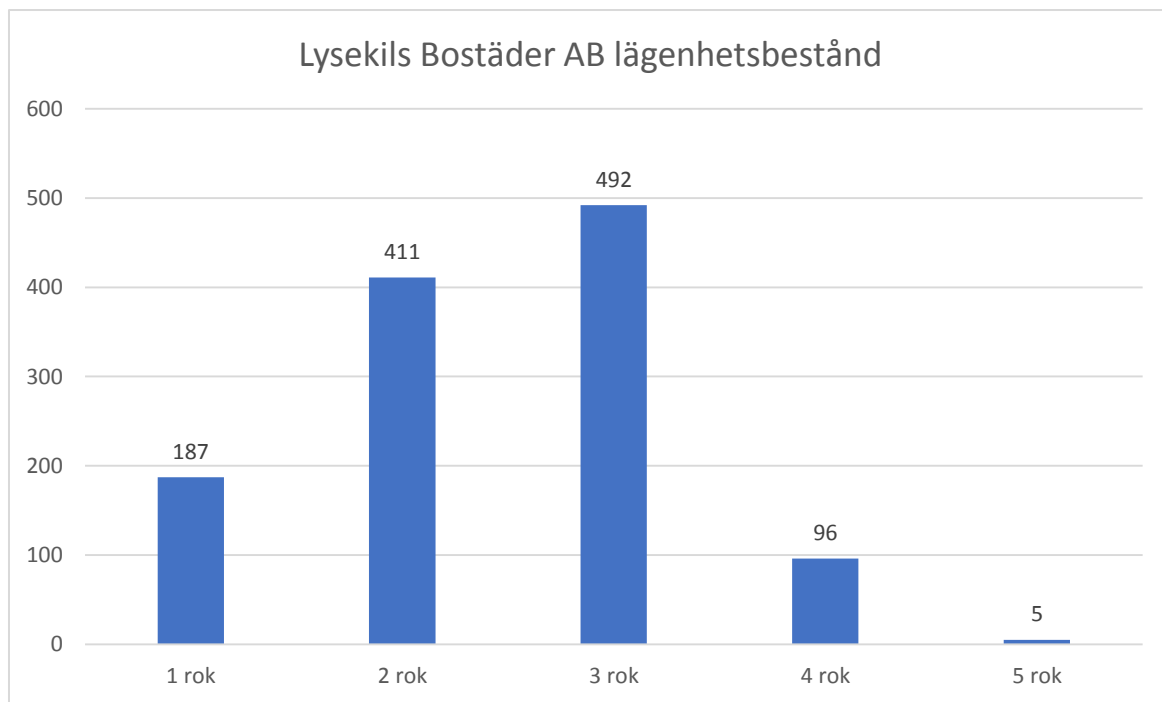
Av de 42 fastighetsägare till flerbostadshus som svarat på enkäten är det bara totalt 16 femrumslägenheter som redovisats, där bostadsrätterna står för 10 av dessa.

LysekilsBostäder AB bostadsbestånd

Allmännyttan är kommunala bostadsföretag över hela Sverige med uppgift att erbjuda goda hyresbostäder för alla – oavsett inkomst, ursprung, ålder och hushållstyp. Bostadsföretagen ska ta ett aktivt samhällsansvar och samtidigt bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer.

Lysekils kommun äger ett kommunalt bostadsbolag, LysekilsBostäder AB. Enligt uppgifter lämnade av LysekilsBostäder AB har man totalt 1 191 lägenheter med en fördelning på olika storlekar enligt nedanstående tabell. Det innebär att ungefär en tredjedel av antalet lägenheter i flerbostadshus ägs av LysekilsBostäder AB, huvudsakligen hyresrätter.

Trångboddhet

Trångboddheten ökar i Sverige. I storstadskommunerna lever idag var fjärde person under den svenska normen (norm 3) för trångboddhet. Det finns flera olika normer för trångboddhet, men den norm (norm 3) som Boverket använder är att, förutom kök, badrum och vardagsrum så ska alla barn och vuxna/par ha ett eget sovrum.

I Sverige är barnfamiljer mer trångbodda än hushåll utan barn. Det är vanligare att ensamstående med barn bor trångt än att sammanboende barnfamiljer gör det. Utrikes hushåll har en högre trångboddhet än inrikes hushåll och barnfamiljer med utländsk bakgrund är överrepresenterade bland de trångbodda hushållen. I hyresrätt är drygt hälften av barnfamiljerna med utländsk härkomst trångbodda vilket kan jämföras med var tredje familj med svensk bakgrund.

I Lysekil finns enligt den svenska normen (norm 3) 186 hushåll som är trångbodda, vilket är 2,6 % av hushållen. 131 av dessa är ensamhushåll och av övriga är 55 sammanboende. Antalet trångbodda hushåll är störst i centrala Lysekil (159), och ungefär hälften av dessa hushåll finns på Badhusberget (77). I centrala Brastad finns 26 hushåll som är trångbodda. Övriga finns spridda som enstaka hushåll i övriga kommundelar.

Trångboddhet kan ge konsekvenser för såväl hushållet och dess individer som för samhället i stort. Förutom de praktiska konsekvenserna som utrymmesbrist, så leder trångboddheten till en ökad förslitning på bostaden, psykiska och fysiska hälsoproblem.

Trångboddheten kan innebära problem för barnen att hitta en plats för skolarbete och läsläsning, vilket kan leda till försämrat skolresultat. Trängsel i hemmet kan också göra att barn mer eller mindre uttalat tvingas spendera mycket av sin fritid utanför hemmet. Ofta är det äldre pojkar som väljer att tillbringa sin fritid i de

centrala av staden. Detta minskar den sociala kontrollen från föräldrarna, släktingar och vänner.

Trångboddhet framställs ofta som ett problem i samhället, men all trångboddhet behöver inte vara ett problem. Studier visar att man bör skilja mellan frivillig och ofrivillig trångboddhet, eftersom betydligt färre hushåll upplever sig som trångbodda än vad den nuvarande normen definierar som trångboddhet. För att komma åt den problematiska trångboddheten borde fokus läggas på att urskilja frivillig och ofrivillig trångboddhet.

Det kan dock befaras att de som lever i extrem trångboddhet, dvs hushåll där minst tre personer delar sovrum, drabbas av negativa hälsoeffekter som i flera internationella studier har kopplats till trångboddhet.

Bostadssegregation

Erfarenheterna visar att det tar tid för en betydande del av de nyanlända personerna att etablera sig på arbetsmarknaden, och därför är det viktigt att det finns god tillgång till bostäder med låga boendekostnader.

För att nå målet om ett inkluderande, säkert, motståndskraftigt och hållbart samhälle bör det finnas denna typ av boende på olika platser i kommunen och inte koncentrerat till ett geografiskt område.

Nya planer för bostäder bör innehålla bostäder av olika typer, upplåtelseformer och storlekar.

Efterfrågan på bostäder

Om man utgår från hur bostadsmarknaden har sett ut sedan den nuvarande översiktsplanen antogs 2006, är det främst i och omkring Lysekils stad som den framtida efterfrågan kommer att vara störst, vilket också stämmer med den signal som mäklare och fastighetsägare till flerbostadshus förmedlar.

Det finns ett behov av alla typer av bostäder och upplåtelseformer i attraktiva lägen i centrala Lysekil, medan någon sådan efterfrågan inte är tydlig i övriga kommundelar. Det finns också en stor efterfrågan på byggklara villatomter i centrala Lysekil, men inte i de övriga kommundelarna.

I bilaga 3 finns aktuell information om LysekilsBostäder AB bostadskö.

Kommunens tomtkö innehåller inte någon information om de hushåll/personer som står i kön (mer än kontaktuppgifter).

Det finns behov av billiga bostäder för ekonomiskt svaga hushåll. I Lysekil är det ensamstående kvinnor med barn 0-19 år som är den hushållsgrupp med lägst disponibel inkomst, följt av kvinnor utan barn, i åldrarna 20- 64 år enligt SCB statistik för 2018. Ensamstående kvinnor har lägre disponibel inkomst än män oavsett åldersgrupp (20-80+).

Med tanke på att befolkningen blir allt äldre, och samtidigt friskare allt längre upp i åldrarna, kommer efterfrågan på olika typer av mellanboenden (till exempel seniorboende och trygghetsboende) att öka. Även behovet av särskilt boende kommer att öka fram till 2030.

Den växande marina och maritima forskningen på Kristineberg och växande marina och maritima näringar väntas öka antalet personer som vill bosätta sig i Lysekils kommun, främst på Skaftö.

Besöksnäringen väntas öka och leda till ökad efterfrågan på bostäder.

Flyttkedjor

Befolkningen blir allt äldre men också allt friskare längre upp i åldrarna. En satsning på olika former av så kallade mellanboenden, det vill säga olika former av trygghets- eller seniorboenden skulle stimulera flyttkedjor.

Många ensamhushåll bestående av äldre bor i stora bostäder som skulle kunna bli tillgängliga på bostadsmarknaden om det fanns attraktiva boendeanternativ för ensamhushållen.

Marknadsförutsättningar

Lysekils kommun har i dagsläget en planberedskap för byggande av cirka 500 nya bostäder inom en femårsperiod. Planerna är huvudsakligen på privat mark, så det förutsätter en privat byggherre för att det ska resultera i fler bostäder eller att kommunen förvärvar mark som ska användas för bostadsbyggande.

LysekilsBostäder AB är kommunens allmännyttiga bostadsbolag och har därmed en viktig roll för tillskapandet av framförallt nya hyresrätter i kommunen. På grund av nuvarande lagar och regelverk, har bolaget svårt att kunna genomföra projekt i alla kommundelar. Bolagets nyproduktion kommer huvudsakligen att ske i Lysekils stad.

Höga produktionskostnader och de nya kreditrestriktionerna* gör att bostadsinvesteringarna i Sverige som helhet har gått ner kraftigt, men verkar vara på väg att åter stabiliseras. Det har också lett till att de byggprojekt för flerbostadshus som genomförts i Lysekil de senaste åren nästan uteslutande är produktion av bostadsrätter.

Enligt Fyrbodals kommunernas svar i bostadsmarknadsenkäten 2019 är de fem största hindren för bostadsbyggande:

- Höga produktionskostnader.
- Brist på detaljplan på attraktiv mark.
- Överklaganden av detaljplaner.
- Svårigheter för privatpersoner att få lån/hårda lånevillkor.
- Kommunen och/eller det allmännyttiga bostadsbolaget saknar ekonomiska resurser för bostadsbyggande.

* Kreditrestriktionerna utgörs av den samlade effekten av bolånetak, amorteringskrav och bankernas så kallade KALP-kalkyler (kvar att leva på).

Befintligt bestånd motsvarar 150 års byggande

I Lysekils kommun finns idag cirka 7 900 helårsbostäder där hälften är småhus. Givet ett byggande av omkring 56 bostäder per år (genomsnittet i Lysekil 1975 - 2018),

motsvarar det befintliga beståndet 150 års bostadsproduktion, vilket visar på vikten av att använda de redan byggda bostäderna på ett innovativt och ändamålsenligt sätt.

Genom om- och tillbyggnad av det befintliga bostadsbeståndet finns en stor potential att möta ungas, nyanländas och äldres behov av bostäder till lägre kostnader.

Förväntat bostadsbyggande

Nya bostäder byggs huvudsakligen i privat regi i Lysekils kommun. Med tanke på den kärva bostadsmarknaden krävs det en förändring av den nationella bostadspolitiken, ändrade kreditregler och ett flertal nya arbetstillfällen i kommunen för att få skjuts på efterfrågan, och därmed på bostadsbyggandet.

LysekilsBostäder AB har planer på tillskapande av sammanlagt 120 nya hyreslägenheter inom den närmaste femårsperioden.

Planberedskapen i kommunen är god och kan möta en ökad efterfrågan på färdigplanerade områden för bostäder.

Nulägesanalys – områden för tätortsutbyggnad och förtätning av bostadsområden.

Nedanstående är text tagen ur en nyligen genomförd nulägesanalys på de i ÖP 2006 utpekade områdena för tätortsutbyggnad och förtätning av bostadsområden*:

” Förutom i Lysekils tätort har utpekade områdena inte exploaterats i den grad som man satte som mål i ÖP 06. Ett fåtal områden i kommunens övriga delar sticker dock ut, och antalet bostäder har här ökat. Gemensamt för dessa områden är att de numera har kommunalt VA och ingår i LEVAs verksamhetsområde. ”

”Nulägesanalysen visar vart ett utvidgat strandskydd omöjliggör nybyggnation. Samtidigt har områden utan kommunalt VA inte haft någon tillväxt sedan områdena blev utpekade i ÖP 06, vilket kan bidra till att indikera vart man i framtiden borde satsa/undvika exploatering.

Programmet till ny ÖP flaggar för att Lysekils kommun bör satsa på bostäder åt alla, och att det i framtiden behövs fler hyresbostäder och bostäder för äldre. För att säkra den målsättningen behöver fler utpekade markområden placeras på kommunalt ägd mark jämfört med ÖP 06.

Områden för ny byggnation och förtätning/komplettering ska pekas ut i den nya översiktsplanen. Detta kan ske genom att det arbetas vidare med, och refereras tillbaka till de, politiskt beslutade, ställningstaganden i programhandlingen till en ny ÖP. ”

*Nulägesanalysen är upprättad av Cecil Olausson, avdelningen för plan och bygg, samhällsbyggnadsförvaltningen, augusti 2019.

Bostäder för alla – riktade insatser

Kommunen har skyldighet att tillse att alla medborgare ska kunna finna en ändamålsenlig bostad på marknaden. På en balanserad bostadsmarknad ska det finnas bostäder för livets olika skeden liksom för samtliga socioekonomiska grupper.

Kommunen har ett utvidgat ansvar att stödja personer som av olika skäl har svårighet att ordna en bostad på den öppna marknaden eller den som behöver någon form av anpassat boende på grund av funktionsnedsättning. Kommunen utför även anpassning av bostäder för att underlätta kvarboende i den egna bostaden.

Äldre

Utifrån SCB befolkningsprognos, så ökar både andelen och antalet äldre fram till 2030, vilket även påverkar bostadsmarknaden.

För friska äldre personer handlar det om att bostadsmarknaden ska kunna erbjuda ändamålsenliga alternativ till en befintlig större lägenhet eller villa, för att frigöra bostäder i det befintliga beståndet och på detta sätt stimulera flyttkedjor.

För friska äldre personer med behov av visst stöd finns idag olika former av så kallade mellanboenden, det vill säga trygghets- eller seniorboenden. Efterfrågan på dessa kan förväntas öka i takt med att antalet äldre ökar, samtidigt som vi blir allt friskare längre upp i åldrarna. Det finns redan idag en uttalad efterfrågan på trygghetsboende i Grundsund på Skaftö.

Nyproduktion av denna typ av bostäder är inget alternativ för ekonomiskt svaga personer, och därför är det viktigt att utreda möjligheten att tillskapa denna typ av mellanboenden i det befintliga bostadsbeståndet.

För äldre med vårdbehov är hemtjänst det första alternativet, följt av vård på särskilt boende om behovet av vård är större. Genomsnittskostnaden är ungefär dubbelt så hög för särskilt boende jämfört med hemtjänst i den egna bostaden.

När det gäller äldre är det inte bara tillgängligheten som är viktig, utan också möjligheten till gemenskap och socialt sammanhang. Ensamhet och otrygghet är en betydande bakomliggande faktor till psykisk ohälsa bland äldre, något man bör beakta om fler äldre med vårdbehov bor kvar i sina bostäder med hemtjänst.

Om möjligheten att bo ändamålsenligt i det ordinarie bostadsbeståndet ökar så finns det också möjlighet att stödet från socialtjänsten skjuts upp eller minskar. En tillgänglighetsinventering i det befintliga bostadsbeståndet skulle ge ett bra underlag för att utreda hur stor denna potential är. I inventeringen bör även ingå att utreda möjligheterna till vardaglig samvaro och ett meningsfullt sammanhang i boendet.

Socialförvaltningen har gjort en prognos för framtida behov av särskilt boende genom en rak framskrivning av platsbehov utifrån SCB:s befolkningsprognos för Lysekils olika delområden 2019-2039 och genomsnittlig nyttjandegrad åren 2015-2017 per åldersgrupp.

Enligt socialförvaltningens prognos kommer behovet av boendeplatser överstiga nuvarande utbud (180 platser) år 2024. Runt 2030 beräknas behovet av särskilt boende i kommunen överstiga utbudet med 40 platser, vilket är den storlek som behövs för optimalt resursutnyttjande.

Personer med funktionshinder

Socialförvaltningen ser ett behov av fler bostäder i det ordinarie bostadsbeståndet som är funktionella och anpassade för personer med funktionsnedsättning.

En tillgänglighetsinventering av det befintliga bostadsbeståndet hade gett en grund för att tillse att behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning är tillgodosett på ett tillfredställande sätt.

Ekonomiskt svaga hushåll och särskilt utsatta personer

Hos socialtjänsten ansöker personer, som inte själva kan ordna en bostad, om stöd. Det handlar framförallt om personer som av olika anledningar står utanför arbetsmarknaden, nyanlända och akut bostadslösa personer.

För personer med låg betalningsförmåga som inte har möjlighet att få ett förstahandskontrakt på en hyresrätt, har kommunen så kallade sociala kontrakt. Ett socialt kontrakt innebär att kommunen hyr lägenheten och personen har ett andrahandskontrakt med kommunen.

Ur ett hållbarhetsperspektiv, både socialt och ekonomiskt, vill socialförvaltningen jobba mer aktivt med möjligheten för denna grupp personer att få förstahandskontrakt, till exempel genom konceptet ”bostad först”*.

Kommunen jobbar även aktivt med vräkningsförebyggande arbete i enlighet med Socialstyrelsens ”Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga vräkningar” och ”Metodstöd för vräkningsförebyggande arbete”, framtaget av Kronofogdemyndigheten i samarbete med tre Länsstyrelser.

Hyresvärdar är skyldiga att meddela socialförvaltningen om det finns risk för avhysning. Om det gäller obetalda hyror skickar socialtjänsten ut ett brev till hyresgästen med information om hur hyresgästen kan agera och vilken hjälp och stöd kommunen kan erbjuda i form av budget- och skuldrådgivning, och information om möjligheterna att få ekonomiskt bistånd från kommunen.

Om hyresgästen riskerar att förlora sin hyresrätt på grund av störningar skickar socialtjänsten ut ett brev anpassat efter den aktuella situationen till hyresgästen med information om hur hyresgästen ska agera för att inte riskera vräkning och vilken hjälp denne kan få från kommunen.

Kommunen har ett bra samarbete och regelbundna möten med det kommunala bostadsbolaget Lysekilsbostäder AB och med Kronofogdemyndigheten.

Det finns ett fåtal personer i kommunen som inte klarar ett boende i de hyresrätter som kommunen kan erbjuda genom de sociala kontrakten, där socialförvaltningen lägger ner stora resurser i både tid och pengar för att hitta privata hyresvärdar, ibland på andra orter i landet.

Det skulle det vara socialt och ekonomiskt mer hållbart att kommunen kunde äga ett antal boenden i kommunen för att kunna erbjuda dessa personer ett ändamålsenligt boende.

Trots kommunens strävan att tillse att alla medborgare kan finna en ändamålsenlig bostad finns det i dagsläget personer som är hemlösa i Lysekils kommun.

* Mer information om konceptet "bostad först" finns på www.bostadforst.se

Nyanlända

I april 2019 fanns det sammanlagt 204 nyanlända i etableringen i Lysekil. Det innebär de som är kvar från 2017 och 2018, tillsammans med de som är nya 2019, vilket är 7 personer. Antalet asylsökande som finns i Lysekils kommun är för samma period 54 personer.

Socialförvaltningen anser att de i dagsläget har ett gott samarbete med LysekilsBostäder AB när det gäller att ordna boende för nyanlända. Det är svårt att förutse de framtida behoven, eftersom vi inte vet när och inte hur många asylsökande, och i förlängningen antalet nyanlända, som kommer till Lysekils kommun.

De flesta bedömare är överens om att det kommer att komma nya grupper med folk som är på flykt undan krig, förtryck eller naturkatastrofer. Samma förhållande gäller för ensamkommande barn och ungdomar. En särskild beredskapsplan bör tas fram för hur kommunen ska agera när nästa stora grupp asylsökande kommer till vår kommun.

Studenter

På Gullmarsgymnasiet är det varje läsår mellan 40–45 elever som kommer från andra kommuner och som behöver studentboende i Lysekil. Skolan har inget eget studentboende men förmedlar kontakt till privata hyresvärdar samt till LysekilsBostäder AB.

Enligt en enkätundersökning till de elever som har studentboende i Lysekil under innevarande läsår har cirka 75 % svarat att de inte upplevt någon svårighet att skaffa boende och man är i lika hög grad nöjd med sitt boende.

Det finns i dagsläget inte någon brist på studentboende för eleverna på Gullmarsgymnasiet. Med tanke på återkommande underhålls- och utvecklingsarbeten vid Preemraff, är man från skolläningen oroad över framtida möjligheter för eleverna att finna lämpligt studentboende.

Underlag för framtagande av riktlinjer för bostadsförsörjningen

Källhänvisning

SCB befolkningsprognos 2019 – 2039 för Lysekils kommun

SCB statistikdatabas

Kommunernas bostadsförsörjning – en handbok. *Boverket 2017.*

Bostadsmarknadsenkäten, Boverket 2019 (uppgift hämtad ur ”Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands län 2019”)

Arbetsförmedlingens månadsstatistik

Migrationsverket

Social hållbarhet inom fysisk planering och boende. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, uppdaterad 2015-04-02.*

Stora jobbstudien för platsbundna verksamheter, Preem & Lysekil – framtidens arbetsmarknad och kompetensförsörjning. *Kairos Future, 2018.*

Kulturmiljöer i Lysekils kommun – plan för vård och bevarande

Jordbruksverket - Värdefull jordbruksmark

ÖP 2006

Lysekil 2030 – Programhandling

Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal

Boendestrategi 2012

Destinationsstrategi Lysekil 2030

Riktlinjer för integrationsarbete

Vård- och omsorgsplan 2017 – 2025

Plan för framtida behov av platser och omsorg inom LSS- och socialpsykiatriverksamheten avseende åren 2017 – 2020

Ägardirektiv för LysekilsBostäder AB

Wikipedia (definitioner för trångboddhet)

Riksrevisionen (trångboddhet)

SCB rapport om trångboddhet 2018-11-20

Boverket rapport – ”var finns rum för våra barn?” (2006)

Finansdepartementet ”Barnperspektivet blir nytt moment i samhällsplaneringen” (2019-09-12)

Umeå kommun Rapport ”hushåll och bostäder – trångboddhet och hög utrymmesstandard” (2016)

Övriga underlag för framtagande av riktlinjerna

Möten och avstämningar med övriga förvaltningar i kommunen.

Enkätundersökning – fastighetsägare till flerbostadshus i Lysekils kommun.

Enkät till elever på Campus Väst våren 2019.

Kontakt med representanter för fastighetsmäklare i kommunen.

Möte med VD för LysekilsBostäder AB

Möte med ordförande i Hyresgästföreningen.

Bilagor

- Bilaga 1 Mål och strategier som har beaktats i bostadsförsörjningsprogrammet
- Bilaga 2 Kartor över planberedskap bostäder maj 2020
- Bilaga 3 Statistik Lysekilsbostäder AB
- Bilaga 4 Fritidshus Landsbygd
- Bilaga 5 Fritidshus Lysekils tätort

Bilaga 1 Mål och strategier som har beaktats i bostadsförsörjningsprogrammet

Nedanstående internationella, nationella och regionala mål och strategier har relevans för kommunens bostadsförsörjning och har beaktats i framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet för Lysekils kommun.

Agenda 2030

De sjutton globala målen för hållbar utveckling är ömsesidigt beroende av varandra, men det mål som är av störst betydelse för bostadsförsörjningen är mål 11, hållbara städer och samhällen. Målet är att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städer säkra och hållbara för framtiden.

Nationellt mål för bostadspolitiken

Målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Det övergripande nationella bostadspolitiska målet är långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Barnkonventionen

Riksdagen har beslutat att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. För att säkerställa att barns och ungas rättigheter tas hänsyn till i samhällsplaneringen har regeringen gett Boverket i uppdrag att undersöka den praktiska tillämpningen av barnkonventionen. Det är centralt att tillgodose sociala värden för att våra städer ska bli trygga, trivsamma och hälsosamma uppväxtmiljöer för våra barn. Uppdraget ska redovisas den 2 november 2020.

Regional strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland

Den regionala strategin för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014–2020 utgår från den regionala visionen om Det goda livet och sätter ramarna för arbetet med regional tillväxt och utveckling. Ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling är ram för arbetet.

En av grunderna i utvecklingsarbetet är att fortsätta bygga samman Västsverige. Strategin är att stärka hela regionen genom att utnyttja Göteborg som tillväxtmotor och en satsning på förbättrad regional infrastruktur. Särskilda insatser för att koppla stad och landsbygd ska genomföras. En ny regional strategi är under framtagande för 2021–2030.

Kommunala styrdokument

Nedanstående kommunala styrdokument har relevans för kommunens bostadsförsörjning och har därmed beaktats i framtagandet av riktlinjerna.

Kommunens vision 2030 och de fem utvecklingsområdena

”Lysekil är en hållbar och attraktiv kommun året runt som kännetecknas av kreativitet och framtidstro. Lysekil är en självklar mötesplats och ledande inom maritima näringar”.

Kommunens fem utvecklingsområden

Lysekils kommun arbetar övergripande med fem politiskt antagna utvecklingsområden som är viktiga för hela kommunens utveckling och för ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

- Barn och unga är vår framtid.
- Vi utvecklas genom lärande.
- Maritima Lysekil är en kraft att räkna med.
- Upplev Lysekil och vår unika livsmiljö.
- Vi tar ansvar för miljön.

Kommunens fem utvecklingsmål

Varje utvecklingsområde har utvecklingsmål och övergripande strategier som preciserar vilken inriktning verksamheten ska ha.

I vision 2030 och de fem utvecklingsområdena finns det flera punkter som rör bostadsförsörjningen i kommunen:

- Lysekils vision är att vi är en kommun med växtkraft, såväl i stadskärnan som i de mindre samhällena och ute på landsbygden där det lokala och förnyelsebara är vårt förstahandsval.
- Lysekil ska vara en attraktiv plats som erbjuder livskvalité där vi värnar det unika i vår natur och står upp för kulturen. Vi ska ta tillvara vårt unika läge vid havet och kustsamhällets årsrytmer, olika miljöer och möjligheter.
- I Lysekils kommun ska både bofasta och besökare erbjudas god livskvalitet och högkvalitativa upplevelser året runt.
- Antalet bostäder i Lysekils kommun ska öka.

Översiktsplanering

Översiktsplanen är ett dokument som kommunen tar fram för att i text, bilder och planer beskriva intentioner för den långsiktiga utvecklingen av kommunens fysiska miljö.

Dokumentet ger vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas, var det kan byggas nytt och hur allt som redan är byggt ska användas, utvecklas eller bevaras. Översiktsplanen syftar till att förändringar som sker i den fysiska miljön tillsammans ska bli så bra som möjligt.

Översiktsplanen är ett viktigt styrdokument som ligger till grund för beslut som rör ekonomiska, tekniska, ekologiska och sociala frågor i den fysiska planeringen. Det kan visa på hur kommunen ser på hållbar utveckling och vara strategiskt utformat. Översiktsplanen är dock inte juridiskt bindande och måste aktualiseras varje mandatperiod.

Lysekil 2030 – Ny översiktsplan under utarbetande

En ny översiktsplan håller just nu på att tas fram och programhandlingen för den nya översiktsplanen är antagen av kommunstyrelsen.

I programhandlingen finns analyser av de fysiska förutsättningarna uppdelat på sex olika miljöer eller geografiska principområden. I analysen identifieras viktiga fokusfrågor för varje miljö och avslutningsvis identifieras fyra övergripande utmaningar.

Översiktsplan 2006

Lysekils kommuns nu gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige den 21 juni 2006. 2010 antogs en aktualitetsförklaring av översiktsplanen. 2014 valde kommunfullmäktige att inte aktualitetsförklara planen utan gav direktiv att ta fram en ny översiktsplan.

I översiktsplan 2006 anges att kommunens målsättning är att planera för en svagt ökande helårsbefolkning. Det ska ske i en takt som är ekonomiskt och ekologiskt hållbar så att kommunens åtaganden kan tillgodoses och att den goda livsmiljön bibehålls i Lysekils kommun.

Kommunens ställningstagande vad avser bostadsförsörjningen är att kunna erbjuda bostäder i attraktiva lägen med närhet till hav och/eller strövområden i alla kommundelar. Bostadsutbyggnad kan tillkomma såväl i helt nya exploateringsområden i orternas utkanter som genom förtätning av befintliga samhällen.

Målsättningen är att nya och gamla utbyggnadsområden ska innehålla ett varierat utbud av bostäder med olika storlek och upplåtelseformer genom en planering för både hyresrätter, bostadsrätter och bostäder med äganderätt i varje kommundel.

Åretruntboende ska underlättas i de fritidshusområden som ligger i tätorternas närhet. För dessa kan detaljplanerna behöva förändras och anpassas till helårsstandard. En förutsättning är att vatten- och avloppssituationen i respektive område först har tillfredställande lösning.

Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal

Markanvisning

En markanvisning är en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren ensam rätt att under en begränsad tid och på givna villkor förhandla

med kommunen om förutsättningarna för genomförande av ny bebyggelse inom ett område som kommunen äger.

Villkoren för en markanvisning regleras i ett markanvisningsavtal. Avtalets exakta struktur och innehåll kan variera beroende på områdets förutsättningar.

Markanvisning i Lysekils kommun sker enbart på mark där detaljplan finns eller processen med att ta fram en ny detaljplan har inletts. Markanvisningsavtal kan tecknas både före och efter att en detaljplan har vunnit laga kraft.

En markanvisning innebär inte ett ställningstagande från kommunen som planmyndighet. Tecknas markanvisningsavtal innan en detaljplan vunnit laga kraft garanterar kommunen varken byggrätter eller att detaljplanen vinner laga kraft.

I kommunens riktlinjer finns angivet villkor, metoder och bedömningsgrunder för markanvisning, markpris och markanvisningsavgift.

I riktlinjerna finns även vägledning om överlåtelse av mark, ansökan om markanvisning och försäljning av verksamhetsmark.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal är ett avtal mellan en kommun och en byggherre eller fastighetsägare om genomförandet av en detaljplan avseende mark som inte ägs av kommunen. Syftet med exploateringsavtalet är att klargöra och fördela ansvar, kostnader och intäkter.

Avtalets exakta struktur och innehåll kan variera beroende på områdets unika förutsättningar. Exploateringsavtal tecknas innan detaljplan har antagits och kräver för sin giltighet att detaljplanen antas och vinner laga kraft. Kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige fattar det formella beslutet att ingå exploateringsavtal. Ett upprättande av ett exploateringsavtal innebär inte ett ställningstagande från kommunen som planmyndighet. Kommunen kan varken garantera byggrätter eller att detaljplan vinner laga kraft.

I riktlinjerna finns villkor och vägledning för upprättande av exploateringsavtal.

Boendestrategi 2012

Kommunfullmäktige i Lysekils kommun antog den 27 juni 2013 en boendestrategi som en del i kommunens arbete för att nå visionen om ett ökat helårsboende (vision 2015). Utgångspunkten för boendestrategin var att befolkningsutvecklingen under en lång period haft en svagt negativ utveckling. Strategin har en bred ansats med sex mål:

- Skapa fler arbetstillfällen.
- Få de unga som utbildat sig att återvända till kommunen.
- Ta hand om den ökande befolkningsandelen äldre.
- Förbättra infrastrukturen.

- Utveckla ett attraktivt, hållbart och varierat bostadsbestånd för helårsboende.
- Värna och marknadsföra de värden som gör vår kommun attraktiv.

Boendestrategin är baserad på uppgifter framtagna 2011. Tillgänglig statistik och andra relevanta uppgifter vad gäller demografi, bostadsmarknad med mera behöver uppdateras och därför har avdelningen för hållbar utveckling fått i uppdrag att utarbeta ett bostadsförsörjningsprogram som ska ersätta de nu gällande riktlinjerna.

Destinationsstrategi

Destinationsstrategi Lysekil 2030 syftar till att stödja Vision Lysekil 2030 och ta fram en övergripande, hållbar utvecklingsinriktning för Lysekils kommun som en attraktiv plats året runt – för hel- och delårsboende, potentiella invånare, tillresta besökare, näringsliv och föreningsliv. Strategin utgår från tre perspektiv, fysisk miljö, aktörsstöd samt utbud och upplevelser.

Destinationsstrategin består av följande strategiska skiften i ej prioriterad ordning:

- Från få till fler politiska satsningar på platsens attraktivitet.
- Från otydlig till tydlig roll- och ansvarsfördelning.
- Från resursläckage och otydlighet till resurseffektivare samverkan mellan organisationer och nätverk.
- Från beslut grundade på känsla till statistik och fakta.
- Från slutenhet till öppenhet, inkluderande och ambassadörskap.
- Från ett upplevt segregerat utbud mellan besökare och boende till en härlig kreativ mötesplats.
- Från fragmenterad till enhetlig information.
- Från lågsäsong till året runt.
- Från brist till smart och resurseffektiv kompetensförsörjning.
- Från eftersatt infrastruktur till initiativkraft och investeringsvilja.

Riktlinjer för integrationsarbete

Det finns områden i Lysekils kommun där det relativt ofta förekommer lediga lägenheter att tilldela invandrade familjer och/eller hushåll med relativt sett begränsade resurser. Detta bör motverkas av ett mer offensivt bostadspolitiskt tänkande som kan bidra till att öppna "svenska" områden för personer med utländsk bakgrund.

Detta bör också uppmärksammas före frågan om eget val av boende och kulturella aspekter vid inflyttning till Lysekils kommun, inte minst med anledning av den så kallade närhetsprincipen vad gäller tilldelning av skolplats med mera.

För att motverka segregation bör Lysekils kommun i samverkan med andra bostadsaktörer aktivt arbeta mot stigmatisering av de områden där invandrade personer visar sig vara överrepresenterade.

Vård- och omsorgsplan 2017 - 2025

Det finns i dag efterfrågan på fler boenden för äldre som känner sig otrygga eller ensamma i sitt eget hem men som inte har ett tillräckligt stort omsorgsbehov för att behöva en plats på ett särskilt boende. I en befolkningsenkät som Myndigheten för vårdanalys gjort svarade hälften av de tillfrågade 50–60-åringarna att de skulle föredra att få omsorg i ett ”mellanboende” framför att få hemtjänst i det egna hemmet vid en lättare funktionsnedsättning. Även brukarorganisationer i Lysekil uttrycker behov av alternativa boendeformer.

Genom att underlätta social samvaro, skapa trygghet och göra det lättare att sköta sig själv, finns förhoppningar om att kunna skjuta fram, eller t.o.m. undvika, en flytt till ett särskilt boende. Mellanboendet skulle då kunna ses som en förebyggande insats för de äldre som känner sig otrygga i sina egna hem.

Mot bakgrund av de äldres önskemål och mellanboendenas förebyggande potential rekommenderar Vårdanalys att kommunerna utvecklar och tillhandahåller olika boendeformer, även för äldre med lättare funktionsnedsättningar.

Plan för framtida behov av platser och omsorg inom LSS- och socialpsykiatriverksamheten för åren 2017-2020

Det är generellt svårt att uppskatta framtida behov av boende till följd av funktionsnedsättning. Det är svårt att bedöma hur många personer som eventuellt flyttar till Lysekils kommun och vilka som kommer att ansöka om insatsbostad med särskild service. Bedömningen är att det inom planperioden inte finns behov av ytterligare en gruppboestad alternativt serviceboestad.

Om man gör en utblick mot en tioårsperiod kommer det med största sannolikhet uppstå behov av fler boendeplatser än vad vi har i dagsläget. Demografiska effekter gör att vi får ökade behov och vi känner till ett antal yngre personer som på sikt behöver ett eget boende och är i behov av gruppboestad. Inom förvaltningen kan man inom de närmsta åren se ett behov av att planera för en bostad med särskild service för barn eller ungdom.

De flesta i socialpsykiatrins målgrupp vill och kan klara ett eget boende. Det finns stöd av psykiatri och ett viktigt komplement är boendestöd. Det utformas efter aktuella behov och är individuellt anpassat. De flesta i denna grupp är ensamhushåll och behovet är mindre lägenheter med rimlig hyresnivå.

Personer som har stora behov och behöver tillgång till personal dygnet runt kan efter ansökan beviljas boende i gruppboestad/serviceboestad. För närvarande är det fullt i alla bostäder och det finns behov av fler boendeplatser inom socialpsykiatri under de närmsta åren. För att kunna tillgodose framtida behov av platser krävs långsiktig planering och fler platser i särskilda boendeformer och ökad tillgång till egna lägenheter (spridda och samlat i trapphus).

Det är dock betydligt svårare att prognostisera framtida behov inom socialpsykiatri jämfört med inom LSS-verksamheten. Det är nästintill omöjligt att prognostisera för framtiden då vem som helst kan drabbas av något oförutsägbart och komma i behov av insatser inom socialpsykiatri.

Ägardirektiv för LysekilsBostäder AB

Ägardirektiv för LysekilsBostäder AB, antagen av kommunfullmäktige den 16 februari 2017.

Ändamål med bolagets verksamhet

- Bolaget ska i allmännyttigt syfte främja bostadsförsörjningen i Lysekils kommun och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.
- Bolaget skall svara för förvaltning, produktion och utveckling av lägenheter, lokaler och bostadsområden i alla kommundelar med beaktande av miljö- och kretsloppsaspekter.

Ägarens krav

Verksamhetsmål

- Bolagets fastighetsbestånd ska ha en omfattning och spridning som svarar mot behoven för målgrupperna i de olika kommundelarna.
- Bolaget ska på affärsmässiga grunder bygga och förmedla bostäder för särskilda behov, t.ex. trygghetsboenden och gruppboendestäder.
- Bolaget ska medverka till att det i bostadsområden där bolaget har verksamhet skapas social gemenskap och integration.
- Bolaget ska fullgöra sina åtaganden gentemot hyresgästerna med hög leverans kvalitet och servicenivå så att bolaget är ett tryggt och långsiktigt alternativ inkluderande brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder.
- Bolaget ska fullgöra sina åtaganden på så sätt att bolaget säkerställer en långsiktig konkurrenskraft.
- Bolagets verksamhet ska bedrivas på affärsmässig grund och präglas av effektivitet och miljöhänsyn.
- Bolaget ska medverka till att utveckla Lysekils kommun till en attraktiv kommun vad avser boende, utbildning, näringsliv och livskvalitet.
- Bolaget ska i sin verksamhet och dess utveckling alltid beakta samordningsmöjligheter med den övriga kommunkoncernen och kommunens förvaltningar.

Ekonomiska mål

- Avkastning – bolaget ska generera en avkastning på 4 % på justerat eget kapital.
- Långsiktig ekonomisk styrka – bolaget ska minst ha en soliditet på 10 % och långsiktigt ha en soliditet på 15 %.

Lagstiftning

Nedan följer en genomgång av den lagstiftning som kommunen har att ta hänsyn till i arbetet med bostadsförsörjningen.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Vid planeringen av bostadsförsörjningen ska kommunen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ, tillfälle att yttra sig.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Förändras förutsättningarna för de antagna riktlinjerna ska nya riktlinjer upprättas och antas av kommunfullmäktige.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska minst innehålla följande uppgifter:

1. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
2. kommunens planerade insatser för att nå uppsatta mål,
3. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, av efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar.

Länsstyrelsen ska lämna kommunerna i länet råd, information och underlag för deras planering av bostadsförsörjningen. Länsstyrelsen ska uppmärksamma kommunerna på behovet av samordning mellan kommuner i frågor om bostadsförsörjning och verka för att sådan samordning kommer till stånd.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5p plan och bygglagen (2010:900).

Lag (2010:900) Plan- och bygglagen

Bostadsförsörjning är en fråga med stark koppling till planläggning och beslut om markanvändning. I plan- och bygglagen (PBL) finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt om byggande.

I lagens portalparagraf står att syftet med bestämmelserna är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och

långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL och kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för bland annat översiktsplaneringen.

Socialtjänstlagen (2001:453)

I socialtjänstlagen (SoL) ges socialnämnden ett särskilt ansvar för att medverka i samhällsplaneringen och för att vara med och påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen utifrån sina sociala erfarenheter.

I vissa fall har kommunen ett utvidgat ansvar. Av socialtjänstlagen framgår exempelvis att en person som själv inte kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till försörjningsstöd som bland annat ska täcka skäliga kostnader för boende.

Kommunerna har enligt socialtjänstlagen ansvar för mottagande, omsorg och boende för ensamkommande asylsökande barn.

I socialtjänstlagen finns bestämmelser om kommunens ansvar för boendesituationen när det gäller personer med funktionsnedsättning, där socialnämnden ska medverka till att den enskilda får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter dennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska också inrätta bostäder med särskild service för de personer med funktionsnedsättning som behöver det.

Enligt socialtjänstlagen ska socialnämnden dels verka för att äldre människor får goda bostäder, dels ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet. Kommunerna har också ansvar för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

I lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) finns bestämmelser om särskilda boendeformer för personer med funktionsnedsättning. LSS är en rättighetslag som ska garantera goda levnadsvillkor för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar, vilket innebär att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får.

Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsbolag

Kommunen agerar bara i begränsad omfattning som byggherre eller fastighetsägare när det gäller bostäder; genom allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag kan kommunen dock bedriva viss verksamhet. Sådana bolag ska i allmännyttigt syfte förvalta fastigheter där bostadslägenheter upplåts med hyresrätt, främja bostadsförsörjningen och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande.

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandare för bosättning

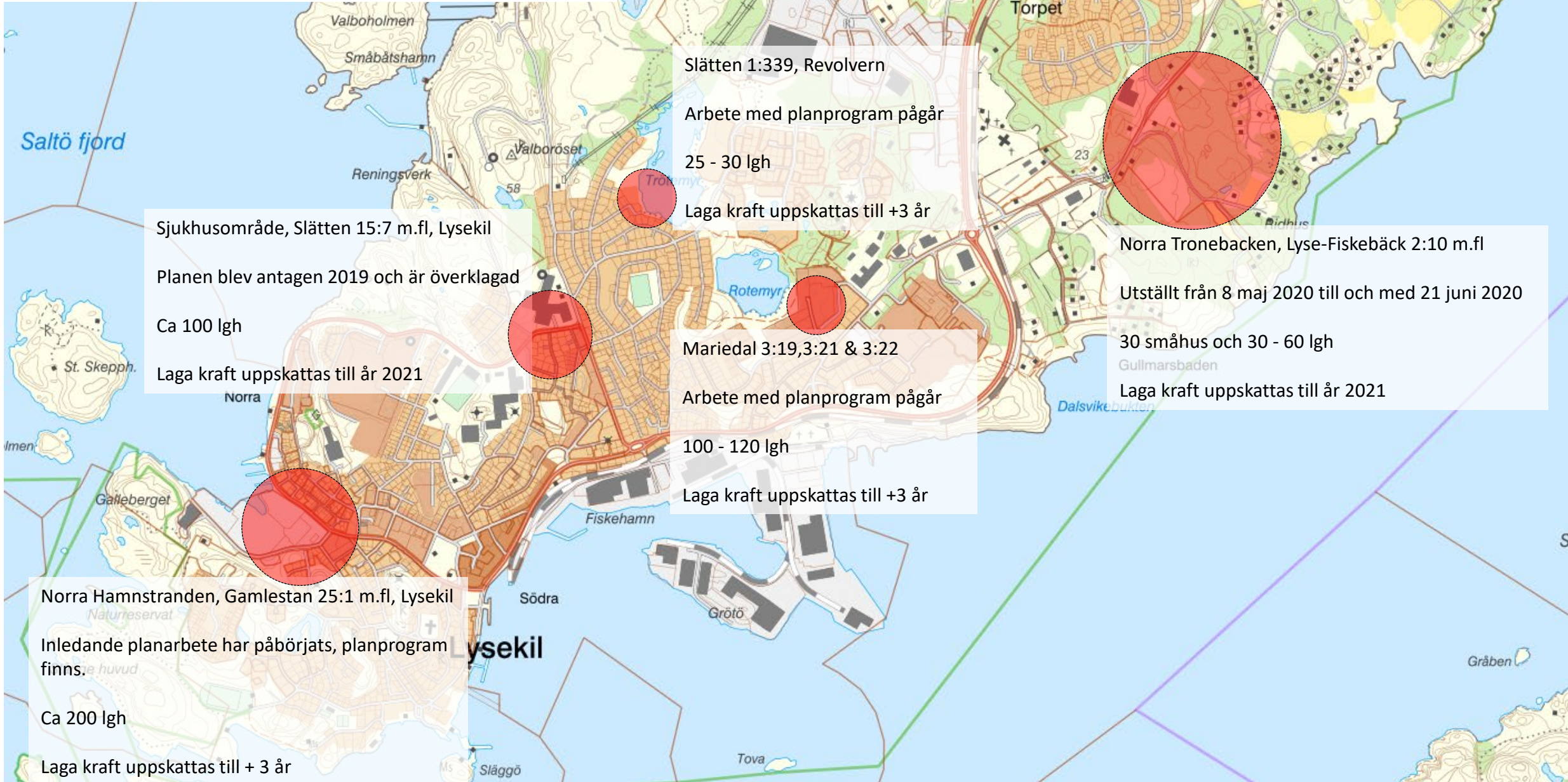
Kommunernas bosättningsansvar innebär att en kommun efter anvisning är skyldig att ta emot en nyanländ person för bosättning. Syftet är att nyanlända ska få förutsättningar att etablera sig i samhället.

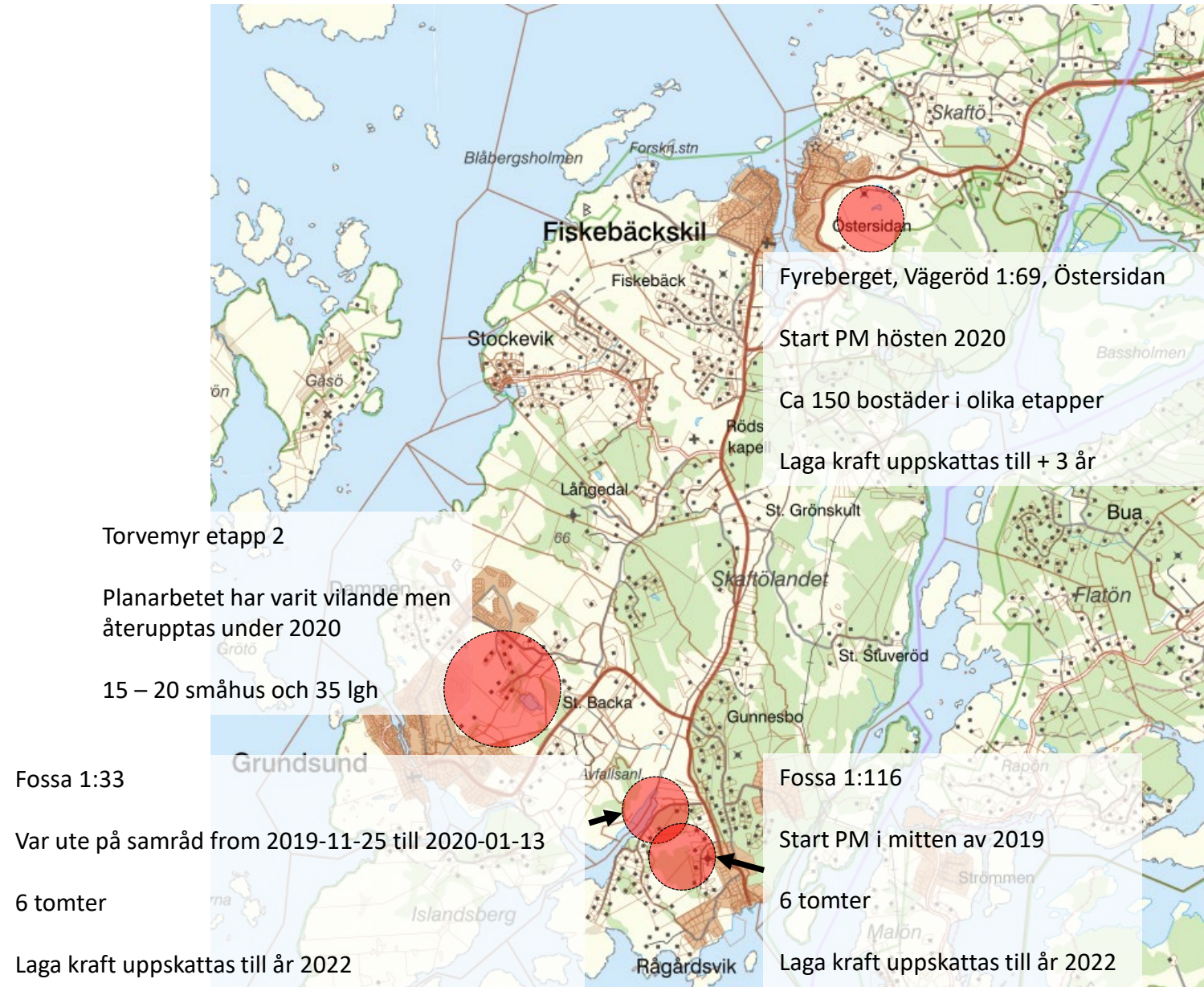
Bilaga 2 Bostadsförsörjningsprogram för Lysekils kommun

Planberedskap bostäder maj 2020

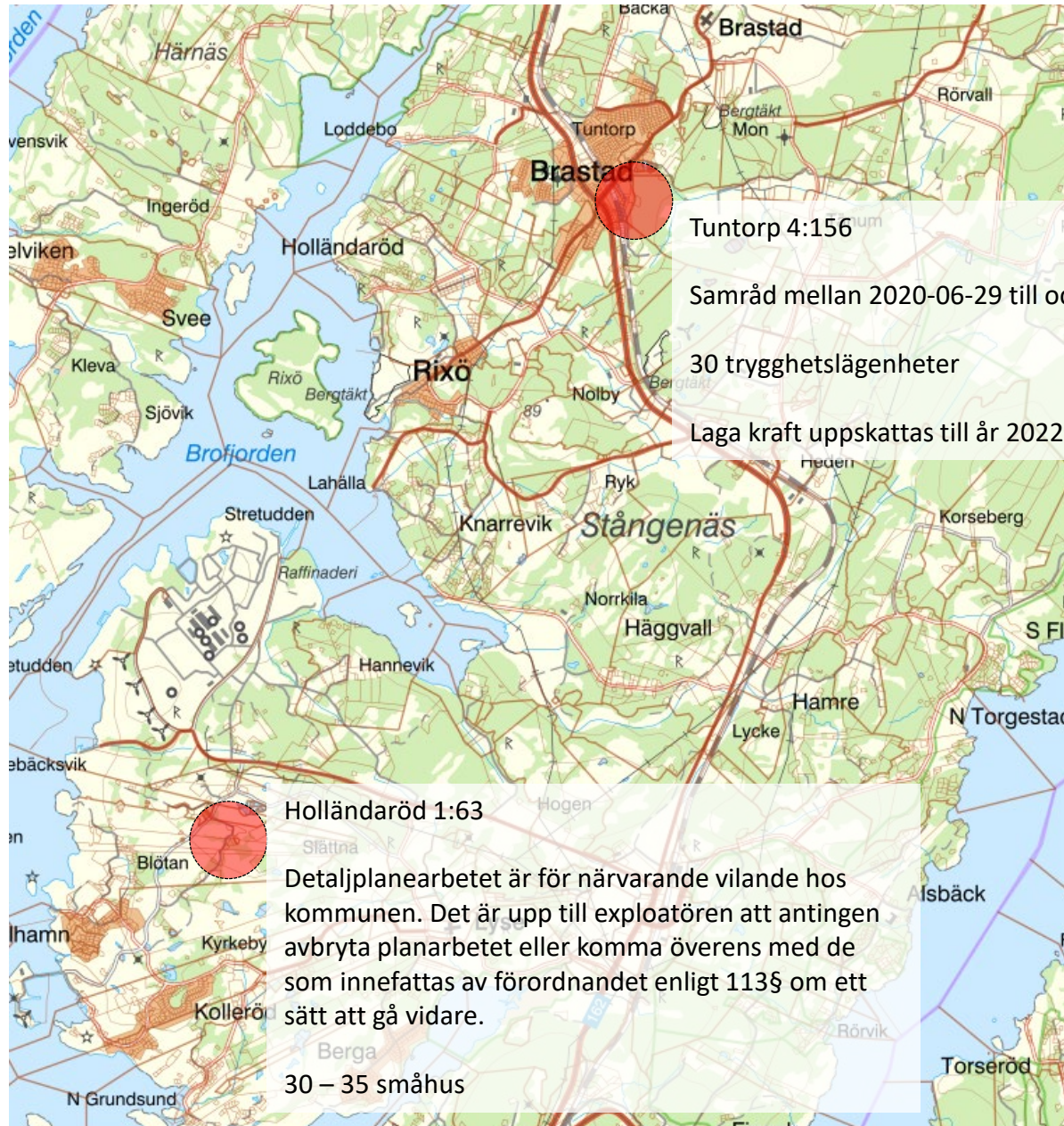
Lysekil tätort

Lysekils kommun, planberedskap juli 2020

Tuntorp 4:156um

Samråd mellan 2020-06-29 till och med 2020-08-14.

30 trygghetslägenheter

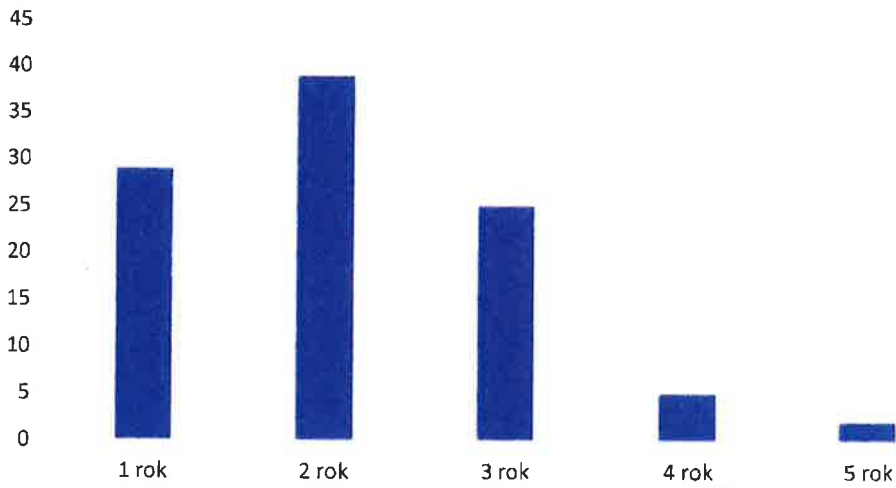
Laga kraft uppskattas till år 2022

Holländaröd 1:63

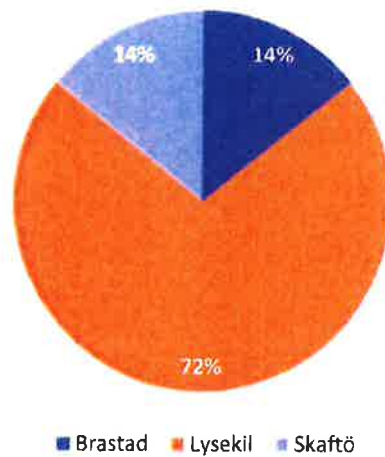
Detaljplanearbetet är för närvarande vilande hos kommunen. Det är upp till exploatören att antingen avbryta planarbetet eller komma överens med de som innefattas av förordnandet enligt 113§ om ett sätt att gå vidare.

30 – 35 småhus

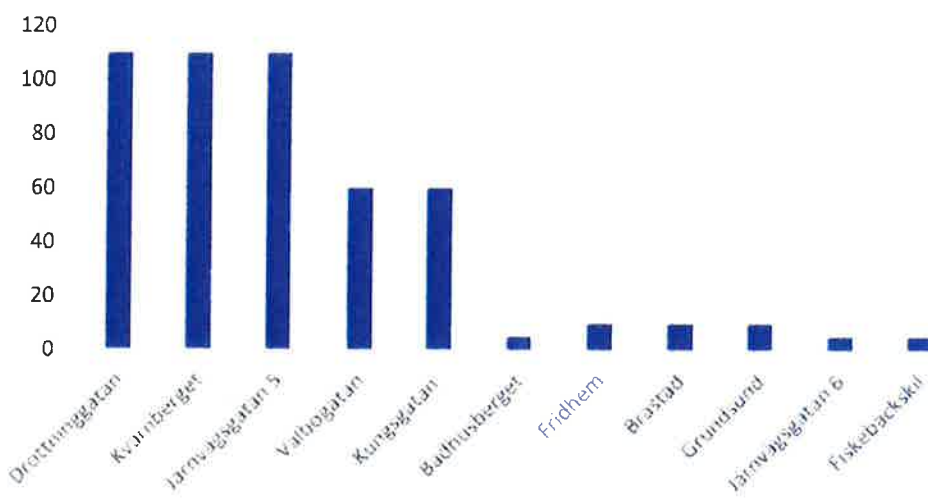
Antal sökande/storlek (%)

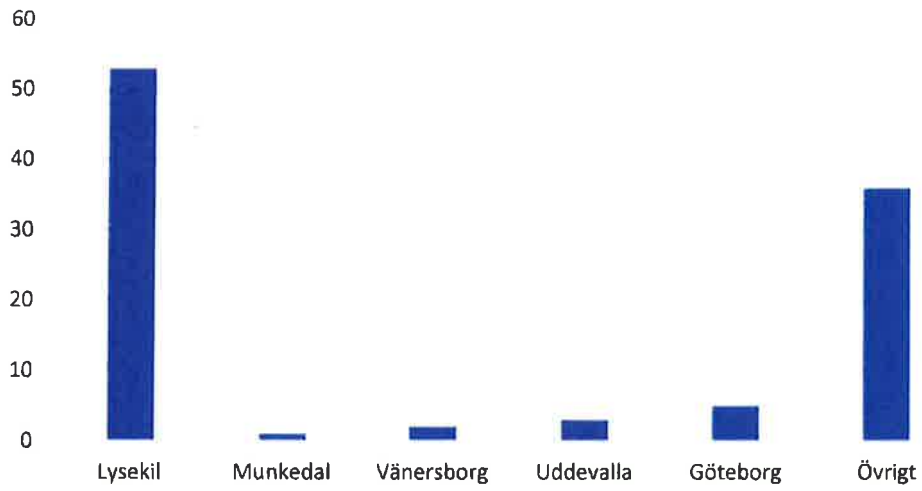
De som står i kön önskar bo (%)

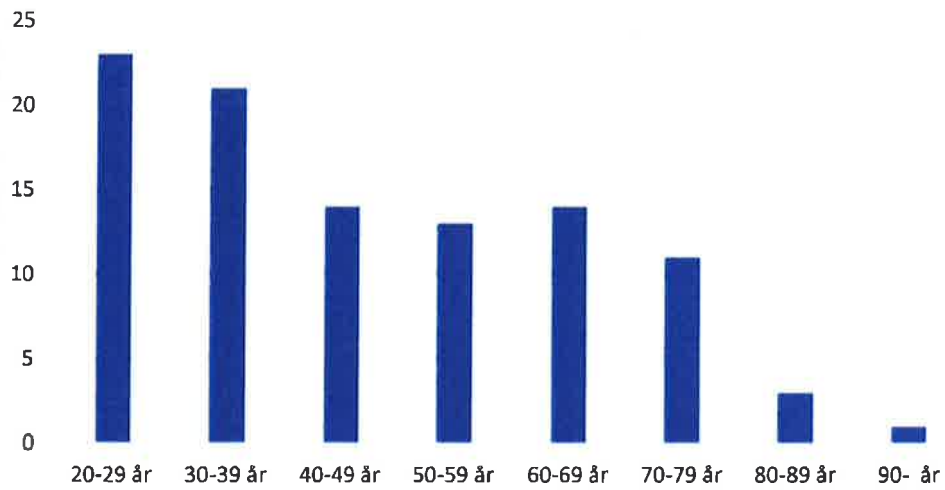
Antal sökande per lägenhet

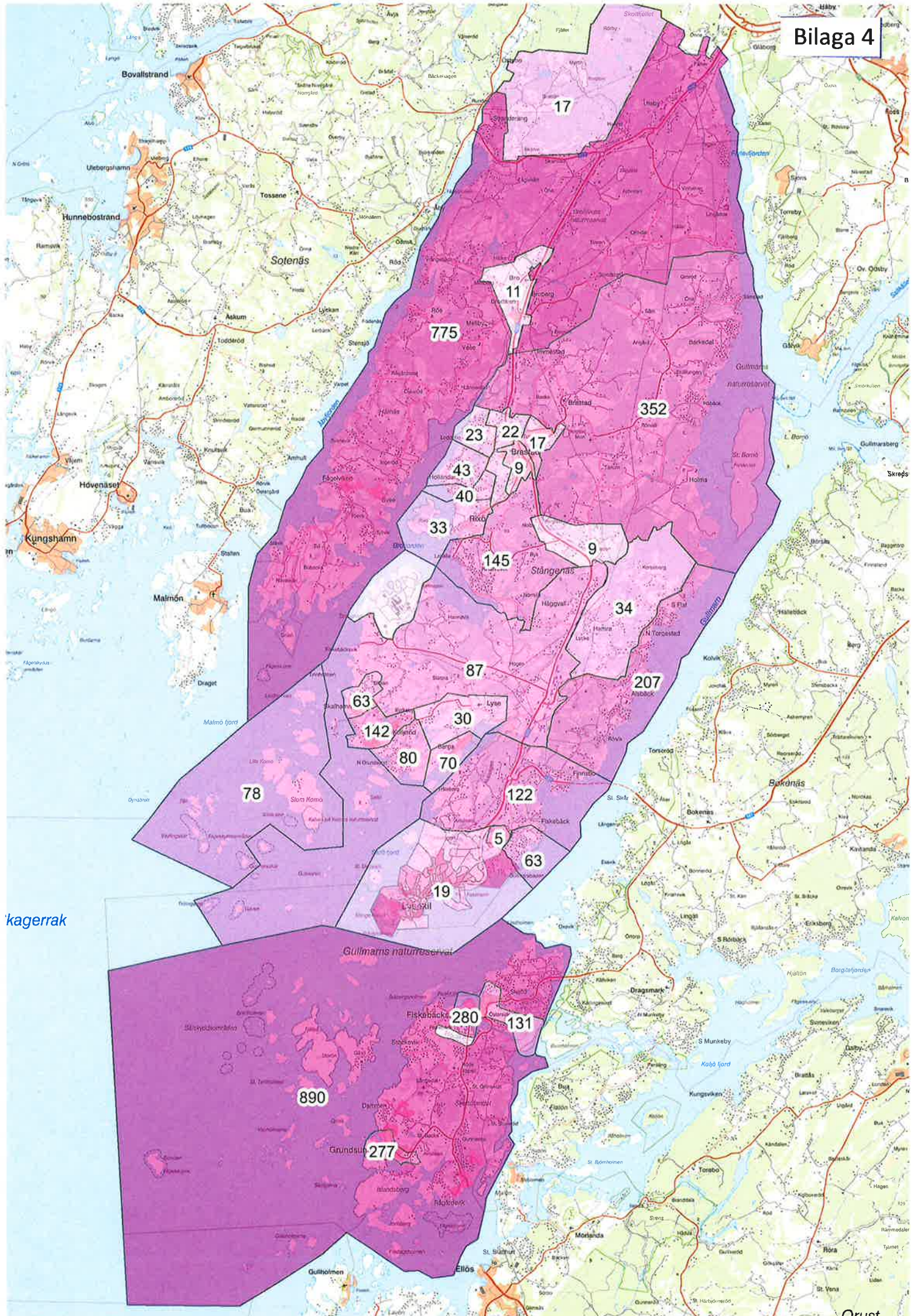

De som står i kön bor (%)

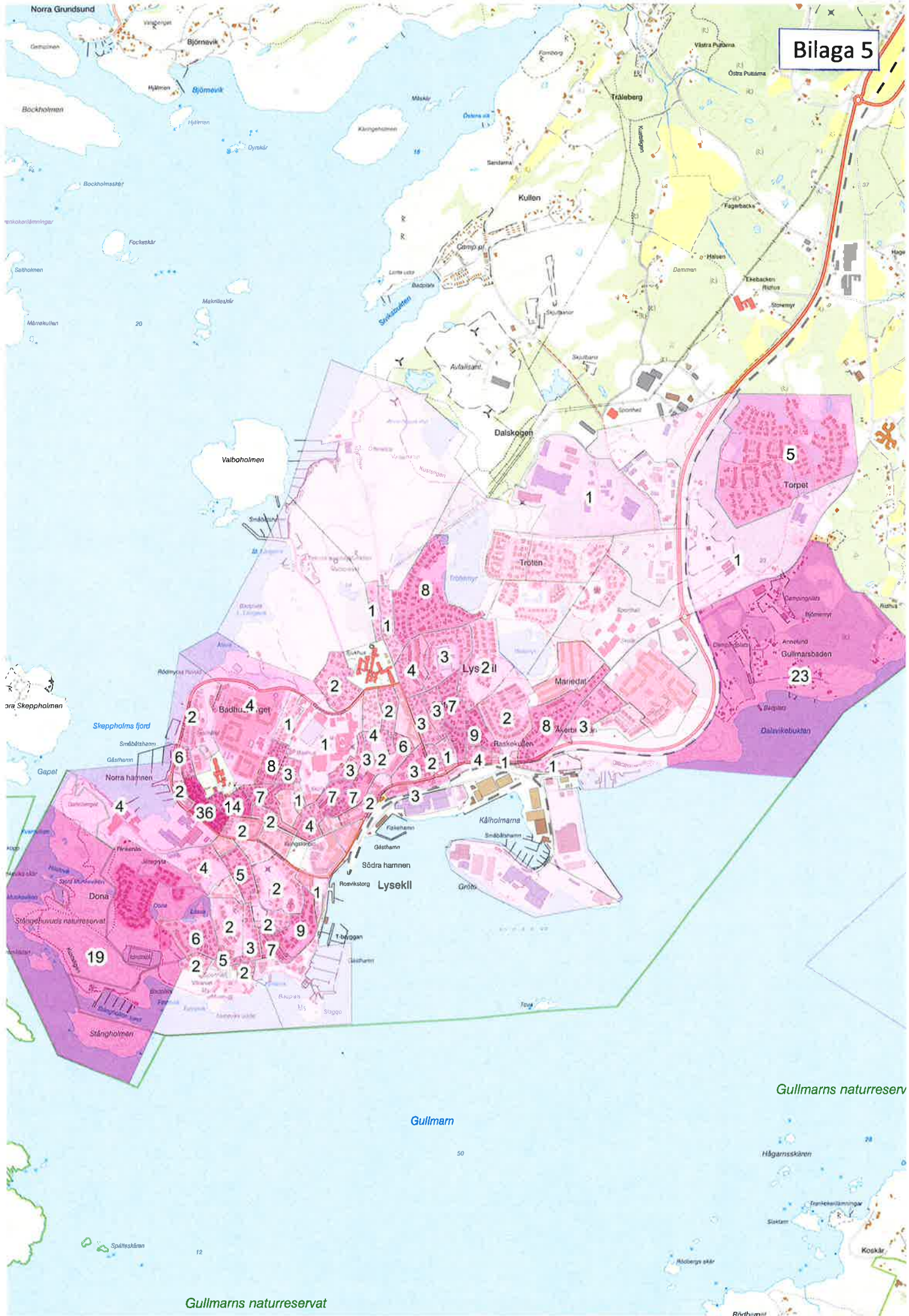
Antal i kön per åldersgrupp (%)

kagerrak

Bilaga 5

Datum
2021-01-20

Dnr
LKS 2021-000056

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert,
mari-louise.dunert@lysekil.se

Antagande av detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, tagit fram ett förslag till detaljplan för bostäder i Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl. sydost om bostadsområdet Torpet. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2020-12-17, § 236 att för egen del att godkänna detaljplanen samt att överlämna den till kommunfullmäktige för antagande.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra utbyggnad av 70–100 bostäder. Planen medger utbyggnad med friliggande villor, parhus, radhus eller flerbostadshus samt mark för förskola.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att detaljplanen följer ÖPo6, Boendestrategi samt Markförsörjningsstrategi. Förvaltningen har därför inget att tillägga.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, tagit fram ett förslag till detaljplan för bostäder i Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl. sydost om bostadsområdet Torpet. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade för egen del att godkänna detaljplanen den 2020-12-17, § 236.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra utbyggnad av 70–100 bostäder. Planen medger utbyggnad med friliggande villor, parhus, radhus eller flerbostadshus samt mark för förskola. Planförslaget överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av underlagen som samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetat fram inför antagande av detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil.

Kommunstyrelseförvaltningen ska granska om detaljplanen följer kommunens översiktsplan och andra strategiska styrdokument.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att detaljplanen följer ÖPo6, Boendestrategi samt Markförsörjningsstrategi. Förvaltningen har därför inget att tillägga.

Kommunstyrelsen yttrade sig över utställningshandlingen 2020-06-10, § 118.

Utredningarna till detaljplanen finns att läsa under www.lysekil.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan-och-detaljplaner/detaljplaner/pagaende-detaljplaner/lysekil.html

Leif Schöndell
Kommundirektör

Bilagor

Samhällsbyggnadsnämndens protokoll 2020-12-17, § 236
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-11-18
Plankarta 2019-04-04, justerad 2020-11-02
Illustrationskarta (justerad 2020-11-02)
Planbeskrivning (justerad 2020-11-02)
Genomförandebeskrivning (justerad 2020-11-02)
Fastighetsförteckning (2020-04-14)
Samrådsredogörelse 2009-09-16, rev 2009-11-11
Utställningsutlåtande (2010-03-25)
Utställningsutlåtande (2020-09-10)

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Planenheten

§ 236

Dnr SBN B-2018-469

Antagande av detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m.fl., Lysekil

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett förslag till detaljplan för bostäder i Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl. sydost om bostadsområdet Torpet. Detaljplanen syftar till att möjliggöra utbyggnad av 70–100 bostäder. Planen medger utbyggnad med friliggande villor, parhus, radhus eller flerbostadshus samt mark för förskola. Planförslaget har justerats med anledning av inkomna synpunkter under utställning och är nu färdig för antagande.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-11-18.

Förslag till beslut på sammanträdet

Avalon Falcon (MP): Miljöpartiet anser att Tronebacken som Lysekils stads närmaste skog, är viktig för folkhälsan samt för biodiversiteten. Denna skog är full av liv, många rödlistade arter lever här och delar skogen med motionärer och barn som vill upptäcka naturen och njuta av naturen.

Enligt Miljöbalken, 3 kap 6 § så anges med eftertryck att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön. Dessutom anges att ”behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas”.

Miljöpartiet anser att ovanstående lagstiftning ska tillämpas vid bedömning av eventuell bostadsbyggnation på Tronebacken. Om byggnation kommer till stånd inom området är denna så omfattande att Tronebacken inte längre kan betecknas som tyst och orörd. Inte heller kan området vara ett grönområde för Lysekilsborna.

Lysekils kommun Gröna strategi som antogs 2020 utpekar Tronebacken som Lysekils kommuns närmaste skog och här beskrivs området som ”den enda bostadsnära skogen med möjlighet till vandring i för Lysekilsborna”. Skogen är också markerad som fungerande spridningskorridor som är av högsta vikt för att bevara den biologiska mångfalden.

Miljöpartiet anser således att planen ska avbrytas då planen går emot Lysekils kommun gröna strategi, att naturvärdena är för höga samt att denna skog är viktig för kommuninvånarnas friluftsliv.

Lars Björneld (L): Bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt Lars Björnelds förslag.

Forts.....

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att för egen del godkänna förslaget till detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil samt att överlämna den till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § Plan- och bygglagen (1987:10).

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Planenheten
Kommunfullmäktige

Datum
2020-11-18

Dnr
SBN B-2018-469

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Planenheten
Rodrigo Baraona Vargas 0523 - 613341
rodrigo.baraona@lysekil.se

Antagande av detaljplan för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har, tagit fram ett förslag till detaljplan för bostäder i Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl. sydost om bostadsområdet Torpet. Detaljplanen syftar till att möjliggöra utbyggnad av 70–100 bostäder. Planen medger utbyggnad med friliggande villor, parhus, radhus eller flerbostadshus samt mark för förskola. Planförslaget har justerats med anledning av inkomna synpunkter under utställning och är nu färdig för antagande.

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att för egen del godkänna förslaget till detaljplan för **Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl; Lysekil** samt att överlämna den till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § Plan- och bygglagen (1987:10)

Ärendet

Ett förslag för Norra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:10 m fl. var utställt under början av 2010. Därefter blev detaljplanen vilande på grund av markägandefrågor. Detaljplanen återupptogs i samband med lösning på markägandet och planen har nu varit utsänd på Utställning nr 2 under perioden 2020-05-11 till 2020-06-21. Inkomna synpunkter har sammanställts och kommenterats i ett utställningsutlåtande.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra utbyggnad av 70–100 bostäder. Planen medger utbyggnad med friliggande villor, parhus, radhus eller flerbostadshus samt mark för förskola. Målsättningen är skapa ett nytt attraktivt småhus- och flerbostadsområde i en vacker naturmiljö nära Gullmarn. Planförslaget överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

På grund av det utökade strandskyddet på 300 meter som inträdde medan planen var vilande har kvartersmark för bostäder längst i söder anpassats efter nya strandskyddsgränsen. Därutöver har området som möjliggör flerbostadshus djupare studerats utifrån topografin. Det tidigare förslaget på två våningar för samtliga kvarter möjliggör i det nuvarande förslaget tre respektive fyra våningar. För att möta utbildningsförvaltningens uttalade framtida behov av förskola i området har även planförslaget kompletterats med mark för detta ändamål.

Då inget behov av väsentliga justeringar bedömts finnas efter Utställning nr 2 har förvaltningen uppfattningen att planförslaget inte behöver ställas ut på nytt. Planförslaget kan därmed gå vidare mot antagande i kommunfullmäktige

Per Garenius
Förvaltningschef

Rodrigo Baraona Vargas
Handläggare

Bilagor

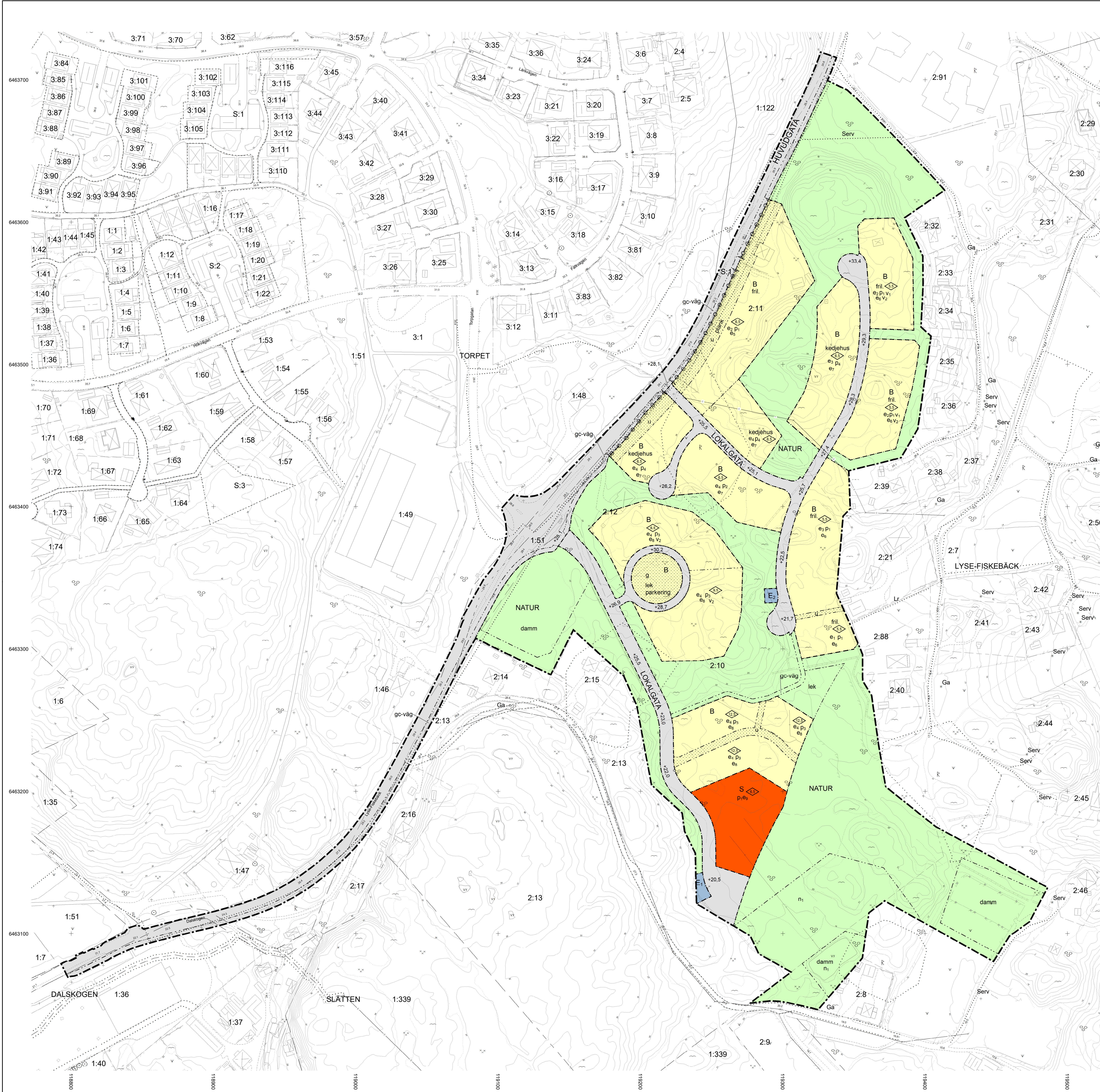
- Plankarta (justerad 2020-11-02)
- Illustrationskarta (justerad 2020-11-02)
- Planbeskrivning (justerad 2020-11-02)
- Genomförandebeskrivning (justerad 2020-11-02)
- Samrådsredogörelse 2009-09-16, rev 2009-11-11
- Utställningsutlåtande (2010-03-25)
- Utställningsutlåtande (2020-09-10)
- Fastighetsförteckning (2020-04-14)

Utredningar

- Program till detaljplan för Norra Tronebacken, 2004-02-12
- PM beträffande geotekniska förhållanden, Norconsult AB 2009-10-15
- Geoteknisk undersökning: Fält- och laboratorieresultat Norconsult AB 2009-10-15
- Dagvattenutredning, Norconsult AB 2005-11-29, rev 2010-07-05
- Gatutredning, Norconsult AB 2010-01-19
- Bullerutredning, Norconsult AB 2007-04-05
- Naturinventering innehållande grodinventering, Eko Natura Lysekil, oktober 2004
- Skötselplan för större vattensalamander, Claes Andréén, 2010-07-05
- Uppdateringar utifrån naturinventering 2004, Eko Natura Lysekil, oktober 2009
- Arkeologisk förundersökning Raä 34, 36 och 37, Bohusläns museum 2005-10-06
- Uppdatering av dagvattenutredning, SWECO 2018-08-29
- Strandskyddsdispens för dagvattendammar 2019-06-19
- Beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning med villkor om arkeologisk undersökning, Lyse-Fiskebäck 2:10 och 2:13 2019-08-06
- VA- och dagvattenutredning, Afry, 2020-10-30

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Planenheten
Kommunfullmäktige

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom området med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- - - Användningsgräns
- ... Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- NATUR Naturområde
- HUVUDVÄG Huvudväg
- LOKALVÄG Lokalväg

Kvartersmark

- B Bostäder
- E1 Pumpstation
- E2 Transformatorstation
- S Skola

UTFORMNING AV ALLMÄNA PLATSER

+0,0 Föreskriven höjd över nollplanet.

gc-väg Gång- och cykelväg för anordnas.

lek Lekplats för anordnas.

dam Damm för utjämnning av dagvattnet ska anordnas.

n1 Naturmark ska bevaras och skötas i enlighet med skötselplan.

UTNYTTJANDEGRAD OCH FASTIGHETSINDELNING

- e1 Området får innehålla högst en fastighet.
- e2 Området får innehålla högst tre fastigheter.
- e3 Området får innehålla högst fyra fastigheter.
- e4 Området får delas i flera fastigheter.
- e5 Största sammanlagda byggnadsarea är 180 m² per fastighet varav komplementbyggnader får uppta högst 50 m² sammanlagt. Endast en huvudbyggnad med en bostad per fastighet.
- e6 Största sammanlagda byggnadsarea är 180 m² per fastighet varav komplementbyggnader får uppta högst 40 m² sammanlagt. Endast en huvudbyggnad med en bostad per fastighet.
- e7 Största sammanlagda byggnadsarea är 130 m² per fastighetstomplats varav komplementbyggnader får uppta högst 30 m² sammanlagt. Endast en huvudbyggnad med en bostad och en komplementbyggnad per fastighetstomplats.
- e8 Flerbostadshus, radhus eller kedjehus samt tillhörande komplementbyggnader. Flerbostadshus får uppta en byggnadsarea på högst 300 m² variera. För radhus och kedjehus får största sammanlagda byggnadsarea vara 130 m² per fastighetstomplats, varav komplementbyggnader får uppta högst 30 m².
- e9 Största byggnadsarea är 600 kvadrater.

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- u Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.
- g Markreservat för gemensamhetsanläggning.

MARKENS ANORDNANDE

- Mark Höjdsättning av mark och byggnader ska ske så att stora och för området främmande slänter och stödmurar undviks. Ursprunglig hallmarkskaraktär ska i möjligaste mån bibehållas enligt PBL 2 kap 6 § 1 st.
- parkering Parkeringsplats för anordnas.
- lek lekplats för anordnas.
- Utfart | o | q| utfartsförbud

PLACERING; UTFORMNING; UTFÖRANDE

- P1 Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från tomtråns. Komplementbyggnader ska placeras minst 1,5 meter från tomtråns.
- P2 Huvudbyggnad ska placeras minst 4 meter från tomtråns alternativt sammanbyggnad i tomtråns. Komplementbyggnader ska placeras minst 1,5 meter från tomtråns alternativt sammanbyggnad i tomtråns.
- P3 Flerbostadshus ska placeras minst 4 meter från användningsgräns. Radhus och kedjehus ska placeras minst 4 meter från användningsgräns. Komplementbyggnader ska placeras minst 1,5 meter från tomtråns alternativt sammanbyggnad i tomtråns.
- P4 Radhus och kedjehus ska placeras minst 4 meter från användningsgräns. Komplementbyggnader ska placeras minst 1,5 meter från tomtråns alternativt sammanbyggnad i tomtråns.

Utformning

- högsta byggnadshöjd är angivet värde i meter. Komplementbyggnader får ha en högsta byggnadshöjd på 3,5 meter och en högsta takvinkel på 30 grader.
- fril. Endast friliggande småhus samt tillhörande komplementbyggnader.
- kedjehus Endast kedjehus eller radhus.
- V1 Taknock ska orienteras i öst-västlig riktning.
- V2 Suterängvånning får anordnas där terrängen så medger.

Byggnadsteknik

Grundläggning och markarbeten ska utföras enligt rekommendationerna i PM beträffande geotekniska förhållanden version 2009-10-15. Byggnader skall utföras i radonriskert utförande.

Störningskydd

plan K Bullerplan med en höjd av 3 meter får utföras så länge det inte påverkar ledningsstråter.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Andrad lovplikt Byggnad ska inte för solfångare eller solceller om de placeras i takets plan.
- Huvudmannaskap Kommunen är huvudman för allmänna platser.
- Genomförandtid Genomförandstiden är 10 år från den dag planen vinner laga kraft.

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR

- Faschingsgräns
- 0:00 Fastighetsbeteckning
- Ga Gemensamhetsanläggning
- Lf Ledningssträtt
- Serv Servitut
- Ga Gemensamhetsanläggning, punkt
- Lf Ledningssträtt, punkt
- Serv Servitut, punkt
- Byggnader, fasadtyper redovisade
- Byggnader, takens begränsningslinjer redovisade
- Treppa
- Körbana
- Gångbana
- Körbana/gångbana med kantsten
- Blig
- Aggallgräns
- Dike
- Stenmur
- Staket
- Häsk
- Berg i dagen
- Lövskog
- Banvak
- Lövådd
- Berträd
- Buake
- Akermark
- Argmark
- Vattenyta
- 30 Nivåkurva
- 0,00 Befäst marknivå, RH00
- Slätt
- Elstreck
- Skoppe
- Betygningsstöpe
- Eksplo
- Fornlämning
- Fornlämning, yta
- Rutningspunkt

UPPGIFTER OM GRUNDKARTAN

Koordinatsystem: SWEREF 99 1200
 Höjdsystem: RH 2000
 Måttäckning: M
 Uppgraderad genom samrådstillstånd av kommunens primärkartor. Fastighetsindelning och kartinhållning aktuellt enligt 2020.

Morgan Ask
 Mätningensgränser

ANTAGANDEHANDLINGAR

- Planarkarta
- Illustrationskarta
- Planbeskrivning Justerad 2020-11-02
- Genomförandebeskrivning Justerad 2020-11-02
- Utställningsutlåtande 2020-09-10
- Utställningsutlåtande 2019-03-25
- Samrådsprotokoll 2020-09-16, rev. 2020-11-11
- Fastighetsförteckning

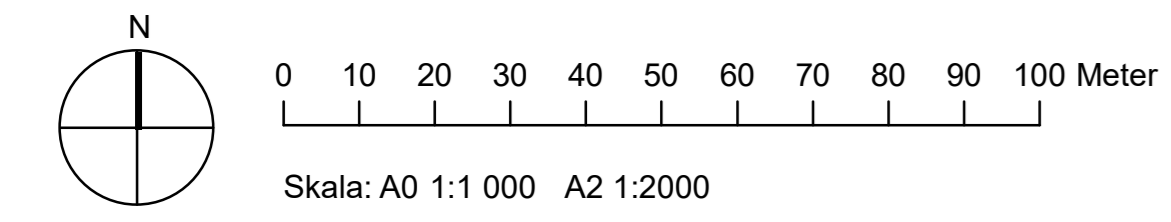
ÖVRIGA HANDLINGAR

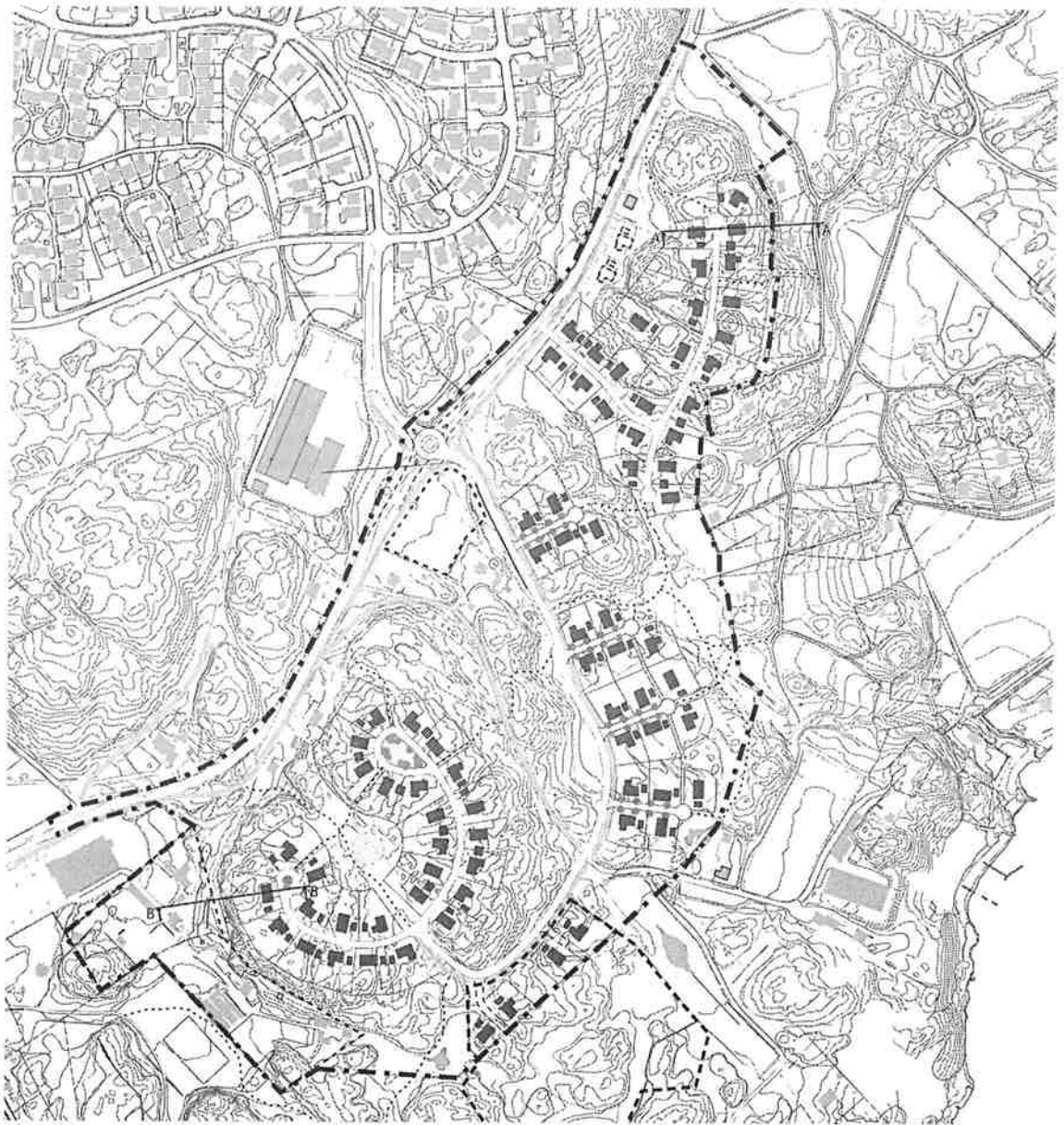
- Program till detaljplan för Norra Tronebacken, 2004-02-12
- PM beträffande geotekniska förhållanden, Norconsult AB 2009-10-15
- Geoteknisk undersökning, Fall- och laboratorieresultat, Norconsult AB 2009-10-15
- Dagvattenutredning, Norconsult AB 2005-11-20, rev. 2010-07-05
- Kulturbeskrivning, Norconsult AB 2010-01-19
- Bullerutredning, Norconsult AB 2007-04-05
- Naturinventering, Norconsult AB 2007-04-05
- Skötselplan för äldre vattenfallsanläggningar, Claes Andrén, 2010-07-05
- Uppställningar utanför naturinventering 2004, Eko Natura Lysekil, oktober 2009
- Arkeologisk förundersökning Rik 34, 38 och 37, Bohusläns museum 2005-10-06
- Uppställningar av dagvattenutredning, SWECO 2018-05-29
- Strandavståndspolis för dagvattenutredning 2019-05-19
- Beslut om tillstånd till ingrepp i fornämning med vilkor om arkeologisk undersökning, Lyse-Fiskeback 2:10 och 2:13 2018-08-06
- Vår- och dagvattenutredning, Arty 2020-10-30

PLANKARTA
 Detaljplan för
NORRA TRONEBACKEN

Lyse-Fiskeback 2:10 m. fl.
 Lysekils kommun
 Dnr: B-2018-469
 Upprättad 2010-01-19
 Reviderad: 2020-04-16
 Justerad: 2020-11-02

Rodrigo Baraona
 Planhandläggare

Program till detaljplan för

Norra Tronebacken

Lysekils kommun
Västra Götalands län

2004-02-12

Lysekils kommun

GF
Göteborg

INLEDNING

Bakgrund

I slutet av 1980-talet var det aktuellt att bygga bostäder i Fiskebäcksområdet. Då upprättades ett förslag till fördjupad översiktsplan för Lysekils tätort med en särskild områdesstudie för Fiskebäck som bilaga. Inom den yta som områdesstudien omfattade bedömdes då ca 650 lgh rymmas. Parallellt med områdesstudien upprättades ett förslag till detaljplan för en första utbyggnadsetapp med bostäder. Ett planförslag som innehöll 250 st nya lägenheter i småhus och flerbostadshus skickades ut på samråd 1990. Avsikten var att en privat exploatör skulle ansvara för utbyggnaden av området. När "luften gick" ur bostadsmarkanden i början av 1990-talet avstannade planarbetet.

I slutet av 1990-talet steg efterfrågan på villatomter i Lysekil varför planläggning av Fiskebäcksområdet åter blev aktuell. I december 1999 beslutade kommunstyrelsens ledningsutskott att uppdra åt stadsbyggandskontoret att omgående påbörja detaljplanearbete.

I linje med antagen översiktsplan presenterades i januari 2000 "Program till detaljplan, Västra Tronebacken, Lyse-Fiskebäck 2:13 m fl" som blev föremål för samråd. Under programsamrådet framkom bl a synpunkter från länsstyrelsen att bebyggelsens inverkan på strandskyddat område behövde utredas. Med programmet och inkomna synpunkter som stöd arbetade kommunen fram "Detaljplan för Västra Tronebacken, Södra delen". Planen antogs av kommunfullmäktige 2001. Till detaljplanen gjordes även en Miljökonsekvensbeskrivning som också användes vid dispensansökan angående strandskydd.

Efter antagande överklagades planen med anledning av intrånget i strandskyddat område. I regeringsrätten fastslogs 2003 att detaljplaneförslaget inte kunde accepteras.

Då efterfrågan på villatomter fortfarande är hög avser kommunen nu att ta upp planarbetet igen, dock utan att göra intrång i strandskyddat område.

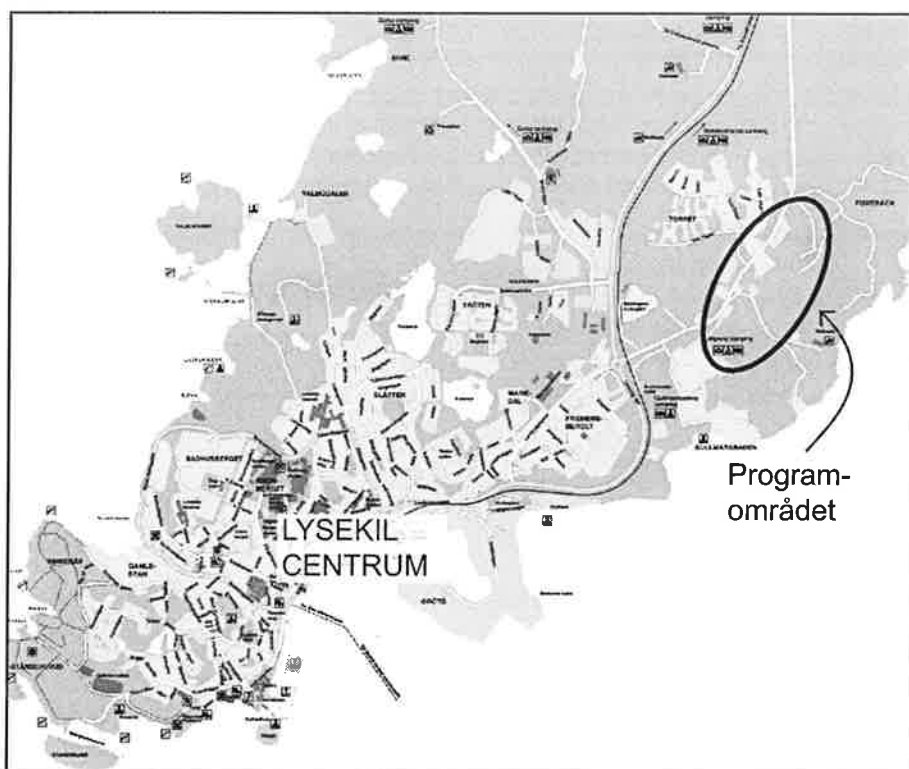
Planens syfte och målsättning

Enligt plan- och bygglagen skall en detaljplan grundas på ett program som anger utgångspunkter och mål för planen om det inte är onödigt. Stadsbyggandskontoret bedömer att ett sådant planprogram behövs till den aktuella detaljplanen för Tronebacken. Programmet skall redovisa förutsättningarna för planarbetet samt uttrycka kommunens vilja och avsikter i planeringen. Olika lösningar på planutformning kan också redovisas.

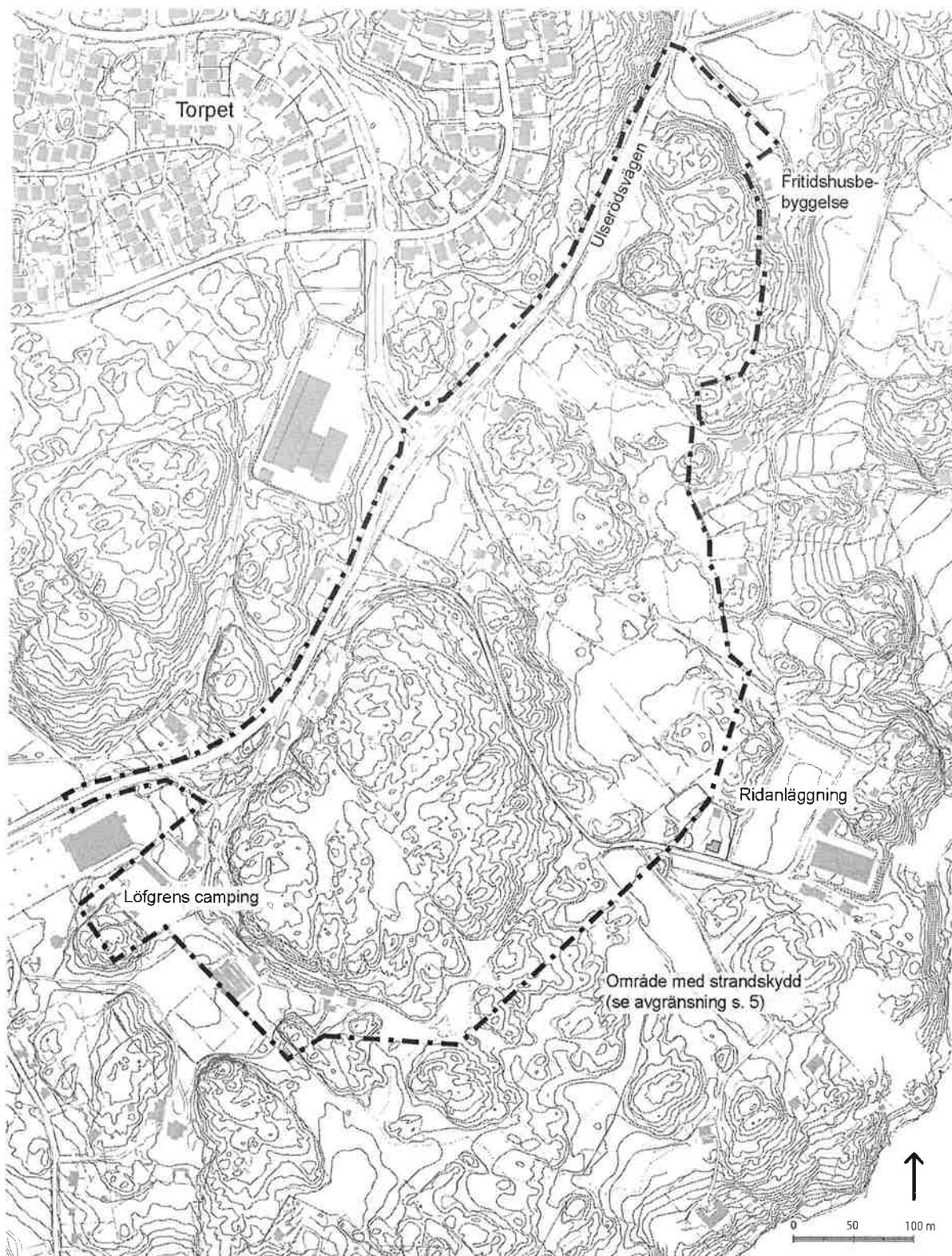
Syftet med planeringen är att ge möjlighet till utbyggnad av bostäder, i första hand friliggande småhus. Målsättningen är att planera ett nytt attraktivt småhusområde i vacker naturmiljö nära Gullmaren, utan att negativt påverka de delar av Fiskebäcksområdet som är av stort värde för miljö och friluftsliv.

Programområdet

Området är beläget ca 2,5 km nordost om centrala Lysekil. Det avgränsas av Ulserödsvägen i väst, av befintlig fritidshusbebyggelse i nordost, gräns för strandskydd i öst samt av Löfgrens camping i söder som är medtagen i programområdet. Ytan på programområdet ca 22 ha.

Programområdets avgränsning.

PLANPROGRAMMETS HUVUDDRAG

I området föreslås ca 75-95 nya bostäder i tre grupper, huvudsakligen i form av friliggande småhus, men det finns även goda möjligheter att bebygga delar med grupphusbebyggelse. Vägstrukturen och tillkommande bebyggelse har anpassats till landskapets karaktär och platsens höga värden för natur- och friluftsliv. Den tillkommande bebyggelsen ansluts till Ulserödsvägen via en nya väg från Torpet krysset samt en ny väg ca 100 m norr om Torpetkrysset.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplaner

I kommunens översiktsplan, som antogs av kommunfullmäktige 1990, redovisas platsen som utbyggnadsområde för tätort där detaljplan krävs för ny bebyggelse.

Fördjupning av översiktsplanen

I förslag till fördjupad översiktsplan för tätorten, "Lysekil Tätort Översiktsplan 93" redovisas Fiskebäck som utbyggnadsområde för bostäder med inslag av icke störande verksamheter, service och rekreation. Kommunen ser detta som en ny stadsdel på sikt.

I Tronebacken, som ligger inom Lysekils stads utbyggnadsområde, finns en ridanläggning och verksamheten måste förändras för att inte störa tillkommande bostäder. Ridklubben på väg att flytta till annan plats i kommunen. Vidare föreslås en småbåtshamn, men kommunen har för närvarande inga planer på att anordna en sådan.

Den fördjupade översiktsplanen för Lysekils tätort var föremål för samråd under 1993, men antogs aldrig av kommunfullmäktige. I länsstyrelsens yttrande framförs att översiktsplanen redovisar riksintressen och eventuella konflikter med dessa på ett tillfredsställande sätt, förutom gällande småbåtshamnar vid Tronebacken och Finnsbo.

Detaljplaner

Området är inte tidigare detaljplanelagt.

HÄNSYN ENLIGT MILJÖBALKEN

Riksintressen

Hela tätorten med omgivande vattenområden omfattas av "Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten" enligt 4 kap i MB. Det innebär att området som helhet är riksintressant med hänsyn till natur- och kulturvärden. Programområdet berörs i övrigt inte direkt

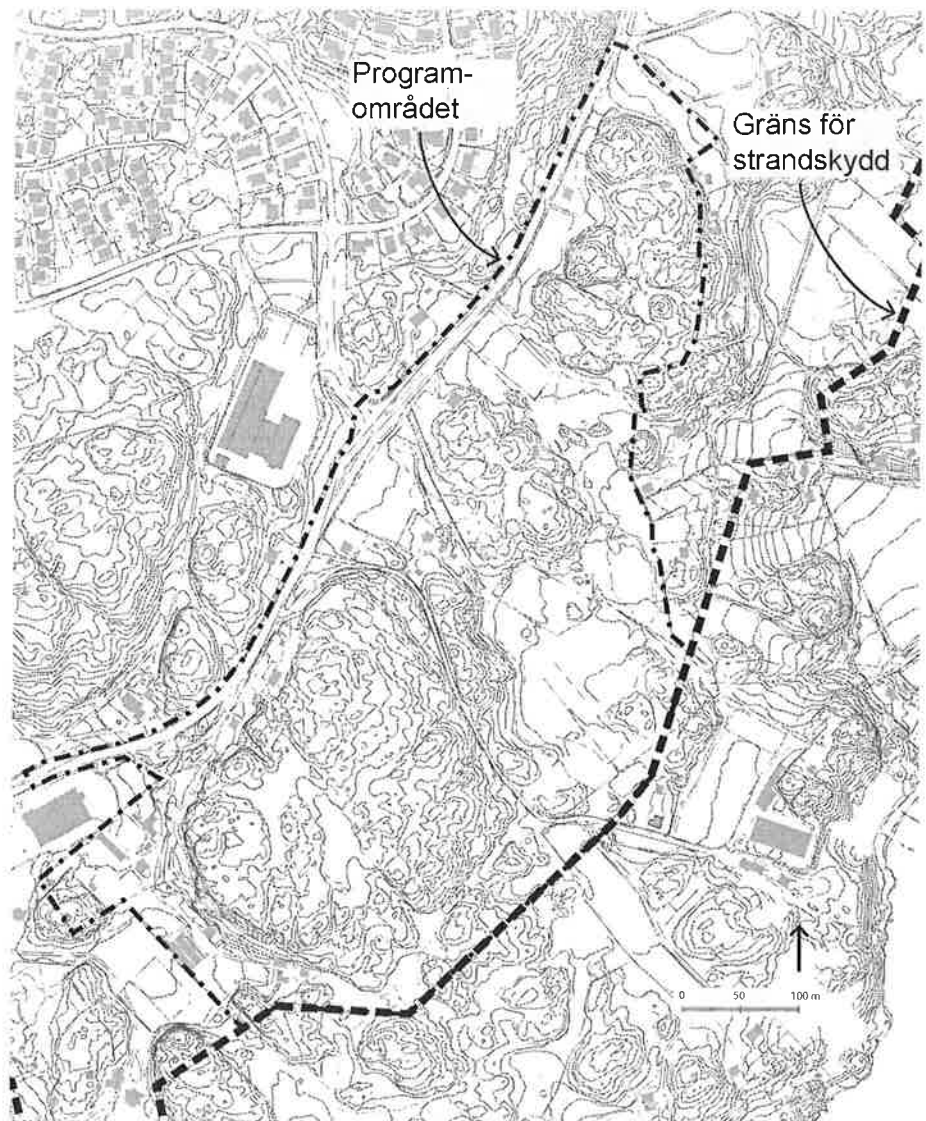
av riksintressen. Däremot är programområdet beläget ca 300 m norr om Gullmaren som enligt 3 kap i Miljöbalken (MB) är riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Enligt fiskeristyrelsen är delar av havsområdena runt tätorten av riksintresse som fångstområden, däribland Gullmaren vid Fiskebäcksområdet. Alla områden inom djupintervallet 0-6 m är av riksintresse eftersom de är viktiga reproduktionsområden för fisk.

Riksintressena är inte hinder för tätortsutvecklingen, men ingrepp får endast göras om de inte påtagligt skadar dessa värden.

Förordnanden

Programområdet gränsar till område som omfattas av strandskyddsförordnande enligt 7 kap Miljöbalken.

Programområdets relation till strandskyddet.

OMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR

Topografi

Höjden över havsnivån varierar mellan 20-39 m och terrängen sluttar åt söder ned mot Gullmaren. Tre dominerande höjdparter finns, den största i söder, ca 35 m ö h och två mindre i den norra delen, ca 30 m ö h.

Vegetation och lokalklimat

Programområdet består till övervägande delen av orörd naturmark. Landskapet är kuperat med mycket berg i dagen. De huvudsakliga naturtyperna i området är talldominerad skog i svackor och hållmarksområden med ljung, enbuskar och småträd på höjder.

I anslutning till en ridanläggning, öster om programområdet, finns en damm som ingår i programområdet. Dammen är anlagd och nyttjas i verksamheten.

I den centrala delen finns öppna betesmarker med inslag av björk som betas av häst. Tidigare nyttjades denna mark som åker.

Hållmark med ljung och småträd i den norra delen.

Betesmark med inslag av björk i den centrala delen.

Geologi

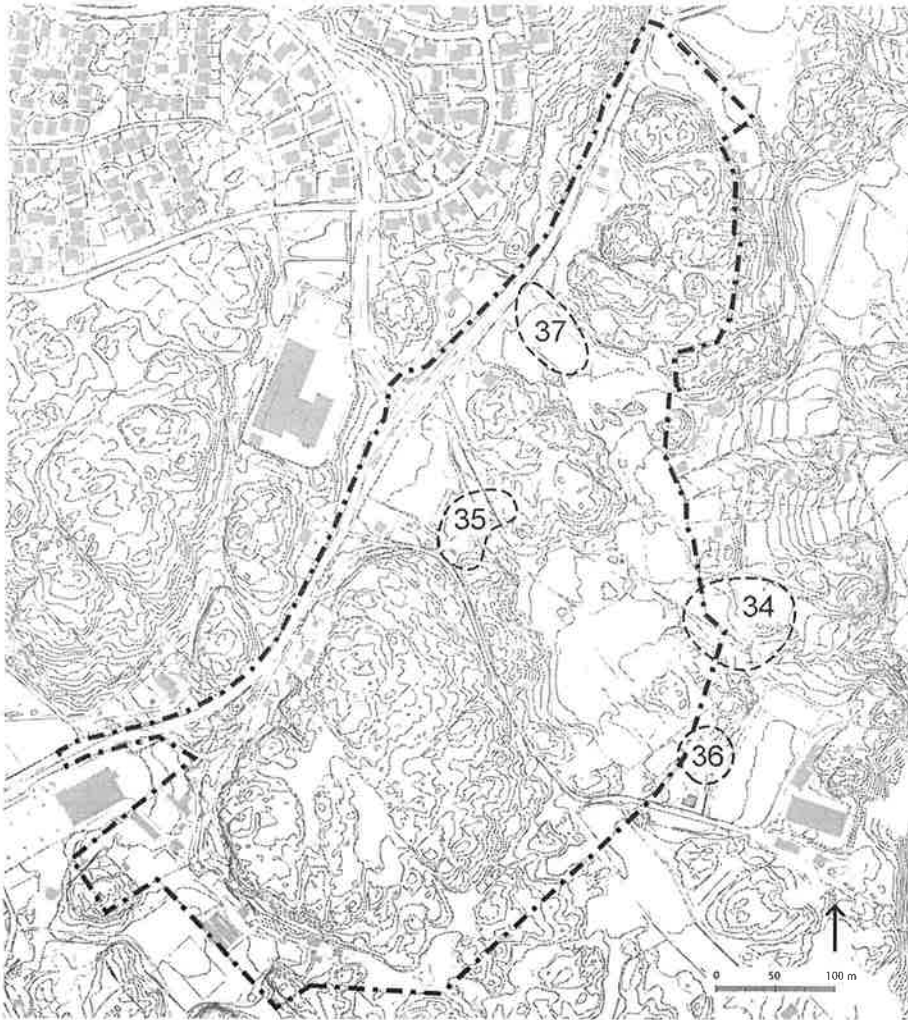
I samband med "Förslag till detaljplan för Fiskebäck" 1990 utfördes en översiktligt geoteknisk undersökning av K-Konsult i Örebro omfattande även föreliggande programområde. Även i samband med "Detaljplan för Västra Tronebacken, Södra delen" beskrevs de geotekniska förhållandena, främst längs med föreslagen tillfartsväg

Berggrunden utgörs av grå gnejs vilket innebär att risk för förhöjd radonavgång inte föreligger. I tidigare program och detaljplaneförslag anges dock att grundläggning ändå skall göras radonsäker med tanke på att fyllnadsmassor ofta avger radon.

Övergångszonen mellan berg och plan åker- eller ängsmark domineras av grus-, sand- och moränjor. Lermark förekommer längs med Ulserödsvägen samt inom hagmarkerna i den centrala delen.

Kulturmiljö

I samband med planerad bostadsutbyggnad av Fiskebäcksområdet 1990 genomförde Bohusläns Museum en arkeologisk utredning. Tronebacken är av sådan karaktär att stenåldersbosättningar är sannolika. Inom programområdet finns fyra dokumenterade fornlämningar i form av troliga stenåldersbosättningar. De är fornlämningarna 34-37 i museets utredning. Av dessa är nummer 35 förundersökt. Övriga är inte undersökta.

Fornlämningar som berörs av programområdet.

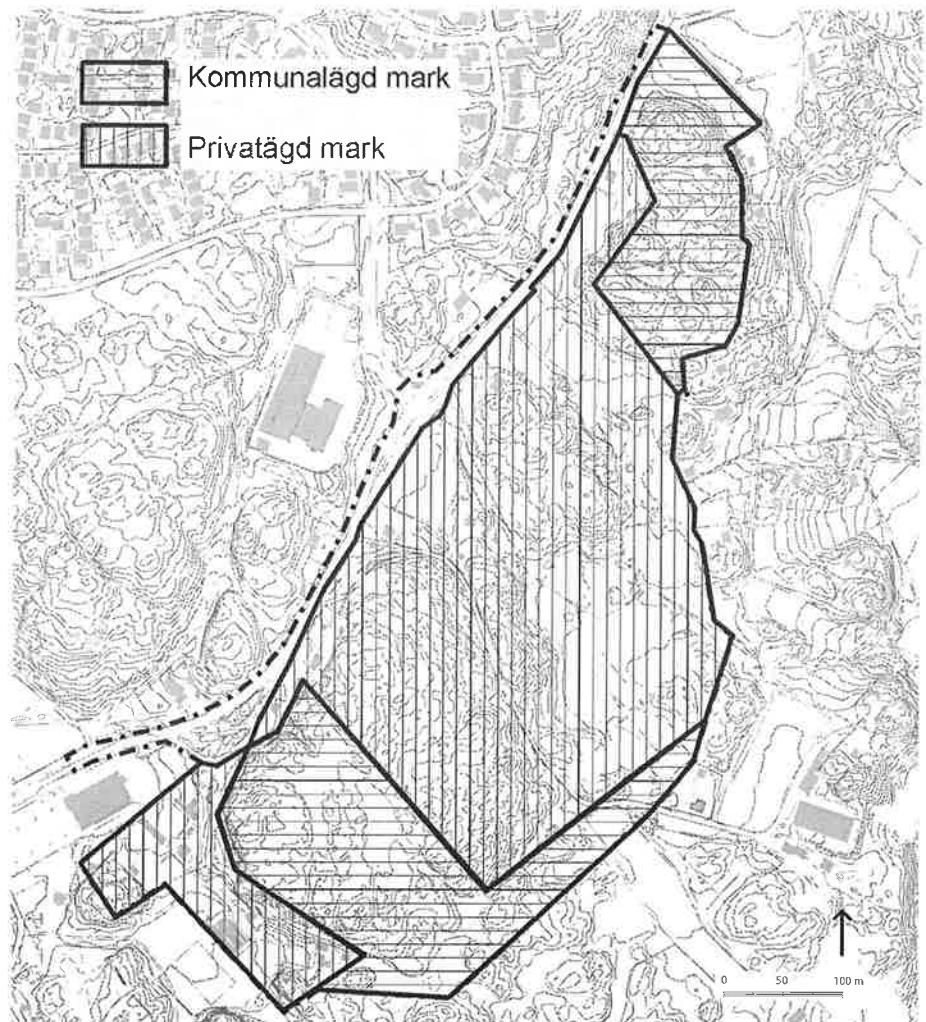
Inom programområdet finns två andra kulturhistoriska lämningar dokumenterade, en jordkällare och en stenskodd väg. Inom hela området finns även stengärdesgårdar.

Markägförhållanden

I programområdet finns både kommunal- och privatägda fastigheter. De större kommunalägda fastigheterna är Slätten 1:339 i den södra delen samt Lyse-Fiskebäck 2:7 i den norra delen. Förutom dessa fastigheter äger kommunen även en mindre fastighet, Torpet 1:51. Övriga fastigheter är privatägda. Större privatägda fastigheter är Lyse Fiskebäck 2:10 och 2:13 samt Dalskogen 1:37 och 1:38. Längs med Ulserödsvägen finns ett antal mindre privatägda fastigheter.

Planområdets nuvarande användning

Då platsen till största delen är orörd natur används den huvudsakligen som strövområde. Här finns flera upptrampade stigar som bl a leder ned till Gullmarens strand och på höjdpartierna är utsikten god. I anslutning

Markägoförhållanden

till ridanläggningen finns mark som används som betesmark för hästar. Här är marken något vattensjuk och genom betesmarken rinner en bäck.

Omgivningar, service och rekreation

Programområdet ligger ca 2,5 km från Lysekils centrum. Väst om Ulserödsvägen ligger bostadsområdet Torpet, ett småhusområde med grupphus- och villabebyggelse. På den östra sidan gränsar området till fritidshusbebyggelse samt en ridanläggning. I söder, i nära anslutning till programområdet, finns en livsmedelsbutik.

Låg- och mellanstadieskola samt daghem finns på ca 1 km avstånd i sydväst. Närmsta busshållplats ligger vid Torpetkrysset.

Längs med Gullmarens strand finns goda badmöjligheter och ca 400 m meter söder om programområdet ligger Gullmarsbaden som är en kommunal badplats med sandstrand.

FÖRSLAG TILL FÖRÄNDRINGAR

Bebyggelse

Inom Norra Tronebacken föreslås småhusbebyggelse i form av friliggande enbostadshus och grupphusbebyggelse. Även lägre flerbostadshus kan lämpa sig (ej redovisade i skisserna), främst i den centrala och södra delen. Husen är utplacerade med hänsyn till terrängens och landskapets skiftande karaktär. Bebyggelsen är indelad i tre delområden och beroende på andelen grupphusbebyggelse och flerbostadshus bedöms området som helhet kunna inrymma mellan 75 st och 120 st bostäder. Tomtstorlekarna i skisserna med friliggande villor och grupphusbebyggelse varierar mellan 750 m² och 1100 m².

I den södra och norra delen där terrängen till stor del utgörs av hållmark krävs särskild varsamhet vid placering av enskilda byggnader. De högst belägna och mest exponerade partierna har undantagits från exploatering för att i möjligaste mån bevara landskapets karaktär.

I den södra delen har bebyggelsen ”dragits in” från bergskanten för att minska påverkan på stads- och landskapsbild. I den norra delen har naturmark sparats mellan befintlig fritidshusbebyggelse och bebyggelsen i skissen för att inte tillkommande bebyggelse skall upplevas påträngande.

Föreslagen bebyggelse har lokaliserats i landskapet så att de huvudsakliga gångstråken skall bevaras. På strategiska platser redovisas släpp mellan tomter för att öka tillgängligheten. Ambitionen är att området skall uppfattas som genomsläppligt.

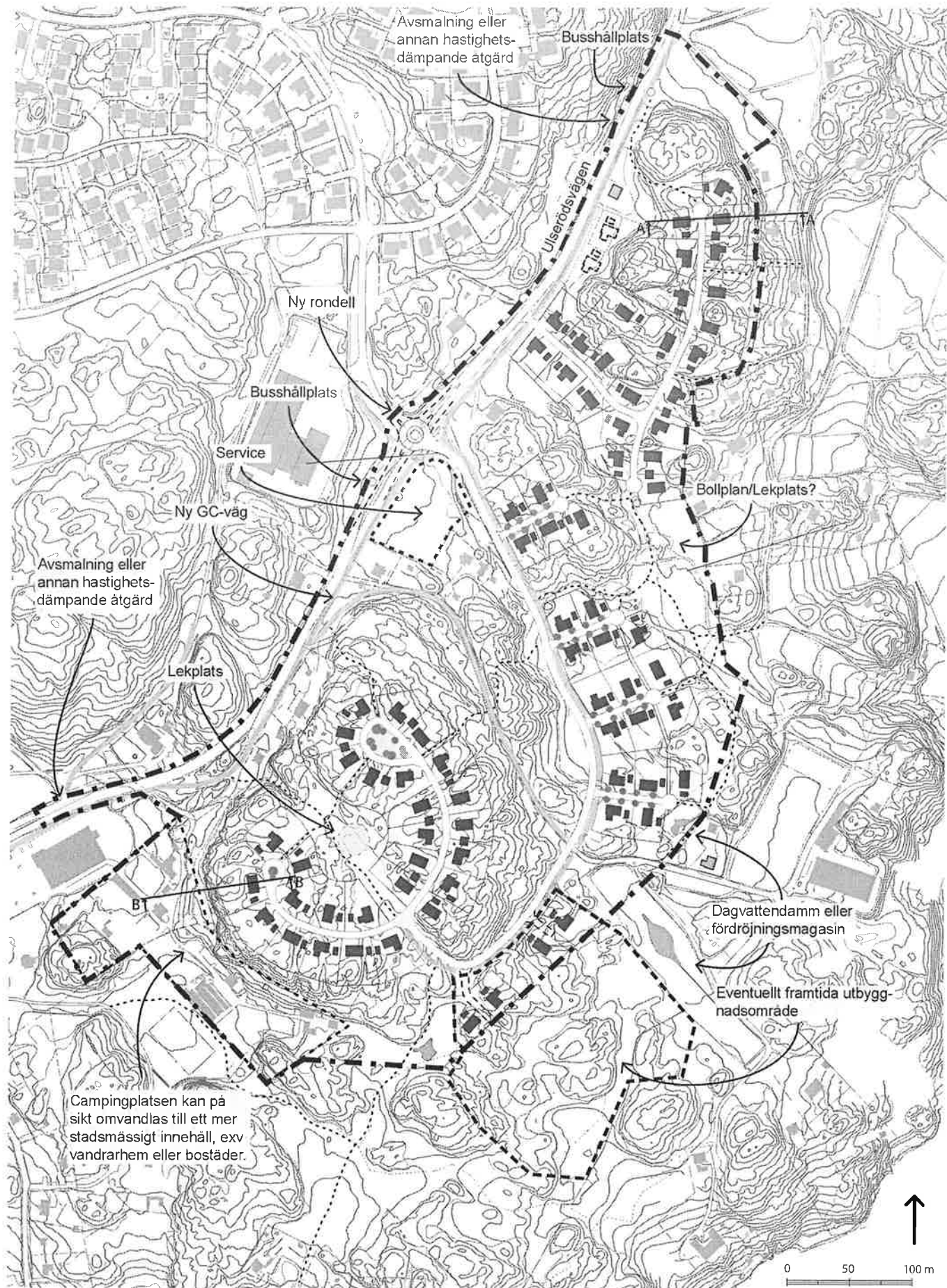
Dammen vid ridanläggningen föreslås utnyttjas för lokalt omhändertagande av dagvatten. Här kan vatten från den centrala och norra delen fördröjas och till viss del renas i en damm eller ett fördröjningsmagasin, innan det rinner ut i Gullmaren. Ett fördröjningsmagasin innebär att dammen fylls igen och vattnet fördröjs under mark.

En omvandling av campingplatsen mot ett mer stadsmässigt innehåll kan vara en utveckling på sikt. Verksamheter som t ex vandrarhem, övernattningsstugor kan också det vara ett positivt inslag i staden. En omvandling mot bostäder på sikt kan också det vara ett bra alternativ.

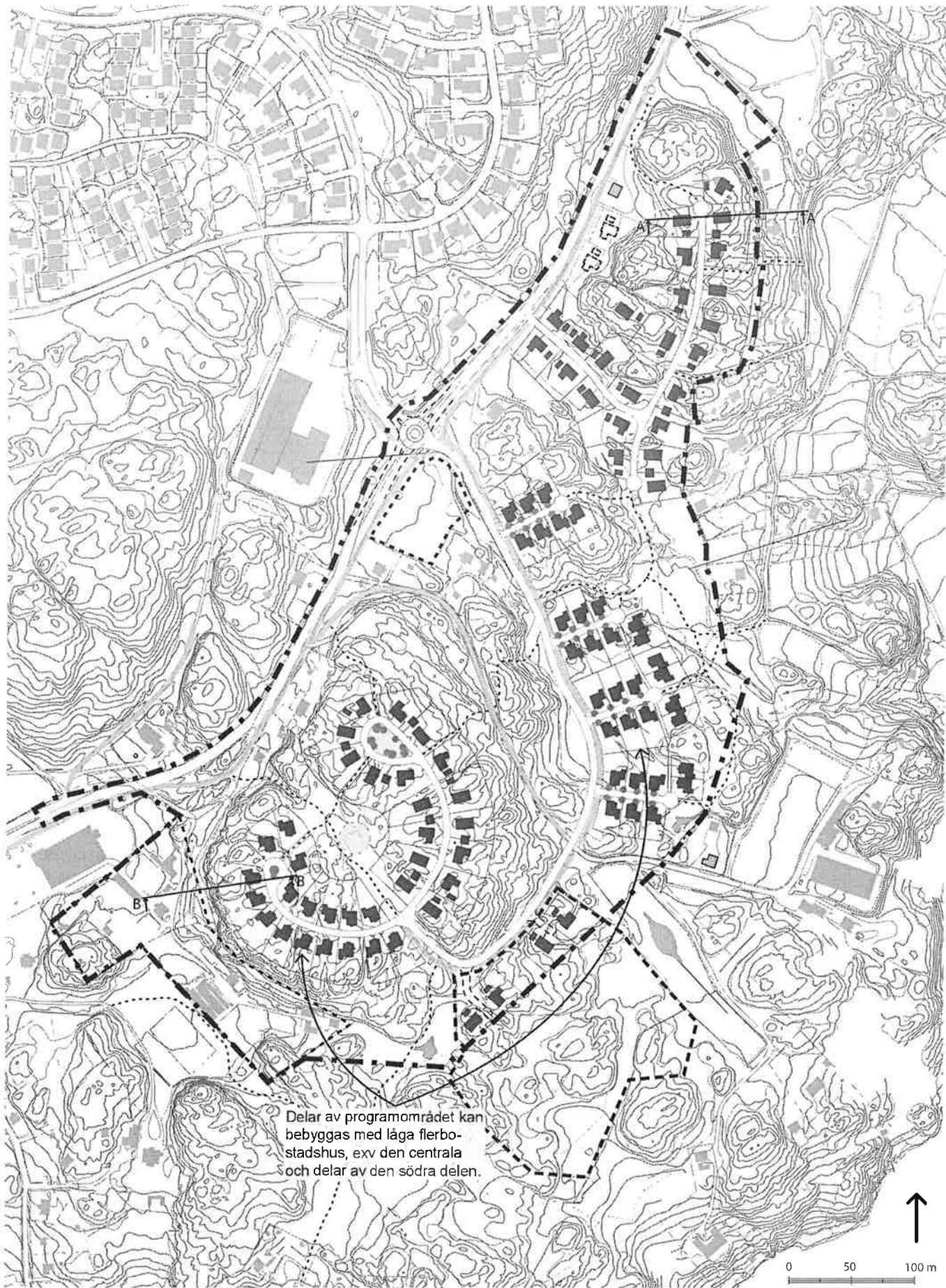
Föreslagen bostadsutbyggnad bedöms inte påverka campingplatsen negativt. Vice versa bedöms campingen, som idag drivs som en familje-camping, inte vara störande för bostäder enligt förslaget. I programskissen har bostäderna närmast campingen ”dragits in” från branten för att säkerställa en god miljö för både camping och bostäder.

Den föreslagna bostadsbebyggelsen består av tre huvudsakliga delar – den norra, den centrala och den södra. Utbyggnaden kan indelas i etapper utifrån dessa eller delar av dessa.

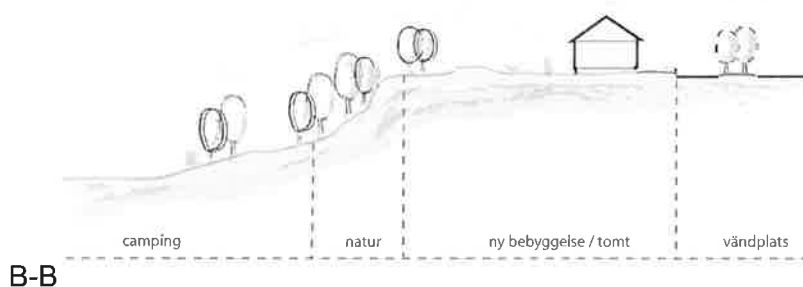
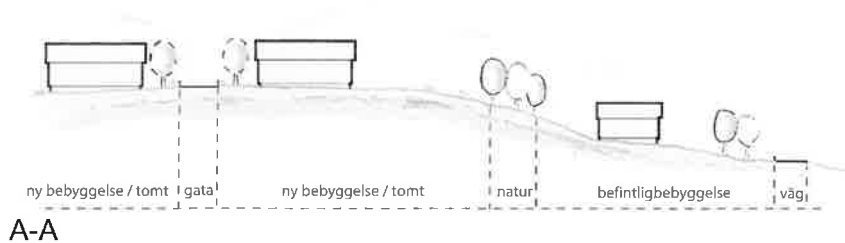

Programskiss med 77 st bostäder, enbart friliggande villor.

Programskiss med 95 st bostäder i form av friliggande villor samt grupphusbebyggelse i den södra och centrala delen. Bebyggs delar av området med lägre flerbostadshus bedöms området som helhet kunna inrymma ca 120 st bostäder.

Principsektioner i A-A och B-B i den norra och den södra delen.

Trafik

Ulserödsvägen föreslås omgestaltas med en rondell och hastighetsdämpande åtgärder för att få ner hastigheter och trafikmängder.

En ny tillfart som försörjer den södra och centrala delen föreslås från Torpetkrysset i samma sträckning som föreslogs i "Detaljplan för Västra Tronebacken, Södra delen". Torpetkrysset föreslås ersättas med en cirkulationsplats. Den norra delen föreslås trafikförsörjas via en ny tillfart från Ulserödsvägen, ett 100-tal meter norr om Torpetkrysset.

Gatorna är ca 5 m breda. De är inplacerade i landskapet med ambitionen att begränsa behovet av alltför omfattande bergsskärningar. Det ger, tillsammans med platsbildningar i form av utsparad terräng, goda möjligheter till ett vackert och omväxlande gaturum.

Gatustrukturen ger möjlighet att ansluta ett eventuellt utbyggnadsområde i sydost.

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelväg (GC-väg) föreslås byggas ut längs Ulserödsvägens östra sida. Den befintliga tillfarten till området föreslås också göras om till GC-väg. I norr och i syd finns möjlighet att leda fram GC-väg till bebyggelsen för att skapa god tillgänglighet. Längs med gatorna i bebyggelseområdena föreslås inte separata GC-vägar.

Teknisk försörjning

I programområdet finns ingen teknisk försörjning utbyggd. I samband med framtagandet av "Detaljplan för Västra Tronebacken, Södra delen" utförde Lincona Byggkonsult en förstudie av vägar och VA. Närmaste allmänt ledningsnät för vatten och avlopp finns norr om Ulserödsvägen, i GC-vägen som leder till Torpetområdet. Det bedöms som mest lämpligt att ansluta VA från den tillkommande bebyggelsen här.

VA-ledning kan i enlighet med förstudien dras i föreslagen tillfartsväg. Den norra delen kan anslutas via en ledning genom grönområdet mellan den centrala och norra delen. En pumpstation kan anläggas vid vägen mot ridanläggningen i öster. Spillvatten bedöms kunna anslutas till denna med hjälp av självfallsledningar för att sedan ledas till det kommunala reningsverket i Långevik.

Dagvatten föreslås omhändertas lokalt genom infiltration, uppsamling i dammar eller fördröjningsmagasin och med hjälp av vegetation. Från gatu- och delvis från tomtmark kan dagvatten ledas till en eller flera nya dagvattendamma eller fördröjningsmagasin i sydöst. Överskottsvatten leds via bäckar ned mot Gullmaren. Parallellt med fortsatt detaljplanearbete bör en VA-utredning göras.

Lek och rekreation

Platsen utnyttjas idag främst som strövområde och föreslagen bebyggelse är lokaliserad så att sammanhängande gångstråk och naturliga gångstigar kan åstadkommas. Möjligheter finns att anlägga lekplats, bollplan, m m. Annars är naturen i området den självklara platsen lek och rekreation.

MILJÖKONSEKVENSER

Allmänt

Stadsbyggnadskontoret bedömer inte påverkan på området som betydande och att det finns behov av en separat miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvenserna (MK) inarbetas i planbeskrivningen.

Omgivningspåverkan

Den nya bostadsbebyggelsen innebär att ridanläggningen och intilliggande hästhagar måste flyttas. Avståndet till den föreslagna bostäderna är inte tillräckligt med tanke på allergiker.

Naturmiljö

Den föreslagna exploateringen i området påverkar naturmiljön i området då orörd natur tas i anspråk. Ambitionen i projektet är att

påverkan på naturmiljön skall vara så liten som möjligt genom varsam inplacering av bebyggelse och vägar. Ianspråktagande och uppsplittring av oexploaterad mark leder dock oundvikligen till försämrade förutsättningar för platsens flora och fauna.

Friluftsliv

Området utnyttjas idag som strövområde och det är främst i de låglänta partierna som upptrampade stigar finns. Bebyggelsens lokalisering i grupper och med släpp på strategiska platser för ökad tillgänglighet bidrar till att platsen även fortsättningsvis kan nyttjas som strövområde. Upplevelsen av ostördhet och lugn påverkas dock av tillkommande bostäder och trafik.

Kulturmiljö

Anslutningsvägar, VA-ledningar och tillkommande bebyggelse berör två stycken fornlämningar. Arkeologisk undersökning bör genomföras.

Dagvatten

Utökningen av hårdgjorda ytor bidrar till ökade föroreningar i dagvattnet. Dagvatten föreslås omhändertas lokalt. Det bör utredas i vilken utsträckning det är möjligt med infiltration och att med hjälp av vegetation omhänderta dagvatten. Är det möjligt att omhänderta dagvatten lokalt kan påverkan på områdets vattenresurser förväntas bli liten.

Bäcken som idag rinner genom betesmarken kulverteras då marken tas i anspråk för bebyggelse.

Stads- och landskapsbild

Delar av den föreslagna bebyggelsen kommer att bli högt belägen. I den norra delen har de allra högsta delarna undantagits. Särskilt i den södra delen kommer bebyggelsen att exponeras mot kringliggande områden. Delvis kommer också bebyggelsen att exponeras mot Gullmarsfjorden. Husens utformning är viktig med tanke på områdets exponerade läge och olika planbestämmelser inom olika delar av området kan vara nödvändiga för att uppnå en god helhetsverkan.

Buller

Vissa delar av föreslagna bebyggelse ligger nära Ulserödsvägen. Åtgärder för att minska trafiken och hastigheten på vägen föreslås i programmet, men bullersituationen för bebyggelse vid Ulserödsvägen är en viktig fråga att utreda vidare i fortsatt planarbete.

FORTSATT PLANARBETE

Planens handläggning

Samråd med berörda skall ske kring programmet i enlighet med reglerna i Plan- och bygglagen. Länsstyrelsen, myndigheter och berörda enligt fastighetsförteckning skall beredas tillfälle att lämna synpunkter. De yttrande som inkommer under samrådet skall sammanställas i en samrådsredogörelse och därefter genomförs eventuella justeringar av programmet.

Utifrån de synpunkter som kommer fram under programsamrådet kan beslut tas om ett fortsatt arbete med att upprätta detaljplan. Detaljplanearbetet skall bedrivas enligt reglerna för normalt förfarande. Det innebär ett samråd kring detaljplaneförslaget och efter eventuella justering en utställning av detaljplanen.

Medverkande

Planprogrammet har utarbetats av Johan Larsson, Fredrik Legeby och Göran Berg på GF Konsult Samhällsplanering. Från Lysekils kommun, stadsbyggnadskontoret har planarkitekt Märta Grenås medverkat i samråd med tekniska kontoret.

Lysekils Stadsbyggnadskontor 2004-02-12

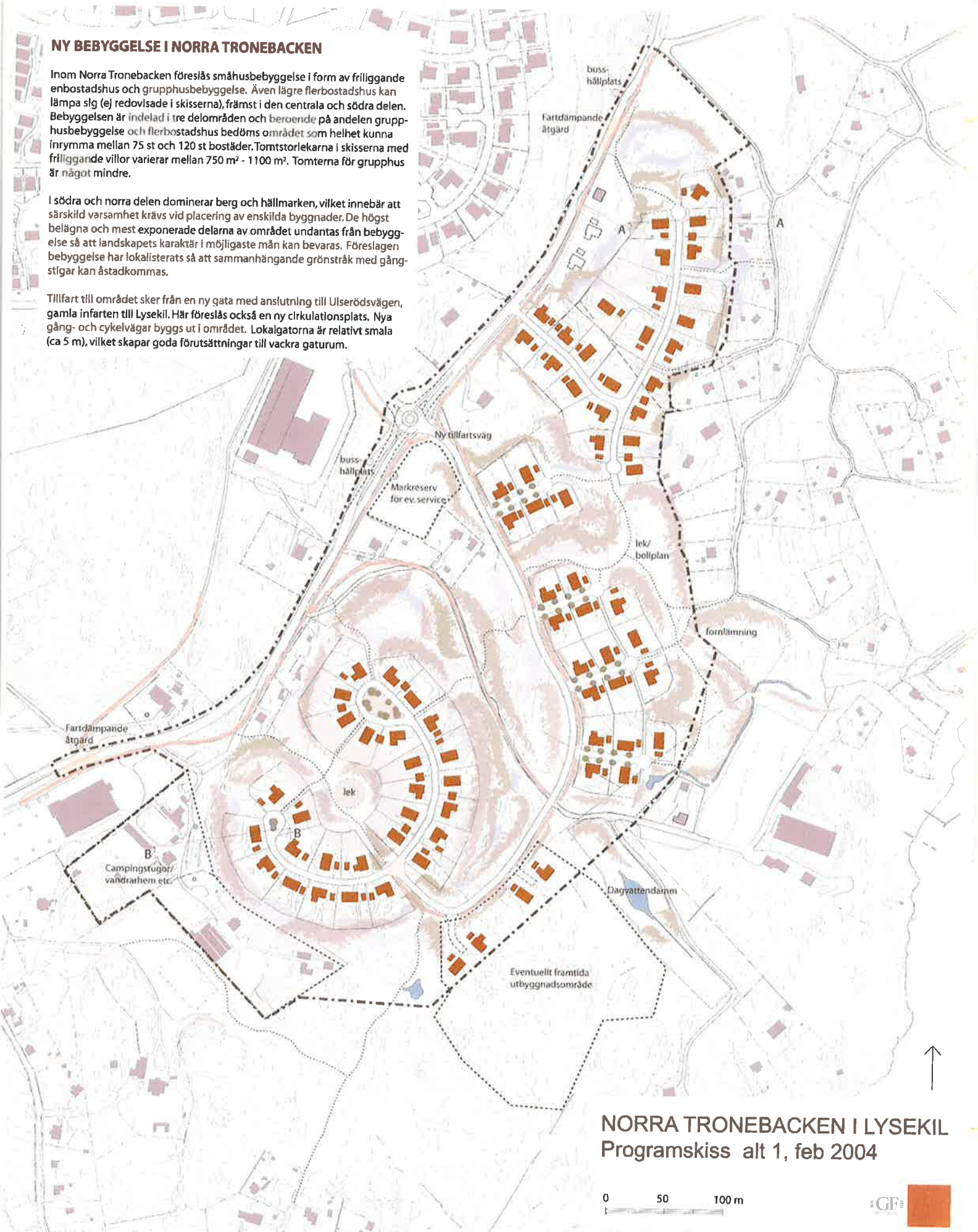
Märta Grenås
Planarkitekt

NY BEBYGGELSE I NORRA TRONEBACKEN

Inom Norra Tronebacken föreslås småhusbebyggelse i form av frilliggande enbostadshus och grupphusbebyggelse. Även lägre flerbostadshus kan lämpa sig (ej redovisade i skisserna), främst i den centrala och södra delen. Bebyggelsen är indelad i tre delområden och beroende på andelen grupphusbebyggelse och flerbostadshus bedöms området som helhet kunna inrymma mellan 75 st och 120 st bostäder. Tomtstorlekarna i skisserna med frilliggande villor varierar mellan 750 m² - 1100 m². Tomterna för grupphus är något mindre.

I södra och norra delen dominerar berg och hållmarken, vilket innebär att särskild varsamhet krävs vid placering av enskilda byggnader. De högst belägna och mest exponerade delarna av området undantas från bebyggelse så att landskapets karaktär i möjligaste mån kan bevaras. Föreslagen bebyggelse har lokaliserats så att sammanhängande grönstråk med gångstigar kan åstadkommas.

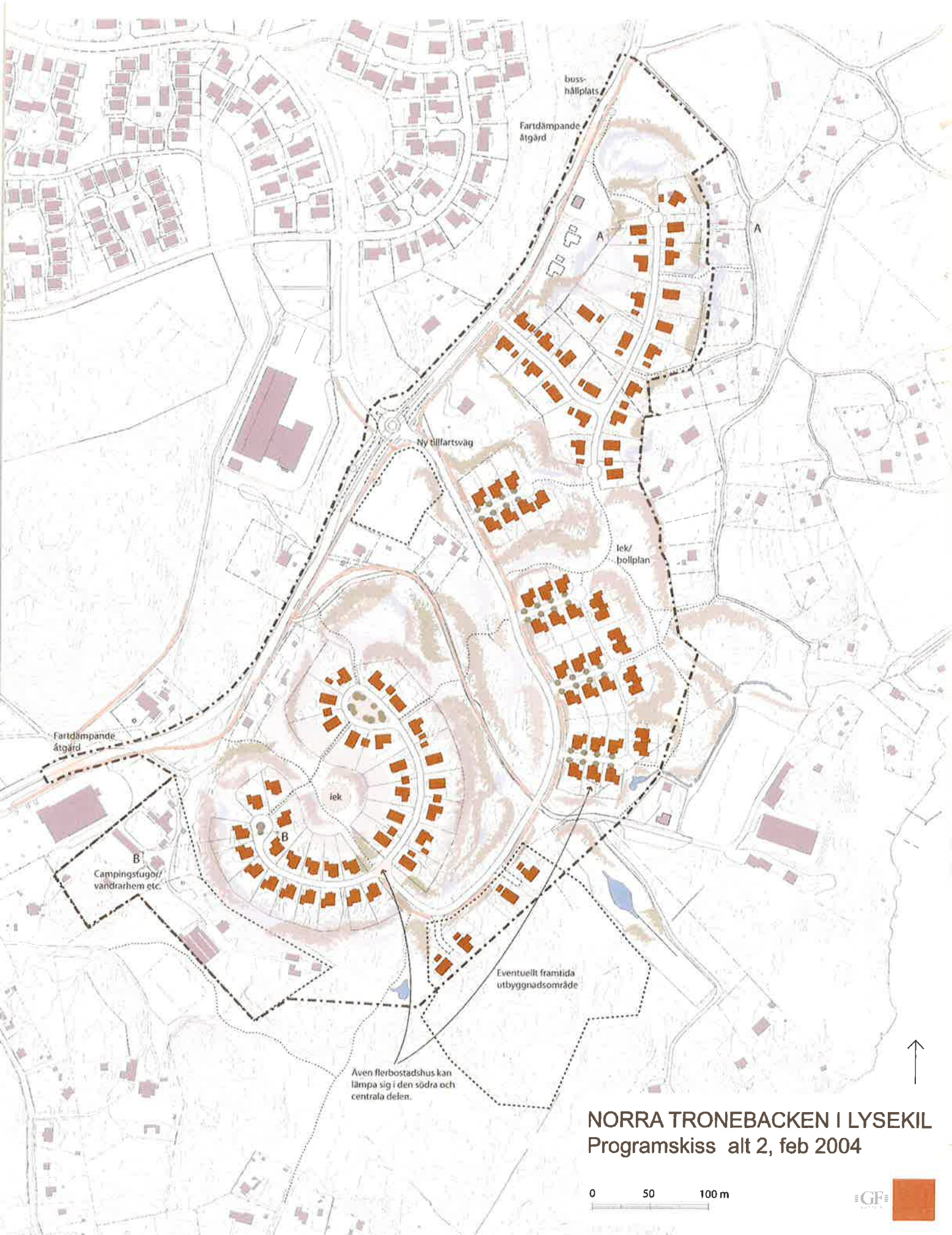
Tillfart till området sker från en ny gata med anslutning till Ulserödsvägen, gamla infarten till Lysekil. Här föreslås också en ny cirkulationsplats. Nya gång- och cykelvägar byggs ut i området. Lokalgatorna är relativt smala (ca 5 m), vilket skapar goda förutsättningar till vackra gaturum.

NORRA TRONEBACKEN I LYSEKIL
Programskiss alt 1, feb 2004

0 50 100 m

GF

buss-hållplats

Fartdämpande åtgärd

Ny tillfartsväg

lek/
bollplan

Fartdämpande åtgärd

lek

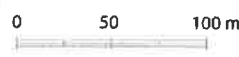
B
Campingstugor/
vandrarhem etc.

Eventuellt framtida
utbyggnadsområde

Även flerbostadshus kan
lämpa sig i den södra och
centrala delen.

NORRA TRONEBACKEN I LYSEKIL

Programskiss alt 2, feb 2004

Datum
2021-01-15

Dnr
LKS 2021-000022

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert,
mari-louise.dunert@lysekil.se

Reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har reviderat dokumentet riktlinjer för färdtjänst och riksförtjänst med anledning av att kollektivtrafiknämnden inom Västra Götalandsregionen har beslutat om ny zonindelning i den allmänna kollektivtrafiken.

Förändringar som föreslås avser:

- Ny taxa för färdtjänst oavsett typ av tillstånd som beviljas.
- Nytt tillämpningsområde.
- Förtydligat barnperspektiv i och med att barnkonvention blev lag 2020-01-01.
- Förtydliganden av regler samt anpassning till Västtrafiks extra serviceutbud.

I övrigt har inte riktlinjerna ändrats på annat sätt än att texten uppdaterats och skrivits mer lättläst samt tydligare tolkning av regler.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst att gälla från och med 2021-05-01.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att följa kollektivtrafiknämndens årliga höjning.

Ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har reviderat dokumentet riktlinjer för färdtjänst och riksförtjänst med anledning av att kollektivtrafiknämnden inom Västra Götalandsregionen har beslutat om ny zonindelning i den allmänna kollektivtrafiken.

Förändringar som föreslås avser:

- Ny taxa för färdtjänst oavsett typ av tillstånd som beviljas.
- Nytt tillämpningsområde.
- Förtydligat barnperspektiv i och med att barnkonvention blev lag 2020-01-01.
- Förtydliganden av regler samt anpassning till Västtrafiks extra serviceutbud.

I övrigt har inte riktlinjerna ändrats på annat sätt än att texten uppdaterats och skrivits mer lättläst samt tydligare tolkning av regler

Dnr
LKS 2021-000022

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till revidering av riktlinjerna för färdtjänst och riksfärdtjänst och konstaterar att dokumentet är väl genomarbetat.

Färdtjänsthandläggaren inom samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med övriga färdtjänsthandläggare i Fyrbodalen, samt kommun- och regionrepresentanter från Västtrafik, diskuterat alternativa beräkningsmodeller och genomfört en omvärldsanalys med målsättning att utarbeta en gemensam beräkningsmodell för ny egenavgift samt tillämpningsområde, i enlighet med avtalsskrivning mellan kommuner och Västtrafik, som anger att parterna ska sträva mot harmoniserade regelverk.

Samhällsbyggnadsförvaltningen nämner i sin tjänsteskrivelse att beräkningen för årlig höjning ska följa kollektivtrafikens höjning, Kollektivtrafiknämnden i Västra Götalandsregionen.

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av samhällsbyggnadsnämndens beslut har inget i övrigt att tillägga.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Mari-Louise Dunert
Kommunsekreterare

Bilagor

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst
Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden 2021-01-14, § 12
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-05 med konsekvensbeskrivning

Beslutet skickas till

Alla nämnder och förvaltningar
Färdtjänsthandläggare

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
Program
Plan
Policy
>>Riktlinjer
Regler

Lysekils kommuns
**Riktlinjer för färdtjänst
och riksfärdtjänst**

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2021-02-10, § x
För revidering ansvarar:	Samhällsbyggnadsförvaltningen
För ev. uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Samhällsbyggnadsnämnden
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2022-12-31
Dokumentansvarig:	Förvaltningschef samhällsbyggnad
Dnr:	LKS 2021-000022

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Innehåll

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst.....	1
Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst.....	3
Inledning och syfte	4
Färdtjänst	4
Vad är färdtjänst?	4
Vem kan få tillstånd för färdtjänst?	4
Färdtjänst för barn.....	5
Färdtjänst tillämpningsområde	5
Ledsagare	5
Medresenär	5
Tillståndets tidsbegränsning - omfattning	6
Ansökan och beslut	6
Ansökan	6
Egenavgift	7
Servicenivå.....	8
Trafikutbud	8
Övriga bestämmelser	8
Riksfärdtjänst.....	9
Vad är riksfärdtjänst	9
Vem kan beviljas riksfärdtjänst	9
Ledsagare	10
Medresenär	10
Trafikutbud	10
Ansökan, utredning och beslut	11
Antal resor.....	11
Avgifter.....	11
Kostnader för transport av handikapphjälpmedel	12
Riksfärdtjänstens servicenivå	12

Inledning och syfte

Personers rätt till färdtjänst/riksfärdtjänst regleras i lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riks-färdtjänst. Varje kommun har ansvar att komplettera lagen med egna riktlinjer för att ge vägledning och stöd i handläggningen. Riktlinjerna grundar sig på politiska mål, berörd lagstiftning och rättslig praxis som tillkommit vid prövning i domstol.

Samhällsbyggnadsnämnd ansvarar ytterst för färdtjänst inom kommunen som efter erforderliga beslut kan överlåta sina uppgifter till trafikhuvudmannen. Inom Västra Götalands län och genom avtal har Lysekils kommun därför gett uppdraget till Västtrafik AB att upphandla och administrera trafiken och beställningscentralen.

Samhällsbyggnadsnämnd ansvar ligger inom färdtjänst lagområde. Om denna lag inte är tillämplig för vissa målgrupper, åvilar det andra nämnder att för sina respektive målgrupper ta ställning till om stöd i resandet ska erbjudas via annat lagområde. Ytterst kan detta även vara en fråga för kommunfullmäktige, vilket stöd i resandet funktionshindrade ska ges som en allmän kommunal service.

Färdtjänst

Vad är färdtjänst?

Färdtjänst är en särskilt anpassad typ av kollektivtrafiken som är till för personer som till följd av funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationer.

I propositionen till lagen slås fast att färdtjänsten i första hand betraktas som en transportform i stället för en form av bistånd. Resor med färdtjänst ska i likhet med den allmänna kollektivtrafiken i största mån samordnas med andra men resorna sker i personbilar eller med special fordon.

Vem kan få tillstånd för färdtjänst?

- Den sökande är folkbokförd i Lysekils kommun
- Funktionshindret bedöms bestå i minst tre månader.
- Den beräknade tiden utgår om möjligt från ansökningsdagen eller den dag varaktighetens längd bekräftas via utredning eller sakkunnigutlåtande.
- Funktionshindret ska ge väsentliga svårigheter vid förflyttning eller vid resa med allmänna kommunikationer.
- Det ska finnas ett tydligt samband mellan funktionshinder och svårigheterna att förflytta sig själv i anslutning till resan eller att genomföra själva resan.
- Tillstånd till färdtjänst är personligt.
- Tillståndet är tidsbegränsat eller tillsvidare.

Färdtjänst för barn

I lag om färdtjänst betraktas man som barn upp till 18 års ålder då det gäller rätt till färdtjänst.

Barnkonventionen (Lag 1 januari 2020) beskriver i artikel 23.1 att ”ett barn som med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar tilltron till den egna förmågan och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhällslivet”

För beviljande av färdtjänst för barn gäller följande i Lysekil kommun:
Utgångspunkten vid bedömning av barns behov av färdtjänst är funktionsnedsättningens begränsningar i jämförelse med icke funktionsnedsatta barns utvecklings- och mognadsnivå.

Färdtjänst tillämpningsområde

- Färdtjänsttillstånd gäller för resa från/till Lysekil till/från samtliga kommuner inom Västra Götalandsregion.
- Tillfälliga färdtjänstresor inom annan kommun, utanför Västra Götalandsregionen, kan beviljas utan särskild prövning. Ansökan ska ske till handläggaren i hemkommunen senast 14 dagar innan planerad resa. Den enskilde ersätts, mot uppvisande av kvitto, med summa som överstiger fastställd egenavgift.

Ledsagare

Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver ledsagare för att kunna genomföra resan och stödet ej kan erhållas via transportören ska tillståndet gälla även ledsagaren. I lagen finns ej angivet om ledsagare ska betala en avgift för resan eller ej utan detta får beslutas av kommunen.

För beviljad ledsagare gäller följande i Lysekils kommun:

- Tillståndsinnehavaren har behov av stöd under själva resan.
- Ledsagaren ska stiga på och av vid samma plats som färdtjänstresenären.
- Ledsagaren reser gratis.
- Den som själv är färdtjänstberättigad kan inte vara ledsagare.
- Ledsagare ska kunna tillgodose den färdtjänstberättigades hjälpbehov.
- En ledsagare får medfölja under varje färdtjänstresa. Efter individuell prövning kan fler än en ledsagare medfölja under varje färdtjänstresa.
- Ledarhund är att betrakta som ledsagare. Förtydligande kring ledarhund finns under övriga bestämmelser.

Medresenär

Många färdtjänstberättigade kan genomföra resan själva eller med det stöd som transportören ger och utifrån detta beviljas inte ledsagare. Behov av stöd vid resans mål kan dock föreligga och utifrån detta har man möjligheten att medföra medresenär.

- För medresenär gäller följande i Lysekils kommun:
- Medresenären ska stiga på och av vid samma plats som färdtjänstresenären.
- Medresenären betalar samma avgift som färdtjänstresenären.
- Den som inte beviljats ledsagare har rätt att medföra en medresenär utan särskild prövning.
- Resenär som är beviljad ledsagare kan ej medföra medresenär.

- Efter individuell prövning kan färdtjänstresenär medges rätt till flera medresenärer.
  - Exempel på grund för detta kan vara om färdtjänstresenären har minderåriga barn eller om minderårig resenär har syskon eller föräldrar som behöver resa med. Även andra situationer kan bedömas som skäliga såsom service- och assistanshund är att betrakta som medresenär.
- Antalet medresenärer kan aldrig bli större än sällskapet som ryms i det anvisade fordonet.

Tillståndets tidsbegränsning - omfattning

Enligt likställighetsprincipen i Kommunallagen bör inte färdtjänstresor begränsas i antal, då icke funktionsnedsatta kommuninnevånare inte har begränsning i antal resor att förflytta sig i allmän kollektivtrafik

I Lysekils kommun gäller följande:

- Tillstånd meddelas normalt för viss tid eller för livet ut.
- Vid tidsbegränsning ges tillstånd som minst för tre månader och högst två år, om inte särskilda skäl föreligger.
- Särskilda skäl kan vara funktionshindrets art som ej möjliggör resa med allmänna kommunikationer oavsett utveckling av kollektiv trafiken. Färdtjänst beviljas tills vidare i dessa fall.
- Färdtjänst beviljas för obegränsat antal resor.
- Färdtjänst ersätter inte avsaknad av exempelvis egen bil, vilket innebär att ”rundtur” med färdtjänst ej kan ske. Detsamma gäller att skjutsa hem medresenär/ ledsagare till dennes bostad.
- Färdtjänst får inte användas för resor inom tjänsten då detta åvilar arbetsgivarens ansvar.
- Färdtjänst får inte användas för resor som av någon anledning bekostas av det allmänna såsom sjuk- och behandlingsresor eller skolskjutsar.

Ansökan och beslut

Ansökan

- Ansökan skickas in via e-tjänster på kommunens hemsida eller lämnas till färdtjänsthandläggare på kommunen.
- Vid behov kan ansökan kompletteras med aktuellt utlåtande som styrker funktionshindret. Utlåtandet kan skrivas av läkare, arbetsterapeut, sjukgymnast eller annan med specialistkompetens.
- Den som söker färdtjänst ansvarar själv för att skaffa och bekosta det utlåtandet. Ett utlåtande i sig är inte tillräckligt för att få ett färdtjänstillstånd. Däremot utgör utlåtandet en del av beslutsunderlaget.

Handläggning av färdtjänstärenden

- Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i förvaltningslag (2017:900) och lag (1997:736) om färdtjänst tillsammans med kommunens kompletterande riktlinjer.
- Utredningstiden är fyra veckor och tiden räknas utifrån när en fullständig ansökan inkommit.

Beslut

Beslut meddelas den sökande skriftligt. Den som får avslag på sin ansökan om färdtjänst kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten. Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas. Överklagandet ska vara skriftligt och ha inkommit till Lysekils kommun inom tre veckor från det att sökanden tog del av beslutet.

Omprovning och återkallande av färdtjänsttillstånd

- Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänsttillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.
- Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsttillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallande av färdtjänsttillståndet kan föranledas av:

- Upprepade icke avbokade och icke genomförda beställda resor, s.k. bomresor.
- Att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst.
- Att färdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseenderesätt/fordonsval.
- Vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/föraren.
- Vid alkohol- och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan.
- Att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.
- Om tillståndshavare folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänsttillståndet att gälla från och med utflyttnings datum.

Egenavgift

För egenavgift för resor med färdtjänst gäller för Lysekil kommun:

- Nuvarande beräkningsmodell för egenavgift, baserat på Västtrafiks baspris, ska fortsätta att gälla i Lysekil kommun t o m 2021-04-30.
- Fr o m 2021-05-01 gäller avståndsbaserad egenavgift för resor med färdtjänst. Egenavgiften baseras på en startavgift med 50 kronor de första 10 kilometrarna och därefter 3 kronor/kilometer. Avståndsbaserad egenavgift gäller dygnet runt och alla som innehar färdtjänsttillstånd i Lysekil kommun såsom färdtjänstresor, arbetsresor, omsorgsresor samt ungdomsresor.
- Egenavgiften gäller för resor till/från Lysekil kommun samt mellan och inom samtliga kommuner inom Västra Götaland.
- Årlig uppräknings med följsamhet till den allmänna kollektivtrafikens prisjusteringar inom Västra Götaland. Prisjusteringen ska göras på startavgift samt kilometerpris.
- För tillfälliga resor inom annan kommun, utanför Västra Götaland, är startavgiften 105 kr de första 10 kilometrarna och därefter 3 kr/kilometer fr o m 2021-05-01. Den enskilde ersätts i efterhand, mot uppvisande av kvitto med summa överstigande egenavgiften. Ansökan ska ske till handläggare i hemkommunen före planerad resa.
- Visar det sig att en färdtjänstberättigad, efter utredning av färdtjänsthandläggaren, försakat en så kallad bomresa och/eller andra inte godkända kostnader, kan kommunen komma att återkräva den uppkomna merkostnaden efter individuell utredning.

Servicenivå

Färdtjänstillståndet innebär alltid att resenären kan få följande service vid färdtjänstresa:

- Hjälp in i och ut ur fordon.
- Hjälp med handikapphjälpmedel och bagage in i och ut ur fordon.
- Bagage får medtas, högst två matkassar eller en resväska.
- Hjälp med säkerhetsbälte.
- På resenärens egen begäran, hjälp till och från entrédörr (hyreshus, egen fastighet samt allmänna lokaler såsom affär, bank, apotek). Denna hjälp utgår inte om beviljad ledsagare medföljer på resan.

Efter individuell prövning kan färdtjänstillståndet även innehålla rätt att:

- Få hjälp att förflytta sig mellan invändig trappa till egen bostad i flerbostadshus med trappklättrare. Gäller ej i egen bostad eller utomhus. Transportören beslutar om trappklättring kan utföras på ett säkert sätt. Beslut gäller maximalt 6 månader.
- Resa med speciellt anpassat fordon om funktionsnedsättningens art medför att resenären inte kan förflytta sig in i en personbil, och därmed inte kan genomföra en resa med färdtjänst på annat sätt än sittande i utprovad/ordinerad rullstol/elrullstol.
- Scooter ej tillåten under färd med specialfordon.
- Efter utredning, annan särskilt anpassad service.

Manuell bärhjälp s.k bumping, samt liggande transporter erbjuds inte under färdtjänstresor.

Trafikutbud

- Resor i färdtjänsten får genomföras dygnet runt.
- Resan ska beställas hos den beställningscentral kommunen/Västtrafik AB tecknat avtal med.
- Resan ska beställas tidigast 14 dagar och senast kl. 22.00, dagen före planerad resa. Resor nattetid bokas med god framförhållning.
- Eventuell återresa ska beställas samtidigt.
- Avbeställning av bokad resa måste ske senast en timma före tidpunkten för bokad resa.
- Färdtjänstresenär ska resa med det fordon som entreprenören hänvisar till och som är lämpligt utifrån funktionshinder och res tillfälle.
- Resor i färdtjänsten samordnas i möjligaste mån. Beställningscentralen utför samordningen i samband med bokningen av resan. Samordningen kan innebära att ett fordon kan ha flera resenärer, där olika huvudmän bekostar resan. Samordningen får dock inte innebära att resans omvägstid förlänger resan med mer tid än vad som anges i avtalet om servicenivåer.
- En resa ska gå från en adress till en annan och uppehåll kan inte göras under resa.

Övriga bestämmelser

I färdtjänstfordonet finns tillgång till bälteskudde för barn. Om barnet har behov av annan bilsäkerhetsutrustning är resenären ansvarig för att ta med den.

Ledar- eller servicehund får medföras.

Förskrivningsbara förflyttningshjälpmedel, inkluderar ledarhund, får medföras under färdtjänstresa utan kostnad. Ledarhund, Assistans- och servicehundar ska alltid resa i godkänd transportbur som är placerad i bagageutrymme under färd, enligt Statens och jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om transport av levande djur. (SJVFS 2019:7). Resa med ovan nämnda djur kan hänvisas till särskilda fordon på grund av att hänsyn ska tas till allergier.

Riksfärdtjänst

Vad är riksfärdtjänst

Lagen om riksfärdtjänst (1997:735) ger kommunerna ansvar för att personer med ett stort och varaktigt funktionshinder ges förutsättningar att till motsvarande kostnader som andra gör privata resor i Sverige i rekreationssyfte eller för enskilt ändamål. Riksfärdtjänst är en ersättning för extra kostnader som uppstår vid resa mellan olika kommuner i Sverige. De extra kostnaderna ska uppstå till följd av funktionshinder och kan bestå av att resenären behöver ha en ledsagare med sig vid resa med allmänna kommunikationer eller av att ett särskilt fordon måste användas för resan.

Vem kan beviljas riksfärdtjänst

Enligt 1 § lag om riksfärdtjänst, ska en kommun på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för reskostnad för de personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Enligt 5 § lag om riksfärdtjänst ska tillstånd meddelas om:

1. resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala reskostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare,
2. ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet,
3. resan görs inom Sverige från en kommun till en annan kommun,
4. resan görs med taxi, ett för ändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare, och
5. resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Lagens formulering innebär, att kraven för tillstånd till riksfärdtjänst är högre än för färdtjänst. Lagen anger ingen skyldighet för kommunen att anordna transporten. Resan ska inte kunna göras till normala kostnader.

För beviljande av tillstånd till riksfärdtjänst gäller i Lysekils kommun:

- Tillstånd till riksfärdtjänst kan meddelas personer som till följd av stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.
- Funktionshindret ska förväntas bestå i minst tre månader för att betraktas som varaktigt.
- Den sökande ska vara folkbokförd i kommunen.

För beviljande av riksfärdtjänst för barn gäller följande i Lysekil kommun:

- Utgångspunkten vid bedömning av barns behov av riksfärdtjänst är funktionsnedsättningens begränsningar i jämförelse med icke funktionsnedsatta barns utvecklings- och mognadsnivå.

Ledsagare

- Ledsagare är en person som inte reser av eget intresse utan måste medfölja för att kunna stödja riksfärdtjänstresenären för att denne ska kunna genomföra resan.
- Ledsagare beviljas den resenär som behöver mer hjälp än trafikföretagets personal kan ge.
- Om en tillståndshavare inte kan genomföra en resa med ledsagare och med stöd av trafikföretaget kan tillstånd till ytterligare ledsagare beviljas.
- Att trafikföretaget inte uppfyller sina åtaganden är inte en grund för att bevilja ledsagare.
- Ledsagare ska stiga på och av vid samma plats som riksfärdtjänstresenären. Ledsagare reser gratis.
- Den som själv är färdtjänstberättigad kan inte vara ledsagare.
- Vid resa med personbil och specialfordon beviljas ledsagare endast vid behov av kvalificerat stöd under resan.

Medresenär

- Medresenär är en person som reser med på samma sträcka som riksfärdtjänstresenären.
- Medresenär ska stiga på och av på samma plats som riksfärdtjänstresenären. Den som inte beviljas ledsagare har rätt att medföra en medresenär utan särskild prövning.
- Efter individuell prövning kan resenär medges rätt till flera medresenärer. Exempel på grund för detta kan vara om resenären har minderåriga barn eller om minderårig resenär har syskon eller föräldrar som behöver resa med. Även andra situationer kan bedömas som skäliga.
- Resenär som är beviljad ledsagare kan till följd av individuella skäl även beviljas medresenär. Grund för detta är samma som för rätten att medföra flera medresenärer i färdtjänst.
- Antalet medresenärer kan aldrig bli större än att sällskapet ryms i det anvisade fordonet.
- Medresenär betalar samma egenavgift som den riksfärdtjänstberättigade.

Trafikutbud

- I första hand beviljas resa med allmänna kommunikationer med ledsagare.
- I andra hand beviljas resa med allmänna kommunikationer i kombination med resa med personbil eller specialfordon. Denna reseform beviljas förutsatt att det medför att resan annars blir särskilt kostsam.
- I tredje hand beviljas resa med allmänna kommunikationer i kombination med personbil eller specialfordon tillsammans med ledsagare.
- I sista hand beviljas resa med personbil eller specialfordon med eller utan ledsagare.
- Resan ska genomföras på billigaste sätt, vilket innebär att rangordningen ovan i enstaka fall kan frångås.
- Resor med personbil och specialfordon ska samordnas.
- Resor med allmänna kommunikationer ska genomföras på billigast möjliga avgångstid. Önskad avresetid kan förskjutas inom samma dag.
- Uppehåll under resan medges ej.

- Det åvilar resenären att själv ordna med ledsagare, när tillstånd till sådan är beviljad.
- Tillstånd till dyrare färd sätt än allmänna kommunikationer medges inte med motivering:
  - att ledsagare saknas för resan
  - att biljett inte finns att tillgå vid önskad avresetid
  - att man inte litar på att trafikföretaget uppfyller sitt åtagande om stöd.

Ansökan, utredning och beslut

I lag om riksfärdtjänst, 10–13 §§, behandlas frågor kring handläggning utifrån förvaltningslagen. Handläggning av riksfärdtjänst följer de regler som anges i förvaltningslagen. Personalen har att följa bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen.

Vid ansökan, utredning och beslut gäller följande i Lysekil kommun:

- Vid ansökan om riksfärdtjänst ska ansökan inkomma till färdtjänsthandläggaren senast 14 dagar innan önskad avresa.
- I samband med storhelger ska ansökan vara inkommen tidigare än en månad före önskad avresa för att säkerställa resan.
- Ansökan om riksfärdtjänst ska snabbbehandlas om resan är av akut karaktär och om resbehovet inte har kunnat förutses, till exempel i samband med begravning eller nära anhörigs sjukdom.
- Beslut om riksfärdtjänst fattas av färdtjänsthandläggare på delegation och omfattar vilket färd sätt som får användas. Beslut om riksfärdtjänst kan överklagas till förvaltningsdomstol.

Antal resor

- Tillstånd till riksfärdtjänst meddelas i normalfallet för en resa i taget. En resa är lika med en resa tur och retur.
- Riksfärdtjänst kan meddelas för återkommande resor till ett speciellt resmål eller inom ett speciellt reseområde. Tillstånd till återkommande resor gäller för en viss tid och för visst antal resor. Tillstånd för återkommande resor medges för högst ett år.

Avgifter

Vid resa med riksfärdtjänst ska tillståndshavaren betala en avgift (egenavgift) som motsvarar normala reskostnader med allmänna färdmedel. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om dessa avgifter, enligt § 8 lagen om riksfärdtjänsten.

Regeringen meddelar föreskrifter om dessa avgifter via Förordningen om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst (Förordning 1997:782). Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenär den faktiska kostnaden för biljetten samt i förekommande fall en bokningsavgift. Avgiften är baserad på hela resan inklusive anslutningsresor. Vid resa med personbil eller specialfordon betalar medresenär utifrån förordningens regler med undantaget att medresenärer över 18 år betalar full egenavgift. Ledsagarens egenavgift ersätts enligt Lag om riksfärdtjänst av kommunen.

Kostnader för transport av handikapphjälpmedel

Om kostnader uppkommer för transport av handikapphjälpmedel, till exempel om en elrullstol måste transporteras separat med tåg eller dylikt samtidigt som resenären reser med flyg, ersätts dessa kostnader av kommunen.

Riksfärdtjänstens servicenivå

Tillstånd till riksfärdtjänst med allmänna kommunikationer innebär att service ges i enlighet med respektive transportsbolagsservice till resenärer med funktionshinder.

Tillstånd till riksfärdtjänst med personbil och specialfordon innebär alltid att resenären kan få följande service:

- Hjälp in i och ut ur fordon.
- Hjälp med handikapphjälpmedel och bagage in i och ut ur fordon.
- Hjälp med säkerhetsbälte.
- Resenär kan ha med två resväskor samt handikapphjälpmedel.
- På resenärens begäran ges även följande service vid resa med taxi och specialfordon: Hjälp till och från port eller dörr, ledsagning, bagage och handikapphjälpmedel.
- Stöd vid förflyttning till och från bostad och besöksplats.
- Om tillståndet omfattar ledsagare ska det stöd och den hjälp som resenären behöver ombesörjas via medföljande ledsagare. Detsamma gäller om vuxen medresenär medföljer.
- Manuell bärhjälp s.k bumping, samt liggande transporter erbjuds inte under riksfärdtjänstresor.

Postadress: **453 80 LYSEKIL**
Tel: **0523-61 30 00**
Webbplats: **www.lysekil.se**

Besöksadress **Stadshuset, Kungsgatan 44**
E-post **registrator@lysekil.se**

Tänk på miljön innan du skriver ut

§ 12

Dnr 2021-000030

Reviderade riktlinjer färdtjänst och riksfärdtjänst

Sammanfattning

EDP Vision dnr: A-2020-110

Dokumentet "Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst" behöver revideras samt anpassas löpande efter praxis och förändringar på området. Förändringar som föreslås avser:

- Ny taxa för färdtjänst oavsett typ av tillstånd som beviljas.
- Nytt tillämpningsområde.
- Förtydligat barnperspektiv i och med att barnkonvention blev lag 2020-01-01.
- Förtydliganden av regler samt anpassning till Västtrafiks extra serviceutbud.

I övrigt har inte riktlinjerna ändrats på annat sätt än att texten uppdaterats och skrivits mer lättläst samt tydligare tolkning av regler.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-05.
Reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst.
Förtydligande konsekvensbeskrivning.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst att gälla från och med 2021-05-01.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerare

Utdragsbestyrkande

Datum
2021-01-05

Dnr
SBN 2021-000030

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Kontaktcenter
Maissa Bittar, 0523 - 613043
maissa.bittar@lysekil.se

Reviderade riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Sammanfattning

Dokumentet "Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst" behöver revideras samt anpassas löpande efter praxis och förändringar på området. Förändringar som föreslås avser:

- Ny taxa för färdtjänst oavsett typ av tillstånd som beviljas.
- Nytt tillämpningsområde.
- Förtydligat barnperspektiv i och med att barnkonvention blev lag den 1: a jan 2020.
- Förtydliganden av regler samt anpassning till Västtrafiks extra serviceutbud.

I övrigt har inte riktlinjerna ändrats på annat sätt än att texten uppdaterats och skrivits mer lättläst samt tydligare tolkning av regler (allt är gul markerat).

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta reviderade riktlinjer färdtjänst och riksfärdtjänst med startdatum 2021-05-01.

Ärendet

Kollektivtrafiken inom Västra Götalandsregionen har beslutat om 3 zoner i den allmänna kollektivtrafiken med start 2020-11-04. Konsekvensen med ny zonindelning är att det krävs ett nytt beslut om ny färdtjänsttaxa i Lysekils kommun, då nuvarande baspristaxan som egenavgift i Lysekils kommun bygger på försvinner.

Förvaltningens utredning

Färdtjänsthandläggare i Fyrbodal, samt kommun- och regionrepresentanter från Västtrafik, har tillsammans diskuterat alternativa beräkningsmodeller och genomfört en omvärldsanalys med målsättning att utarbeta en gemensam beräkningsmodell för ny egenavgift samt tillämpningsområde, i enlighet med avtalsskrivning mellan kommuner och Västtrafik, som anger att parterna ska sträva mot harmoniserade regelverk.

Ett beräkningssätt med avståndsbaserad avgift med startavgift och därefter kronpåslag per kilometer är det alternativ till förslag som gemensamt presenteras i respektive kommun inom Fyrbodal eftersom:

- Systemet med avståndsbaserad avgift är mer rättvist och följer transportkostnaden mer exakt.
- Det är enkelt att förstå för den enskilde, högre avgifter för längre resor, och ett hållbart sätt att räkna fram egenavgiften.
- Tillämpningsområdet spelar mindre roll, och det öppnar för att tillämpningsområdet kan gälla för hela Västra Götalandsregionen.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomi

Avståndsbaserad egenavgift föreslås vara en startavgift på 50 kr de första 10 kilometer och därefter 3 kr/kilometer inom Västra Götaland, detta gäller färdtjänst, arbetsresor, ungdomsresor samt omsorgsresor.

Färdtjänst

Enligt nuvarande egenavgift kostar en färdtjänstresa inom kommunen 78 kr/enkelresa. I detta förslag kommer en färdtjänstresa inom kommunen varieras från 50 kr till 134 kr/enkelresa (10–38 km). Förvaltningen har tittat på färdtjänstresor under 2019, sammanlagt utfördes 2 520 resor under 2019. Vid jämförelse mellan nuvarande taxa och föreslagen på den nya beräkningsmodellen i dessa resor, ger kommunen en extra kostnad på ca 4 000 kr/månad med det nya förslaget.

Arbetsresor

Enligt nuvarande egenavgift för arbetsresor betalar resenären en egenavgift på 19 kr/enkelresa som motsvarar vad ett månadskort inom kollektivtrafiken kostar. I detta förslag ska även färdtjänst till arbete (inkomst av tjänst) debiteras med egenavgift som är avståndsbaserad. Avdrag för arbetsresor enligt skattelagstiftning, samt genom ansökan hos Försäkringskassan om merkostnadsersättning och handikappersättning för dyrare omkostnader.

Ungdomstaxa

Enligt nuvarande egenavgift kostar en ungdomsresa inom kommunen 58kr/enkelresa. I förslaget ingår att ungdomstaxa tas bort och även här ska avståndsbaserad egenavgift gälla. Barn/ungdomar med funktionsnedsättning har rätt att söka merkostnadsersättning och handikappersättning hos Försäkringskassan för dyrare omkostnader.

Omsorgsresor

Resor till och från dagverksamhet för äldre personer med demenssjukdom. Idag betalar den enskilde 38kr för enkelresa som motsvarar 50% av en vanlig färdtjänstresa. I förslaget framkommer också att omsorgsresors taxa tas bort och även här ska avståndsbaserad egenavgift gälla, för att likställa resekostnader oavsett vilken dagverksamhet den enskilde går på.

Bomresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att fakturera hela kostnaden på resan efter särskild prövning av färdtjänsthandläggare.

Tillfälligt vistelse i annan kommun

Förslaget gäller även att tillfälligt vistelse i en annan kommun utanför tillämpningsområde ska vara avståndsbaserad för att likställa egenavgiften oavsett vart den enskilde reser. Startavgiften föreslås vara högre då resor utanför tillämpningsområdet sker med taxiverksamhet som inte är upphandlad. I förslaget är egenavgiften baserat på en startavgift med 105 kr de första 10 kilometrarna och därefter 3 kr/kilometer.

Nytt tillämpningsområde

Idag har vi tillämpningsområdet inom Fyrbodalen. Om tillämpningsområdet utökas till hela Västra Götaland, kommer egenavgifter för resor som idag beviljas som riksfärdtjänst att öka. Ju längre resor, desto större egenavgift vilket är mer rättvist då riksfärdtjänstegenavgift är baserad på vägavstånd i kilometer med fastställd taxa, denna taxa har ej reviderats sedan 1997 samtidigt så minskar behovet av riksfärdtjänst där enskilda måste ange sin orsak för resan och bokar den 14 dagar innan resa.

Årlig höjning

Beräkningsmodell för årlig höjning är att följa kollektivtrafikens höjning/årligen. Att indexreglera höjning, kan slå fel då indexhöjning kan vara högre än höjning i kollektivtrafiken.

Beställning av resa

Idag ska resan beställas minst en timme innan önskad avfärd. Utifrån ett ekonomiskt och miljömässigt perspektiv vill förvaltningen öka möjligheterna för bättre samordning och därmed minskade kostnader samt minskad klimatpåverkan, genom att beställa resan senast kl 22:00 dagen före avfärd.

Bärhjälp

Västrafik tillhandahåller inte längre bärhjälp p.g.a. att det är ett riskmoment att bära personer i rullstol upp och nedför trappa och fallolyckor har inträffat tidigare i samband med bärhjälp. Trappklättrare kommer att finnas kvar under en övergångsperiod på 6 månader. Möjlighet finns också att använda sig av bårtransport via Samverkande sjukvård.

Regelverk

Enligt Lag om färdtjänst framkommer, enligt 3 §, att varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninnevånarna, för att färdtjänst av god kvalitet anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och annan kommun. En kommun får för sina kommuninnevånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner. Enligt 10,11 §§, framkommer att för resor med färdtjänst får tillståndsgivaren ta ut en avgift och är det kommunen som är tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunen.

Medborgarperspektiv

För kommuninnevånare är det med föreslagen beräkningsmodell för egenavgift, lättare att förstå principen med att kort resa kostar mindre, längre resor är dyrare, precis som i annan allmän kollektivtrafik samt vid beviljande av riksfärdtjänst som är avståndsbaserad. Att alla med beviljat färdtjänstillstånd betalar en egenavgift överensstämmer med Kommunallagens likställighetsprincip.

Jämställdhetsperspektiv

Ur jämställdhetsperspektiv är föreslagen beräkningsmodell mer jämställd i hänseende att dubbla subventioner tas bort för vissa restyper som arbetsresor, omsorgsresor och ungdomstaxa. Alla som beviljats färdtjänstillstånd i Lysekil behandlas lika med föreslagen beräkningsmodell för egenavgift.

Dnr
SBN 2021-000030

Per Garenius
Förvaltningschef

Maissa Bittar
Handläggare/kommunvägledare

Bilagor

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst (samtliga ändringar är gul markerat)
Förtydliga konsekvensbeskrivning LKF 2019-03-13, § 22 – Taxa för färdtjänstresor
till och från daglig verksamhet för personer med demenssjukdom

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Förtydligande konsekvensbeskrivning av riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnd ansvarar för färdtjänst inom kommunen och ansvaret ligger inom färdtjänst lagområde. Om detta lag inte är tillämplig innebär det, att det åvilar andra nämnder att för sina respektive målgrupper ta ställning till om stöd i resandet ska erbjudas via annat lagområde.

Därför föreslås att ha en och samma taxa för färdtjänst oavsett vilken typ av tillstånd som beviljas såsom arbetsresor, ungdomsresor eller omsorgsresor till demensdagverksamhet. Det finns inget skäl att ha olika egenavgifter utan det skapar bara osäkerhet om priset när resenärerna i samma bil får betala olika pris för samma resa.

Ekonomisk konsekvens

Färdtjänstresor

Avståndsbaseerad egenavgift föreslås vara en startavgift 50 kr de första 10 kilometrarna och därefter 3 kr/kilometer inom Västra Götaland. Det innebär att en färdtjänstresa inom kommunen varierar från 50 kr till 134 kr/enkelresa (10–38 km). Enligt nuvarande egenavgift kostar en resa inom kommunen 78 kr/enkelresa.

- Förvaltningen har tittat på resorna under 2019 (resorna under 2020 har påverkats av Covid-19) gällande färdtjänst. Sammanlagt utfördes 2 520 resor under 2019 varav
- 1 856 färdtjänstresor inom kommunen (74%) samt 664 (26%) färdtjänstresor inom tillämpningsområdet utanför kommungränsen.
- Vid jämförelse på färdtjänstresor under 2019 mellan nuvarande taxa och föreslagen på den nya beräkningsmodellen, ger kommunen en extra kostnad på ca 4000 kr/månad.

	Nu taxa (Baspris+50%)	Avståndsbaseerat taxa 50 kr+3 kr/km
Lysekil 0–28 km	78 kr	50–104 kr
Munkedal 22–43 km	133 kr	86–149 kr
Uddevalla 16–60 km	133 kr	68–200 kr
Orust 21–51 km	187 kr	83–173 kr
Lilla Edet 75 km	187 kr	245 kr
Vänersborg 58–87 km	187 kr	194–281 kr
Strömstad 106 km	242 kr	338 kr
Mellerud 99 km	242 kr	317 kr
Åmål 137–151 km	297 kr	431–473 kr

Arbetsresor

För resor till och från arbetet betalar resenären en avgift som utgår från vad ett månadskort inom kollektivtrafiken kostar, vilket motsvarar 19kr /enkelresa.

I nuvarande förslag skall även färdtjänst till arbete (inkomst av tjänst) debiteras med egenavgift som är avståndsbaserad. Avdrag för arbetsresor enligt skattelagstiftning, samt ansökan hos Försäkringskassan om merkostnadsersättning och handikappersättning för dyrare omkostnader på grund av funktionsnedsättning, kan göras av tillståndshavaren.

- Under 2019 utfördes 742 arbetsresor varav 102 färdtjänstresor inom kommunen (13%) samt 640 (87%) arbetsresor inom tillämpningsområdet utanför kommungränsen.
- Vid jämförelse, 2019 resor, med egenavgift för färdtjänstresor med nu gällande arbetsresor taxa, och föreslagen ny beräkningsmodell, ger kommunen ett överskott på ca 7000 kr/månad.

Ungdomstaxa

I förslaget ingår att ungdomstaxa tas bort och även där skall avståndsbaserad egenavgift gälla. Barn/ungdomar med funktionsnedsättning har rätt att söka merkostnadsersättning och handikappersättning för dyrare omkostnader.

- Under 2019 utfördes 73 ungdomsresor varav 65 resa inom kommunen (88%) samt 8 resor (12%) ungdomsresa inom tillämpningsområdet utanför kommungränsen.
- Vid jämförelse, 2019 resor, med egenavgift för färdtjänstresor med nu gällande ungdomstaxa, och föreslagen ny beräkningsmodell, ger kommunen ett överskott på ca 23 kr/månad.

Omsorgresor

Omsorgresor innefattar resor till och från dagverksamhet för äldre personer med demenssjukdom. Idag betalar den enskilde 50% av en vanlig färdtjänstresa vilket motsvarar 38kr för enkelresa.

I förslaget ingår också att omsorgresor taxa tas bort och även här skall avståndsbaserad egenavgift gälla, för att likställa resekostnader oavsett vilken dagverksamhet den enskilde går på.

- Under 2019 utfördes 1383 omsorgresor, vid jämförelse mellan egenavgift för omsorgresor och föreslagen ny beräkningsmodell, ger kommunen ett överskott på ca 2400 kr/månad.

Bomresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att fakturera hela kostnaden på resan efter prövning av färdtjänsthandläggare.

Nytt tillämpningsområde

Idag har vi tillämpningsområdet inom Fyrbodalen. Om zonen för färdtjänstresor justeras till alla 49 kommuner som ingår i Västra Götalands län, så kommer egenavgifter för resor som idag beviljas som riksfärdtjänst att öka. Ju längre resor, desto större egenavgift vilket är mer rättvis då riksfärdtjänstegenavgift är baserad på vägavstånd i kilometer med fastställd taxa, och har ej reviderats sedan 1997

✕ Exempel på resor inom Västra Götalands län enligt Riksfärdtjänsttaxa:

Vägavstånd i kilometer	0–100	101–125	126–150	151–175	176–200	201–225	226–250
Nuvarande taxa (kr)	105	130	165	195	220	255	275
Ny taxa (kr)	50–320	323–395	398–470	473–545	548–620	623–695	698–770

Fördelar med större färdtjänst område:

- Minskar behovet av riksfärdtjänst där enskilde måste ange sin orsak för resan och bokar den 14 dagar inför resan.
- Ger den enskilde mer möjlighet och valfrihet i sitt resande.
- Mer rättvisa egenavgifter då riksfärdtjänstegenavgift är baserad på vägavstånd i kilometer med fastställd taxa, och har ej reviderats sedan 1997.

Datum
2021-01-14

Dnr
LKS 2021-000032

Avdelningen för verksamhetsstöd
Joakim Hagetoft,
joakim.hagetoft@lysekil.se

Lysekils kommuns riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete

Sammanfattning

Kommunen har bedrivit ett förstärkt trygghetsarbete sedan juni 2020 och förslag på nya riktlinjer har nu tagits fram som en naturlig fortsättning av det förstärkta trygghetsarbetet.

Med utgångspunkt i erfarenheter från det förstärkta trygghetsarbetet har en särskild samverkansorganisation utformats med förmåga att kunna arbeta reaktivt såväl som förebyggande och främjande.

Det förstärkta trygghetsarbetet går med detta dokument över i det ”nya normala trygghetsarbetet” med samma höga prioritering av det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet, som när det bedrevs i en tillfällig organisation, men med en säkerställd långsiktighet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att godkänna *Lysekils kommuns riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete*.

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att *Lysekils kommuns riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete* även ska gälla samtliga helägda kommunala bolag.

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att upphäva de tidigare styrdokumentet *Lysekils kommuns trygghetskapande och brottsförebyggande arbete* (LKS 2018–236) samt *Lysekils kommuns plan för arbete mot våldsbejakande extremism* (LKS 2017–367).

Ärendet

Nya riktlinjer avseende kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete är framtagna utifrån erfarenheter och lärdomar i samband med det förstärkta trygghetsarbetet som har bedrivits sedan juni 2020. Riktlinjerna beskriver hur kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete, i samverkan med viktiga aktörer, ska ledas, organiseras, bedrivas och följas upp.

Det föreslagna styrdokumentet ersätter dokumentet *Lysekils kommuns trygghetskapande och brottsförebyggande arbete* med ärendenummer LKS 2018–236 samt *Lysekils kommuns plan för arbete mot våldsbejakande extremism* med ärendenummer LKS 2017–367.

Förvaltningens utredning

Sedan juni 2020 har det bedrivits ett förstärkt trygghetsarbete i Lysekils kommun som inleddes i samband med en eskalerande oro under försommaren. Det var heller inte första gången som situationen med social oro uppfattades som eskalerande och denna gång togs ett kraftfullt inriktningsbeslut för att på kort sikt

Dnr
LKS 2021-000032

hantera händelsen i en särskild organisation som koordinerades av en tillfällig samordnande ledningsfunktion. Tillsammans med en långsiktig strategi, som togs fram på kort tid, utgjorde inriktningsbeslutet sedan utgångspunkten för det förstärkta trygghetsarbetet.

De trygghetsrelaterade problem som kan ses i Lysekils kommun såväl som i många andra kommuner är komplexa problem som tenderar att återkomma och inte kan åtgärdas med enkla och enskilda åtgärder. Komplexa problem måste hanteras med flera åtgärder samtidigt och tillsammans med andra aktörer.

Lysekils kommuns Vision Lysekil 2030 anger att vi ska verka för att *”Lysekil är en hållbar och attraktiv kommun året runt som kännetecknas av kreativitet och framtidstro. Lysekil är en självklar mötesplats och ledande inom maritima näringar.”* Kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete är en prioriterad del i kommunens grunduppdrag och en del av kommunens arbete för social hållbarhet och avsett att främja den beslutade visionen.

För att nå framgång i arbetet är det ett grundläggande krav att arbetet bedrivs tvärssektoriellt genom samordning och inriktning över förvaltnings- och aktörsgränser. Det ställer i sin tur krav på kunskap om det kommunala uppdraget och de möjligheter och begränsningar som följer med uppdraget och gällande lagstiftning. Kommunen har olika insatser att sätta in för att påverka en uppkommen situation och komplettera polisens insatser. Vårt huvudsakliga uppdrag är långsiktigt förebyggande arbete genom exempelvis väl fungerande skola, socialtjänst och brottsförebyggande arbete samtidigt som vi har ett ansvar att samla de goda krafter som finns hos andra viktiga samverkansaktörer och civilsamhället i övrigt.

Den särskilda organisation som skapades för att på kort sikt hantera situationen under sommaren 2020 fortsatte att vara verksam året ut och dialog inleddes för att få in det förstärkta trygghetsarbetet som en ordinarie del i förvaltningarnas dagliga arbete. Resultatet av den dialogen är innehållet i detta dokument. Det ska inte ses som att det förstärkta trygghetsarbetet är avslutat med detta dokument, det ska istället ses som att det förstärkta trygghetsarbetet är *”det nya normala trygghetsarbetet”* i Lysekils kommun.

En viktig del i det fortsatta trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i Lysekils kommun är den samverkan som sker tillsammans med Polismyndigheten i syfte att skapa samordning och inriktning i det gemensamma arbetet. Denna samverkan regleras genom en gemensam samverkansöverenskommelse (LKS 2020–203) mellan Lysekils kommun och lokalpolisområde västra Fyrbodalen.

Tillsammans gör vi Lysekils kommun till en trygg och säker kommun.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Joakim Hagetoft
Säkerhetsstrateg

Bilaga/bilagor

Lysekils kommuns riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete

Dnr

LKS 2021-000032

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar
Lysekilsbostäder AB
LEVA i Lysekil AB

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi
Program
Plan
Policy
>> Riktlinjer
Regler

Lysekils kommuns

Riktlinjer för trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2021-xx-xx, § xx
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelseförvaltningen
För ev. uppföljning och tidplan för denna ansvarar:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder, förvaltningar och helägda bolag
Dokumentet gäller till och med:	2024-12-31
Dokumentansvarig:	Säkerhetsstrateg
Dnr:	LKS 2021-000032

INLEDNING	3
GÄLLANDE DETTA DOKUMENT	3
AVGRÄNSNING AV STYRDOKUMENTET	3
SYFTE MED STYRDOKUMENTET	4
BEGREPPEN TRYGGHET OCH SÄKERHET	4
SAMVERKANSÖVERENSKOMMELSE	4
MÅL	4
ANSVAR OCH RESURSER	4
SÄRSKILD SAMVERKANSORGANISATION	5
KOORDINERANDE UPPDRAG	5
STYRGRUPP	5
OPERATIVT TRYGGHETSTEAM	5
STRATEGISKT TRYGGHETSTEAM	6
ARBETSSÄTT	6
KUNSKAPSBASERAT	6
SYSTEMATISK KARTLÄGGNING OCH BEHOVSSTYRD ORSAKSANALYS	6
UPPFÖLJNING	6
METODER OCH KONCEPT	6
<i>Metod för samordning – Effektiv Samordning för trygghet (EST)</i>	6
<i>Koncept för situationell brottsprevention – BoTryggt2030</i>	7
<i>Metod för social brottsprevention – Sociala insatsgrupper</i>	7
KRIMINOLOGISKA TEORIER	7
<i>Rutinaktivitetsteorin</i>	7
<i>Broken windows</i>	7
KOMMUNIKATION	7
SAMVERKANDE AKTÖRER	8
POLISMYNDIGHETEN	8
LYSEKILSBOSTÄDER AB	8
LEVA I LYSEKIL AB	8
LOKALA NÄRINGSLIVET	8
LOKALA FÖRENINGSLIVET	8
EKONOMI	8
BEGREPP OCH DEFINITIONER	9
BRÅ	9
BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE	9
TRYGGHETSFRÄMJANDE ARBETE	9
MEDBORGARLÖFTE	9
UTANFÖRSKAP	9
SOCIAL ORO	9
REFERENSMATERIAL	10

Inledning

I nästan sju månader under 2020 bedrevs ett förstärkt trygghetsarbete i Lysekils kommun mot bakgrund av vad som beskrevs som en eskalerande social oro. Det var inte första gången som situationen med social oro uppfattades som eskalerande och denna gång togs ett kraftfullt inriktningsbeslut för att på kort sikt hantera händelsen i en särskild organisation som koordinerades av en tillfällig samordnande ledningsfunktion. Tillsammans med en långsiktig strategi, som togs fram på kort tid, utgjorde inriktningsbeslutet sedan utgångspunkten för det förstärkta trygghetsarbetet.

De trygghetsrelaterade problem som kan ses i Lysekils kommun såväl som i många andra kommuner är komplexa problem som tenderar att återkomma och inte kan åtgärdas med enkla och enskilda åtgärder. Komplexa problem måste hanteras med flera åtgärder samtidigt och tillsammans med andra aktörer.

Lysekils kommuns *Vision Lysekil 2030* anger att vi ska verka för att *”Lysekil är en hållbar och attraktiv kommun året runt som kännetecknas av kreativitet och framtidstro. Lysekil är en självklar mötesplats och ledande inom maritima näringar.”* Kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete är en prioriterad del i kommunens grunduppdrag och en del av kommunens arbete för social hållbarhet och avsett att främja den beslutade visionen.

För att nå framgång i arbetet är det ett grundläggande krav att arbetet bedrivs tvärsektorielt genom samordning och inriktning över förvaltnings- och aktörsgärns. Det ställer i sin tur krav på kunskap om det kommunala uppdraget och de möjligheter och begränsningar som följer med uppdraget och gällande lagstiftning. Kommunen har olika insatser att sätta in för att påverka en uppkommen situation och komplettera polisens insatser. Vårt huvudsakliga uppdrag är långsiktigt förebyggande arbete genom exempelvis väl fungerande skola, socialtjänst och brottsförebyggande arbete samtidigt som vi har ett ansvar att samla de goda krafter som finns hos andra viktiga samverkansaktörer och civilsamhället i övrigt.

Den särskilda organisation som skapades för att på kort sikt hantera situationen under sommaren 2020 fortsatte att vara verksam året ut och dialog inleddes för att få in det förstärkta trygghetsarbetet som en ordinarie del i förvaltningarnas dagliga arbete. Resultatet av den dialogen är innehållet i detta dokument. Det ska inte ses som att det förstärkta trygghetsarbetet är avslutat med detta dokument, det ska istället ses som att det förstärkta trygghetsarbetet är *”det nya normala trygghetsarbetet”* i Lysekils kommun.

Tillsammans gör vi Lysekils kommun till en trygg och säker kommun.

Gällande detta dokument

Avgränsning av styrdokumentet

Generella välfärdsinsatser som exempelvis sysselsättning och utbildning är många gånger en förutsättning för att komma åt grundorsakerna till kriminalitet och har ofta positiva brottsförebyggande effekter, även om det huvudsakliga målet för dessa insatser oftast är ett annat än att förebygga brott.

Som avgränsning fokuserar detta styrdokument på det samordnande arbete som krävs för att förebygga brott och brottslighet och öka tryggheten, dels genom åtgärder som minskar personers benägenhet att begå brott (social prevention) dels genom åtgärder som syftar till att påverka de omständigheter i den fysiska miljön (situationell prevention) som gör att

personer väljer att begå brott just där eller mer generellt upplever den fysiska miljön som tryggare.

Som ett komplement till detta styrdokument finns även rapporten *"Social oro i Lysekils kommun - Kartläggning och åtgärder"* (LKS 2020–419) där kommundirektören och dennes ledningsgrupp upprättat en handlingsplan som säkerställer genomförandet av i rapporten föreslagna åtgärderna.

Ytterligare styrdokument som tangerar och kompletterar detta dokument är *"Lysekils kommuns plan för arbete med krisberedskap och civilt försvar 2019 – 2023"* (LKS 2019–416) där arbetet för en säker och resilient kommun beskrivs.

Detta styrdokument och det arbete med gemensamma lägesbilder som dokumentet anger innebär vidare att tidigare styrdokument om kommunens arbete med våldsbejakande extremism ersätts av detta dokument. Avsikten med det tidigare dokumentet, att upptäcka och förebygga radikaliseringsarbete, anses täckas in i det arbete som bedrivs inom det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i enlighet med dessa riktlinjer.

Syfte med styrdokumentet

Syftet med detta dokument är att beskriva hur kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete, i samverkan med viktiga aktörer, ska ledas, organiseras, bedrivs och följas upp.

Begreppen trygghet och säkerhet

Begreppen trygghet och säkerhet tenderar att ha olika innebörd utifrån vem som använder sig av begreppen. I detta styrdokument är begreppen säkerhet och trygghet avgränsat att gälla dess koppling till brott, ordningsstörningar eller andra normbrytande beteenden. Begreppet säkerhet handlar då om den faktiska risken att utsättas för brott, ordningsstörningar eller normbrytande beteenden, medan trygghet är en subjektiv känsla kopplat till hur denna faktiska risk upplevs.

Samverkansöverenskommelse

Samverkansöverenskommelse mellan Lysekils kommun och Polismyndigheten beslutas av kommunstyrelsen och reglerar samverkan mellan kommunen och Polisen.

Mål

Målet med Lysekils kommuns trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete är att minska brottsligheten och öka tryggheten i Lysekils kommun.

Uppföljning av målet görs årligen och kompletteras med delmål som en del i det kontinuerliga arbetet med medborgarlöften och övrigt arbete enligt gällande samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten.

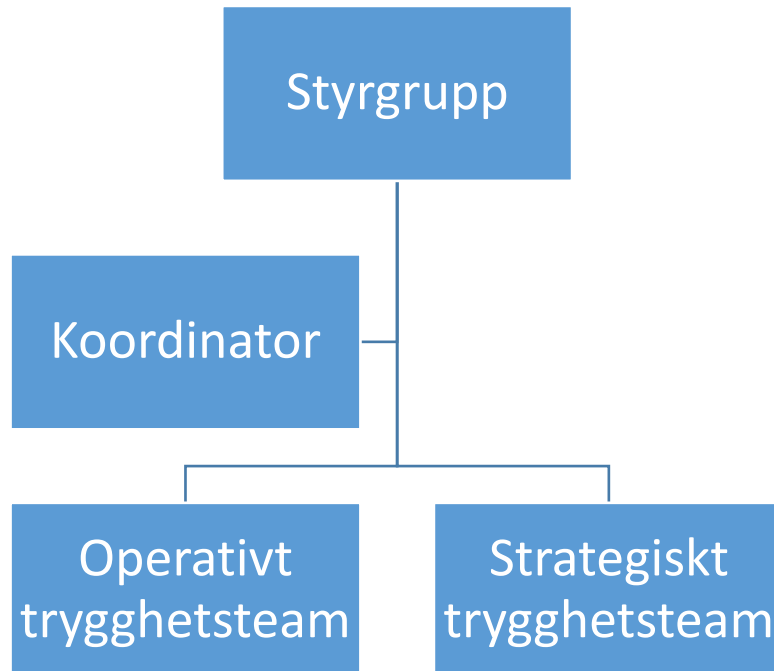
Ansvar och resurser

Det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet ska ses som ett tvärsektorielt arbete som kräver att samordning och inriktning uppnås genom samverkan över förvaltnings- och aktörsgrensar. Det innebär att samtliga nämnder och förvaltningar har ett ansvar att arbeta för minskad brottslighet och ökad trygghet i Lysekils kommun, ett ansvar som utgår från nämndernas och förvaltningarnas ordinarie grunduppdrag och tillgängliga resurser.

Särskild samverkansorganisation

För att kunna bedriva ett samordnat, effektivt och behovsstyrt trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete krävs en särskild samverkansorganisation med tydlig styrning och ledning. Den särskilda samverkansorganisationen är utformad för att ha förmåga att arbeta trygghetsfrämjande och brottsförebyggande såväl reaktivt som förebyggande och främjande.

Figur 1 Organisationsbild över den särskilda samverkansorganisationen

Koordinerande uppdrag

Kommunstyrelseförvaltningens Avdelning för verksamhetsstöd, genom funktionen Säkerhetsstrateg, ansvarar för att koordinera arbetet inom den särskilda samverkansorganisationen i syfte att skapa en tydlig styrning och ledning av det övergripande arbetet.

Styrgrupp

Styrgruppen styr och leder det kommunövergripande arbetet och beslutar om prioriteringar och inriktningar som föreslås av det strategiska trygghetsteamet. Styrgruppens sammansättning och övriga detaljer ska utgå från gällande samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten. Säkerhetsstrateg och kommunpolisen vid Polismyndigheten är föredragande i styrgruppen.

Operativt trygghetsteam

Det operativa trygghetsteamet ska arbeta reaktivt förebyggande och fokusera på åtgärder och aktiviteter som behöver hanteras kortsiktigt.

Teamet ska tillsammans gå igenom den samlade gemensamma lägesbilden över vad som har inträffat under den gångna veckan och helgen och hantera det som kan hanteras så snart som möjligt. Vidare ska teamet planera och prioritera åtgärder eller aktiviteter för den kommande veckan och följa upp genomförandet av tidigare beslutade åtgärder eller aktiviteter. Det operativa trygghetsteamet består av beslutsföra funktioner från samtliga förvaltningar,

Polismyndigheten, Lysekilsbostäder AB, LEVA i Lysekil AB samt Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän, men sammansättningen i teamet kan komma att variera över tid. Avsikten är att ha en bred sammansättning i teamet för att få ett helhetsperspektiv utifrån gemensamma lägesbilder och möjligheter till många olika åtgärder via de deltagande beslutsföra funktionerna.

Strategiskt trygghetsteam

Det strategiska trygghetsteamet ska arbeta med kortsiktigt och långsiktigt förebyggande och främjande åtgärder och aktiviteter som förväntas ha en hållbar effekt. Teamets sammansättning och övriga detaljer ska utgå från gällande samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten. Det strategiska trygghetsteamet arbetar fram förslag på prioriterade fokusområden som beslutas av styrgruppen. Beslut i styrgruppen följs sedan upp i det strategiska trygghetsteamet.

Arbetsätt

Kunskapsbaserat

Lysekils kommuns trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete ska bedrivas kunskapsbaserat med fokus på situationell och social brottsprevention. Som utgångspunkt ska arbetet bedrivas enligt utvalda metoder, koncept och kriminologiska teorier.

Systematisk kartläggning och behovsstyrd orsaksanalys

Det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet ska systematiskt kartlägga aktuella prioriterade fokusområden som inriktning för arbetet och behovsbaserat genomföra orsaksanalyser för att identifiera orsaker och adekvata åtgärder när plötsligt uppkomna situationer så kräver.

Åtgärder och aktiviteter som föreslås genom kartläggning eller orsaksanalys ska beskrivas med syfte, mål och förklaring om de enskilda åtgärderna är avsedda att vara brottsförebyggande eller trygghetsfrämjande.

Uppföljning

Uppföljningen av det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet genomförs vid de kvartalsvisa avstämningarna inom det strategiska trygghetsteamet. Resultaten från uppföljningarna följs i sin tur upp av styrgruppen inom den särskilda samverkansorganisationen samt inom kommundirektörens ledningsgrupp och i kommunstyrelsen.

Metoder och koncept

Metod för samordning – Effektiv Samordning för trygghet (EST)

Effektiv Samordning för Trygghet (EST) är en arbetsmetod som används som en del i samordningen av det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet inom Lysekils kommun.

Varje vecka sammanställs en samlad gemensam lägesbild av den totala problembilden i kommunen som utgör grund för prioriteringar i det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet för att snabbt kunna sätta in insatser mot de problem som uppstår här och nu. Detta hanteras i det operativa trygghetsteamet.

Utifrån metoden genomförs varje kvartal en bredare analys och uppföljning utifrån den gemensamma lägesbilden och beslutade prioriteringar och inriktningar inom det

brottsförebyggande och trygghetsfrämjande området. Detta hanteras i det strategiska trygghetsteamet.

Koncept för situationell brottsprevention – BoTryggt2030

BoTryggt2030 är ett nationellt koncept som bygger på en övergripande kunskapsmodell och innehåller konkreta brottsförebyggande och trygghetsskapande riktlinjer som Lysekils kommun ska ta hänsyn till i det dagliga arbetet med planering, utformning, byggande och vidareutveckling av både nya och befintliga fysiska miljöer.

Metod för social brottsprevention – Sociala insatsgrupper

Sociala insatsgrupper är en metod där olika verksamheter samverkar för att hjälpa och stötta ungdomar att lämna en kriminell livsstil. Arbetet med sociala insatsgrupper syftar till insatser för unga som riskerar att bli kriminella och unga som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk och en kriminell livsstil.

Inom Lysekils kommun ansvarar socialförvaltningen för koordineringen av vad som i Lysekils benämns SSPF (Skola – Socialtjänst – Polis – Fritid). Arbeta och insatser genomförs utifrån den unges behov och inom ramen för de medverkandes ordinarie verksamhet.

Kriminologiska teorier

Det finns en rad kriminologiska teorier att beakta i brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete

Rutinaktivitetsteorin

Rutinaktivitetsteorin bygger på att tre huvudsakliga faktorer måste vara uppfyllda för att ett brott ska kunna uppstå:

- En motiverad gärningsperson
- Ett lämpligt objekt eller offer för den kriminella handlingen
- Avsaknad av formell och informell kontroll, t.ex. låg risk att bli upptäckt eller svaga sociala band.

Om någon av de tre faktorerna saknas minskar sannolikheten för att ett brott ska begås. Detta kan vändas till förebyggande åtgärder genom att 1) minska motivationen hos en person att begå brott, 2) stärka den formella och informella kontrollen, dvs. öka upptäcktsrisken eller stärka andra faktorer som ökar den informella kontrollen eller 3) begränsa tillgängligheten till eller stärka skyddet av lämpliga brottsobjekt eller brottsoffer.

Broken windows

Teorin går ut på att mindre allvarlig brottslighet som klotter och skadegörelse kan leda till allvarligare kriminalitet och otrygghet i ett område om det inte åtgärdas snabbt. Ett krossat fönster leder till fler krossade fönster, på samma sätt som en redan nerklottrad vägg drar till sig mer klotter. Omvänt innebär detta att en plats som är hel och ren bidrar till att minska brottsligheten. Åtgärderna bidrar också till att visa att området har social sammanhållning och stabilitet och att stärka känslan av att området är omhändertaget, med invånare som bryr sig om varandra.

Kommunikation

Kommunikation är en grundläggande och prioriterad del av det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. En kontinuerlig och behovsstyrd kommunikation är grundläggande för att främja insyn, delaktighet och god kunskap både hos allmänheten som inom den egna organisationen.

Samverkande aktörer

Det nationella brottsförebyggande programmet som regering och riksdag beslutade om 2017 har namnet *"Tillsammans mot brott"* och precis som namnet antyder ska det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet bedrivas i samverkan med andra aktörer för att nå bästa resultat. Polismyndigheten är en självklar samverkanspart i detta sammanhang, men det finns många fler aktörer som även de är viktiga i det lokala trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet och nedan ges några exempel.

Polismyndigheten

Polismyndigheten är samverkanspart i samtliga forum inom det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet som kommunen samordnar. Det gemensamma arbetet bedrivs med utgångspunkt i gällande samverkansöverenskommelse.

Lysekilsbostäder AB

Lysekilsbostäder bedriver ett sedan ett antal år tillbaka ett omfattande trygghetsarbete inom sina bostadsområden och utgör en viktig och engagerad samverkanspart i det lokala arbetet för ökad trygghet och säkerhet. Bolaget bistår kommunen i kunskapshöjande insatser med fastighetsägare till privata flerbostadshus inom kommunen.

LEVA i Lysekil AB

LEVA i Lysekil AB underhåller gator och parker på uppdrag av kommunen och utgör därmed en naturlig samverkanspart i kommunens trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete. Fokuset på situationell brottsprevention och hur vi kan påverka tryggheten genom medvetna åtgärder i den fysiska miljön är en viktig del i trygghetsarbetet.

Lokala näringslivet

Lysekils kommun har en näringslivsstrategi för att främja det lokala näringslivet och utifrån den sker en kontinuerlig samverkan och dialog främst genom kommunstyrelseförvaltningens Avdelning för hållbar utveckling och funktionen näringslivsutvecklare. Som en del av den kontinuerliga dialogen kan kommunen och det lokala näringslivet tillsammans verka för minskad brottslighet och ökad trygghet.

Lokala föreningslivet

I Lysekils kommun finns cirka 100 olika föreningar som i varierande grad kan vara en samverkanspart i det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. Utbildningsförvaltningen och funktionen föreningsutvecklare arbetar för att öka dialogen och förbättra samverkan mellan kommun och kultur-, fritids- och idrottsföreningar. Som del av den kontinuerliga dialogen kan kommunen och det lokala föreningslivet tillsammans verka för minskad brottslighet och ökad trygghet.

Ekonomi

Det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet ska bedrivas som en del av den ordinarie verksamheten och arbetet finansieras således som utgångspunkt av verksamheternas ordinarie budget.

Begrepp och definitioner

BRÅ

BRÅ står för brottsförebyggande rådet som är en nationell myndighet med uppdrag att verka för att brottsligheten minskar och tryggheten i samhället ökar. Myndigheten gör detta genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Det finns i vissa kommuner lokala brottsförebyggande råd. I Lysekils kommun har det lokala brottsförebyggande rådet sedan ett antal år ersatts av den struktur och arbetsgång som beskrivs i detta dokument.

Brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande arbete syftar till att minska, begränsa eller eliminera brottslighet och dess skadeverkningar. Det brottsförebyggande arbetet delas vanligen in i två delar: social respektive situationell brottsprevention. Den första syftar till att på längre sikt påverka de förhållanden som påverkar brottsbenägenhet hos individer medan den senare riktar in sig på att försvåra tillfällena för kriminalitet i de situationer där brott kan uppstå samt att motverka bortförklaringar (neutralisering) av den egna kriminella handlingen.

Trygghetsfrämjande arbete

Trygghetsfrämjande arbete syftar till att påverka upplevelsen av risken för att utsättas för brott i olika avgränsade sammanhang. En plats kan exempelvis vara otrygg och kräva åtgärder även om den inte är brottstyngd eller på andra sätt farlig.

Medborgarlöfte

Medborgarlöfte är en del av Polismyndighetens styrmodell och ett sätt för polisen att komma närmare medborgaren. Arbetsmetoden bygger främst på momenten medarbetardialog, medborgardialog och kommunikation av medborgarlöften. Ett medborgarlöfte är ett arbete eller åtgärd som kommunen och/eller polisen åtar sig att göra och som ska kommuniceras med medborgarna.

Utanförskap

Forskare menar att frågan om vad som är innanför- och utanförskap är komplex och kan ses från flera olika perspektiv. Den kanske mest vanligaste innebörden är ett socialt utanförskap. Något förenklat kan socialt utanförskap förklaras som ett utvidgat fattigdomsbegrepp, där hänsyn tas till bristande resurser inom en rad livsområden. Vid sidan av utestängning från arbete och konsumtion kan socialt utanförskap till exempel innebära brister i boendemiljö, utbildning och hälsa, brister i politiska resurser och sociala relationer, samt utsatthet för våld. Forskare menar dock att om vi förenklar frågan för mycket, riskerar också lösningarna bli förenklade och därmed inte fungera.

Social oro

Social oro är ett begrepp för ett fenomen som drabbat socioekonomiskt utsatta områden runt om i Europa. I dessa områden pågår en normaliseringsprocess mot kriminella attityder där allt fler ungdomar avskärmar sig från det etablerade samhället och bildar subkulturer med egna värderingar, normer och lagar.

**LYSEKILS
KOMMUN**

Referensmaterial

"Tillsammans mot brott" (Regeringens skrivelse 2016/17:126)

Handboken *"Effektiv samordning för trygghet"* (Örebro universitet, Örebro kommun, Örebro Bostäder AB samt lokalpolisområde Örebro, 2016)

"BoTryggt2030 – Handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer" (Stiftelsen Tryggare Sverige, ISBN 9789151949086)

"Sociala insatsgrupper - Lokal samverkan för att förhindra ungdomar från att begå brott" (Socialstyrelsen)

**LYSEKILS
KOMMUN**

Postadress: **453 80 LYSEKIL**
Tel: **0523-61 30 00**
Webbplats: **www.lysekil.se**

Besöksadress: **Lysekils kommunhus, Kungsgatan 44**
E-post: registrator@lysekil.se

Tänk på miljön innan du skriver ut

Datum
2020-12-29

Dnr
LKS 2021-000020

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert,
mari-louise.dunert@lysekil.se

Utbetalning av partistöd 2021

Sammanfattning

Enligt reglerna för partistöd ska utbetalning av partistöd ske under februari månad efter beslut i kommunfullmäktige.

Det lokala partistödet i Lysekils kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige. Enligt reglerna ska beloppen avseende grundstöd och mandatstöd justeras utifrån prisbasbeloppets förändringar. Prisbasbeloppet för 2021 är 47 600 kronor och det innebär att grundstödet höjs till 8 558 kronor, och mandatstödet till 11 766 kronor.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att partistöd för år 2021 ska utgå till de politiska partierna i fullmäktige i enlighet med redovisat förslag.

Ärendet

Enligt reglerna för partistöd ska utbetalning av partistöd ske under februari månad efter beslut i kommunfullmäktige.

Det lokala partistödet i Lysekils kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § i kommunallagen. Ett parti är representerat om det har fått mandat i kommunfullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen.

Enligt reglerna ska beloppen avseende grundstöd och mandatstöd justeras med prisbasbeloppets förändringar. Regeringen har fastställt prisbasbeloppet för 2021 till 47 600 kronor, det är en ökning med 300 kronor från föregående år.

Förvaltningens synpunkter

Prisbasbeloppet för 2021 är 47 600 kronor och det innebär att grundstödet höjs till 8 558 kronor, och mandatstödet till 11 766 kronor.

Parti	Antal mandat	Grundstöd kr	Mandatstöd kr	Totalt partistöd kr
Socialdemokraterna	8	8 558	94 128	102 686
Liberalerna	2	8 558	23 532	32 090
Centerpartiet	2	8 558	23 532	32 090
Miljöpartiet	1	8 558	11 766	20 324
Lysekilspartiet	7	8 558	82 362	90 920
Moderaterna	3	8 558	35 298	43 856
Sverigedemokraterna	4	8 558	47 064	55 622
Kommunistiska partiet	2	8 558	23 532	32 090
Vänsterpartiet	2	8 558	23 532	32 090
Totalt	31	77 022 kr	364 746 kr	441 768

Dnr
LKS 2021-000020

Leif Schöndell
Kommundirektör

Mari-Louise Dunert
Kommunsekreterare

Beslutet skickas till

Samtliga partier
Ekonomiavdelningen för utbetalning

Datum
2020-12-18

Dnr
LKS 2020-000344

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på medborgarförslag om trampdressiner på nedlagda järnvägen

Sammanfattning

Medborgarförslagets intention är lovvärt med flera positiva effekter som t.ex. turism, naturupplevelser och motion, men förslaget går för närvarande inte att realisera.

Det kan konstateras att det är Trafikverket som äger och ansvarar för järnvägen och banvallen. Trafikverkets styrelse har sedan tidigare fattat beslut om att upphöra med underhållet i avvaktan på ett slutligt ställningstagande gällande järnvägens framtid. Högst troligt kommer man dock inom några år att fatta ett formellt beslut om en avveckling. Vad som därefter eventuellt sker med banan är okänt, men förvaltningen konstaterar att kommunen saknar rådighet över järnvägen och dess användningsområden som till exempel dressin verksamhet.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att medborgarförslaget och dess intention är positivt, men att det emellertid under överskådlig tid inte går att eventuellt realisera förslaget då kommuner saknar rådighet över banan.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att medborgarförslaget ska anses vara besvarat i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att kommunen nyttjar den befintliga, men för närvarande inaktiverade järnvägen, för dressinverksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Det kan konstateras att det är Trafikverket som äger och ansvarar för järnvägen och banvallen. Trafikverkets styrelse har sedan tidigare fattat beslut om att upphöra med underhållet i avvaktan på ett slutligt ställningstagande gällande järnvägens framtid. Högst troligt kommer man dock inom några år att fatta ett formellt beslut om en avveckling. Vad som därefter eventuellt sker med banan är okänt, men förvaltningen konstaterar att kommunen saknar rådighet över järnvägen och dess användningsområden som till exempel dressin verksamhet.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att medborgarförslaget och dess intention är positivt, men att det emellertid under överskådlig tid inte går att eventuellt realisera förslaget då kommuner saknar rådighet över banan.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Medborgarförslag

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Datum
2021-01-11

Dnr
LKS 2019-000392

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på medborgarförslag om att förlägga fullmäktige i kommundelarna

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att fullmäktige förläggs i lämpliga lokaler runtom i kommunens andra samhällen och inte bara i Lysekils tätort. Detta skulle öka intresset för demokratin och politiken i Lysekil är att göra den mer tillgänglig.

Kommunstyreförvaltningen delar till viss del bedömningen att intresset för demokrati, och kommunfullmäktiges arbete och uppdrag, eventuellt skulle kunna få en positiv effekt om sammanträdena förläggs i de olika kommundelarna. Detta har dock redan gjorts vid några tillfällen, senast i Brastad 2020 och tidigare på Skaftö, och sannolikt kommer fler sammanträden att utlokaliseras över tid. Generellt kan därför sägas att medborgarförslaget i viss mån redan realiserats.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att medborgarförslaget ska anses vara besvarat i enlighet med vad som anförs i tjänsteskrivelsen

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att fullmäktige förläggs i lämpliga lokaler runtom i kommunens andra samhällen och inte bara i Lysekils tätort.

Förvaltningens synpunkter

Förslagsställaren menar att fullmäktiges sammanträden borde kunna vara mer flyttbara och kunna förläggas både i Brastad, Lyse, Brodalen och på Skaftö för att komma närmare väljarna och medborgarna i Lysekils kommun. Detta skulle öka intresset för demokratin och politiken i Lysekil är att göra den mer tillgänglig.

Kommunstyreförvaltningen delar till viss del bedömningen att intresset för demokratifrågor, samt kommunfullmäktiges arbete och uppdrag, eventuellt skulle kunna få en positiv effekt om sammanträdena förläggs i de olika kommundelarna. Ett sätt att öka intresset skulle då också kunna vara att på dagordningen ta upp ärenden eller information kopplat till den aktuella kommundelen.

Kommunfullmäktiges sammanträden har vid några tillfällen hållits utanför Lysekils tätort, senast i Brastad 2020 och tidigare på Skaftö, och sannolikt kommer fler sammanträden att utlokaliseras över tid. Generellt kan därför sägas att medborgarförslaget i viss mån redan realiserats.

I sammanhanget ska nämnas att kommunfullmäktige under 2020 förlagt några sammanträden utanför kommunhuset till Oscars som förvisso ligger i Lysekils tätort, men utanför kommunhuset vilket eventuellt ökade tillgängligheten för

allmänheten. Vidare har vissa sonderingar under senare tid har gjorts med att finna eventuella ytterligare lämpliga lokaler där kommunfullmäktiges sammanträden skulle kunna genomföras, såväl i Lysekils tätort som i andra kommundelar. I dessa sammanhang måste hänsyn tas tillgänglighet, teknik, och säkerhet.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Medborgarförslag

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Datum
2021-01-08

Dnr
LKS 2019-000307

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på medborgarförslag om att använda den nedlagda järnvägen mellan Hallinden och Lysekil som gång- och cykelbana

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att den nedlagda järnvägen mellan Hallinden och Lysekil används som gång- och cykelbana.

Det kan konstateras att det är trafikverket som äger och har ansvaret för banvallen och järnvägsspåret. Banan har inte varit trafikerad sedan 2010 (förutom viss persontrafik sommaren 2015). Det ska i sammanhanget betonas att den aktuella järnvägen formellt inte är nedlagd, trafikverkets styrelse har tidigare dock beslutat att upphöra med underhållet av Lysekilsbanan (Munkedal–Lysekil) i samband med att nästa tågplan började gälla den 9 december 2018.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att medborgarförslaget och dess intention om en cykelled genom kommunen är positivt. Det finns dock andra möjliga alternativ för att åstadkomma detta, vilket kommer att utredas av samhällsbyggnadsnämnden i den cykelplan för Lysekils kommun som man i budget 2021 fått i uppdrag att ta fram. Förslaget med att använda banvallen är heller inte möjligt att realisera inom överskådlig tid.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå fullmäktige att medborgarförslaget ska anses vara besvarat i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att den nedlagda järnvägen mellan Hallinden och Lysekil används som gång- och cykelbana.

Förvaltningens synpunkter

Förslagsställaren föreslår att kommunen nyttjar den nedlagda järnvägen mellan Hallinden och Lysekil till gång- och cykelväg.

Det kan konstateras att det är trafikverket som äger och har ansvaret för banvallen och järnvägsspåret. Banan har inte varit trafikerad sedan 2010 (förutom viss persontrafik sommaren 2015). Det ska i sammanhanget betonas att den aktuella järnvägen formellt inte är nedlagd, trafikverkets styrelse har tidigare dock beslutat att upphöra med underhållet av Lysekilsbanan (Munkedal–Lysekil) i samband med att nästa tågplan började gälla den 9 december 2018.

Det finns tre framtida scenarion:

1. Om någon vill bedriva trafik i tillräcklig omfattning kan frågan om att återuppta underhållet tas upp för nytt beslut.
2. Banan upplåts till extern part.
3. Banan läggs ner på sikt, om ingen visar intresse för att trafikera den.

Dnr
LKS 2019-000307

Kommunen saknar med andra ord rådighet över järnvägen. Det är okänt vad trafikverket eventuellt avser göra med banan efter att man inom några år sannolikt kommer att fatta ett formellt beslut om avveckling. Det ska emellertid framföras att även om Trafikverket fattar beslut om en nedläggning av banan, kommer det ta relativt lång tid i anspråk att avlägsna banrälsen. Därtill kommer frågan om vad banvallen eventuellt ska användas till, och huruvida Lysekils kommun önskar köpa marken och anlägga en gång- och cykelväg på den tidigare banvallen.

Sammanfattningsvis menar förvaltningen att medborgarförslaget och dess intention om en cykelled genom kommunen är positivt. Det finns dock andra möjliga alternativ för att åstadkomma detta, vilket kommer att utredas av samhällsbyggnadsnämnden i den cykelplan för Lysekils kommun som man i budget 2021 fått i uppdrag att ta fram. Förslaget med att använda banvallen är heller inte möjligt att realisera inom överskådlig tid. Förvaltningen konstaterar också att flera medborgarförslag och motioner med liknande syfte, har inkommit och behandlats av kommunen över tid. Svaren har dock haft ungefär samma innebörd som detta.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Medborgarförslag

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Datum
2021-01-07

Dnr
LKS 2019-000226

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på medborgarförslag om att locka nya invånare till Lysekil från Göteborg

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att kommunen på olika sätt ska marknadsföra sig mot invånare i Göteborg. Detta med syftet att attrahera familjer från storstaden att bosätta sig i Lysekil.

Lysekils kommun arbetar aktivt med att skapa medvetenhet om Lysekils attraktivitet men detta sker i första hand inte genom den typ av marknadsföring som förslagsställaren föreslår då det är en mycket kostnadskrävande metod. Lysekil arbetar istället aktivt med att stötta evenemang, stärka fritidsutbud, och öka den upplevda tryggheten mm. Dessa insatser är riktade mot både boende och besökare i förhoppning om att de ska bidra till att fler bosätter sig i Lysekil.

Ytterligare sätt som Lysekils kommun marknadsför kommunen är genom att arbeta för att kommunen ska synas i andra sammanhang, som till exempel TV-programmet Tjuv & Polis som spelades in i Lysekil under våren 2020 och sändes under hösten. Kommunen marknadsförs också i sociala medier som Facebook där en mer kostnadseffektiv och målgruppsinriktad marknadsföring kan ske.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå fullmäktige att medborgarförslaget ska anses vara besvarat i enlighet med vad som anförs i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Det har inkommit ett medborgarförslag om att kommunen på olika sätt skulle marknadsföra sig mot invånare i Göteborg. Detta med syftet att attrahera familjer från storstaden att bosätta sig i Lysekil.

Förvaltningens synpunkter

Förslagsställaren lyfter fram den ansträngda trafiksituationen i Göteborg som ett bra tillfälle för en marknadsföringskampanj till trafiktrötta göteborgare att flytta till Lysekil. Även problematiken för Göteborgs stad att uppfylla platsgarantin i förskolan anges som ett potentiellt incitament för barnfamiljer från storstaden att bosätta sig i Lysekil.

Förslaget att genomföra en marknadsföringskampanj skulle bland annat ske i form av utställningar på lämpliga mässor, köpa reklamplats utefter de större trafiklederna, och eventuellt riktad reklam till olika målgrupper på sociala medier.

Kommunstyrelseförvaltningen menar att medborgarförslagets intention och förslag är lovvärt och i sak också pekar på behovet för Lysekil att behålla och få nya kommuninvånare. Detta är dock ett generellt problem som de allra flesta mindre kommuner har, och att attrahera göteborgare som primärt är trötta på trafiksituationen och eventuella problem att erhålla en plats på förskola, är en

Dnr

LKS 2019-000226

komplex fråga och uppgift. För att överväga att flytta krävs bland annat flera, och betydelsefulla faktorer. Bland annat;

- att man finner en bostad som upplevs attraktiv
- att man hittar ett arbete inom kommunen eller i närområdet som bägge parter i ett förhållande upplever som intressanta
- att livsmiljön (kulturutbud, shopping, fritidsaktiviteter med mera) möter de behov man har.

Det är således en komplex fråga där många faktorer ska stämma överens för att man ska ta steget att flytta från en storstad till en mindre.

Förslaget att kommunen ska satsa på utställningar och diverse riktade reklaminsatser kan eventuellt locka några enstaka göteborgare. Det är dock tveksamt om de resurser som krävs som in-put har potential att kunna leverera en motsvarande out-put (nytta). Det ska i sammanhanget även framhållas att Lysekil konkurrerar med många andra mindre kommuner om eventuella nya kommuninvånare.

Lysekils kommun arbetar aktivt med att skapa medvetenhet om Lysekils attraktivitet men detta sker i första hand inte genom den typ av marknadsföring som förslagsställaren föreslår då det är en mycket kostnadskrävande metod. Lysekil arbetar aktivt med att stötta evenemang, stärka fritidsutbud, och öka den upplevda tryggheten mm. Dessa insatser är riktade mot både boende och besökare i förhoppning om att de ska bidra till att andra bosätter sig i Lysekil.

Andra sätt som Lysekils kommun marknadsför kommunen är genom att arbeta för att kommunen ska synas i andra sammanhang, som till exempel TV-programmet Tjuv & Polis som spelades in i Lysekil under våren 2020 och sändes under hösten. Kommunen marknadsförs också i sociala medier som Facebook där en mer kostnadseffektiv och målgruppsinriktad marknadsföring kan ske.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Medborgarförslag

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Datum
2020-09-04

Dnr
LKS 2020-000323

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på medborgarförslag gällande hastighetsbegränsning för fritidsbåtar i Lysekil-Fiskebäckskil

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att Lysekils kommun utarbetar ett förslag på hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar i området Lysekil – Fiskebäckskil.

En hastighetsbegränsning på 15 knop inrättades av Länsstyrelsen i området mellan Lysekil och Fiskebäckskil på begäran av Lysekils kommun för ca 30 år sedan. Anledningen var då buller och påverkan på miljön. Den rådande hastighetsbegränsning har efter beslut av Länsstyrelsen upphört att gälla från och med den 9 mars 2020. Länsstyrelsens argument är att det saknas skäl till hastighetsbegränsning utifrån sjösäkerhetsskäl, skydd av djurliv eller bullerföroreningar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget.

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att Lysekils kommun utarbetar ett förslag på hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar i området Lysekil – Fiskebäckskil

Förvaltningens synpunkter

En hastighetsbegränsning på 15 knop inrättades av Länsstyrelsen i området mellan Lysekil och Fiskebäckskil på begäran av Lysekils kommun för ca 30 år sedan. Anledningen var då buller och påverkan på miljön. Den rådande hastighetsbegränsning har efter beslut av Länsstyrelsen upphört att gälla från och med den 9 mars 2020. Länsstyrelsen argument är att det saknas skäl till hastighetsbegränsning utifrån sjösäkerhetsskäl, skydd av djurliv eller bullerföroreningar.

I medborgarförslaget framförs en rad skäl varför det aktuella området fortsatt bör vara hastighetsbegränsat, bland annat att båttrafiken i sommartider är mycket intensiv, bullrets påverkan på djurlivet samt höga hastigheter i närheten av badplatser. Det framförs även att de förhållandevisa höga farterna försvårar för forskarna från havsfiskelaboratoriet samt att utsattheten för kajakpaddlare.

Lysekils kommun har tidigare, via avdelningen för Mark och gata, avgett yttrande till Länsstyrelsen i ärendet och hade då inget att erinra mot upphävandet av fartbegränsningen. I sak har kommunstyrelseförvaltningen ingen annan uppfattning mer än att konstatera att det inte under överskådlig tid skett några olyckor eller allvarigare incidenter. Vidare kan det säkerligen föreligga en låg förståelse från merparten av sjöfararna då det aktuella området är relativt stort och öppet. Det finns enligt kommunstyrelseförvaltningen inga sakargument att ha en annan uppfattning eller bedömning än den länsstyrelsen har. Mot bakgrund av

Dnr
LKS 2020-000323

detta finns inga skäl för kommunen att utarbeta ett förslag till nya hastighetsbegränsning och medborgarförslaget bör därför avslås.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilaga

Medborgarförslag

Beslutet skickas till

Förslagsställare

Datum
2020-12-01

Dnr
LKS 2019-000330

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert, 0523- 61 31 04
mari-louise.dunert@lysekil.se

Svar på motion från Ann-Charlotte Strömwall om att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade

Sammanfattning

Ann-Charlotte Strömwall (L) har i en motion 2019-09-20 lämnat förslag på att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade. Synpunkterna i motionen handlar om att "entrén" till Släggö inte ser inbjudande ut med en rutten trappa vid kallbadhuset.

Motionen återremitterades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2020-09-16, § 109 med anledning av att åtgärderna inte har genomförts.

Ärendet har behandlats av samhällsbyggnadsnämnden 2020-11-05.

Samhällsbyggnadsnämnden skriver i sitt beslut att trappsteg och grusnings ska utföras under 2021. Viss upprustning runt Släggö har skett under hösten 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Ann-Charlotte Strömwall (L) har i en motion 2019-09-20 lämnat förslag på att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade. Synpunkterna i motionen handlar om att "entrén" till Släggö inte ser inbjudande ut med en rutten trappa vid kallbadhuset. Vidare beskrivs en av stigarna som en "snubbelstig".

Motionen återremitterades vid kommunfullmäktiges sammanträde 2020-09-16, § 109 med anledning av att åtgärderna inte har genomförts enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut 2020-03-30.

Förvaltningens synpunkter

Ärendet har på nytt behandlats av samhällsbyggnadsnämnden 2020-11-05 där de beskriver att den planlagda renoveringen av piren omprioriterades till förmån för arbetet med kajkonstruktion i Norra Hamnen vilket orsakade att underhållsarbetet på Släggö försenades.

Samhällsbyggnadsnämnden skriver vidare i sitt beslut att trappsteg och grusning ska utföras under 2021. Viss upprustning runt Släggö har skett under hösten 2020.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget ytterligare att tillägga i ärendet.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Mari-Louise Dunert
Kommunsekreterare

Dnr
LKS 2019-000330

Bilagor

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden 2020-11-05, § 219, med tjänsteskrivelse

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2020-09-16, § 109

Motionen

Beslutet skickas till

Motionären

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 219

Dnr SBN A-2020-41

Svar på motion från Ann-Charlotte Strömwall gällande att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade

Sammanfattning

Ann-Charlotte Strömwall (L) har i en motion 2019-09-20 lämnat förslag på att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2020-03-30, § 66, att förbättra ingångsvägen och förändra trappan mot gångvägen med en ramp inför sommaren 2020, vilket inte har utförts. Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-16, § 109, att återremittera ärendet med anledning av att åtgärderna inte har genomförts enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Den planlagda renoveringen av piren omprioriterades till förmån för arbetet med kajkonstruktion i Norra Hamnen vilket orsakade att underhållsarbetet på Släggö försenades. När entreprenaderna ska utföra arbetet vid piren kommer underhållsarbetet att utföras på Släggö.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-10-27.

Förslag till beslut på sammanträdet

Lars Björneld (L): Bifall till förvaltningens förslag med tillägg att underhållsarbetet kommer att utföras under 2021.

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan besluta enligt Lars Björnelds förslag och finner att samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslaget.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse med tillägg att underhållsarbetet ska utföras under 2021.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsförvaltningen

2019 -09- 2 0

LKS

Dnr. 2019-000330

MOTION

Ett nytt försök med denna min motion är att få kommunen att göra "SLÄGGÖ" tillgängligt för funktionshindrade !

Vem vill inte komma ut på vår lilla ö och vara nära havet och båtlivet ?

För många år sedan skrev jag en liknande motion då det redan då fanns en lag om tillgänglighet. Tyvärr hade de då styrande planer att göra "Viktoriaplatsen" och ge den som present till Prinsessbröllopet !

Flera år har gått sedan dess, och på Släggö ser det ungefär ut som det har gjort de senaste 10 åren .

Jag var på Släggö i morse och tog bilder som jag bifogar denna motion. Hur ska vi få förtroende och visa framåtsträvande när vi har en fin ö, en utsiktsplats av sådan kvalite´ och inte ser till att den är inbjudande, till ALLA oavsett funktionshinder?

De som bevistat VM Womens Match Race under alla år och haft Släggö som utsiktsplats måste väl ändå reagerat och undrat hur det kan få se ut såhär?

Min önskan är ett medel tillsätts så det händer bra saker för att göra Släggö tillgängligt för alla !

Kommunen hade ju framgång med att söka medel till lekplatsen i Stadsparken, så det borde kunna gå att söka medel till detta behjärtansvärda projekt !

Lysekil 19 09 20

Ann-Charlotte Strömwall, Liberalerna

Bilagor:

Nr 1 Utgång

2 Trappa

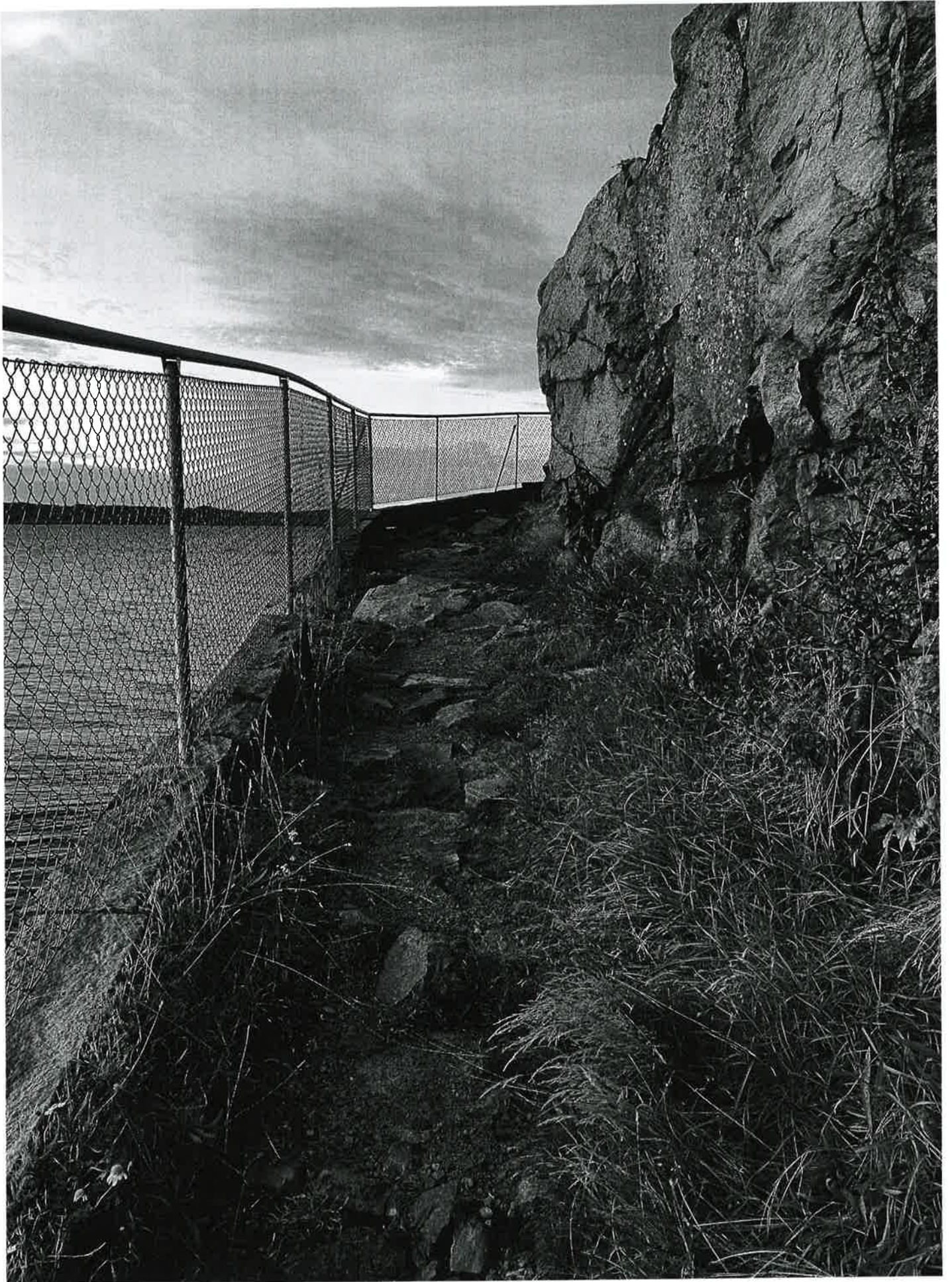
3 Snubbelstig

Bil. 1 Utgång Kallbadhuset.
(obs. Rotten tröskel)

Bil. 2 Trappa

Bil. 3 Snubbelstig

Datum
2020-10-27

Dnr
SBN A-2020-041

Samhällsbyggnadsförvaltningen/Tekniska Avdelningen
Margareta Govik 0523 – 61 31 58
margareta.govik@lysekil.se

Svar på motion från Ann-Charlotte Strömwall gällande att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade

Sammanfattning

Ann-Charlotte Strömwall (L) har i en motion 2019-09-20 lämnat förslag på att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade. Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2020-03-30, § 66, att förbättra ingångsvägen och förändra trappan mot gångvägen med en ramp inför sommaren 2020, vilket inte har utförts. Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-16, § 109, att återremittera ärendet med anledning av att åtgärderna inte har genomförts enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Den planlagda renoveringen av piren omprioriterades till förmån för arbetet med kajkonstruktion i Norra Hamnen vilket orsakade att underhållsarbetet på Släggö försenades. När entreprenaderna ska utföra arbetet vid piren kommer underhållsarbetet att utföras på Släggö.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Området Släggö är välbesökt av såväl åretruntboende som besökare. Gångvägarna på ön har genom åren haft ett bristande underhåll och är i behov av viss upprustning. Iordningsställande av mindre trappsteg och grusning av gångväg avsågs att göras inför sommaren 2020 i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut 2020-03-30, § 66. Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-16, § 109, att återremittera ärendet med anledning av att åtgärderna inte har genomförts.

Förvaltningens synpunkter

Underhållsarbetet gällande trappsteg och grusning avsågs göras i samband med kajrenoveringen av piren från gästhamnens servicebyggnad ut mot Släggö. För att optimera resurser och därigenom minska kostnader samverkar vi mellan enheterna vid större entreprenader. Den planlagda renoveringen av piren omprioriterades till förmån för arbetet med kajkonstruktion i Norra Hamnen vilket orsakade att underhållsarbetet på Släggö försenades. När entreprenaderna ska utföra arbetet vid piren kommer underhållsarbetet att utföras på Släggö.

**LYSEKILS
KOMMUN**

Tjänsteskrivelse

Per Garenius
Förvaltningschef

Margareta Govik
Handläggare

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 109

Dnr 2019-000330

Svar på motion från Ann-Charlotte Strömwall (L) om att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade

Sammanfattning

Ann-Charlotte Strömwall (L) har i en motion 2019-09-20 lämnat förslag på att göra Släggö tillgängligt för funktionshindrade.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommer inför sommarsäsongen 2020 att förbättra ingångsvägen och förändra trappan mot gångvägen med en ramp.

Att tillgänglighetsanpassa hela gångstråket på Släggö för alla är svårt att genomföra utan att förstöra områdets karaktär, då det finns både berg och stenar som blir svåra att avlägsna. Det blir kostsamt både att utreda om det går att ta bort eller flytta berg och sten vid en större upprustning.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2020-05-13, § 110

Förvaltningens tjänsteskrivelse 2020-04-28

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden 2020-03-30, § 66 med tjänsteskrivelse

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2019-10-23

Motion

Förslag till beslut på sammanträdet

Ann-Charlotte Strömwall (L): Att återremittera motionen.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade i mars att förbättra ingångsvägen och förändra trappen mot gångvägen till en ramp och dessa åtgärder skulle åtgärdas inför sommarsäsongen 2020, vilket inte har utförts.

Jan-Olof Johansson (S): Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Victoria Insulan (M) och Håkan Smedja (V): Bifall till Ann-Charlotte Strömwalls återremissförslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Omröstning begärs

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att avgöra ärendet idag

Nej-röst för återremiss

Justerare

Utdragsbestyrkande

Omröstningsresultat

Med 19 ja-röster och 11 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att återremittera ärendet. (minoritetsåterremiss. (Bilaga 2))

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera motionen med anledning att åtgärderna inte har genomförts enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Motionären

Bilaga 2	NÄRVARO- OMRÖSTNINGSLISTA KOMMUNFULLMÄKTIGE	NÄRV	VOTERING § 109		
			JA	NEJ	AVST
S	Jan-Olof Johansson	X	X		
S	Christina Gustafson	X	X		
S	Ricard Söderberg	X	X		
S	Siv Linnér	X	X		
S	Margareta Carlsson Stefan Jansson	X	X		
S	Anders C Nilsson Charlotte Wendel Lendin	X	X		
S	Roger Siverbrant	X	X		
L	Håkan Kindstedt	X		X	
L	Ann-Charlotte Strömwall	X		X	
C	Monica Andersson	X	X		
C	Siw Lycke	X	X		
M	Ulf Hanstål	X	X		
M	Krister Samuelsson	X	X		
M	Wictoria Insulan	X		X	
MP	Maria Granberg	X		X	
V	Håkan Smedja	X		X	
V	Lisbeth Lindström	-	-	-	-
K	Yngve Berlin Per-Gunnar Ahlström	X		X	
K	Britt-Marie Kjellgren Stig Berlin	X		X	
LP	Jeanette Janson	X	X		
LP	Ronald Rombrant	X	X		
LP	Ronny Hammargren	X	X		
LP	Bo Gustafsson	X	X		
LP	Annette Calner	X	X		
LP	Gert-Ove Forsberg	X	X		
LP	Fredrik Häller Lena Hammargren	X	X		
SD	Christoffer Zakariasson	X		X	
SD	Daniel Arvidsson	X		X	
SD	Magnus Elisson	X		X	
SD	Tommy Westman	X		X	
S	Klas-Göran Henriksson	X	X		
		30	19	11	

Justerare

Utdragsbestyrkande

Datum
2020-10-28

Dnr
LKS 2019-000150

Kommunstyrelseförvaltningen/Hållbar utveckling
Jan-Erik Larsson, 0523 – 61 31 66
jan-erik.larsson@lysekil.se

Svar på motion angående att återinföra den gamla linjesträckningen för linje 841 samt att återinföra shoppingrundan

Sammanfattning

Ronny Hammargren (LP) har i en motion föreslagit att förvaltningen tillsammans med Västtrafik undersöker möjligheten att återinföra den gamla linjesträckningen för buss 841 samt att återinföra "shoppingrundan".

Avdelning för hållbar utveckling har tillsammans med Västtrafik undersökt statistik för resande på linje 851 samt kundnöjdhet för den samma. Både resandestatistiken och kundnöjdheten går i positiv riktning.

Västtrafik har vid kommunstyrelsen möte den 8 april 2020 informerat om Västtrafiks uppgift samt möjligheten till att återinföra serviceturen "shoppingrundan".

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Ronny Hammargren (LP) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att förvaltningen tillsammans med Västtrafik undersöker möjligheten att återinföra den gamla linjesträckningen för buss 841 samt att återinföra "shoppingrundan".

Kommunstyrelsen beslutade 2019-11-06 att återremittera ärendet för komplettering med beskrivning av "shoppingrundans" jämfört med 851:ans rutt och turtäthet samt att mot bakgrund av att många efterlyser den "gamla" shoppingrundan göra en djupare och bredare analys av behovet.

Förvaltningens utredning

Avdelning för hållbar utveckling har tillsammans med Västtrafik undersökt statistik för resande på linje 851 samt kundnöjdhet för den samma.

Efter omläggningen av 851 med vissa serviceturer på förmiddag och eftermiddag så har kundsynpunkterna till Västtrafik i stort sett upphört. Bertil Larsson VD Lysekils Buss nås inte heller av några direkta synpunkter. Underförstått ser man inte i dagsläget en reell efterfrågan av en återgång till den gamla linjesträckan.

I den senaste resandestatistiken från Västtrafik har linje 851 (Lysekilsrundan) ökat med 17,5 % det senaste året. Från 17 087 resande september 2018, till 20 069 resande september 2019. (Detta är statistik som var innan Coronapandemin)

Västtrafik och Vy (f.d. Nettbuss) är nöjda med att den regionala trafiken har en god framkomlighet och det finns en robusthet i trafiken med dagens linjesträckning. Västtrafik vill även poängtera att en förändring av 841:ans linjesträckning inte

Dnr
LKS 2019-000150

innebär att servicetrafik och shoppingrunda återinförs. Västtrafiks uppdrag är inte att bedriva den typen av trafik, det görs i form av kommunala tillköp.

Tjänsteperson från avdelningen för hållbar utveckling var på kommunstyrelsen presidie möte den 17 feb 2020 och informerade angående återremissen.

Malin Kristensson Västtrafik informerade kommunstyrelsen den 8 april 2020 om både linje 851 och linje 841. Där framgick tydligt att Västtrafik inte kommer att göra några förändringar i linje 851 enligt den motion som inlämnats samt att det finns planer på att endast köra linje 841 mellan Torp och Göteborg.

Malin Kristensson Västtrafik meddelade också att om Lysekils kommun önskar några tillköp för linje 851 så kan kommunen komma in med en offertförfrågan.

Den 27 april 2020 skickade kommunstyrelsen en skrivelse till Västtrafiks styrelse med anledning av den planerade förändringen av linje 841. Det fick till följd att dessa planer tillsvidare lagts ned.

Syftet med att bjuda in Malin Kristensson till kommunstyrelsen den 8 april 2020 var just att leverera ett svar på motionen och återremissen.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Jan-Erik Larsson
Utvecklingsstrateg

Bilagor

Motion
Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2019-04-17, § 38

Beslutet skickas till

Motionären
Avdelningen för hållbar utveckling

Från: Ronny Hammargren
Skickat: den 15 april 2019 08:15
Till: Registrator Lysekils kommun
Ämne: Fwd: Motion om ny linjesträckning

Skaffa [Outlook för Android](#)

From: Ronny Hammargren
Sent: Monday, April 15, 2019 8:09:06 AM
To: Madelene Johansson
Subject: Motion om ny linjesträckning

Motion om att återinföra "shoppingrundan"

Jag föreslår att kommunens förvaltning ihop med Västtrafik undersöker möjligheterna att återinföra den gamla linjesträckningen för buss 841, då det framkommit att tvåvåningsbussar visst kan färdas på Drottninggatan och vidare genom Norra Hamnen.

I så fall behöver buss 850 inte längre vara matarbuss till 841, utan den resursen kan istället läggas på att återinföra den gamla "shoppingrundan" som är efterlängtd och saknad av framförallt många av våra äldre och funktionsnedsatta kommuninvånare.

Hållplatsen vid Havets Hus kan, om ovanstående är genomförbart, med fördel göras om till personbilsparkering. Parkeringen lär behövas efter Havets Hus ombyggnad.

Ronny Hammargren, Lysekilspartiet
Skaffa [Outlook för Android](#)

Datum
2020-10-28

Dnr
LKS 2018-000131

Avdelningen för verksamhetsstöd
Mari-Louise Dunert ,
mari-louise.dunert@lysekil.se

Svar på motion om UF-företag

Sammanfattning

Siw Lycke och Monica Andersson, Centerpartiet har i en motion 2018-02-20 föreslagit att UF-företagen ökar och att fler elever på Campus Väst erbjuds driva UF-företag.

Utbildningsnämnden har i sitt remissyttrande lyft fram att alla elever på Gullmarsgymnasiet utifrån eget val kan läsa kursen "Entreprenörskap". Inom ramen för kursen erbjuds eleverna att samarbeta med UF och starta egna företag enligt UF:s koncept.

Utöver utbildningsnämndens yttrande menar kommunstyrelseförvaltningen att det är viktigt att betona att upplägget med "fritt val" i sig själv inte driver på/inspirerar de elever som inte har entreprenörskap med sig hemifrån. Men enligt kommunens näringslivsutvecklare skulle tex UFs koncept för grundskolan kunna bidra och inspirera fler ungdomar till att driva UF på gymnasiet.

I en rapport av Swedish Economic Forum Report 2019, Entreprenörsskapsutbildning, framgår att egenskapen entreprenörskap utvecklas bäst i lägre åldrar.

I ett komplext och föränderligt samhälle är det viktigt att skolan ger eleverna möjlighet att utveckla förmågor som främjar entreprenörskap. Enligt läroplanen för såväl grundskolan som gymnasiet är det huvudmannens uppdrag att finna lämpliga former för detta.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Siw Lycke och Monica Andersson, Centerpartiet har i en motion 2018-02-20 föreslagit att UF-företagen ökar och att fler elever på Campus Väst erbjuds driva UF-företag.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsnämnden har i sitt remissyttrande lyft fram att alla elever på Gullmarsgymnasiet utifrån eget val kan läsa kursen "Entreprenörskap". Inom ramen för kursen erbjuds eleverna att samarbeta med UF och starta egna företag enligt UF:s koncept.

Vidare skriver de i sitt yttrande att Lysekils gymnasieskolor erbjöd, under en treårsperiod, kursen entreprenörskap och elever erbjöds att delta i UF-upplägget. Elevernas utvärdering visade dock på att kursen tog för mycket tid från andra studier och att konceptet UF inte upplevdes stämma överens med examensmålen för Samhällsprogrammet och Naturvetenskapligt program.

Dnr
LKS 2018-000131

UF samarbetar i dagsläget med Ekonomi- och Introduktionsprogrammen samt de elever som valt kursen inom ramen för det individuella valet. Skolledningen har, utifrån de utvärderingar som gjorts, valt att låta eleverna själva avgöra om de ska driva ett UF företag. Rektor Åse Gustafsson har medverkat i utbildningsförvaltningens utredning.

Utöver utbildningsnämndens yttrande menar kommunstyrelseförvaltningen att det är viktigt att betona att upplägget med "fritt val" i sig själv inte driver på/inspirerar de elever som inte har entreprenörskap med sig hemifrån. Men enligt kommunens näringslivsutvecklare skulle tex UFs koncept för grundskolan kunna bidra och inspirera fler ungdomar till att driva UF på gymnasiet.

I en rapport av Swedish Economic Forum Report 2019, *Entreprenörsskapsutbildning*, visar på att egenskapen entreprenörskap utvecklas bäst i lägre åldrar.

I ett komplext och föränderligt samhälle är det viktigt att skolan ger eleverna möjlighet att utveckla förmågor som främjar entreprenörskap. Enligt läroplanen för såväl grundskolan som gymnasiet är det huvudmannens uppdrag, dvs. utbildningsnämnden, att finna lämpliga former för detta.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Mari-Louise Dunert
Kommunsekreterare

Bilagor

Utbildningsnämndens protokoll 2018-10-02, § 64
Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-06-16
Motion
Protokoll från kommunfullmäktige 2018-03-15, 36

Beslutet skickas till

Motionärerna

§ 64**Remissvar till kommunfullmäktige angående motion om Ung företagsamhet**

Dnr: UBN 2018-000117

Centerpartiet har i en motion till kommunfullmäktige yrkat på att, fler elever än idag, i Lysekils gymnasieskola ska studera entreprenörskap inom ramen för organisationen Ung Företagsamhets koncept. Skolledningen på Gullmarsgymnasiet svarar att alla elever på gymnasiet, utifrån eget val, kan läsa kursen Entreprenörskap och inom ramen för kursen erbjuds eleverna att samarbeta med UF och starta egna företag enligt UFs koncept. Rektor Åse Gustafsson har medverkat i utredningen.

Beslutsunderlag

Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2018-08-16.

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden beslutar att motionen är besvarad.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerare:**Utdragsbestyrkande:**

Datum
2018-08-16

Dnr
UBN 2018-000117

Utbildningsförvaltningen
Lena Garberg, 0523 – 61 32 24
lena.garberg@lysekil.se

Yttrande; remiss gällande motion om Ung Företagsamhet, UF-företag

Sammanfattning

Centerpartiet har i en motion till kommunfullmäktige yrkat på att, fler elever än idag, i Lysekils gymnasieskola ska studera entreprenörskap inom ramen för organisationen Ung Företagsamhets koncept. Skolledningen på Gullmarsgymnasiet svarar att alla elever på gymnasiet, utifrån eget val, kan läsa kursen Entreprenörskap och inom ramen för kursen erbjuds eleverna att samarbeta med UF och starta egna företag enligt UFs koncept. Rektor Åse Gustafsson har medverkat i utredningen.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att motionen är besvarad

Ärendet

Centerpartiet har i en motion till kommunfullmäktige yrkat på att, fler elever än idag, i Lysekils gymnasieskola ska studera entreprenörskap inom ramen för organisationen Ung Företagsamhets koncept.

Förvaltningens utredning

Ämnet entreprenörskap är ett tvärvetenskapligt ämne i gymnasieskolan som har sin bas inom främst psykologi och företagsekonomi. I ämnet entreprenörskap finns kursen Entreprenörskap. I gymnasieskolans generella upplägg kan kursen vara obligatorisk för vissa program medan den för andra program kan vara valbar. Inom ramen för kursen är det relativt vanligt att organisationen Ung Företagsamhets koncept "starta UF- företag" används som arbetsätt.

Lysekils gymnasieskolor erbjuder, under en treårsperiod, Samhällsvetenskapliga-, Naturvetenskapliga-, Teknik- och Ekonomiprogrammet kursen entreprenörskap och elever erbjuds att delta i UF-upplägget. Anledningen till att kursen inte längre ingår i ovanstående programs studieplaner är att, eleverna vid utvärdering menat att kursen tog för mycket tid från andra studier och att konceptet UF inte upplevdes stämma överens med examensmålen för Samhällsprogrammet och Naturvetenskapligt program. Lärarna å sin sina menade att de fanns andra kurser som tydligare var förenliga med examensmålen på programmen. Målet med entreprenörskap uppfylls och skolledningen betonar att de i första hand ska utbilda eleverna i entreprenöriellt tänkande vilket görs i många kurser på alla program. Däremot är inte kravet att denna undervisning ska bedrivas i form av UF-företag.

Kursen Entreprenörskap ingår idag som programgemensamt ämne för alla elever på Ekonomi-, Teknik-, Naturbruks-, Bygg och anläggnings-, Industritekniska- samt Introduktionsprogrammet. Dessutom har alla elever på Gullmarsgymnasiet möjlighet att läsa kursen Entreprenörskap inom ramen för individuellt val och på det sättet jobba med UF. UF samarbetar i dagsläget med Ekonomi- och Introduktionsprogrammen samt de elever som valt kursen inom ramen för det individuella valet.

Skolledningen på Gullmarsgymnasiet menar att alla elever på gymnasiet kan läsa kursen Entreprenörskap och inom ramen för kursen erbjuds eleverna att samarbeta med UF och starta egna företag enligt UFs koncept. Skolledningen har, utifrån de utvärderingar som gjorts, valt att låta eleverna själva avgöra om de ska driva ett UF-företag. Antalet UF företag per läsår utgår därför från elevernas egna val.

Rektor Åse Gustafsson har medverkat i utredningen.

Lennart Olsson
Förvaltningschef

Lena Garberg
Handläggare

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Varje år genomgår en stor del av Sveriges gymnasieelever organisationen Ung Företagsamhets koncept UF-företagande där eleverna startar, driver och avvecklar ett UF-företag. Forskning kring entreprenörskap i skolan ger ett tydligt resultat av att utbildning i entreprenörskap ger effekt både på det personliga såväl som det samhällsekonomiska planet. Därför bör fler elever på gymnasiet ges chansen att driva UF-företag.

I syfte att undersöka värdet av konkret entreprenörskapsutbildning för unga har Ung Företagsamhet, med hjälp av Ratio, undersökt hur de som drev UF-företag 1993-1994 inom ramen för Ung Företagsamhet på gymnasiet klarar sig senare i livet.

I resultatet kan vi bl.a. utläsa att de 2400 elever som drev UF-företag 1993 och 1994 har:

-12 procent högre lön femton år efter utbildningen än de som inte drev UF-företag

-44 procent högre chans att vara chef än de som inte drev UF-företag

-20 procent lägre chans att vara arbetslös än de som inte drev UF-företag.

Dessutom visar det sig att bland de som driver UF-företag är sannolikheten 24 procent högre att de senare i livet blir företagare.

Det är uppenbart att mer entreprenörskap i utbildningen är en viktig förklaring till att människor senare i livet blir företagare, och lär sig möta livet på ett sådant sätt att de har lägre risk för arbetslöshet även om de inte väljer att bli företagare.

Sverige har idag många småföretag och det startas i stor utsträckning i branscher såsom bygg, fordon, turism, kulturella och kreativa näringar vård och omsorg. Idag får dessa elever i liten utsträckning möjlighet att träna på företagande i skolan. Det borde vara självklart för dessa elever att driva UF-företag.

Sverige är ett av världens bästa länder på innovationer. Men, vi måste bli bättre på att kommersialisera våra idéer. Att driva UF-företag är ett viktigt steg i att förkorta vägen från idé till produkt och att tidigt få testa på företagande.

För att fler elever ska ges chansen att driva UF-företag måste:

Fler elever på yrkesprogram och estetiska programmet ska driva UF-företag då deras yrkesutgång ofta är företagande. Kursen Entreprenörskap måste vara en programgemensam eller inriktningskurs på de program där många av framtidens företagare börjar sin resa.

Fler elever på natur och tekniska programmet ska driva UF-företag. Kursen Entreprenörskap måste vara en programgemensam eller inriktningskurs på de program där många av framtidens innovatörer börjar sin resa.

Vi i Centerpartiet anser därför att Lysekils Gymnasieskola åter ska bli en gymnasieskola som den förebild inom UF-företagande som den en gång var. Vi tror också på den forskning som gjorts att företagsamheten är större bland de som drivit UF-företag i skolan. Detta ger våra unga en möjlighet att utvecklas vilket också är en stor del av lärandet. Idag erbjuds enbart ekonomiprogrammet och språkintruktionsprogrammet att få driva UF-företag.

Vi vill att UF-företagen ökar och att fler eleverna på Campus Väst erbjuds driva UF-företag så som tidigare.

Centerpartiet Lysekil

Siw Lycke och Monica Andersson

Varje år genomgår en stor del av Sveriges gymnasieelever organisationen Ung Företagsamhets koncept UF-företagande där eleverna startar, driver och avvecklar ett UF-företag. Forskning kring entreprenörskap i skolan ger ett tydligt resultat av att utbildning i entreprenörskap ger effekt både på det personliga såväl som det samhällsekonomiska planet. Därför bör fler elever på gymnasiet ges chansen att driva UF-företag.

I syfte att undersöka värdet av konkret entreprenörskapsutbildning för unga har Ung Företagsamhet, med hjälp av Ratio, undersökt hur de som drev UF-företag 1993-1994 inom ramen för Ung Företagsamhet på gymnasiet klarar sig senare i livet.

I resultatet kan vi bl.a. utläsa att de 2400 elever som drev UF-företag 1993 och 1994 har:

-12 procent högre lön femton år efter utbildningen än de som inte drev UF-företag

-44 procent högre chans att vara chef än de som inte drev UF-företag

-20 procent lägre chans att vara arbetslös än de som inte drev UF-företag.

Dessutom visar det sig att bland de som driver UF-företag är sannolikheten 24 procent högre att de senare i livet blir företagare.

Det är uppenbart att mer entreprenörskap i utbildningen är en viktig förklaring till att människor senare i livet blir företagare, och lär sig möta livet på ett sådant sätt att de har lägre risk för arbetslöshet även om de inte väljer att bli företagare.

Sverige har idag många småföretag och det startas i stor utsträckning i branscher såsom bygg, fordon, turism, kulturella och kreativa näringar vård och omsorg. Idag får dessa elever i liten utsträckning möjlighet att träna på företagande i skolan. Det borde vara självklart för dessa elever att driva UF-företag.

Sverige är ett av världens bästa länder på innovationer. Men, vi måste bli bättre på att kommersialisera våra idéer. Att driva UF-företag är ett viktigt steg i att förkorta vägen från idé till produkt och att tidigt få testa på företagande.

För att fler elever ska ges chansen att driva UF-företag måste:

Fler elever på yrkesprogram och estetiska programmet ska driva UF-företag då deras yrkesutgång ofta är företagande. Kursen Entreprenörskap måste vara en programgemensam eller inriktningskurs på de program där många av framtidens företagare börjar sin resa.

Fler elever på natur och tekniska programmet ska driva UF-företag. Kursen Entreprenörskap måste vara en programgemensam eller inriktningskurs på de program där många av framtidens innovatörer börjar sin resa.

Vi i Centerpartiet anser därför att Lysekils Gymnasieskola åter ska bli en gymnasieskola som den förebild inom UF-företagande som den en gång var. Vi tror också på den forskning som gjorts att företagsamheten är större bland de som drivit UF-företag i skolan. Detta ger våra unga en möjlighet att utvecklas vilket också är en stor del av lärandet. Idag erbjuds enbart ekonomiprogrammet och språkintruktionsprogrammet att få driva UF-företag.

Vi vill att UF-företagen ökar och att fler eleverna på Campus Väst erbjuds driva UF-företag så som tidigare.

Centerpartiet Lysekil

Siw Lycke och Monica Andersson

Datum
2021-01-04

Dnr
LKS 2019-000442

Avdelningen för verksamhetsstöd
Christian Martins,
christian.martins@lysekil.se

Svar på motion om ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

Kommunstyrelseförvaltningen kan konstatera att motionens andemening, att ta ett helhetsgrepp kring det framtida behovet av anpassade lokaler och bostäder, redan finns på plats i form av en lokalförsörjningsgrupp som samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen. I gruppen ingår förvaltningscheferna samt teknisk chef och fastighetschef från samhällsbyggnadsförvaltningen. Lokalbehoven sammanfattas i en lokalförsörjningsplan som via samhällsbyggnadsnämnden lämnas till kommunstyrelsen som ett underlag i budgetprocessen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendet

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år:

- Att en grupp bestående av berörda förvaltningar och bolag ser över det totala lokalbehovet för kommunen samt ser över samordningsmöjligheter enligt vad som beskrivs i brödtexten.
- Att kommundirektörens ledningsgrupp regelbundet får rapporter och kan göra inspel till gruppen.
- Att aktuella nämnder och styrelser regelbundet får återkoppling från gruppen.
- Att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av samhällsbyggnadsnämndens, socialnämndens och utbildningsnämndens remissvar och konstaterar att motionens andemening, att ta ett helhetsgrepp kring det framtida behovet av anpassade lokaler och bostäder, redan finns på plats i form av en lokalförsörjningsgrupp.

Dnr
LKS 2019-000442

Lokalförsörjningsgruppen består av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalbehov för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalförsörjningsplan. Planen behandlas av samhällsbyggnadsnämnden som lämnar ett förslag till kommunstyrelsen som ett underlag i budgetprocessen.

De två berörda nämndernas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Kommunstyrelseförvaltningen delar denna uppfattning.

Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Christian Martins
Administrativ chef

Bilagor

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden 2020-04-30, § 97
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse
Protokollsutdrag från utbildningsnämnden 2020-04-29, § 58
Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse
Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2019-11-20, § 227
Motion

Beslutet skickas till

Motionärerna
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden

Datum
2020-04-09

Dnr
SBN A-2019-145

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Christian Wrangmo, 0523 – 61 31 53
christian.wrangmo@lysekil.se

Remissvar på motion om att ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Ärendet

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år

- Att en grupp bestående av berörda förvaltningar och bolag ser över det totala lokalbehovet för kommunen samt ser över samordningsmöjligheter enligt vad som beskrivs i brödtexten.
- Att kommundirektörens ledningsgrupp regelbundet får rapporter och kan göra inspel till gruppen.

- Att aktuella nämnder och styrelser regelbundet får återkoppling från gruppen.
- Att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen.

Förvaltningens utredning

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av Samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sin förvaltnings lokalplan för gruppen och Samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en övergripande lokalresursplan.

Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommunchefens ledningsgrupp. Lokalresursplanen presenteras för Kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Detta remissvar, som är skrivet av Lokalförsörjningsgruppen är ett gemensamt remissvar från kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, arbetslivsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Per Garenius
Förvaltningschef

Bilagor

Motion från Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) angående ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder
Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2019-11-20, § 227

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 55

Dnr 2019-000366

Svar på remitterad motion om helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Beslutsunderlag

Förvaltningens remissvar 2020-04-14
Inkommen motion
Kommunfullmäktiges beslut 2019-11-19 § 227

Förslag till beslut på sammanträdet

Ricard Söderberg (S): Återremittera ärendet, då svaret inte är fullständigt.

Ann-Charlotte Strömwall ((L) och Philip Nordqvist (M): Bifall till förvaltningens förslag med ett tillägg i förslag till beslut, att motionen anses vara besvarad.

Beslutsgång

Ordförande frågar nämnden om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att socialnämnden ska avgöra ärendet idag.

Socialnämndens beslut

Motionen får anses vara besvarad, då kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommunchefens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Reservation

Ricard Söderberg (S) reserverar sig mott beslutet till förmån för eget förslag.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Justerare

Utdragsbestyrkande

Datum
2020-04-14

Dnr
SON 2019-000366

Avdelningen för verksamhetsstöd
Majvor Smedberg, 0523 - 61 31 05
majvor.smedberg@lysekil.se

Remissvar av motion om att ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Förslag till beslut

Kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommunchefens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Ärendet

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år

Att en grupp bestående av berörda förvaltningar och bolag ser över det totala lokalbehovet för kommunen samt ser över samordningsmöjligheter enligt vad som beskrivs i brödtexten.

Att kommundirektörens ledningsgrupp regelbundet får rapporter och kan göra inspel till gruppen.

Att aktuella nämnder och styrelser får regelbundet återkoppling från gruppen.

Att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen.

Förvaltningens synpunkter *eller* utredning

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sin förvaltnings lokalplan för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en övergripande lokalresursplan.

Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen

Detta remissvar, som är skrivet av lokalförsörjningsgruppen är ett gemensamt remissvar från kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, arbetslivsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Eva Andersson
Förvaltningschef

Bilaga/bilagor

Motion från Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) angående ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2019-11-20

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Socialförvaltningen

§ 58

Dnr 2019-000357

Remissvar på motion angående ett helhetsbegrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Beslutsunderlag

Utbildningsförvaltningen tjänsteskrivelse daterad 2020-04-09
Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2019-11-20 § 227
Motion från Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S)

Förslag till beslut på sammanträdet

Anders C Nilsson (S): Bifall till motionen med tilläggsförslag att utbildningsnämnden även vill se att frågan hanteras på politisk nivå mellan nämnderna i Lysekils kommun.

Stefan Jansson (S) och Lisbeth Lindström (V): Bifall till Anders C Nilssons förslag.

Per Wallman (M): Avslag på motionen, bifall till 5:e att-satsen att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen.

Förvaltningens förslag

Utbildningsnämnden att motionen anses besvarad i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Beslutsgång

Ordförande ställer Anders C Nilssons m.fl. förslag mot Per Wallmans förslag och finner att utbildningsnämnden beslutar enligt Anders C Nilssons m.fl. förslag.

Ordförande ställer Anders C Nilssons m.fl. förslag mot förvaltningens förslag och finner att utbildningsnämnden beslutar enligt Anders C Nilssons m.fl. förslag.

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen.

Utbildningsnämnden beslutar att frågan hanteras på politisk nivå mellan nämnderna i Lysekils kommun.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Utbildningsförvaltningen och arbetslivsförvaltningen

Datum
2020-04-09

Dnr
UBN 2019-000357

Utbildningsförvaltningen
Lennart Olsson, 0523 – 61 32 90
lennart.olsson@lysekil.se

Remissvar på motion om att ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Ärendet

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år

- Att en grupp bestående av berörda förvaltningar och bolag ser över det totala lokalbehovet för kommunen samt ser över samordningsmöjligheter enligt vad som beskrivs i brödtexten.
- Att kommundirektörens ledningsgrupp regelbundet får rapporter och kan göra inspel till gruppen.

- Att aktuella nämnder och styrelser regelbundet får återkoppling från gruppen.
- Att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen.

Förvaltningens utredning

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av Samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sin förvaltnings lokalplan för gruppen och Samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en övergripande lokalresursplan.

Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommunchefens ledningsgrupp. Lokalresursplanen presenteras för Kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Detta remissvar, som är skrivet av Lokalförsörjningsgruppen är ett gemensamt remissvar från kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, arbetslivsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Lennart Olsson
Förvaltningschef
Utbildningsförvaltningen

Per-Henrik Larsson
Förvaltningschef
Arbetslivsförvaltningen

Bilagor

Motion från Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) angående ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder
Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2019-11-20, § 227

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Utbildningsförvaltningen
Arbetslivsförvaltningen

§ 97

Dnr SBN A-2019-145

Remissvar på motion om att ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder

Sammanfattning

Ricard Söderberg (S) och Anders C Nilsson (S) har i en motion föreslagit att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år.

En lokalförsörjningsgrupp bestående av kommunens förvaltningschefer, teknisk chef och fastighetschef finns redan. Gruppens arbete samordnas av samhällsbyggnadsförvaltningen och träffas löpande. Förvaltningscheferna presenterar årligen sina lokalplaner för gruppen och samhällsbyggnadsförvaltningen sammanfattar behovet i en kommungemensam lokalresursplan.

Förvaltningarnas gemensamma förslag till beslut är att Lysekils kommuns lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder. Förvaltningscheferna rapporterar gruppens arbete till respektive nämnd och till kommundirektörens ledningsgrupp.

Lokalresursplanen presenteras för kommunfullmäktige i samband med budgetberedningen.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-04-09

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad med hänvisning vad som anförts i förvaltningens tjänsteskrivelse.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att kommunens lokalförsörjningsgrupp fortsätter sitt arbete med att identifiera och presentera kommunens samlade behov av anpassade lokaler och bostäder.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Motion angående ett helhetsgrepp kring lokal- och bostadsbehovet av anpassade lokaler och bostäder i Lysekils kommun

Lysekils kommun står för stora utmaningar inför framtiden när det gäller lokalförsörjning för att bedriva skola, vård och omsorg. Vi ser nya kullar med barn som kräver ändamålsenliga lokaler samtidigt som vi har många skollokaler som står inför stora behov av omfattande renoveringar. På samma gång har vi en växande grupp med äldre som inom en snar framtid behöver anpassade boenden och i förlängningen även ett behov av särskilt boende. Vi har grupper av personer med beslut med boende enligt LSS som börjar bli äldre och behöver en anpassad verksamhet utifrån deras speciella behov.

Eftersom vi är en ganska liten kommun, med begränsade ekonomiska resurser, behöver vi ta ett helhetsgrepp över våra planer inför framtida lokalförsörjning. Frågor man bör ställa sig är:

- Vad är vårt behov av lokaler inom en 15-årsperiod både vad gäller äldreomsorg, LSS, skola och fritid/kulturverksamhet?
- Vad finns det för behov för anpassade bostäder (så kallade trygghetsboende mm) inom en 15-årsperiod.
- Kan man samordna olika lokaler och därmed även eventuellt personalresurser exempelvis LSS-boende och särskilt boende för äldre, skollokaler och fritids/kulturverksamhet, särskilt boende för äldre och trygghetsboende mm?
- Behöver vi bygga nytt eller går det att använda/bygga om befintliga byggnader?

För att kunna svara på dessa frågor behövs det göras ett samordnat grepp mellan olika förvaltningar och kommunala bolag. Varje förvaltning kan inte titta på sina behov utan att samordna detta med andra förvaltningar och vårt kommunala bostadsbolag. Det behövs en omvärldsbevakning kring hur privata fastighetsägare planerar sitt framtida fastighetsbehov.

Utifrån ovanstående yrkar vi:

- Att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i det snaraste gör en fördjupad analys av vad det finns för lokalbehov för den egna verksamheten i ett perspektiv på minst 15 år
- Att en grupp bestående av berörda förvaltningar och bolag ser över det totala lokalbehovet för kommunen samt ser över samordningsmöjligheter enligt vad som beskrivs i brödtexten.
- Att kommundirektörens ledningsgrupp regelbundet får rapporter och kan göra inspel till gruppen.
- Att aktuella nämnder och styrelser får regelbundet återkoppling från gruppen.
- Att kommunfullmäktige får en årsvis redovisning kring lokalbehovet samt lokalförsörjningsplanen

Ricard Söderberg

Socialdemokraterna

Anders C Nilsson

Socialdemokraterna

Datum
2020-11-04

Dnr
LKS 2019-000439

HR-avdelningen
Helen Karlsson,
helen.karlsson@lysekil.se

Svar på motion från Victoria Insulan (M) om att kommunen ska ta sin del av ansvaret att bemanna räddningstjänsten med RIB (deltidsbrandman)

Sammanfattning

Victoria Insulan (M) 2019-11-18 föreslår i en motion att se över hur man på avdelningsnivå kan underlätta för medarbetare att kombinera ordinarie anställning med uppdrag på deltid inom den kommunala räddningstjänsten.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer att genomföra en kommunikationsinsats till cheferna, om att se över möjligheten för medarbetaren att kombinera sin tjänst i kommunen, med ett arbete som RIB, deltidbrandman.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att detta är ett bra förslag och vill bidra till ett tryggt och säkert samhälle, genom att öka möjligheterna för våra medarbetare.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen och ge samtliga nämnder i uppdrag att se över möjligheten för medarbetaren att kombinera sin tjänst i kommunen med ett arbete som RIB, deltidbrandman.

Ärendet

I en motion av Victoria Insulan (M) 2019-11-18 föreslås att ge samtliga nämnder i uppdrag att se över hur man på avdelningsnivå kan underlätta för medarbetare att kombinera ordinarie anställning med uppdrag på deltid inom den kommunala räddningstjänsten.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen tycker förslaget är bra, med syfte att bidra till ett tryggt och säkert samhälle. Kommunstyrelseförvaltningen kommer att genomföra en kommunikationsinsats till cheferna, om en uppmaning att se över möjligheten för medarbetaren att kombinera sin tjänst i kommunen, med ett arbete som deltidbrandman.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Helen Karlsson
HR-chef

Bilagor

Motion
Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2019-11-20, § 230

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

Till KF Lysekils Kommun

Motion om att kommunen ska ta sin del av ansvaret att bemanna räddningstjänsten med RIB ("deltidare")

Den kommunala räddningstjänsten har allt svårare att bemanna de små stationerna, ffa Brastad, med sk räddningspersonal i beredskap (RIB) som har beredskap dygnet runt (var 4e vecka) enligt rullande schema. Friheten att byta beredskapspass mellan Räddningstjänstens medarbetare är dock mycket stor. På så sätt kan utpendlare ha nattjour i bostaden och dagtid täcker inpendlare upp med arbete på sina ordinarie arbetsplatser. Haken i sammanhanget är att vederbörande har 5 minuters inställelsetid. Det innebär att den kvinna eller man som har jour-beredskap endast har 5 minuter på sig från larm tills att utryckningsfordonet ska rulla ut genom portarna. På den tiden ska man ta sig till stationen, byta om till skyddsutrustning och sätta sig i fordonet.

Idag är det privata näringslivet huvudarbetsgivare för 97% av alla RIB (populärt kallad deltidbrandman). Det blir allt vanligare att man reser i tjänsten eller har jourveckor hos sin huvudarbetsgivare och Räddningstjänsten MittBohuslän möter nu på motstånd från vissa av deltidarnas huvudarbetsgivare. Deras verksamhet blir lidande om RMB har för många RIB på samma företag som kan behöva "rycka ut" med produktionsbortfall/stopp som följd.

Det är viktigt att Lysekils kommun som arbetsgivare tar sin del av samhällsansvaret genom att kommunicera önskvärdenheten av - och att faktiskt möjliggöra för den egna personalen - att tjäna det allmänna som RIB. Detta skulle t ex kunna ske genom att viss arbetstid får utföras på distans, t ex förlagd till Brandstationen i Brastad eller Grundsund, eller att medarbetare under sin beredskap kan få förskjuta viss arbetstid, men även kombinationstjänster eller något annat som underlättar för individen att kombinera ordinarie arbete med RIB-tjänstgöring.

Det viktigaste är att kommunen som arbetsgivare tydligt signalerar en positiv attityd och i handling bidrar till en individanpassad lösning som underlättar för de medarbetare som har, står i begrepp att, eller överväger att söka en RIB-anställning.

Räddningstjänsten behöver deltidspersonal med skilda kompetenser och bakgrund, både tekniskt begåvade och socialt orienterade. Att spegla det omgivande samhällets mångfald vad gäller kön, ålder, utbildning och härkomst är både önskvärt och nödvändigt. Därför behöver kommunen göra ett "lappkast" och visa vägen för det privata näringslivet istället för att stå bredvid och titta på.

Därför yrkar jag

Att samtliga förvaltningar ges i uppdrag att se över hur man på avdelningsnivå kan underlätta för medarbetare, som så önskar, att kombinera ordinarie anställning med uppdrag på deltid inom den kommunala räddningstjänsten.

Lysekil 2019-11-18

Wictoria Insulan (m)

Datum
2020-12-29

Dnr
LKS 2017-000281

Kommunstyrelseförvaltningen
Leif Schöndell, 0523-61 31 01
Leif.schondell@lysekil.se

Svar på motion från Ronald Rombrant, Fredrik Häller samt Ronny Hammargren (LP) om att överföra Lysekils Omsorgsbostäder till kommunens ägo

Sammanfattning

Ronald Rombrant, Fredrik Häller och Ronny Hammargren (LP) har i en motion 2017-04-07 föreslagit att det omgående tillsätts en utredning tillsätts med målet att ta fram ett körschema för att överföra ägandet av Lysekils Omsorgsbostäder till kommunen eller ett kommunägt bolag.

Lysekils kommun har genom beslut redan 2010 valt inriktningen att genom långsiktiga samverkansavtal med Kooperativa Hyresrättsföreningen Lysekils Omsorgsbostäder utveckla äldreboendena i kommunen. Föreningen äger och förvaltar två av äldreboendena i kommunen, Stångenäshemmet i Brastad och det nyligen färdigställda Fiskebäck i Lysekil.

Förvaltningens bedömning är att samverkan med hyresrättsföreningen har fungerat väl och delar inte den problembild som beskrivs i motionen. Det finns därför ingen anledning att lägga omfattande utredningsresurser från förvaltningen, samt kostsamma externa konsulttjänster, på en administrativ fråga som inte skulle ge några positiva effekter på kvaliteten inom äldreomsorgen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Ärendet

Ronald Rombrant, Fredrik Häller och Ronny Hammargren (LP) har i en motion 2017-04-07 föreslagit att det omgående tillsätts en utredning med målet att ta fram ett körschema för att överföra ägandet av Lysekils Omsorgsbostäder till kommunen eller ett kommunägt bolag.

Förvaltningens synpunkter

Lysekils kommun har genom beslut redan 2010 valt inriktningen att genom långsiktiga samverkansavtal med Kooperativa Hyresrättsföreningen Lysekils Omsorgsbostäder utveckla äldreboendena i kommunen. 2010-06-23, § 82, beslutade kommunfullmäktige bland annat att bilda föreningen, att försälja Lysekilshemmet och Stångenäshemmet till föreningen, att teckna samverkansavtal för respektive fastighet, att lämna kommunal borgen till föreningen samt att uppdras till föreningen att arbeta fram ombyggnadsförslag för respektive fastighet för att trygga kommunens långsiktiga behov av vård- och omsorgsboende.

2011 togs beslut i kommunfullmäktige att en om- och tillbyggnad skulle göras på Stångenäshemmet, vilken också har genomförts.

När det gäller Lysekilshemmet redovisades 2013 en utredning i dåvarande individ- och myndighetsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden som visade att en

Dnr
LKS 2017-000281

ombyggnad av Lysekilshemmet inte var möjlig av kostnadsskäl samt olämplig lokalisering. Istället blev inriktningen en nybyggnation i Fiskebäck utifrån underlag i samma utredning.

Socialnämnden tog 2016 efter fortsatt utredning ställning för en byggnation i Fiskebäck samt uttalade att man avser att flytta Lysekilshemmets verksamhet dit, allt i enlighet med tidigare inriktningsbeslut. 2017-04-20, § 53, beslutade kommunfullmäktige att godkänna ett samverkansavtal med föreningen innebärande att kommunen har för avsikt att hyra det nya äldreboendet. Det nya äldreboendet i Fiskebäck är nu färdigställt och verksamheten är i drift sedan början av december 2020 och Lysekilshemmet har avvecklats.

Förvaltningens bedömning är att samverka med hyresrättsföreningen har fungerat väl och lett fram till att kommunen nu har moderna och ändamålsenliga lokaler för särskilt boende på Stångenäshemmet i Brastad och Fiskebäck i Lysekil. Vidare kan konstateras att socialförvaltningen, som ansvarar för verksamheten inom särskilt boende, ser positivt på samarbetet med såväl hyresrättsföreningen som dess utförare Riksbyggen.

Förvaltningen delar inte den problembild avseende hyresrättsföreningen som beskrivs i motionen när det gäller ägarförhållandena. I sammanhanget kan vidare konstateras att det nya boendet i Fiskebäck har färdigställts till en mycket rimlig investeringskostnad inom ramen för budgeterade 229 mnkr vilket har stor betydelse för hyresnivån.

Det finns därför ingen anledning att lägga omfattande utredningsresurser från förvaltningen, samt kostsamma externa konsulttjänster, på en administrativ fråga som inte skulle ge några positiva effekter på kvaliteten inom äldreomsorgen.

Leif Schöndell
Kommundirektör

Bilagor

Motion
Protokollsutdrag från kommunfullmäktige 2017-04-20, § 60

Beslutet skickas till

Motionärerna

2017-04-07

Motion om att överföra Lysekils omsorgsbostäder till kommunens ägo

Vissa tillgångar kommer vi att behöva under överskådlig tid, inte minst gäller detta verksamhetsfastigheter som skolor och särskilda boenden. Denna typ av anläggningar har långa avskrivningstider. Oftast måste kommunerna lånefinansiera dessa investeringar med långfristiga lån. Kommunerna kan tack vare sitt eget kreditbolag Kommuninvest låna till väsentligt bättre lånevillkor än någon privat aktör. Det handlar om så stora skillnader när det gäller längre krediter att det måste finnas mycket speciella skäl om en kommun ska välja andra vägar än att själv äga sina anläggningstillgångar. Vi anser att kommunen ska äga de fastigheter som vi räknar med att behöva under överskådlig tid.

Vi menar att det finns stora summor att spara om kommunen överför Lysekils omsorgsbostäder till kommunen. När det exempelvis gäller äldreboendet i Fiskebäck ser vi direkt möjlighet att slippa utgiften för pantbrev på 3 miljoner om kommunen står som ägare till föreningen. Vi ser också att den årliga räntekostnaden kommer att kunna minska med minst ett par miljoner per år. Mot bakgrund av att de boende tillsammans med kommunen beräknas betala sammanlagt 11 miljoner per år så är dessa minskade ränteutgifter beaktansvärda, det skulle alltså handla om minskade årliga kostnader på uppemot 20 procent.

Det finns också andra fördelar att vinna om äldreboendena överfördes till kommunen än rent ekonomiska.

Idag ligger kommunens äldreboenden i denna s.k. kooperativ hyresrättsförening, en slags ekonomisk förening. Dementa människor är medlemmar i denna förening (krävs för att få en lägenhet) och är i kraft av sitt antal i formell mening en slags "ägare" till äldreboendet. I praktiken är det dock kommunen och Riksbyggen, som besätter huvuddelen av platserna i styrelsen, som styr föreningen. Riksbyggen sköter allt det praktiska och blir därmed den aktör som har all information och trumf på handen.

Kommunen utser verksamhetspersoner – ofta tjänstemän från socialförvaltningen - till ledamöter i styrelsen. Kommunen utser också förtroendevald revisor till föreningen. Dessa val av representanter till styrelsen är mycket märkliga då kommunen har valt att betrakta föreningen som en extern part (det skulle förstås vara otänkbart att kommunen skulle utse en ordförande och en förtroendevald revisor till det bolag som hyr ut Campus Väst till kommunen).

Denna blandning av tjänstemän och förtroendevalda i styrelsen gör frågan om ansvarsprövning mycket knepig. Vid vissa tillfällen betraktar man föreningen som en del i kommunens verksamhet, vid andra tillfällen som en ren extern lokaluthyrare. Allt detta skapar en väldig röra. "Enkelt" är ett av våra värdegrundsord, men denna konstruktion står för det rakt motsatta. Ett annat värdegrundsord är "öppenhet", men denna förening har vid ett flertal tillfällen vägrat lämna ut att lämna ut uppgifter. Om vi menar allvar med vår värdegrund så måste vi också visa det i handling.

Mot denna bakgrund föreslår vi att det omgående tillsätts en utredning med målet att ta fram ett körschema för att överföra ägandet av Lysekils omsorgsbostäder till kommunen (eller till ett kommunägt bolag). Körschemat får inte annat än marginellt påverka den beräknade tiden för färdigställande av Fiskebäck. Om det är nödvändigt för färdigställandet av Fiskebäck att Riksbyggen under en övergångsperiod finns med i bilden får vi acceptera det, det viktiga är i så fall att oberoende fackexperts granskar de avtal som tecknas med Riksbyggen.

Ronald Rombrant, Fredrik Häller och Ronny Hammargren, Lysekilspartiet

2017-04-07

Motion om att överföra Lysekils omsorgsbostäder till kommunens ägo

Vissa tillgångar kommer vi att behöva under överskådlig tid, inte minst gäller detta verksamhetsfastigheter som skolor och särskilda boenden. Denna typ av anläggningar har långa avskrivningstider. Oftast måste kommunerna lånefinansiera dessa investeringar med långfristiga lån. Kommunerna kan tack vare sitt eget kreditbolag Kommuninvest låna till väsentligt bättre lånevillkor än någon privat aktör. Det handlar om så stora skillnader när det gäller längre krediter att det måste finnas mycket speciella skäl om en kommun ska välja andra vägar än att själv äga sina anläggningstillgångar. Vi anser att kommunen ska äga de fastigheter som vi räknar med att behöva under överskådlig tid.

Vi menar att det finns stora summor att spara om kommunen överför Lysekils omsorgsbostäder till kommunen. När det exempelvis gäller äldreboendet i Fiskebäck ser vi direkt möjlighet att slippa utgiften för pantbrev på 3 miljoner om kommunen står som ägare till föreningen. Vi ser också att den årliga räntekostnaden kommer att kunna minska med minst ett par miljoner per år. Mot bakgrund av att de boende tillsammans med kommunen beräknas betala sammanlagt 11 miljoner per år så är dessa minskade ränteutgifter beaktansvärda, det skulle alltså handla om minskade årliga kostnader på uppemot 20 procent.

Det finns också andra fördelar att vinna om äldreboendena överfördes till kommunen än rent ekonomiska.

Idag ligger kommunens äldreboenden i denna s.k. kooperativ hyresrättsförening, en slags ekonomisk förening. Dementa människor är medlemmar i denna förening (krävs för att få en lägenhet) och är i kraft av sitt antal i formell mening en slags "ägare" till äldreboendet. I praktiken är det dock kommunen och Riksbyggen, som besätter huvuddelen av platserna i styrelsen, som styr föreningen. Riksbyggen sköter allt det praktiska och blir därmed den aktör som har all information och trumf på handen.

Kommunen utser verksamhetspersoner – ofta tjänstemän från socialförvaltningen - till ledamöter i styrelsen. Kommunen utser också förtroendevald revisor till föreningen. Dessa val av representanter till styrelsen är mycket märkliga då kommunen har valt att betrakta föreningen som en extern part (det skulle förstås vara otänkbart att kommunen skulle utse en ordförande och en förtroendevald revisor till det bolag som hyr ut Campus Väst till kommunen).

Denna blandning av tjänstemän och förtroendevalda i styrelsen gör frågan om ansvarsprövning mycket knepig. Vid vissa tillfällen betraktar man föreningen som en del i kommunens verksamhet, vid andra tillfällen som en ren extern lokaluthyrare. Allt detta skapar en väldig röra. "Enkelt" är ett av våra värdegrundsord, men denna konstruktion står för det rakt motsatta. Ett annat värdegrundsord är "öppenhet", men denna förening har vid ett flertal tillfällen vägrat lämna ut att lämna ut uppgifter. Om vi menar allvar med vår värdegrund så måste vi också visa det i handling.

Mot denna bakgrund föreslår vi att det omgående tillsätts en utredning med målet att ta fram ett körschema för att överföra ägandet av Lysekils omsorgsbostäder till kommunen (eller till ett kommunägt bolag). Körschemat får inte annat än marginellt påverka den beräknade tiden för färdigställande av Fiskebäck. Om det är nödvändigt för färdigställandet av Fiskebäck att Riksbyggen under en övergångsperiod finns med i bilden får vi acceptera det, det viktiga är i så fall att oberoende fackexperts granskar de avtal som tecknas med Riksbyggen.

Ronald Rombrant, Fredrik Häller och Ronny Hammargren, Lysekilspartiet